

Sprawozdanie z działalności PREZYDENTA MIASTA LUBLIN w 2015 roku

Lublin, czerwiec 2016 r.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI PREZYDENTA MIASTA LUBLIN W 2015 ROKU

**Urząd Miasta Lublin
Lublin, czerwiec 2016 r.**

1. SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	9
1. PODSTAWY ROZWOJU MIASTA.....	15
1.1.Prace nad planem zagospodarowania przestrzennego miasta.....	15
1.2.Koncepcje i projekty przyszłych inwestycji.....	19
1.3.Działalność Zarządu Dróg i Mostów w Lublinie w 2015 r.....	22
1.4.Działania na rzecz poprawy funkcjonowania transportu zbiorowego.....	44
1.5.Strategia rozwoju miasta.....	47
2.GOSPODAROWANIE MIENIEM.....	49
2.1.Zadanie realizowane przez Wydział Gospodarowania Mieniem.....	49
2.2.Zarządzanie i obrót nieruchomościami.....	49
2.3.Przekształcenia własnościowe i prywatyzacja mienia.....	52
2.4.Działania Prezydenta jako zgromadzenia wspólników jednoosobowych spółek miasta.....	53
3.POLITYKA MIESZKANIOWA.....	57
3.1.Polityka czynszowa.....	57
3.2.Budowa nowych mieszkań.....	58
3.3.Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Miasta Lublin na lata 2014-2018.....	60
3.4.Pomoc socjalna dla lokatorów.....	61
3.5.Lokale mieszkalne oddane do wynajmu.....	62
3.6.Gospodarowanie mieszkaniowym zasobem Miasta Lublin.....	63
4.SZKOLNICTWO I OŚWIATA.....	66
4.1.Zmiany w sieci szkół i placówek.....	66
4.2.Promowanie osiągnięć najlepszych uczniów.....	67
4.3.Konkursy na stanowiska dyrektorów szkół i placówek.....	68
4.4.Realizacja programów rządowych i samorządowych oraz zwiększanie szans edukacyjnych uczniów.....	69
4.5.Podnoszenie jakości kształcenia poprzez realizację projektów oświato- wych współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.....	73
4.6.Modernizacje i remonty obiektów oświatowych.....	77

5.PRZECIWDZIAŁANIE BEZROBOCIU.....	81
5.1.Ogólna sytuacja na lokalnym rynku pracy.....	81
5.2.Główne kierunki działalności Miejskiego Urzędu Pracy.....	81
6.OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA.....	85
6.1.Działania profilaktyczne.....	85
6.2.Przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii.....	86
6.3.Pomoc społeczna.....	87
6.4.Wspieranie rodziny.....	97
6.5.Świadczenia socjalne.....	105
6.6.Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych.....	110
6.7.Miasto dla Seniorów.....	112
7.BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE.....	114
7.1.Bezpieczeństwo w ruchu drogowym.....	114
7.2.Stan bezpieczeństwa pożarowego.....	115
7.3.Działania miasta na rzecz pomocy policji i straży pożarnej.....	118
7.4.Działania w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego, zarząd- zania kryzysowego, ochrony ludności i spraw obronnych.....	118
7.5.Działalność Straży Miejskiej Miasta Lublin w 2015 r.....	125
8.OCHRONA ŚRODOWISKA I ZIELEŃ MIEJSKA.....	129
8.1.Gospodarka odpadami.....	129
8.2.Zieleń miejska.....	132
8.3.Działalność Miejskiego Architekta Zieleni.....	137
8.4.Rewitalizacja doliny Bystrzycy.....	140
8.5.Oczyszczanie utwardzonych terenów miasta poza pasem drogowym	142
8.6.Zarządzanie energią – plan gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Lu- blin	143
8.7.Ochrona zwierząt.....	145
9.KULTURA, SPORT I TURYSTYKA.....	147
9.1.Działalność miejskich instytucji kultury.....	147
9.2.Inne działania miasta w zakresie kultury.....	167
9.3.Działalność w zakresie sportu i turystyki.....	177
9.4.Inwestycje w obiektach kultury, sportu i turystyki.....	191
10.POZYSKIWANIE ZEWNĘTRZNYCH ŚRODKÓW FINANSOWYCH..	193
10.1.Działania w zakresie projektów inwestycyjnych.....	193
10.2.Działania w zakresie projektów nieinwestycyjnych.....	197
10.3.Środki z budżetu państwa.....	204

10.4.Kredyty i obligacje.....	206
10.5.Pozyskane dochody ze środków zewnętrznych.....	206
10.6.Inne pozyskiwane środki.....	209
10.7.Zintegrowane Inwestycje Terytorialne.....	210
 11.USŁUGI ADMINISTRACYJNE.....	 214
11.1.Biuro Obsługi Mieszkańców.....	214
11.2.Wydział Spraw Administracyjnych.....	218
11.3.Wydział Komunikacji.....	220
11.4.Urząd Stanu Cywilnego.....	221
11.5.Miejski Rzecznik Konsumentów.....	222
 12.JEDNOSTKI POMOCNICZE SAMORZĄDU.....	 225
12.1.Funkcjonowanie rad i zarządów dzielnic.....	225
12.2.Wybory do Rad Dzielnic.....	226
 13.DZIAŁANIA WSPOMAGAJĄCE URZĘDU.....	 228
13.1.Działalność legislacyjna.....	228
13.2.Zmiany organizacyjne.....	228
13.3.Zmiany na stanowiskach kierowniczych w Urzędzie i jednostkach miasta.....	230
13.4.Audyt i kontrola.....	232
13.5.Działalność Wydziału Informatyki i Telekomunikacji.....	236
13.6.Udzielanie zamówień publicznych.....	239
13.7.Działalność Biura Obsługi Kancelaryjnej.....	240
 14.DZIAŁANIA PROMOCYJNE.....	 248
14.1.Komunikacja społeczna.....	248
14.2.Działania z zakresu obsługi inwestorów i promocji gospodarczej oraz wspierające lokalny rozwój gospodarczy i przedsiębiorczość.....	250
14.3.Promocja miasta w kontekście gospodarczym.....	259
14.4.Współpraca międzynarodowa.....	261
 15.ZAKOŃCZENIE.....	 270

WSTĘP

Szanowni Państwo,

Przedstawiam Państwu sprawozdanie z działalności Prezydenta Miasta Lublin za 2015 r. Obejmuje ono informacje o zadaniach i projektach realizowanych w ubiegłym roku, przede wszystkim w zakresie gminnych i powiatowych zadań publicznych, zadań administracji rządowej nałożonych ustawami oraz zadań wynikających z porozumień zawartych z innymi jednostkami administracji publicznej.

Część inwestycyjna budżetu miasta na 2015 r. nakierowana była przede wszystkim na kontynuację i dokończenie zadań związanych m.in. z rozwojem układu drogowego miasta, unowocześnieniem transportu miejskiego oraz rozbudową infrastruktury społecznej, kulturalnej, turystyczno-rekreacyjnej i sportowej. Realizowane inwestycje służyły usprawnieniu systemu komunikacyjnego Lublina, tworzeniu alternatywy dla transportu indywidualnego, a także poszerzeniu oferty usług świadczonych dla mieszkańców.

W zakresie projektów z udziałem środków europejskich w 2015 r. zakończono realizację zadań w ramach perspektywy finansowej Unii Europejskiej 2007-2013, a także podjęto działania służące przygotowaniu zadań planowanych do dofinansowania w ramach nowej perspektywy na lata 2014-2020. Ponadto, w 2015 r. zrealizowano pierwsze zadania w ramach budżetu obywatelskiego.

W 2015 r. dochody budżetu miasta zrealizowane zostały w 96,04 %, co stanowi kwotę 1 699 930 843,97 zł, z tego: dochody bieżące – 1 512 718 665,61 zł (99,21 %), dochody majątkowe – 187 212 178,36 zł (76,32 %). W zrealizowanej kwocie dochodów ogółem, dochody gminy stanowią 1 216 837 311,81 zł, zaś dochody powiatu stanowią 483 093 532,16 zł.

W ramach środków europejskich w 2015 r. wpłynęły dochody w wys. 148 250 551,76 zł, z tego na projekty z zakresu:

- transportu – 115 319 354,08 zł,
- sportu i turystyki – 15 600 025,99 zł,
- administracji (współpraca z innymi samorządami i promocja) – 4 001 192,36 zł,
- oświaty – 3 052 411,20 zł,
- gospodarki komunalnej i ochrony środowiska – 2 664 420,49 zł,
- rozwoju przedsiębiorczości i działalności usługowej – 2 607 810,24 zł,
- pomocy i polityki społecznej – 1 960 241,19 zł,
- bezpieczeństwa publicznego – 1 040 136,30 zł,
- informatyki – 1 010 237,38 zł,
- kultury – 994 722,53 zł.

Planowane wydatki wykonane zostały w wysokości 1 806 043 607,42 zł, co stanowi 96,54 % planu, w tym wydatki na zadania własne realizowane bez udziału środków europejskich w kwocie 1 464 980 496,40 zł (96,69 %). Wydatki majątkowe ogółem wyniosły 363 956 589,94 zł (91,08 %), natomiast wydatki bieżące to 1 442 087 017,48 zł (98,08 %), w tym związane z remontami wyniosły 20 177 736,49 zł (90,91 %).

W 2015 r. przychody budżetu miasta wyniosły 216 362 206,70 zł, tj. 108,29 % planu. Natomiast wykonanie rozchodów wyniosło 99 134 411,19 zł (99,99 %).

W 2015 r. Miasto Lublin wydało na zadania z zakresu:

- pomocy i polityki społecznej przeznaczyło 251 802 532,33 zł, tj. 13,94 % zrealizowanych wydatków budżetu miasta,
- edukacji – 620 450 525,62 zł, tj. 34,35 % zrealizowanych wydatków budżetu miasta,
- transportu i komunikacji – 418 395 476,99 zł, tj. 23,17 % zrealizowanych wydatków budżetu miasta.

Lublin jest jednym z miast o największej dynamice rozwoju. Z roku na rok rosną wydatki inwestycyjne, a to przekłada się na poprawę pozycji Lublina na mapie Polski i Europy. Dążąc do usprawnienia systemu komunikacji miasto konsekwentnie udoskonala układ drogowy, realizując budowy i przebudowy dróg: w 2015 r. m.in. ul. Armii Krajowej, Łęczyńskiej, Gościnniej, Romantycznej, Symfonicznej, czy Kunickiego w obrębie wiaduktu kolejowego. Kontynuowano realizację budowy ul. Poligonowej, wybudowano dwujezdniowe przedłużenie ul. Zelwerowicza,

ul. Strzembosza, Cynamonowej, Cyprysowej, Jagodowej i Czumy. Ruszyła także budowa przedłużenia ul. Muzycznej. Droga wraz z nowym mostem na Bystrzycy połączy południową część Śródmieścia z Trasą Zieloną. Zakończenie prac planowane jest na wiosnę 2017 r.

W 2015 r. Lublin wdrożył System Zarządzania Ruchem, który obejmuje 69 drogowych sygnalizacji, budowę Centrum Sterowania Ruchem, systemy wykrywania zdarzeń drogowych, monitoringu drogowego oraz rozpoznawania tablic rejestracyjnych. Stale unowocześniany i udoskonalany jest system miejskiego transportu w ramach największego w historii Lublina, wartego ponad pół miliarda zł projektu unijnego. Łącznie tabor lubelskiej komunikacji wzbogacił się o 70 nowoczesnych trolejbusów i 100 autobusów, a do dyspozycji MPK została przekazana nowoczesna zajezdnia u zbiegu ul. Pancerniaków i ul. Grygowej. W Urzędzie Miasta powołany został Zespół Mobilności Aktywnej, który dba o potrzeby pieszych i rowerzystów w ramach realizowanych inwestycji.

Poprawa dostępności komunikacyjnej miasta przekłada się także na wzrost zainteresowania Lublinem ze strony inwestorów zewnętrznych. W 2015 r. siedem firm uzyskało pozwolenia na rozpoczęcie działalności w lubelskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej. Na koniec 2015 r. suma zrealizowanych nakładów inwestycyjnych wyniosła 864 654 852 zł, a liczba miejsc pracy - 2 538. Obecnie Podstrefa Lublin zajmuje łącznie 128 ha w pełni uzbrojonych terenów inwestycyjnych i jest już niemal w całości zagospodarowana.

W 2015 r. Poprawie uległa sytuacja na lubelskim rynku pracy. Wskaźnik bezrobocia dla Lublina rok do roku spadł o 0,5 punktu procentowego.

Duży sukces w 2015 r. odniósł Port Lotniczy Lublin, z miesiąca na miesiąc poprawiając statystki ruchu pasażerskiego. Roczny plan pasażerski został zrealizowany już w listopadzie. Najlepszym miesiącem pod względem liczby pasażerów był wrzesień, kiedy z lotniska skorzystało ponad 29 000 podróżnych i zrealizowano blisko 400 operacji lotniczych. W lutym pojawiły się w sprzedaży bilety na połączenia do Dublina (Ryanair), trzy miesiące później WizzAir uruchomił połączenia do Sztokholmu. Największym wydarzeniem było otwarcie bazy operacyjnej linii lotniczych WizzAir, dzięki której ruch pasażerski na lubelskich lotni-

skach został ustabilizowany i pojawiły się trzy nowe kierunki. W połowie września odbył się pierwszy lot do Brukseli, w następnych dniach uruchomiona połączenia do Doncaster Sheffield i Glasgow. Port Lotniczy Lublin zaktywizował działania w obszarze ruchu towarowego. Na terenie lotniska powstanie m.in. budynek zaplecza obsługi naziemnej lotniska, a w przyszłości magazyn czasowego składowania towarów.

Realizowane przez miasto inwestycje pozwalają także rozbudowywać ofertę kulturalną, sportową i rekreacyjną dla mieszkańców. W październiku 2015 r. uruchomiono Aqua Lublin – jeden z najnowocześniejszych obiektów sportowych w kraju, z basenem olimpijskim oraz aquaparkiem. Pierwszy miesiąc funkcjonowania obiektu przyciągnął tłumy lublinian, Aqua Lublin odwiedziło wówczas ponad 60 000 osób. Na obiekcie odbyły się także Mistrzostwa Polski seniorów i młodzieżowców w pływaniu. Wydarzenie zaowocowało 18 rekordami Polski seniorów oraz kilkudziesięcioma rekordami juniorskimi i młodzieżowymi w różnych kategoriach.

Zakończyły się wstępne prace koncepcyjne przy projekcie rewitalizacji doliny rzeki Bystrzyca. Głównym celem działań jest pełne wykorzystanie potencjału rekreacyjnego Bystrzycy, przywrócenie rzeki miastu, a także poprawa bezpieczeństwa przeciwpowodziowego miasta. Projekt przyczyni się także do kompleksowej rewitalizacji terenów nadrzecznych, w tym parków: Zawilcowa, Rusalka, obszaru pomiędzy ul. Romera a ul. Janowską, terenu Lubelskiego Klubu Jeździeckiego, czy zdegradowanych terenów Ośrodka Marina nad Zalewem Zemborzyckim.

W 2015 r. uruchomiona została procedura przetargowa w związku z przebudową stadionu lekkoatletycznego przy al. Piłsudskiego. Po zakończeniu prac miejski stadion lekkoatletyczny uzupełni już istniejące zaplecze sportowe w tym rejonie tj. Aqua Lublin, kryte lodowisko i Arenę Lublin. Uruchomiony został także przetarg na rewitalizację Placu Litewskiego. Pierwsze prace przy przebudowie obu obiektów już się rozpoczęły.

Powstała nowa filia Miejskiej Biblioteki Publicznej przy ul. Relaksowej. Oprócz prawie dziesięciotysięcznego zbioru książek i atrakcji dla dzieci, znajduje się w niej blisko 1 500 audiobooków, gry na konsole, gry planszowe, czasopisma oraz bezpłatny dostęp do internetu.

Do użytku mieszkańców został także oddany Plac Teatralny przed Centrum Spotkania Kultur, dawniej tzw. „teatrem w budowie”. Teren ten został otwarty po raz pierwszy od 40 lat.

Odbyła się kolejna edycja Budżetu Obywatelskiego. Mieszkańcy Lublina zdecydowali o tym jak rozdysonować 15 mln zł z budżetu miasta na 2016 r. W wyniku głosowania mieszkańców do realizacji zostanie zrealizowanych 25 projektów, które otrzymały największą liczbę głosów. W II edycji BO oddano niemal 64 000 głosów na 155 projektów. Dla porównania w roku ubiegłym było ich 46 000.

Na realizację polityki społecznej w 2015 r. z budżetu miasta trafiło blisko 250 mln zł. W ramach tych środków realizowano program wsparcia dla rodzin i seniorów. Kontynuowano także program Karta Dużej Rodziny. Do końca 2015 r. z programu skorzystało 2 008 rodzin, którym wydano 10 000 kart. Ruszył specjalny ośrodek wsparcia dla osób z autyzmem oraz osób upośledzonych umysłowo przy ul. Zbożowej. Powstało także cztery nowe Kluby Seniora: przy ul. Tuwima, Roztocze, Narutowicza oraz Jana Pawła II.

Ubiegły rok w Lublinie tradycyjnie już obfitował w wydarzenia kulturalne, sportowe i gospodarcze. Po raz czwarty odbył się Kongres Inicjatyw Europy Wschodniej, dzięki któremu Lublin staje się miejscem dialogu różnych środowisk. Udział w Kongresie wzięło ponad 800 osób z 20 krajów świata. Z sukcesem odbyły się kolejne edycje sztandarowych miejskich festiwali: Carnawalu Sztuk-Mistrzów, Nocy Kultury, Festiwalu Inne Brzmienia czy Jarmarku Jagiellońskiego, dzięki którym do miasta udaje się zapraszać coraz większą liczbę turystów z całego świata.

Sukcesem zakończył się również 3. PZU Maraton Lubelski, który zwyczajowo poprzedził cykl imprez pod nazwą „Cztery Dychy do Maratonu”.

Po raz kolejny miała miejsce konferencja LUB-INVEST, czyli spotkanie biznesu Europy Środkowo-Wschodniej, w której wzięli udział polscy i zagraniczni przedsiębiorcy, przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, agencji rozwoju regionalnego, a także dziennikarze zajmujący się tematyką gospodarczą. Odbyła się Gala Przedsiębiorczości, na której do najlepszych przedsiębiorców, stanowiących wizytówkę naszego miasta i przyczyniają-

cych się do rozwoju gospodarczego Lublina trafiły Nagrody Prezydenta Miasta Lublin.

Rok 2015 był kolejnym rokiem intensywnej i efektywnej pracy. Kontynuowaliśmy szereg inwestycji infrastrukturalnych, stymulując rozwój gospodarczy miasta i nie zapominając przy tym o trosce o przestrzeń Lublina i jakość życia mieszkańców.

Krzysztof Żuk

1. PODSTAWY ROZWOJU MIASTA

1.1. Prace nad planem zagospodarowania przestrzennego miasta

1.1.1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Podstawowym zadaniem w zakresie planowania przestrzennego, należącym do zadań własnych gminy, jest prawidłowe kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej, w tym określenie lokalnych zasad zagospodarowania. Dokumentem ustalającym politykę przestrzenną gminy jest „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego”. Dokument ten podlega okresowej ocenie aktualności, a w razie potrzeby jest, w zależności od uwarunkowań i potrzeb w całości lub w części, aktualizowany. Miasto Lublin posiada obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego uchwalone Uchwałą nr 359/XXII/2000 Rady Miejskiej w Lublinie z dn. 13.04.2000 r., z późniejszymi zmianami.

Jednocześnie trwają prace nad nową edycją dokumentu. W 2015 r. wykonano pełną aktualizację części I i II nowego dokumentu – Uwarunkowania i Kierunki, oraz dostosowano dokument do czterokrotnie zmienianej w 2015 r. ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

1.1.2. Plany miejscowe

Plany miejscowe obejmują wycinki obszaru gminy i są szczegółowym opracowaniem określającym przeznaczenie terenu. Plan miejscowy jest aktem prawa miejscowego, które musi zachować zgodność ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, które jest rodzajem dokumentu strategicznego gminy.

W 2015 r. zostały uchwalone nowe plany o łącznej pow. 55,45 ha oraz zmiany planów o łącznej pow. 5,37 ha.

Tabela. Plany miejscowe uchwalone w 2015 r.

L.p.	Nr uchwały	Data podjęcia	Uchwała w sprawie
1.	72/IV/2015	26.02.2015 r.	uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część VIII – Śródmieście w obszarze ul.: Krakowskie Przedmieście, Kapucyńska, Prezydenta Gabriela Narutowicza, Peowiaków, Tadeusza Kościuszki
2.	180/VII/2015	21.05.2015 r.	uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin w rejonie ul.: Podzamcze, Aleja Tysiąclecia, Lubartowska, Rуска
3.	217/VIII/2015	25.06.2015 r.	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część I w obszarze położonym pomiędzy ul.: Konrada Bielskiego, Bolesława Sekutowicza, Ignacego Czumy
4.	287/X/2015	22.10.2015 r.	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część II dla obszaru położonego w rejonie ul. Beryłowej
5.	350/XIII/2015	23.12.2015 r.	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część VI dla terenu w rejonie ul. Diamentowa i ul. Wrotkowska

Tabela. Obszary w których przystąpiono do opracowania planów miejscowych.

L.p.	Nr uchwały	Data podjęcia	Uchwała w sprawie
1.	73/IV/2015	26.02.2015 r.	przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część VI w obszarze Cmentarza Komunalnego na Majdanku
2.	218/VIII/2015	25.06.2015 r.	przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część IV

3.	219/VIII/2015	25.06.2015 r.	Przystąpienie do sporządzenia zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin w rejonie ul.: Droga Męczenników Majdanka, Willowej oraz SSE
4.	286/X/2015	22.10.2015 r.	przystąpienia do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin w rejonie Zemborzyc
5.	318/XI/2015	19.11.2015 r.	przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część II w rejonie ul.: Jutrzenki i Różanej

Tabela. Inne podjęte uchwały w 2015 r.

L.p.	Nr uchwały	Data podjęcia	Uchwała w sprawie
1.	104/V/2015	26.03.2015 r.	rozpatrzenia wezwania do usunięcia naruszenia prawa Uchwałą nr 1134/XLIII/2014 Rady Miasta Lublin z dn. 4.09.2014 r.
2.	137/V/2015	26.03.2015 r.	rozpatrzenia wezwania do usunięcia naruszenia prawa Uchwałą nr 1134/XLIII/2014 Rady Miasta Lublin z dn. 4.09.2014 r.
3.	262/X/2015	22.10.2015 r.	rozpatrzenia wezwania do usunięcia naruszenia prawa Uchwałą nr 219/VIII/2015 Rady Miasta Lublin z dn. 25.06.2015 r.

1.1.3. Ekonomiczne skutki opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

W 2015 r. prowadzono 9 postępowań w trybie art. 36 i 37 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w sprawie żądania odszkodowania z tytułu obniżenia wartości nieruchomości: 4 wnioski uznano za niezasadne i załatwiono odmownie, 5 wniosków jest w toku postępowania.

Wykonano 3 analizy operatów na potrzeby prowadzonych postępowań sądowych. W tym samym okresie prowadzono ponad 40 postępowań o ustalenie w drodze decyzji jednorazowej opłaty (renta planistyczna), z tytułu wzrostu wartości nieruchomości wskutek uchwalenia planu zagospodarowania przestrzennego: 16 postępowań zostało zakończone, w tym wydano 11 decyzji

ustalających opłatę, 5 postępowań umorzono z powodu braku wzrostu wartości nieruchomości.

Przeanalizowano 5 500 aktów notarialnych zbycia nieruchomości, z czego do szczegółowej analizy wyselekcjonowano ok. 30, dla ustalenia celowości podjęcia postępowania o ustalenie opłaty planistycznej.

Ponadto wykonano 4 prognozy skutków finansowych planów miejscowych i 5 prognoz dla projektów planów w toku opracowania.

1.1.4. Rewitalizacja

W 2015 r. Referat ds. rewitalizacji przystąpił do opracowania aktualizacji „Programu Rewitalizacji dla Lublina”, poprzedzonego wcześniejszą ewaluacją tego programu. Przeprowadzono cykl spotkań informacyjnych i konsultacji. W aktualizowanym programie znajdzie się ponad czterdzieści projektów, w większości proponowanych do realizacji przez Gminę Lublin i podległe jej podmioty.

1.1.5. Miejski System Informacji Przestrzennej

Urząd Miasta Lublin rozbudowując Miejski System Informacji Przestrzennej, w ramach projektu „Opracowanie i wdrożenie Systemu Informacji Przestrzennej dla Miasta Lublina”, zrealizował w 2015 r. dwa kontrakty.

Pierwszy w nich dotyczył wykonania Systemu Informacji Przestrzennej dla Miasta Lublin (SIPL) – „Dostawa sprzętu i oprogramowania, w tym aplikacji dedykowanych, uruchomienie SIPL oraz usługi szkoleniowe”. Została utworzona hurtownia danych przestrzennych wraz z dedykowanymi aplikacjami do ich aktualizacji. Nowy system wykonany przez firmę Geomatyka – Kraków, połączył w jednej bazie danych, dane referencyjne Wydziału Geodezji oraz pozostałe dane przestrzenne tworzone przez inne Wydziały Urzędu Miasta Lublin. System SIPL został uruchomiony na początku czerwca 2015 r.

Równocześnie z powyższym systemem SIPL został zrealizowany kontrakt „Skanowanie i archiwizacja operatów geodezyjnych”. Była to usługa skanowania i archiwizacji operatów geodezyjnych z Państwowego Zasobu Geodezyjnego i Kartograficznego zgromadzonego w Miejskim Ośrodku Dokumentacji Geodezyj-

nej i Kartograficznej (MODGiK) w Lublinie. Archiwizacja zasobu geodezyjnego i kartograficznego polegała na przetworzeniu wersji papierowej operatów geodezyjnych na postać elektroniczną wraz z ich zintegrowaniem z systemem do obsługi MODGiK oraz zasileniu pozyskanymi metadanymi przestrzennymi i opisowymi ww. bazy. Dzięki wykonaniu skanowania ok. miliona kart z operatów geodezyjnych, Wydział Geodezji uzyskał szybki dostęp do danych przechowywanych w archiwum.

Obecnie liczba osób korzystających w portalu wewnętrznego SIPL (pracownicy UM Lublin i jednostki gminne) to ok. 760 osób dziennie z geoportalu zewnętrznego i ok. 300 użytkowników dziennie z portalu geodezyjnego.

1.2. Konceptje i projekty przyszłych inwestycji

Na dokumentację projektową w 2015 r. wydatkowano ogółem kwotę 1 441 175,17 zł, z czego na:

- dokumentację projektową budowy ogrodzenia wzdłuż ul. Dywizjon 303 (49 815,00 zł),
- dokumentację projektową oświetlenia zewnętrznego, monitoringu oraz systemu sygnalizacji włamania SSW na terenie cmentarza wojskowo-komunalnego, przy ul. Białej – (30 135,00 zł),
- dokumentację projektową na budowę hali sportowej przy Gimnazjum nr 15 (132 840 zł),
- koncepcję architektoniczną, program funkcjonalno-użytkowy, kalkulację kosztów dla rozbudowy VI LO o krytą pływalnię (95 940 zł),
- częściowo dokumentację projektową na przebudowę Zespołu Szkół Ekonomicznych (30 750 zł),
- częściowo dokumentację projektową na docieplenie budynku Szkoły Podstawowej nr 20 (18 450 zł),
- ocenę stanu technicznego i koncepcję rozbudowy budynków, przy ul. Wyścigowej 29 i 31 (132 840 zł),
- dokumentację projektową na dobudowę segmentu przy Szkole Podstawowej nr 30 (123 000 zł),
- dokumentację projektową na remont i przebudowę bieżni oraz zespołu boisk, przy Szkole Podstawowej nr 28 (10 455 zł),

- dokumentację projektową na przebudowę budynku przy ul. Kurantowej 5 wraz z termomodernizacją na potrzeby Filii ZS nr 4 dla dzieci z autyzmem (135 300 zł),
- inwentaryzację obiektów Zespołu Szkół Transportowo-Komunikacyjnych (27 060 zł),
- ekspertyzę techniczną w zakresie stanu bezpieczeństwa pożarowego w Zespole Szkół nr 8/Bursa Szkolna nr 8 (14 760 zł),
- inwentaryzację budowlaną oraz ekspertyzę p.poż dla III LO (36 900 zł),
- dokumentację projektową przebudowy przyłącza kanalizacji sanitarnej dla Przedszkola nr 5 (15 375 zł),
- koncepcję architektoniczną, program funkcjonalno-użytkowy, kalkulację kosztów dla planowanej szkoły i przedszkola przy ul. Berylowej/Jantarowej (120 540 zł),
- koncepcję przestrzenną wraz z kalkulacją kosztów rozbudowy Szkoły Podstawowej nr 29 o pomieszczenia dydaktyczne i segment żywieniowy (24 846 zł),
- analizę możliwości dobudowy nowego skrzydła w DPS, im. Matki Teresy z Kalkuty, przy ul. Głowackiego 26 (24 538,50 zł),
- analizę możliwości dobudowy nowego skrzydła do budynku DPS „Betania” na działce nr 75, przy al. Kraśnickiej 223 (68 880 zł),
- dokumentację projektową na przebudowę instalacji elektrycznej i sygnalizacji pożaru w budynku DPS, przy ul. Głowackiego 26 (14 800 zł),
- opracowano dokumentację projektową, studium wykonalności planowanej budowy nowego żłobka, przy ul. Zelwerowicza (282 223,67 zł),
- dokumentację projektową na wykonanie schodów terenowych jako uzupełnienie ciągu pieszego ul. Krańcowa (4 920 zł),
- dokumentację projektową na budowę siłowni terenowej na Placu im. L. Kaczyńskiego (4 797,00 zł),
- studium wykonalności dla Szkoły Podstawowej nr 23 (3 690,00 zł),
- wykonano weryfikację wraz z opinią rocznego raportu z monitorowania osiągniętych efektów w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych dla przedsięwzięć dofinansowanych z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (13 776,00 zł),

- dokonano zapłaty za opracowaną częściowo dokumentację projektową odwodnienia terenu w rejonie ul. Ciepłej – (24 544,00 zł),
- wykonano rewitalizację terenu w rejonie ul. Skautów i wewnętrznego terenu zieleni – remont skweru – 45 000,00 zł,
- na rewitalizację skweru przy ul. Sowińskiego wydatkowano 68 347,14 zł – rozpoczęto roboty związane z przebudową i rozbudową urządzeń budowlanych w zespole zabudowy wielorodzinnej – rewitalizacja wnętrza międzyblokowego w zespole zabudowy wielorodzinnej przy ul. Sowińskiego 4, al. Racławickie 22 i 22b,
- wykonano remont alejek spacerowych w rejonie ul. Głuskiej oraz rozbiórka ogrodzenia – 75 000,00 zł, z czego ze środków RD Głusk – 50 000 zł,
- Ogród Saski – wykonano roboty budowlane polegające na usunięciu ujawnionych wad w szalecie miejskim na terenie Ogrodu Saskiego – 8 400,00 zł,
- wykonano roboty zabezpieczające mury fundamentowe na Placu po Farze – 149 952,23 zł,
- ul. Wiercieńskiego – opracowano dokumentację projektową i zamontowano latarnię przy placu zabaw za kwotę 25 000,00 zł,
- wybudowano dwa place zabaw za kwotę łączną 276 832,14 zł, z czego plac zabaw na działce zlokalizowanej przy ul. Głębokiej, Glinianej i Nadbystrzyckiej (135 300 zł),
- oraz plac zabaw, przy ul. Turystycznej (141 532,14 zł),
- na przebudowę cmentarza komunalnego, przy Drodze Męczenników Majdanka wydatkowano ogółem kwotę 488 310,00 zł, z czego:
  - opracowano dokumentację projektową (66 420 zł),
  - przystosowano budynek administracyjny dla osób niepełnosprawnych, wykonano ogrodzenie, regulację alejek oraz przebudowę sanitariatów na terenie cmentarza (419 430 zł),
  - przebudowano instalację wodociagową w budynku gospodarczym (2 460 zł),
- na kanalizację deszczową odwadniającą ul. Leszka wydatkowano łącznie – 507 540,37 zł.

1.3. Działalność Zarządu Dróg i Mostów w Lublinie w 2015 r.

1.3.1. Zadania własne z udziałem środków europejskich

Planowane w budżecie miasta w wys. 104 322 304 zł wydatki na zadania własne realizowane z udziałem środków europejskich w 2015 r. zwiększone zostały o kwotę 20 324 579 zł, tj. do wys. 124 646 883 zł.

W omawianym okresie sprawozdawczym na zadania własne realizowane z udziałem środków europejskich wydatkowano kwotę 120 811 859,43 zł (wydatki majątkowe), tj. 96,92 % planu. Realizacja projektów w działach i rozdziałach klasyfikacji budżetowej przedstawia się następująco.

Zaplanowane w wys. 35 198 620 zł wydatki na zadania z zakresu transportu zbiorowego zostały wykonane w 96,82 %, co stanowi 34 080 471,10 zł i przeznaczone na projekt: Zintegrowany system miejskiego transportu publicznego w Lublinie. Płatności w 2015 r. dotyczyły kontynuacji budowy trakcji trolejbusowej wraz z systemem zasilania, kontynuacji budowy Systemu Zarządzania Ruchem, przyłączenia do podstacji trolejbusowych, menedżera projektu, nadzorów inwestorskich. W ramach wydatkowanych środków:

- uregulowano płatności za roboty wykonane w 2014 r. na zadaniach:
  - budowa trakcji trolejbusowej wraz z zasilaniem i podstacją „Poręba” oraz przebudowa oświetlenia drogowego na ul. Jana Pawła II (od ul. Armii Krajowej do ul. Granitowej), ul. Armii Krajowej (od ul. Jana Pawła II do ul. Orkana) i ul. Granitowej,
  - budowa trakcji trolejbusowej i zasilania oraz przebudowa oświetlenia drogowego na ul. Nadbystrzyckiej i skrzyżowaniu ul. Nadbystrzycka-Głęboka-Narutowicza-Muzyczna,
  - budowa trakcji trolejbusowej i zasilania oraz przebudowa oświetlenia drogowego na ul. Jana Pawła II (od ul. Armii Krajowej do ul. Nadbystrzyckiej), ul. Krochmalnej (od ul. Nadbystrzyckiej do ul. Młyńskiej), ul. Młyńskiej (od ul. Krochmalnej do ul. Dworcowej) oraz skrzyżowania ul. Młyńska-Krochmalna-Gazowa i ul. Młyńska-Dworcowa w Lublinie oraz zapłacono za projekt strony internetowej Centrum Zarządzania Ruchem,
- zakończono prace i dokonano płatności na zadaniach:

- budowa trakcji trolejbusowej i zasilania oraz przebudowa oświetlenia drogowego na ul. Nadbystrzyckiej i skrzyżowaniu ul. Nadbystrzycka-Głęboka-Narutowicza-Muzyczna,
- zaprojektowanie i wybudowanie Systemu Zarządzania Ruchem. Od połowy grudnia 2015 r. został uruchomiony System Zarządzania Ruchem, który obejmował przebudowę lub dostosowanie do przepisów oraz standardów nowoczesnego sterowania 69 skrzyżowań, budowę Centrum Sterowania Ruchem (CSR) przy ul. Lipowej 27, połączenie sygnalizacji na w/w ulicach z CSR łączami światłowodowymi (ok. 28 km linii), montaż 10 szt. znaków zmiennej treści (znaki drogowe i tekst), system priorytetów dla komunikacji publicznej na wybranych trasach, system wykrywania zdarzeń drogowych w obszarze objętym zadaniem, system kamer monitoringu drogowego oraz rozpoznawania tablic rejestracyjnych pojazdów.

Planowane w wys. 71 198 130 zł wydatki na zadania z zakresu poprawy powiązań komunikacyjnych o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym wykorzystane zostały na kwotę 69 470 330,32 zł (97,57 %), którą przeznaczono na projekty:

- budowa drogi dojazdowej do węzła drogowego „Jakubowice” - obwodnicy Miasta Lublin w ciągu dróg ekspresowych S12, S17 i S19 wraz ze skrzyżowaniami z ul. gen. B. Ducha, al. Solidarności, al. Sikorskiego i ul. Północną – 41 314 888,69 zł (98,05 %), w tym środki europejskie – 27 354 872,32 zł. W 2015 r. kontynuowano realizację budowy ul. Poligonowej. W ramach budowy ulicy zrealizowano następujący zakres rzeczowy: wybudowano dwujezdniową ul. Poligonową, po dwa pasy ruchu w każdym kierunku, wybudowano dwujezdniowe przedłużenie ul. Zelwerowicza, po dwa pasy ruchu w każdym kierunku, wybudowano drogę serwisową i ciąg pieszo-jezdny wzdłuż ul. Poligonowej. Ponadto w ramach inwestycji wybudowano ekrany akustyczne, dwa wiadukty sześcioprzęsłowe, dwa przepusty z blachy falistej pod ul. Poligonową, sygnalizację świetlną na skrzyżowaniu z ul. Willową i ul. Gen. B. Ducha, kanalizację deszczową na całej dł. ulicy, oświetlenie drogowe na całej dł. ulicy oraz przebudowano uzbrojenie techniczne kolidujące z budową ulicy. Zaprojektowano i wybudowano drogę obsługującą (serwisową) wzdłuż ul. Poligonowej,

- budowa korytarza transportu zbiorowego do obsługi terenów położonych w sąsiedztwie przyszłego Zintegrowanego Intermodalnego Dworca Metropolitalnego w Lublinie – ul. Lubelskiego Lipca '80 – 28 061 314,90 zł (99,99 %), w tym środki europejskie – 24 677 903,60 zł. W okresie sprawozdawczym kontynuowano budowę i rozbudowę drogi powiatowej nr 2399L – ul. Lubelskiego Lipca '80 w Lublinie, na odcinku od skrzyżowania z al. Piłsudskiego wraz z obiektem mostowym nad ul. Dworcową do skrzyżowania z ul. Muzyczną, rozbudowę drogi powiatowej nr 2372L – ul. Młyńskiej, na odcinku od skrzyżowania z ul. Dworcową (łącznie ze skrzyżowaniem) do zakończenia jej przebiegu w rejonie Placu Bychawskiego (bez połączenia ulic), przebudowę drogi gminnej nr 106246L – ul. Dworcowej, na odcinku od wjazdu na teren Targów Lubelskich do ul. Młyńskiej,
- rozbudowa sieci komunikacji zbiorowej dla potrzeb Zintegrowanego Centrum Komunikacyjnego dla Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego – 94 126,73 zł (94,13 %). Realizacja zadania obejmuje budowę i rozbudowę ul. Muzycznej na odcinku od zjazdu na teren Stadionu Miejskiego do skrzyżowania z ul. Nadbystrzycką-Narutowicza wraz z obiektem mostowym nad rzeką Bystrzycą.

Planowane w wys. 3 877 199 zł wydatki tego rozdziału, zrealizowane zostały w 79,65 %, co stanowi 3 088 124,57 zł (w tym środki europejskie – 787 000,38 zł) i przeznaczone na realizację projektu – Europejska Stolica Turystyki Rowerowej w Lublinie.

Przeprowadzono prace nad budową ścieżek rowerowych, wyznaczeniem pasów rowerowych w istniejących jezdniach oraz dostosowaniem sygnalizacji świetlnej celem wyznaczenia przejazdów dla rowerzystów i utrzymania ciągłości ruchu rowerowego. W ramach zadania wykonano dwa odcinki dwukierunkowej ścieżki rowerowej wzdłuż ul. Elsnera od al. Kompozytorów Polskich do ul. Szeligowskiego oraz od zaprojektowanego przejazdu rowerowego przy Zespole Szkół nr 5 do ul. Choiny. Wyznaczono pasy rowerowe wraz z odcinkami ścieżek rowerowych i remontów częściowych nawierzchni jezdni w ciągu pasów rowerowych: ul. Kalinowszczyzna odc. ul. Lwowska-al. Andersa, ul. Wyszyńskiego-ul. Zamojska odc. od ul. Podwałe do starego mostu, ul. Grabskiego-odc. ul. Witosa-Dr. Męczenników Majdanka,

ul. Zbożowa, ul. Diamentowa-odc. ul. Samsonowicza-ul. Zembo-
rzycka, ul. Wojciechowska-odc. ul. Boh. M. Cassino-ul. Morwowa,
ul. Wileńska-odc. ul. Zana-ul. Grażyny, ul. Dunikowskiego odc.
ul. Mickiewicza-ul. Kruczkowskiego ul. Morwowa-odc. ul. Wojcie-
chowska-ul. Nałęczowska, ul. Radziszewskiego-odc. ul. Sowiń-
skiego-Plac Teatralny, ul. Szczygła, ul. Turystyczna-odc. ul. Aza-
liowa-ul. Łuszczowska. Nastąpiła budowa ścieżek rowerowych
będących kontynuacją pasów rowerowych na następujących ul.:
Kalinowszczyzna, Radziszewskiego, Morowa, Zbożowa, Diamen-
towa, Grabskiego, Dunikowskiego, Wojciechowska, Zamojska.

Planowane w wys. 3 757 zł wydatki tego rozdziału, zrealizowa-
ne zostały w 99,99 %, co stanowi 3 756,88 zł i przeznaczone
na realizację projektu – infrastruktura dla strefy ekonomicznej
na Felinie – II etap. Środki finansowe zostały przekazane na pra-
ce powykonawcze.

Planowane w wys. 14 169 177 zł wydatki tego rozdziału, zre-
alizowane zostały w 99,99 %, co stanowi 14 169 176,56 zł (w tym
środki europejskie – 3 403 908,80 zł) i przeznaczone na realiza-
cję projektu – budowa stadionu miejskiego w Lublinie wraz z za-
gospodarowaniem przylegającego terenu. W ramach budowy
drog dojazdowych do stadionu wybudowano dwujezdniową
ul. Stadionową i ul. Lubelskiego Lipca 80` oraz łącznik pomiędzy
ul. Krochmalną a Lubelskiego Lipca 80`, przebudowano fragmen-
ty ul.: Krochmalnej, Młyńskiej, Gazowej, a także przebudowano
ul.: Kawią, Widok, Nadłączną i ulicę serwisową wzdłuż ul. Kroch-
malnej. Ponadto wybudowano skrzyżowania ul.: Stadionowa-Ga-
zowa-Krochmalna-Lubelski Lipiec 80`-Stadionowa, Lubelski Li-
pec 80` – łącznik z ul. Krochmalną, Krochmalna – łącznik do Lu-
belskiego Lipca 80` oraz przebudowano skrzyżowania ul. Kawiej
z ul.:Krochmalną, Nadłączną, Widok. Zainstalowano drogową sy-
gnalizację świetlną na skrzyżowaniu ul. Lubelskiego Lipca 80`
z ul. Stadionową.

1.3.2. Zadania własne bez udziału środków europejskich

1.3.2.1. Drogi publiczne w miastach na prawach powiatu

Planowane w kwocie 120 505 291 zł wydatki realizowane bez
udziału środków europejskich, związane m.in. z utrzymaniem,
budową i przebudową dróg w mieście, turystyką, gospodarką

komunalną zmniejszone zostały do wys. 117 936 853 zł. Kwota zmniejszenia wynika ze zmian dokonanych przez Radę Miasta i Prezydenta Miasta Lublin.

Zmniejszenie planowanych wydatków o kwotę 2 568 438 zł jest wynikiem:

- zwiększenia wydatków na pozostałą działalność (rozd. 60095) – 354 935 zł, turystykę (rozd. 63095) – 46 740 zł, kanalizację deszczową (rozd. 90001) – 292 318 zł, utrzymanie zieleni (rozd. 90004) – 344 295 zł, oświetlenie ulic, placów i dróg (rozd. 90015) – 370 661 zł, obiekty zabytkowe (rozd. 92120) – 99 630 zł,
- zmniejszenia wydatków na drogi publiczne w miastach na prawach powiatu (rozd. 60015) – 2 776 243 zł, drogi publiczne gminne (rozd. 60016) – 10 661 zł, drogi wewnętrzne (rozd. 60017) – 1 290 113 zł.

Ponadto dokonano przeniesień planowanych wydatków między zadaniami i grupami wydatków.

W 2015 r. zrealizowano wydatki własne bez udziału środków europejskich w kwocie 109 216 640,18 zł, stanowiące 92,61 % planu, które przeznaczone zostały na:

- wydatki bieżące – 57 815 602,99 zł (99,18 %), w tym: wydatki związane z remontami – 4 476 184,64 zł (99,85 %),
- wydatki majątkowe – 172 212 896,62 zł (93,45 %).

Realizacja wydatków własnych bez udziału środków europejskich w działach i rozdziałach klasyfikacji budżetowej przedstawia się następująco.

Planowane w wys. 33 458 327 zł wydatki na drogi krajowe, wojewódzkie i powiatowe w 2015 r. zrealizowane zostały na kwotę 32 688 549,45 zł (97,70 %), którą przeznaczono na:

- bieżące utrzymanie dróg – 10 516 207,37 zł (99,58 %) obejmujące wydatki na wymianę nawierzchni jezdni na 16 225 m², naprawy cząstkowe nawierzchni jezdni ulic na 6 824 m², naprawy nawierzchni chodników na ponad 5 496 m², wypełniono ubytki nawierzchni jezdni na pow. ponad 12 415 m², naprawa i ulepszenie poboczy 3 495 m², utrzymanie drogowych obiektów inżynierskich, opłaty za energię, utrzymanie 124 sygnalizacji świetlnych oraz zdalne monitorowanie stanu trzydziestu ulicznych sygnalizacji świetlnych, utrzymanie oznakowania pionowego i poziomego, ewidencję i ocenę stanu techniczne-

go infrastruktury drogowej, usuwanie i przechowywanie pojazdów, utrzymanie ekranów akustycznych, odszkodowania wypłacane na rzecz osób fizycznych,

- strefę płatnego parkowania – 1 874 435,98 zł (100 %). Wydatki dotyczą obsługi strefy płatnego parkowania, którą zajmuje się operator zewnętrzny wyłoniony w ramach przetargu nieograniczonego i związane są z oznakowaniem strefy, wyposażeniem strefy w parkomaty, zorganizowaniem oraz prowadzeniem systemu monitorowania i kontroli, serwisowaniem i naprawą urządzeń oraz bieżącym utrzymaniem terenu płatnego parkowania,
- remonty dróg i obiektów inżynierskich – 682 416,16 zł (99,99 %). W ramach zadania wykonane zostało dokonane zabezpieczenie skarpy nasypu ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego,
- zadania zgłoszone przez jednostki pomocnicze miasta – 67 919,14 zł (99,30 %), z tego:
  - Rada Dzielnicy Konstantynów – 42 700,00 zł (100 %) – wykonano remont odcinka chodnika od akademika UMCS do skrzyżowania z ul. Struga,
  - Rada Dzielnicy Ponikwoda – 3 990,15 zł (99,75 %) – poniesiony wydatek przeznaczono na utwardzenie nawierzchni przy przystanku MPK oraz montażu poręczy przy wyjściu z posesji al. Spółdzielczości Pracy 67,
  - Rada Dzielnicy Rury – 885,21 zł (88,52 %) – sfinansowano zakup i montaż lustra drogowego na skrzyżowaniu ul. Rymwiada i ul. Filaretów,
  - Rada Dzielnicy Tatary – 5 947,79 zł (94,41 %) – dokonano zakupu i montażu ławek z oparciem przy chodniku w pasie drogowym ul. Łęczyńskiej na odcinku od wjazdów w ul. Przyjaźni do schodów na kładkę nad Al. Tysiąclecia,
  - Rada Dzielnicy Wrotków – 14 395,99 zł (100 %) – zrealizowano remont chodnika przy ul. Romera (odcinek od skrzyżowania z ul. Diamentową do przystanku MPK na ul. Romera),
- zadania w ramach budżetu obywatelskiego – remont chodnika dla pieszych (wzdłuż ul. Zana) – 131 625 zł (100 %),
- inwestycje – 19 415 945,80 zł (65,9 %), z tego:
  - przebudowa ul. Armii Krajowej – 6 382 021,71 zł (99,87 %), w tym 2 999 239,00 zł stanowiły środki z dotacji celowej z budżetu państwa w ramach Narodowego Programu Przebudowy

Dróg Lokalnych oraz 3 000,00 zł z partnerstwa z PRD. W ramach zadania dokonano przebudowy odcinka ulicy dwujezdniowej, po dwa pasy w każdym kierunku z wymianą całej konstrukcji jezdni, dobudowy chodników i ścieżek rowerowych po obydwu stronach ulicy. Ponadto przebudowano fragment ul. Ułanów wraz z łącznicami w rejonie wiaduktów nad ul. Ułanów,

- przebudowa ul. Łęczyńskiej – 7 743 623,93 zł (100 %). Z powyższej kwoty uregulowano zobowiązania z 2014 r. w wys. 6 281 443,00 zł za roboty drogowe, przebudowę trakcji trolejbusowej wzdłuż ul. Łęczyńskiej, wymianę istniejących słupów trakcyjno-oświetleniowych, rozbudowę kanalizacji deszczowej, przebudowę kanalizacji wodociągowej, sieci gazowej, przebudowę i zabezpieczenia sieci telekomunikacyjnych,

- przebudowa ul. Kunickiego w obrębie wiaduktu kolejowego – 1 731 630,01 zł (99,98 %). Poniesiony wydatek dotyczył przebudowy ul. Kunickiego, przebudowy odcinka ul. Pocztowej i odcinka ul. Garbarskiej. Dokonano wzmocnienia konstrukcji jezdni ul. Kunickiego, Pocztowej i Garbarskiej poprzez wymianę istniejącej starej podbudowy,

- przebudowa skrzyżowania drogi krajowej nr 19 i drogi wojewódzkiej 747 na granicy miasta i gminy Konopnica – 2 500 886,34 zł (89,32 %), z tego: środki Gminy Konopnica – 300 000,00 zł Województwa Lubelskiego – 1 100 000,00 zł, budżetu miasta Lublin – 1 100 886,34 zł). W ramach zadania opracowano dokumentację projektową na podstawie której wykonano przebudowę skrzyżowania Al. Kraśnickiej z drogą wojewódzką nr 747 (od wlotu ul. Folwarcznej do wys. działki nr 1188/1). Wykonano sygnalizację świetlną na skrzyżowaniu drogi krajowej nr 19 i drogi wojewódzkiej 747 na granicy miasta i gminy Konopnica z ul. Łanową w Lublinie,

- budowa sygnalizacji świetlnych – 469 564,23 zł (61,78 %). Z powyższej kwoty sfinansowano budowę sygnalizacji drogowej na skrzyżowaniu ul. Kruczkowskiego-Przybylskiego wjazd na parking. Ponadto wykonano projekt budowlano-wykonawczy sygnalizacji świetlnej w ciągu ul. Mełgiewskiej na skrzyżowaniu z ul. Frezerów,

- budowa i przebudowa zatok, ciągów pieszo-jezdných, chodników, schodów, parkingów i kładek dla pieszych –

129 506,09 zł (50,79 %). W ramach zadania wykonano budowę brakującego chodnika po jednej stronie ulicy na odcinku od ul. Bohaterów Monte Cassino do wejścia do szkoły Zespołu Szkół Elektroenergetycznych,

- zadania zgłoszone przez jednostki pomocnicze miasta – 330 296,78 zł (99,67 %), z tego: Rada Dzielnicy Czechów Południowy – 42 000,00 zł (97,67 %) – wykonano chodnik w ul. Północnej na odcinku od Komendy Miejskiej Policji do ul. Szeligowskiego wraz z przebudową istniejącego zjazdu. Rada Dzielnicy Głusk – 35 000,00 zł (100 %) – poniesiony wydatek przeznaczono na wykonanie chodnika oraz przejścia dla pieszych przy ul. Wygodnej. Rada Dzielnicy Sławin – 128 892,78 zł (99,92 %) – zrealizowano budowę ścieżki rowerowej po wschodniej stronie ul. Sławinkowskiej. Kontynuowano budowę chodnika przy ul. Sławinkowskiej od nr 16A w kierunku ul. Platanowej oraz chodnika po prawej stronie ul. Sławinkowskiej od posesji nr 25 A do przejścia dla pieszych w rejonie ul. Świerkowej. Rada Dzielnicy Szerokie – 69 300,00 zł (100 %) – zrealizowano budowę chodnika w ul. Nałęczowskiej (od ul. Gnieźnieńskiej do ul. Słupian) wraz z wyznaczeniem przejścia dla pieszych na wys. ul. Ślężan. Wyznaczono i wykonano przejście dla pieszych w okolicy skrzyżowania ul. Nałęczowskiej z ul. Słupian i ul. Ślężan. Rada Dzielnicy Wrotków – 55 104,00 zł (100 %) – wybudowano i przebudowano chodniki w pasie drogowym ul. Diamentowej przebiegających przez działki nr 81/34 i 77. Wybudowano chodnik wzdłuż ul. Nałkowskich,

- zadania w ramach budżetu obywatelskiego – wykonanie sygnalizacji świetlnej na przejściu dla pieszych na ul. Nowy Świat na wys. budynku Nowy Świat 36 w Lublinie – 128 416,71 zł (100 %).

Zaplanowane w wys. 32 940 655 zł wydatki rozdziału Drogi publiczne gminne zrealizowane zostały w 92,52 %, w kwocie 30 476 729,09 zł. Wydatki obejmują:

- bieżące utrzymanie dróg – 4 044 219,99 zł (99,95 %) w tym:
  - utrzymanie oznakowania pionowego i poziomego,
  - opłaty za energię, utrzymanie 6 sygnalizacji świetlnych,
  - naprawy ponad 2 845 m² nawierzchni chodników, wypełnienie ubytków nawierzchni jezdni powstających w okresie wio-

- sennym i jesiennym na pow. ponad 8 605 m², wykonanie ponad 1 161 m² napraw cząstkowych nawierzchni jezdni ulic, profilowanie i zagęszczanie nawierzchni dróg gruntowych na pow. ponad 34 868 m² (zakres robót wynikał z konieczności zapewnienia przejezdności tych dróg po okresie zimowym),
- remonty dróg, ciągów pieszo-jezdnych, chodników, parkingów, schodów i kładek dla pieszych – 2 391 441,41 zł (100 %). Z powyższej kwoty sfinansowano następujące zadania:
    - remont ul. Kleeberga – wraz z przyległymi chodnikami na całej dł. (877 932,33 zł),
    - remont chodnika w ul. Gospodarczej (185 431,55 zł),
    - remont ul. Romanowskiego i Paśnikowskiego (598 862,40 zł) od al. Kraśnickiej do ul. Bohaterów Monte Cassino,
    - remont ciągów pieszych na ul. Szkolnej (200 260,62 zł),
    - remont ul. Majdan Tatarski (121 738,87 zł),
    - remont ul. Walecznych (389 215,64 zł),
    - dokumentację projektową remontu ul. Krasieńskiego (18 000,00 zł),
  - zadania zgłoszone przez jednostki pomocnicze miasta – 557 034,68 zł (99,53 %), z tego:
    - Rada Dzielnicy Czechów Południowy – 7 059,00 zł (99,77 %) – wykonano remont chodnika w ul. Młodej Polski w pobliżu bloku nr 10 oraz dokonano zakupu i montażu lustra przy ul. Kiepuryskiej vis a vis posesji przy ul. Rogowskiego 9,
    - Rada Dzielnicy Czechów Północny – 50 000,00 zł (100 %) – poniesiony wydatek przeznaczono na remont chodnika przy ul. Pienińskiej – od wjazdu na osiedle do ul. Gorczańskiej,
    - Rada Dzielnicy Czuby Południowe – 41 650,00 zł (100 %) – sfinansowano remont chodnika (wymiana kostki oraz krawężników) przy ul. Wyżynnej 8, 31, 57-51 oraz dokonano zakupu i montażu ławek przy ul. Bursztynowej,
    - Rada Dzielnicy Dziesiąta – 61 899,99 zł (100 %) – kontynuowano remont chodników wzdłuż ul. Matejki oraz remont chodnika na skrzyżowaniu ul. Pięknej i ul. Nowy Rynek,
    - Rada Dzielnicy Felin – 4 000,00 zł (100 %) – dokonano zakupu i montażu tablic ogłoszeniowych w obrębie ul. Rataja,
    - Rada Dzielnicy Hajdów Zadębne – 129 000,00 zł (100 %) – zrealizowano remont nawierzchni części ul. Kasprzowicza (warstwa wyrównawcza i ścieralna),

- Rada Dzielnicy Konstantynów – 30 000,00 zł (100 %) – zrealizowano remont ciągu pieszego przy ul. Rogińskiego (po stronie parzystej) na odcinku od skrzyżowania z ul. Romanowskiego i ul. Dubieckiego,
- Rada Dzielnicy Kośminek – 13 000,00 zł (100 %) – dokonano remontu chodnika (wymiana kostki wraz z podbudową i wymianą krawężników) przy ul. I. Krasickiego w rejonie posesji nr 79 i nr 91 oraz chodnika przy ul. Żelaznej od nr 38 w kierunku nr 60,
- Rada Dzielnicy Ponikwoda – 73 470,00 zł (100 %) – dokonano ulepszenia nawierzchni gruntowej ul. Poziomkowej, ul. Sportowej, ul. Orzechowej, utwardzenia odcinka pobocza dla ruchu pieszych (ścieżki) przy ul. Dożynkowej, remont chodnika na ul. Bazylianówka od ul. Magnoliowej do ul. Cedrowej – II etap, ulepszenia ciągu dla pieszych na ul. Ustronie od ul. Wielkiej do ul. Rudnickiej,
- Rada Dzielnicy Rury – 2 398,40 zł (97,89 %) – wykonano montaż stojaków rowerowych typu „U” na terenie Dzielnicy Rury,
- Rada Dzielnicy Sławinek – 25 074,88 zł (92,87 %) – zamontowano poręcze na chodniku dla pieszych od ul. Korfanteo do ul. Jagiellońskiej, remont fragmentów chodnika po stronie południowej od ul. Harcerskiej do ul. Ligonii,
- Rada Dzielnicy Stare Miasto – 2 484,11 zł (82,80 %) – zakupiono i zamontowano 4 ławki w pobliżu Trybunału Koronnego,
- Rada Dzielnicy Szerokie – 25 898,72 zł (99,61 %) – dokonano likwidacji progów zwalniających na ul. Łędzian,
- Rada Dzielnicy Węglin Północny – 35 104,30 zł (99,97 %) – zrealizowano remont fragmentu chodnika przy ul. Parysa oraz chodnika od ul. Wertera do al. Kraśnickiej, naprawę chodnika przy ul. Aksini,
- Rada Dzielnicy Wieniawa – 995,28 zł (99,53 %) – dokonano napraw częściowych chodnika przy ul. Popiełuszki,
- Rada Dzielnicy Za Cukrownią – 55 000,00 zł (100 %) – zrealizowano zakup i montaż dwóch tablic informacyjnych w pasie drogowym na ul. Krochmalnej i ul. Dzierżawnej oraz dokonano wymiany chodników na ul. Radzikowskiej,
- zadania w ramach budżetu obywatelskiego – wymiana chodnika przy ul. Staffa – 275 520,00 zł (100 %),

- inwestycje – 23 208 513,01 zł (28,32 %), z tego:
  - inwestycje realizowane przy udziale mieszkańców i innych podmiotów – 3 149 897,97 zł (100 %). Poniesiony wydatek dotyczy budowy ul. Połabian, Lubuszan, Szerokie i Ślężan; ul. Wygon – wykonano drogę na odcinku od ul. Leszka do działki nr ewid.1 139 oraz ciągu pieszego łączące ul. Wygon z ul. Dąbrówki i ul. Św Wojciecha; ul. Św. Wojciecha – wybudowano drogę wraz z kanalizacją deszczową; ul. Polan – wybudowano drogę o dł. 303 m; ul. Opolan – obejmuje budowę drogi o dł. 444 m z odwodnieniem, oświetleniem, brakującą siecią wodociagową i przyłączami wod.-kan.; ul. Biskupińskiej – w dn. 29.12.2015 r. została podpisana umowa na budowę drogi w ul. Biskupińskiej z sięgaczami na odcinku od ul. Nałęczowskiej (bez skrzyżowania) do ul. Łużyczan oraz odcinków ul. Łużyczan; ul. Pliszczyńskiej – obejmuje budowę chodników i zatok autobusowych; ul. Sierpińskiego, Świętochowskiego, Daniłowskiego, Czartoryskiej – wykonano aktualizację kosztorysów inwestorskich, projektu stałej organizacji ruchu i projektu oświetlenia drogowego,
  - przebudowa ul. Walecznych – 302 011,15 zł (99,67 %). Sfinansowano przebudowę ul. Walecznych od ul. Ponikwoda do ul. Berbersowej, polegającą na poszerzeniu jezdni, nastąpiła przebudowa sieci gazowej. W ramach inwestycji nastąpiło uzgodnienie i wykonanie prac projektowych. Ułożono nową nawierzchnię jezdni asfaltowej,
  - przebudowa ul. Romantycznej – 1 552 303,92 zł (99,99 %). Dokonano przebudowy ul. Romantycznej w zakresie od ul. Jana Pawła II, do rejonu istniejącego parkingu. Wykonano roboty rozbiórkowe: nawierzchni i podbudów niezbędnych dla realizacji zadania. W ramach inwestycji została przebudowana jezdnia, wykonano chodniki z kostki betonowej, obustronne zatoki parkingowe na 17 miejsc. Wykonano parking obok sklepu Lidl w ilości 19 miejsc postojowych. Wprowadzono przejścia dla pieszych,
  - przebudowa ul. Pana Wołodyjowskiego – 49 440,39 zł (98,8 %). W 2015 r. sfinansowano roboty związane z wycinką drzew kolidujących z projektowaną ulicą. W 2016 r. nastąpi kontynuacja zadania,

- przebudowa ul. Łabędziej – 561 210,87 zł (99,89 %). W okresie sprawozdawczym zakończono realizację zadania rozpoczętego w 2014 r. Zakres robót polegał na zaprojektowaniu i wykonaniu rozbudowy pasa drogowego ul. Łabędziej od skrzyżowania z ul. Grabskiego, do końca terenu Krytej Pływalni. Obecnie ulica posiada nową nawierzchnię, obustronne chodniki oraz znaczną ilość miejsc postojowych,
- przebudowa ul. Cieszkowskiego – 180 224,04 zł (99,57 %). W ramach zadania wykonano przebudowę całości ul. Cieszkowskiego,
- przebudowa mostu w ul. Głównej – 100 000,00 zł (100 %). Z powyższej kwoty sfinansowano wykonanie koncepcji – propozycji rozwiązań sytuacyjno-wysokościowych przebudowy ul. Głównej na odcinku od skrzyżowania z ul. Wądołą i ul. Przejrzystą,
- budowa ul. Wilczej i ul. Robotniczej – 205 892,81 zł (19,61 %). Zadanie obejmuje budowę Robotniczej od ul. Żurawiej do ul. Wilczej oraz ul. Wilczej od ul. Robotniczej do ul. Długiej/Wyzwolenia,
- budowa ul. Trześniowskiej – 1 564 943,49 zł (100 %). Zadanie obejmuje: budowę ul. Trześniowskiej na odcinku od Jaworowej do Paprociowej,
- budowa ul. Sławin – 5 296 373,67 zł (100 %). W ramach zadania wykonano budowę drogi o nawierzchni asfaltowej na odcinku od ul. Sobótki do ul. Siewierzan, budowę ul. Siewierzan na odcinku od skrzyżowania ul.: Wołynian-Sławin-Jaśminowa-Siewierzan wraz ze skrzyżowaniem, budowę i przebudowę skrzyżowań Sławin-Bohrzan, Sławin-Jaśminowa, Sławin-Wołynian
- budowa ul. Morcinka – 135 300,00 zł (99,49 %). Z powyższej kwoty sfinansowano budowę drogi ul. Gustawa Morcinka na odcinku od ul. Kraszewskiego do ul. Kopernika,
- budowa ul. Lipskiej – 332 210,84 zł (100 %). Sfinansowano budowę ul. Lipskiej (od ul. Janowskiej do terenów PKP). W ramach inwestycji wykonano nową nawierzchnię bitumiczną, wykonano parkingi w zatoce na 18 miejsc postojowych, zjazdu. Po obu stronach jezdni wykonano chodniki dla pieszych,
- budowa ul. Jemiółowej – 982 077,19 zł (92,04 %). W ramach zadania wybudowano drogę gminną – ul. Jemiółową na odcin-

ku od skrzyżowania z ul. Skowronkową do skrzyżowania z ul. Zbożową, wykonano nawierzchnię jezdni z kostki brukowej. Na całej dł. ul. Jemiołowej wykonano obustronne chodniki z kostki brukowej przyległe do krawędzi jezdni,

- budowa ul. Dunikowskiego – 695 682,26 zł (99,38 %).

Do końca 2015 r. wykonano: kanalizację deszczową, kanalizację sanitarną, ustawiono obrzeża betonowe i krawężniki. W 2016 r. nastąpi kontynuacja budowy ulicy wraz z infrastrukturą. W ramach inwestycji zostanie wbudowana ul. Dunikowskiego od ul. Reymonta do ul. Mickiewicza,

- budowa przedłużenia ul. T. Strzembosza, Cynamonowej, Cyprysowej oraz przebudowa ul. Jagodowej, łącznika ul. Jagodowej i ul. I. Czumy, ul. I. Czumy w Lublinie (w tym dotacja celowa z budżetu państwa – 2 646 147,00 zł oraz z partnerstwa z PRD – 3 000,00 zł) – 5 905 600,59 zł (99,98 %). Wydatki dotyczą wybudowania ul.: ul. T. Strzembosza, odcinka ul. Cynamonowej, łącznika ul. Cyprysowa-Jagodowa, odcinek ul. I. Czumy, Cyprysowa, przebudowy uli. Jagodowej oraz odcinka ul. I. Czumy,

- budowa odcinka ulicy bocznej drogi gminnej nr 106304L – ul. Lucyny Herc – 544 050,38 zł (99,86 %). W ramach zadania nastąpiła rozbiórka istniejących elementów drogi kolidujących z projektowaną geometrią ulicy, budowa nowej nawierzchni ulicy z jedni asfaltowej. Wybudowany został chodnik z kostki betonowej,

- budowa odcinka drogi od ul. Świętochowskiego do ul. Diamentowej i w kierunku posesji w rejonie ul. Zemborzyckiej 112 B-E – 506 117,41 zł (33,74 %). Zakres zadania obejmuje budowę drogi gminnej od ul. Świętochowskiego i odcinek w kierunku posesji w rejonie ul. Zemborzyckiej,

- budowa drogi serwisowej w ciągu drogi krajowej al. Solidarności od ul. Browarnej do PZMot – 445 255,04 zł (51,47 %). Zakres inwestycji zlokalizowany jest pomiędzy wjazdem do PZMOT od strony zachodniej oraz strony wschodniej od ul. Browarnej,

- budowa i przebudowa zatok, ciągów pieszo-jezdnych, chodników, schodów, parkingów i kładek dla pieszych – 79 950,00 zł (99,94 %). Z powyższej kwoty sfinansowano bu-

downę zatoki parkingowej wzdłuż ul. Glinianej. W ramach zadania wykonano 14 miejsc postojowych,

- zadania zgłoszone przez jednostki pomocnicze miasta – 104 372,00 zł (100 %), z tego: Rada Dzielnicy Czechów Północny – 47 000,00 zł (100 %) – w ramach zadania wykonano dziewięć oddzielnych miejsc postojowych z betonowej kostki brukowej dla samochodów osobowych. Rada Dzielnicy Dziesiąta – 3 500,00 zł (100 %) – sfinansowano wykonanie chodnika stanowiącego dojeżdżenie do przejścia dla pieszych na skrzyżowaniu ul. Wyścigowej i ul. Kunickiego. Rada Dzielnicy Felin – 11 000,00 zł (100 %) – wykonano chodnik przy zejściu od przystanku MPK przy ul. Doświadczalnej do bloków mieszkalnych przy ul. Zygmunta Augusta nr 1 i nr 3. Rada Dzielnicy Ponikwoda – 27 400,00 zł (100 %) – zadanie obejmowało wykonanie chodnika wraz z przebudową dojeżdż i zjazdów do posesji. Wykonano chodnik krawężniku ul. Dożynkowej. Rada Dzielnicy Szerokie – 15 472,00 zł (100 %) – wykonano zatokę parkingową do parkowania równoległego dla 6 samochodów osobowych w ul. Sławin. Budowa ul. Sławin – przedłużenie skrzyżowania z ul. Bobrzan,

- zadania w ramach budżetu obywatelskiego – 130 nowych miejsc parkingowych dla Kalinowszczyzny – 191 511 zł (96,58 %),

- zadania w ramach budżetu obywatelskiego – budowa chodników na ul. Dąbrowskiej „Dziesiąta” Stara – 129 888,00 zł (100 %). Z powyższej kwoty sfinansowano roboty drogowe polegające na budowie chodników na ul. Dąbrowskiej,

- zadania w ramach budżetu obywatelskiego – modernizacja istniejącego oraz wykonanie brakującego odcinka głównego ciągu pieszego w osiedlu Ruta „S.M. Czuby” na odcinku od ul. Różanej do kładki nad ul. Filaretów – 194 199,99 zł (100 %). Sfinansowano wykonanie ciągu pieszego o nawierzchni z kostki brukowej betonowej koloru szarego i grafitowego – 1 615 m², schody o nawierzchni z bloczków betonowych – 18 m² zlokalizowane od strony ul. Jutrzenki.

Zaplanowane wydatki na utrzymanie i rozwój dróg wewnętrznych w wys. 8 799 887,00 zł wykorzystano w 90,70 %, tj. w kwocie 7 981 879,66 zł, którą przeznaczono na:

- bieżące utrzymanie dróg – 679 476,37 zł (100 %). Wykonano ponad 320 m² napraw cząstkowych nawierzchni jezdni ulic. Wypełniono ubytki nawierzchni jezdni na pow. ponad 540 m². W ramach naprawy dróg gruntowych wykonano profilowanie i zagęszczanie nawierzchni dróg gruntowych na pow. ponad 10 362 m². Wykonano ulepszenie nawierzchni dróg gruntowych destruktem bitumicznym z robót remontowych na powierzchni ponad 15 081 m². Wykonano ponad 163 m² napraw nawierzchni chodników z płyt betonowych, asfaltu lanego lub kostki brukowej,
- remonty dróg, ciągów pieszo-jezdnych, chodników, parkingów, schodów i kładek dla pieszych – 340 225,08 zł (99,92 %). Z powyższej kwoty sfinansowano następujące remonty:
  - remont ul. Zdrowej – zadanie obejmowało remont ulicy od ul. Głuskiej do ośrodka zdrowia przy Zdrowej 14 poprzez wymianę warstwy ścieralnej nawierzchni jezdni, wymianę kraężników, odtworzenie poboczy z kruszywa oraz remont zniszczonych chodników,
  - remont ciągu pieszego przy budynku ul. Koryznowej 2b,
- zadania zgłoszone przez jednostki pomocnicze miasta – 214 365,97 zł (98,82 %), z tego:
  - Rada Dzielnicy Czechów Północny – 7 661,67 zł (76,62 %) – wykonano przejście dla pieszych przez ul. Szpinalskiego,
  - Rada Dzielnicy Felin – 24 844,65 zł (99,38 %) – wykonana została naprawa miejsc parkingowych za blokiem mieszkальnym przy ul. Królowej Jadwigi nr 6-2. Ponadto wykonana została naprawa miejsc parkingowych przy ul. Królowej Jadwigi 15,
  - Rada Dzielnicy Głusk – 25 000,00 zł (100 %) – wykonano ulepszenie nawierzchni drogi gruntowej ul. Zdrowej,
  - Rada Dzielnicy Kalinowszczyzna – 22 952,07 zł (99,79 %) – wykonano remont odcinka chodnika w ul. Okrzei na wys. Przedszkola nr 13,
  - Rada Dzielnicy Ponikwoda – 24 126,47 zł (99,99 %) – wykonano ulepszenie nawierzchni drogi gruntowej ul. Kruszynowej. Ponadto wykonano ulepszenie nawierzchni drogi gruntowej ul. Kosynierów,

- Rada Dzielnicy Węglin Północny – 50 787,98 zł (99,98 %) – wykonano ulepszenie nawierzchni drogi gruntowej ul. Śląskiego,
- Rada Dzielnicy Wieniawa – 4 000,00 zł (100 %) – dokonano wymiany i zakupu zniszczonych ławek przy ul. Szarych Szeregów,
- Rada Dzielnicy Za Cukrownią – 54 993,13 zł (99,99 %) – wykonano ulepszenie nawierzchni dróg gruntowych: bocznej ul. Dzierżawnej,
- inwestycje – 6 747 812,24 zł (16,32 %), z tego:
  - przebudowa ul. Symfonicznej – 1 473 272,07 zł (99,55 %). W okresie sprawozdawczym została wykonana przebudowa ul. Symfonicznej na odcinku od ul. Elsnera do parkingu przy budynku Żelazowej Woli 11,
  - przebudowa ul. Gościnniej – 889 404,12 zł (82,62 %). W okresie sprawozdawczym wykonano przebudowę ul. Gościnniej w zakresie od ul. Radości do końca zakresu ulicy (istniejący plac do zawracania samochodów w rejonie budynku nr 17),
  - budowa ul. Zygmunta Augusta – 1 267 392,00 zł (97,49 %). W okresie sprawozdawczym zakończono realizację zadania rozpoczętego w 2014 r. Poniesiono wydatek za budowę drogi z kostki brukowej na odcinku od ul. Kazimierza Jagiellończyka do skrzyżowania z ulicą bez nazwy,
  - budowa ul. Wapowskiego – 482 031,94 zł (84,82 %). Z powyższej kwoty sfinansowano budowę ul. Wapowskiego na odcinku od skrzyżowania ul. Domeyki do skrzyżowania ul. Wolińskiego,
  - budowa ul. Baśniowej – 373 546,29 zł (99,35 %). Poniesione wydatki dotyczą zaprojektowania i wykonania budowy brakującego odcinka drogi ul. Baśniowej wraz z budową miejsc parkingowych, od wys. posesji Kolorowa 26 do posesji Baśniowa 8 oraz wybudowanie miejsc parkingowych, od zjazdu na działkę nr 22/7 (budynek wielorodzinny Baśniowa 9) do ul. Kolorowej,
  - zadania zgłoszone przez jednostki pomocnicze miasta – 89 871,00 zł (100 %). Rada Dzielnicy Czuby Południowe – 67 000,00 zł (100 %) – w ramach zadania wykonano: przebudowę sięgacza na działkach nr 15/1, 16/1 i 20 między budyn-

kami mieszkalnymi przy ul. Szmaragdowej nr 4, 14, 16; przedudowę chodnika i wymianę krawężnika sięgacza przy ul. Bursztynowej na działce nr 54/3 między budynkami mieszkalnymi nr 31, 35, 37 oraz wybudowano chodnik dla pieszych na wys. budynku przy ul. Szafirowej 13 od ul. Agatowej do ul. Ametystowej. Rada Dzielnicy Dziesiąta – 1 800,00 zł (100 %) – sfinansowano wykonanie chodnika w miejscu wydeptanej ścieżki w rejonie skrzyżowania ul. Młodzieżowej i ul. Zembo-rzyckiej. Rada Dzielnicy Sławinek – 4 343,00 zł (100 %) – w ramach zadania wykonano połączenie ciągów pieszych ul. Baśniowej z istniejącym chodnikiem na działce nr 30/18. Rada Dzielnicy Szerokie – 16 728,00 zł (100 %) – z powyższej kwoty sfinansowano wykonanie chodnikaw łączniku ul. Strumykowej i ul. Sobótki,

- zadania w ramach budżetu obywatelskiego – budowa miejsc parkingowych pomiędzy ul. Szmaragdową a ul. Jana Pawła II wraz z rewitalizacją terenów Osiedla Widok – 484 601,00 zł (100 %),

- zadania w ramach budżetu obywatelskiego – budowa zatok parkingowych przy ul. Perłowej i ul. Agatowej w Osiedlu „Porę-ba” – 261 252,00 zł (100 %),

- zadania w ramach budżetu obywatelskiego – modernizacja nawierzchni asfaltowej ul. Dziewanny wraz z budową łącznika ul. Dziewanny z ul. Różaną – 909 868,42 zł (100 %),

- zadania w ramach budżetu obywatelskiego – modernizacja (ułożenie kostki brukowej) Alei Młodości i Alei Marzeń – 516 573,40 zł (100 %).

Zaplanowane w rozdziale Drogi publiczne w miastach na prawach powiatu – pozostała działalność środki w wys. 12 623 591,00 zł wykorzystano w 71,85 %, tj. w kwocie 9 069 912,48 zł, którą przeznaczono na:

- zarządzanie drogami w mieście – funkcjonowanie Zarządu Dróg i Mostów – 7 851 290,10 zł (97,68 %). Powyższe środki przeznaczono na:

- wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń – 6 415 263,67 zł (99,99 %). Zatrudnienie w Zarządzie Dróg i Mostów na dzień 31.12.2015 r. wynosiło 111 osób (jedna osoba była na urlopie bezpłatnym),

- świadczenia na rzecz osób fizycznych – 9 566,83 zł (100 %),

- pozostałe wydatki bieżące – 1 426 459,60 zł (97,03 %),
- wydatki związane z audytem i monitoringiem porealizacyjnym zadań dofinansowanych ze środków zewnętrznych – 122 385,00 zł (49,46 %),
- inwestycje – 1 096.237,38 zł (34,57 %), z tego:
  - zakupy inwestycyjne – 120 110,46 zł (83,99 %). Zakupiono 3 kopiarki oraz sprzęt serwerowy,
  - zadanie zgłoszone przez Radę Dzielnicy Sławinek – 10 996,20 zł (99,99 %). W ramach zadania zaprojektowano schody terenowe z oświetleniem, łączące ul. Spadową z Aleją Sikorskiego,
  - dokumentacja przyszłościowa – 965 130,72 zł (22,31 %), z tego: aktualizacja dokumentacji projektowej na przebudowę ul. Rataja od ul. Grenadierów do wiaduktu w ciągu ul. Grygowej; aktualizacja dokumentacji projektowej na przebudowę ul. Narutowicza od ul. Lipowej do ul. Ochotniczej; aktualizacja dokumentacji budowlanej przedłużenia ul. Garbarskiej do ul. Droga Męczenników Majdanka; wykonanie zmian w dokumentacji budowy ul. Nałkowskich od ul. Romera do ul. Żeglarskiej wraz z łącznikami projektowanej ulicy z urządzoną ul. Nałkowskich; przeprowadzenie specjalistycznej analizy układu drogowego miasta oraz wykonanie opracowania „Priorytety inwestycyjne w zakresie układu drogowego”; dokumentacja projektowa: budowy miejsc postojowych w ul. Tumidajskiego, przebudowy trakcji trolejbusowej wraz z oświetleniem w ul. Bohaterów Monte Cassino, budowy ul. Pileckiego od istniejącego odc. do działki 20/3, budowy ul. Kaskadowej, budowy sięgacza ul. Wapowskiego od istniejącej ul. Wapowskiego do działki nr ewid. 61/4 oraz ciągu pieszego od sięgacza do ul. Nałkowskich, budowy sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu ul. Nałęczowska-Gnieźnieńska wraz z przebudową skrzyżowania, bud/przebudowy ul. Wapiennej, przebudowy ul. Bohaterów Monte Cassino od skrzyżowania z ul. Krasińskiego do skrzyżowania z ul. Zana oraz remont kładki dla pieszych nad ul. Bohaterów Monte Cassino (w rejonie skrzyżowania z ul. Armii Krajowej).

Planowane w kwocie 746 739,00 zł wydatki rozdziału Turystyka – pozostała działalność wykorzystane zostały w 5,77 %, tj. na kwotę 43 050,00 zł i przeznaczone na wykonanie dokumenta-

cji projektowej na budowę brakującego fragmentu ścieżki rowerowej na odcinku od istniejącej pętli autobusowej przy ul. Osmolickiej do istniejącej ścieżki rowerowej wraz z zasileniem punktu monitoringu wizyjnego.

Planowane w wys. 292 318,00 zł wydatki na gospodarkę ściekową i ochronę wód w mieście zrealizowane zostały w kwocie 247 103,51 zł (84,53 %), które przeznaczono na budowę kanalizacji deszczowej w ul. Struga o dł. 163 mb wraz z odtworzeniem asfaltowej nawierzchni ulicy – ok. 187 mb jezdni.

Planowane w wys. 12 350 750,00 zł wydatki rozdziału Oczyszczanie miast i wsi zostały zrealizowane w kwocie 12 344 251,98 zł (99,95 %) z tego:

- mechaniczne i ręczne oczyszczanie dróg i obiektów, opróżnianie koszy ulicznych i kontenerów w pasie drogowym, likwidacja dzikich wysypisk – 11 994 832,12 zł (99,96 %). Wydatkowana kwota obejmuje płatności związane z:
  - oczyszczaniem poziomym, w ramach którego łącznie oczyszczono 324 km ulic, 550 000 m² chodników, placów, schodów i kładek dla pieszych, 274 000 m² obrzeży krawężnikowych i opasek przykrawężnikowych,
  - oczyszczaniem letnim ulic, po zakończeniu oczyszczania zimowego, ulice i tereny ręcznego oczyszczania, które zgodnie z zawartymi umowami są regularnie oczyszczane w sezonie letnim,
  - zimowym utrzymaniem ulic miasta, na terenie miasta Lublin w pasach drogowych, tj. regularnie odśnieżano i usuwano śliskość z 540 ulic o łącznej dł. 430 km ulic i 436 000 m² chodników, placów, schodów i kładek dla pieszych,
  - opróżnianiem koszy ulicznych, 2 400 szt. koszy ustawionych na terenie miasta Lublin,
  - usunięciem dzikich wysypisk śmieci w pasach drogowych,
  - oczyszczaniem słupów ogłoszeniowych, w utrzymaniu Zarządu Dróg i Mostów jest także 40 szt. słupów ogłoszeniowych regularnie oczyszczanych,
  - montaż, utrzymanie i demontaż stojaków ogłoszeniowych w okresach wyborów 37 szt.,
  - poniesieniem wydatku za sprawowaniem nadzoru nad składowiskiem śniegu przy ul. Łagiewnickiej,

- zadania w ramach budżetu obywatelskiego – 300 000,00 zł na dodatkowe śmietniki na ulicach Lublina – 299 001,61 zł (99,67 %). W ramach zadania zakupiono i zamontowano 604 szt. koszy na śmieci oraz zapewniono ich opróżnianie do końca 2015 r.,
- zadania w ramach budżetu obywatelskiego – Czysto i bezpiecznie: system koszy na psie odchody i dzielnicowe wybiegi dla psów – 50 418,25 zł (99,35 %). W ramach tego zadania zostały zakupione i zamontowane 103 szt. koszy na psie odchody.

Realizacja planowanych w wys. 2 844 295,00 zł wydatków na utrzymanie, konserwację i renowację zieleni w mieście ukształtowała się na poziomie 99,99 %, co stanowi kwotę 2 844 205,10 zł, z tego przeznaczono na:

- zadania w ramach budżetu obywatelskiego – 1 000 drzew dla Lublina – 196 294,22 zł (100 %),
- nasadzenia zieleni wysokiej oraz krzewów – 147 934,72 zł (99,69 %),
- utrzymanie, konserwacja i renowacja zieleni oraz zakup roślin rabatowych w pasie drogowym – 2 499 976,16 zł (100 %). W ramach utrzymania zieleni wykonano:
  - zakup roślin do obsadzenia rond – 24 110 szt.,
  - zakup roślin do obsadzenia donic i skrzyni kwiatowych – 3 080 szt.,
  - koszenie trawników (będących w stałym utrzymaniu, sześciokrotne + fragmenty) – pow. trawników – 492,25 ha,
  - zabiegi pielęgnacyjne w koronach drzew oraz cięcia techniczne drzew – 1 711 szt.,
  - odmładzanie i cięcie krzewów – 5 961 szt.,
  - ścinanie drzew – 294 szt.,
  - usuwanie lub frezowanie pni – 220 szt.,
  - sadzenie drzew – 55 szt.,
  - prace związane z utrzymaniem żywopłotów (odchwaszczanie, odmładzanie, cięcia) – 110 640 m²,
  - zbieranie worków z liśćmi – 4 350 szt.,
  - wygrabianie liści z terenów zielonych – 160 880 m².

Planowane w wys. 13 780 661,00 zł wydatki rozdziału Oświetlenie ulic, placów i dróg zrealizowane zostały w wys. 13 421 328,91 zł, co stanowi 97,39 % planu. Wykorzystane środ-

ki dotyczą oświetlenia ulic, placów i dróg i przeznaczone zostały na utrzymanie oświetlenia – 12 778 953,66 zł (98.08 %).

Ponadto poniesiono opłaty związane ze zużyciem energii elektrycznej przez urządzenia oświetlenia drogowego (27 771 szt. punktów świetlnych), przejść podziemnych i tuneli (148 szt. punktów świetlnych), iluminacji obiektów (242 szt. punktów świetlnych), złącza do obsługi imprez na Placu Litewskim.

Wydatki w dziale Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, rozdział Ochrona zabytków i opieka na zabytkami obejmowały płatności związane z wykonaniem prac remontowo-konserwatorskich przy 7 zabytkowych latarniach typu „Pastorał” zlokalizowanych przy ul. Narutowicza (4 szt.), ul. Podwale (1 szt.) oraz na Placu Katedralnym (2 szt.)

1.3.3. Zadania realizowane z radami dzielnic oraz z udziałem mieszkańców

Zadania zgłoszone przez jednostki pomocnicze miasta (Rady Dzielnic) zrealizowane z rezerwy celowej w 2015 r.: 44 zadań budżetowych na kwotę 1 779 365,77 zł, inwestycje realizowane przy udziale mieszkańców i innych podmiotów w 2015 r. na kwotę 3 149 897,97 zł. (szczegółowy opis w pkt 1.3.2. Zadania własne bez udziału środków europejskich).

1.3.4. System zarządzania ruchem

ITS (Intelligent Transportation Systems) oznacza systemy, które stanowią szeroki zbiór różnorodnych technologii (telekomunikacyjnych, informatycznych, automatycznych i pomiarowych) oraz technik zarządzania stosowanych w transporcie w celu ochrony życia uczestników ruchu, zwiększenia efektywności systemu transportowego oraz ochrony zasobów środowiska naturalnego. Najpopularniejsze rozwiązania typu ITS:

- zarządzania ruchem na skrzyżowaniach („tworzenie zielonej fali”),
- kontrola ruchu na skrzyżowaniach,
- informacje dla kierujących przekazywane za pomocą znaków zmiennej treści.

Systemy ITS są wdrażane lub zostały wdrożone w ok. 15 miastach w Polsce. Podobne działania zostały podjęte w Lublinie. Dla użytkowników dróg wdrożenie systemu ma:

- poprawić funkcjonowanie sygnalizacji świetlnych tj. szybsze dostosowania się parametrów sterowania do warunków ruchu, a tym samym poprawy płynności przejazdu,
- pozwolić na pozyskanie informacji o zatorach lub czasie przejazdu.

Od połowy grudnia 2015 r. został uruchomiony system zarządzania ruchem, który obejmował:

- przebudowę lub dostosowanie do przepisów oraz standardów nowoczesnego sterowania 69 drogowych sygnalizacji (spośród 122 skrzyżowań i przejść sygnalizowanych na terenie Lublina),
- budowę Centrum Sterowania Ruchem (CSR) przy ul. Lipowej 27,
- połączenie sygnalizacji na w/w ulicach z CSR łączami światłowodowymi (ok. 28 km linii),
- montaż 10 szt. znaków zmiennej treści (znaki drogowe i tekst),
- system priorytetów dla komunikacji publicznej na wybranych trasach,
- system wykrywania zdarzeń drogowych w obszarze objętym zadaniem,
- system kamer monitoringu drogowego oraz rozpoznawania tablic rejestracyjnych.

System był realizowany w ramach projektu (inwestycji) pt: „Zintegrowany System Miejskiego Transportu Publicznego w Lublinie”.

1.3.5. Działania na rzecz rozwoju ruchu pieszego i rowerowego

W związku ze wzrostem natężenia ruchu samochodowego konieczne jest budowanie struktury ruchu w mieście zgodnie z zaleceniami „piramidy transportowej”. Zgodnie z jej zasadami możliwie dużo przemieszczeń po mieście powinno odbywać się pieszo, w dalszej kolejności rowerem, komunikacją publiczną, samochodami współdzielonymi i w końcu – samochodami osobowymi prywatnymi.

Obecne działania miasta idące w tym kierunku – oprócz rozwoju komunikacji publicznej to rozszerzenie strefy płatnego parkowania oraz rozbudowa systemu lubelski rower miejski (w 2016 r. planuje się powiększyć miejski zasób o 42 stacje rowerowe, w tym 2 stacje z rowerami dla dzieci).

W 2015 r. podjęta została również promocja ruchu pieszego. W kolejnych latach można się spodziewać nasilenia tego typu działań.

1.3.6. Strefa płatnego parkowania

Uruchomienie strefy płatnego parkowania w 2011 r. miało na celu uporządkowanie systemu parkowania w centrum miasta oraz ograniczenie liczby samochodów wjeżdżających do Śródmieścia. Ważną przesłanką była także potrzeba zmiany zachowań komunikacyjnych, spowodowanie aby kierowcy, którzy chcą dostać się do obszaru śródmiejskiego przesiedli się do komunikacji zbiorowej. Obszar strefy ograniczony jest ul.: Solidarności, Lubomelska, Wieniawska, Lipowa, Narutowicza, Bernardyńska, Żmigród, Podwale i Plac Zamkowy.

Wyznaczonych zostało ok. 1 700 miejsc postojowych obsługiwanych przez 90 szt. parkomatów. Sprawdzaniem wnoszenia opłat zajmuje się 7 kontrolerów operatora. Wprowadzenie strefy uporządkowało parkowanie pojazdów w centrum miasta i wymusiło rotację, widoczną szczególnie na początku wprowadzenia strefy.

W 2015 r. przychód ze strefy wyniósł 5 492 100,51 zł. Wydział Parkowania tut. Zarządu wystawił 5 450 szt. upomnień, do egzekucji przekazano 1 665 szt. upomnień, wystawiono 1 116 tytułów wykonawczych i przekazano do komornika. W parkomatach dokonano 1 531 015 transakcji zakupu biletów parkingowych, 41 330 razy opłacano postój za pomocą telefonu komórkowego. Ponadto sprzedano 3 362 szt. abonamentów okresowych 3 168 – miesięcznych, 115 półrocznych i 79 rocznych oraz 285 szt. abonamentów osób niepełnosprawnych i 849 szt. abonamentów dla mieszkańców strefy. Kontrolerzy wystawili 27 278 wezwań do zapłaty opłaty dodatkowej.

1.4. Działania na rzecz poprawy funkcjonowania transportu zbiorowego

Początek roku zaowocował rozstrzygnięciem przetargu na świadczenie usług przewozowych 16 nowymi autobusami przegubowymi. Za najkorzystniejszą ofertę oceniono tę złożoną przez konsorcjum firm Meteor i Irex-1. Kontrakt z wykonawcą zo-

stał podpisany na 8 lat. Pojazdy spełniają normę emisji spalin EURO VI. Ponadto są w całości niskopodłogowe, klimatyzowane, wyposażone w monitoring i biletomaty.. W dn. 1 lipca nastąpiło rozpoczęcie świadczenia usług przewozowych 16 nowymi autobusami przegubowymi.

W 2015 r. rozszerzona została także oferta przewozowa. Komunikacją trolejbusową zostały objęte kolejne nowo wybudowane odcinki trakcji. Od 1 września nastąpiło objęcie linią 160 odcinka trakcji trolejbusowej na ul. Zemborzyckiej i ul. Diamentowej. Dodatkowo, od marca linia nr 159 wykorzystuje nowo wybudowane odcinki trakcji: Granitowa-Jana Pawła II do ronda Kowcza-Armii Krajowej do Orkana.

W wyniku współpracy z władzami gmin ościennych nastąpił kolejny etap rozszerzania oferty przewozowej poza granice gminy Lublin. W dn. 10 sierpnia została uruchomiona nowa linia nr 5 do Świdnika i Mełgi, która na swojej trasie przejazdu uwzględnia obsługę Portu Lotniczego. Z kolei 1 września nastąpiło objęcie obsługą komunikacyjną Gminy Jastków poprzez wydłużenie linii nr 20 wybranymi kursami we wszystkie dni tygodnia do Jastkowa oraz uruchomienie nowej linii nr 33 do Tomaszowic.

W czerwcu odbyły się konsultacje społeczne w sprawie nowego układu połączeń linii komunikacji miejskiej, w tym otwarte spotkania z mieszkańcami. W wyniku zakończonych konsultacji, od 1 września został wprowadzony I etap zmian w układzie połączeń, uwzględniający:

- poprawę obsługi komunikacyjnej dzielnicy Ponikwoda poprzez wydłużenie linii nr 16 do Węglarza,
- zmianę trasy linii 4 poprzez skierowanie linii ulicami: al. Tysiąclecia-Lwowska-al. Andersa, zamiast ul. Lubartowską. Realizacja wniosków mieszkańców oraz Rad Dzielnic Kalinowszczyzna i Ponikwoda w sprawie uruchomienia bezpośredniego połączenia z al. Spółdzielczości Pracy, w celu, m.in. dowozu dzieci do szkoły przy ul. Lwowskiej,
- zmianę trasy linii nr 73 poprzez połączenie Felina z ul. Mickiewicza oraz dodatkowo wybrane kursy na ul. Wygodną, w celu dowiezienia i powrotu dzieci do/ze szkoły przy ul. Zdrowej. Ponadto wydłużenie godzin kursowania i uruchomienie kursów w weekendy,

- zwiększenie częstotliwości kursowania w soboty, niedziele i dni świąteczne linii nr: 7, 40, 47 i 55,
- wzmocnienie obsługi komunikacyjnej dzielnicy Abramowice poprzez regularną – 30 minutową częstotliwość kursowania linii nr 17,
- wzmocnienie obsługi komunikacyjnej Lipniaka poprzez zmianę trasy linii nr 39,
- wzmocnienie obsługi miejscowości Mętów i Abramowice Prywatne, poprzez wydłużenie odpowiednio wybranych kursów linii nr 17 i 73,
- wydłużenie wybranych kursów linii nr 21 w dzień powszedni do Felin Europark.

Uruchomiono nowe przystanki, m.in. Dworzec Główny PKP – Kunickiego 01, zlokalizowany na ul. Kunickiego za tunelem w kierunku Abramowic, Unicka 04 dla linii nr: 17, 18, 31 i 154 oraz Powojowa NŻ 02 dla linii nr: 16 i 17. Dodatkowo, w związku ze skierowaniem komunikacji miejskiej nowym wiaduktem w ciągu ul. Lubelskiego Lipca '80, dla linii nr: 1, 13, 28, 34, 45, 150 i N3 zostały uruchomione przystanki na ul. Lubelskiego Lipca '80, Stadionowej, Gazowej i Młyńskiej. Zlokalizowany został także dodatkowy przystanek Outlet Center NŻ na ul. Mełgiewskiej, jak również uruchomiono nowe przystanki na terenie Świdnika dla linii nr 5 i 55.

Rok 2015 przyniósł również więcej ulg dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej. W dn. 1 sierpnia br. weszła w życie nowa uchwała, gwarantująca rozszerzenie uprawnień do bezpłatnych przejazdów środkami transportu publicznego dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej oraz ich opiekunom. Zmiany były odpowiedzią na wnioski środowisk osób niepełnosprawnych i mają na celu ułatwić tej grupie osób przemieszczanie się po mieście, poprzez zmniejszenie kosztów związanych z odpłatnością za przejazdy komunikacją miejską.

Sfinalizowano także komponenty projektu unijnego „Zintegrowany System Miejskiego Transportu Publicznego w Lublinie”. Zakończone zostały dostawy trolejbusów. Łącznie tabor lubelskiej komunikacji miejskiej wzbogacił się o 70 nowoczesnych pojazdów „na szelkach”, a w ręce MPK Lublin została przekazana nowa zajezdnia u zbiegu ul. Pancerniaków i ul. Grygowej. W obiekcie została zastosowana nowoczesna technologia oraz

rozwiązania na skalę XXI wieku. Inwestycja objęła m.in. budowę hali obsługowo-naprawczej z myjnią, lakiernią, która pełni rolę kompleksowo wyposażonego warsztatu i powstanie budynku administracyjnego. Zajeżdźnia trolejbusowa jest przystosowana do obsługi 100 trolejbusów oraz 25 pojazdów zaplecza technicznego.

Podstawowe inwestycje realizowane w 2015 r. przez „MPK – Lublin” Sp. Z o.o.:

- modernizacja systemu wymiany olejów silnikowych w pojazdach, wartość inwestycji 150 000,00 zł, dofinansowanie w formie pożyczki z WFOŚiGW w Lublinie,
- termomodernizacja budynku mająca na celu zmniejszenie zapotrzebowania na energię cieplną i ograniczenie utraty ciepła poprzez usprawnienie instalacji grzewczej budynku oraz jego docieplenie, wartość Inwestycji 2 014 626,68 zł, dofinansowanie w formie pożyczki z WFOŚiGW w Lublinie,
- modernizacja zbiornika paliwowego oraz wykonanie szczelnych studzienek zlewowych w stacji paliw; wartość inwestycji 231 000,00 zł; dofinansowanie w formie pożyczki z WFOŚiGW w Lublinie.
- budowę okręgowej stacji kontroli pojazdów w zajeżdźni położonej przy ul. A. Grygowej 56 wraz z drogą dojazdową, wartość inwestycji 1 300 000,00 zł, inwestycja finansowana ze środków własnych MPK,
- budowa pomocniczej zajeżdźni autobusowej położonej przy ul. F. Stefczyka 40 w zakresie dostosowania istniejących obiektów do możliwości parkowania i obsługi bieżącej autobusów. Koszt inwestycji 4 970 000,00 zł netto, inwestycja jest finansowana ze środków własnych MPK.

1.5. Strategia rozwoju miasta

W 2015 r. trwały prace nad pierwszym raportem monitoringowym strategii, który w pierwszym kwartale 2016 r. zostanie opublikowany. Prace nad kolejnymi raportami rocznymi będą postępowały szybciej dzięki wypracowanej w ostatnim roku metodologii i schematom postępowania.

Trwały prace nad „Strategią rozwoju gospodarczego Lublina”, która jeszcze nie została ukończona. Referat Strategii i Analiz

Społeczno-Gospodarczych wspomagał też inne wydziały przy redagowaniu sektorowych strategii zarządczych. Przy takim wsparciu zostały opracowane:

- Program „Zdrowie dla Lublina na lata 2016-2020”,
- Program działań na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców miasta Lublin na lata 2016-2020,
- Program Wsparcia i Aktywizacji Seniorów na terenie Miasta Lublin na lata 2016-2020.

W październiku 2015 r. redakcja „Gazety Wyborczej” zorganizowała w Lublinie warsztaty oraz debatę na temat wizji rozwoju miasta w ramach cyklu „Pracownia Miast”. Zarówno w warsztatach jak też w debacie uczestniczyli pracownicy urzędu, z czego najliczniej pracownicy Wydziału Strategii i Obsługi Inwestorów.

W związku z dużym zainteresowaniem wykonano dodruk strategii miasta w języku polskim oraz angielskim.

We współpracy z wydawnictwem ToKnow Press (Bankok, Celine, Lublin) wydano angielską wersję językową wyboru artykułów z tomu pokonferencyjnego „Strategia 2020 – cztery oblicza przyszłości miasta”, pod zmienionym tytułem: „Peripheral Metropolitan Areas in the European Union – The Case of Lublin”.

2. GOSPODAROWANIE MIENIEM

2.1. Zadanie realizowane przez Wydział Gospodarowania Mieniem

Zgodnie z art. 23 i art. 25 Ustawy z dn. 21.08.1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2015 r. poz. 1774 ze zm.) Prezydent Miasta Lublin gospodaruje nieruchomościami należącymi do zasobu nieruchomości Gminy Lublin oraz Skarbu Państwa. Gospodarowanie zasobem gminnym oraz Skarbu Państwa odbywa się zgodnie z zasadami prawidłowej gospodarki, o której mowa w art. 12 ww. ustawy.

Czynności podejmowane w ramach gospodarowania zasobem to: ewidencjonowanie nieruchomości, ich wycena, zabezpieczanie nieruchomości przed uszkodzeniem lub zniszczeniem, naliczanie należności za nieruchomości udostępniane z zasobu, współpraca z innymi jednostkami samorządu terytorialnego gospodarującymi nieruchomościami Gminy Lublin, zbywanie i nabywanie nieruchomości oraz ich obciążanie ograniczonymi prawami rzeczowymi (użytkowanie, służebność gruntowa, służebność przesyłu), wydzierżawianie, wynajmowanie, użyczenie.

2.2. Zarządzanie i obrót nieruchomościami

Do gminnego zasobu nieruchomości wchodzi 10 867 działek o łącznym obszarze 2 316,7187 ha, natomiast w zasobie nieruchomości Skarbu Państwa znajduje się 2 880 działek o łącznej pow. 1 572,856 ha.

Zgodnie z przyjętym celem w zarządzaniu nieruchomościami na 2015 r., którym było zagospodarowanie 100 % składników mienia komunalnego i nieruchomości Skarbu Państwa realizowano następujące zadania:

Lp.	Najważniejsze zadania służące realizacji celu	Miernik planowany	Miernik osiągnięty
1	Sporządzanie informacji o stanie mienia komunalnego	TAK	TAK
2	Sporządzanie planu wykorzystania zasobu nieruchomości Gminy Lublin i planu wykorzystania zasobu nieruchomości Skarbu Państwa	TAK	TAK
3	Obrót nieruchomościami na rzecz kontrahentów zewnętrznych – na wniosek	70 %	81 %
4	Obrót nieruchomościami na rzecz kontrahentów zewnętrznych – w drodze przetargu	90 %	93 %

Dochody z gospodarowania mieniem gminnym uzyskane w Wydziale Gospodarowania Mieniem w 2015 r. wyniosły 45 367 516,45 zł. Na uzyskane dochody składa się:

- sprzedaż składników majątkowych – 12 794 139,00 zł,
- sprzedaż działek – 2 918 680,50 zł,
- sprzedaż mieszkań komunalnych – 1 871 387,41 zł,
- sprzedaż nieruchomości gruntowych na rzecz użytkowników wieczystych – 868 167,86 zł,
- przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości – 554 452,55 zł,
- opłaty za użytkowanie wieczyste i użytkowanie – 15 758 613,78 zł,
- trwałe zarząd – 46 338,48 zł,
- dzierżawy i najmy – 9 079 915,83 zł,
- służebność – 485 083,29 zł,
- wpłaty zwaloryzowanych odszkodowań przez byłych właścicieli w związku z przywróceniem prawa własności – 514 467,82 zł,
- odsetki – 476 269,93 zł.

Zrealizowane dochody Skarbu Państwa w kwocie 13 729 423,75 zł uzyskano w szczególności z tytułu:

- opłaty za użytkowanie wieczyste, trwałe zarząd, użytkowanie i służebności – 11 847 606,58 zł,
- dzierżaw i najmu – 763.250,04 zł,
- sprzedaż nieruchomości gruntowych na rzecz użytkowników wieczystych – 629 678,51 zł,

- przekształcenie prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności nieruchomości – 173 600,82 zł,
- odsetki – 215 568,75 zł.

Wszelkie wydatki związane z gospodarką nieruchomościami Skarbu Państwa realizowane są w oparciu o przekazane przez Wojewodę Lubelskiego dotacje celowe. Zgodnie z art. 23 ust 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami od wpływów osiągniętych ze sprzedaży, opłat z tytułu trwałego zarządu, użytkowania, służebności, czynszu dzierżawnego i najmu – nieruchomości Skarbu Państwa, a także od wpływów osiągniętych z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości Skarbu Państwa oddanych w użytkowanie wieczyste, przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości oraz od odsetek za nieterminowe wnoszenie tych należności potrąca się 25 % środków, które stanowią dochód powiatu, na obszarze którego położone są te nieruchomości.

Gmina podejmuje działania mające na celu przygotowanie nieruchomości do sprzedaży, najmu i dzierżawy, tj. zleca podział działek, rozwiązuje umowy, reguluje stan prawny, zleca wykonanie inwentaryzacji budynków i wycen nieruchomości.

W przypadku nieruchomości zbędnych Wydział Gospodarowania Mieniem podejmuje działania mające na celu ich zbycie.

Sprzedaż nieruchomości odbywa się w trybie przetargu bądź w trybie bezprzetargowym, zgodnie z art. 28 ustawy z dn. 21.08.1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U z 2015 r. poz. 1774 ze zm.)

W 2015 r.:

- zbyto 23 działki niezabudowane za łączną kwotę 2 918 680,50 zł, w tym m.in. nieruchomości położone przy:
  - ul. Lędzian 33 – za kwotę 1 025 150,00 zł,
  - ul. Krwawicza 55 – za kwotę 325 480,00 zł,
  - ul. Bołbotta 12 – za kwotę 328 000,00 zł,
  - ul. Bołbotta 14 – za kwotę 330 000,00 zł,
  - ul. Bołbotta 26 – za kwotę 378 100,00 zł,
  - ul. Gołębińskiego 17 – za kwotę 343 400,00 zł,
  - ul. Filaretów – za kwotę 350 550,00 zł,
  - ul. Droga Męczenników Majdanka 212a – za kwotę 731 103,39 zł,

- ul. Urbanowicza 14 – za kwotę 343 062,99 zł,
- zbyto 6 nieruchomości zabudowanych za kwotę 7 580 130,00 zł, położonych przy:
  - ul. Akacjowej 4 – za kwotę 65 650,00 zł,
  - ul. Wieniawskiej 15 (ul. Tramecourta 4) – za kwotę 2 010 000,00 zł,
  - Al. Zygmuntowskich 3 – za kwotę 3 800 000,00 zł,
  - ul. Archidiakońskiej 3 – za kwotę 1 687 000,00 zł,
  - ul. Suchej 3a (udział) – za kwotę 5 560,00 zł,
  - ul. Makuszyńskiego 18a (udział) – za kwotę 11 920,00 zł,
- zbyto 16 lokali mieszkalnych za łączną kwotę 1 486 001,51 zł,
- zbyto 2 lokale użytkowe za łączną kwotę 1 263 102,00 zł,
- dokonano 3 transakcji zamiany nieruchomości:
  - nieruchomość położoną przy al. Warszawskiej 94 (o wartości 6 094 120,00 zł) zamieniono na nieruchomość położoną przy ul. Kurantowej 5 (o wartości 3 800 000,00 zł),
  - nieruchomości położone przy ul. Spadowej 6 i ul. Żołnierskiej 8 (o wartości 309 539,34 zł) zamieniono na nieruchomość położoną przy ul. Żołnierskiej (o wartości 305 878,86 zł),
  - nieruchomość położoną przy ul. Generała Stanisława Skalskiego i ul. Generała Witolda Urbanowicza (o wartości 146 513,91 zł) zamieniono na nieruchomość położoną przy ul. Generała Witolda Urbanowicza (o wartości 144 805,44 zł).

2.3. Przekształcenia własnościowe i prywatyzacja mienia

Podwyższono kapitał zakładowy Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Lublinie Sp. z o.o. wnosząc dwa aporty w postaci sieci i urządzeń wodno-kanalizacyjnych o łącznej wartości 509 400 zł, a także podwyższono kapitał zakładowy Spółki wnosząc wkład pieniężny o wartości 2 500 200 zł.

Podwyższono kapitał zakładowy Lubelskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej S.A. wnosząc aport w postaci sieci ciepłowniczej oraz przyłączy i węzłów ciepłych o wartości 540 573 zł, przy czym nadwyżka (agio) wartości wnoszonego wkładu niepieniężnego ponad wartość nominalną obejmowanych akcji w kwocie 3 zł została wniesiona na kapitał zapasowy Spółki.

Podwyższono kapitał zakładowy Towarzystwa Budownictwa Społecznego „Nowy Dom” Sp. z o.o. o łączną kwotę 2 899 800 zł.

Podwyższono kapitał zakładowy Portu Lotniczego Lublin S.A. wnosząc wkład pieniężny o wartości 7 000 000 zł.

Podwyższono kapitał zakładowy MOSiR „Bystrzyca” w Lublinie Sp. z o.o. wnosząc wkład pieniężny w wys. 4 394 900 zł.

Podwyższono kapitał zakładowy SPR „Sportowa” S.A. o łączną kwotę 6 300 000 zł.

Podwyższono kapitał zakładowy Motor Lublin S.A. o łączną kwotę 1 000 000 zł.

2.4. Działania Prezydenta jako zgromadzenia wspólników jednoosobowych spółek miasta

W jednoosobowych spółkach Gminy Lublin w 2015 r. odbyły się zwyczajne zgromadzenia wspólników. Przedmiotem zgromadzeń było zatwierdzenie sprawozdań zarządów spółek z ich działalności oraz rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań finansowych za rok obrotowy 2014 obejmujących: bilans, rachunek zysków i strat, sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych, sprawy dotyczące udzielania absolutorium członkom zarządu i rad nadzorczych spółek z wykonania obowiązków za w/w okres, zmiany w radach nadzorczych, a także podział zysków lub pokrycie strat.

Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Lublinie Sp. z o.o. – w 2015 r. w Spółce odbyło się 11 zgromadzeń wspólników, w tym 10 nadzwyczajnych zgromadzeń, na których podjęto uchwały w następujących sprawach:

- potwierdzenia czynności prawnej dokonanej przez Zarząd MPWiK Sp. z o.o. w Lublinie,
- zatwierdzenia zmian w „Regulaminie udzielania przez MPWiK dofinansowania do budowy podłączeń kanalizacji sanitarnej”,
- wyrażenia zgody na zaciągnięcie zobowiązania,
- określenia rocznego celu dla Prezesa Zarządu na 2015 r.,
- zmiany Uchwały nr 3 Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników MPWiK Sp. z o.o. w Lublinie z dn. 12.05.2015 r. w sprawie podziału zysku netto Spółki za rok obrotowy 2014,
- wyrażenia zgody na sprzedaż Ośrodka Wypoczynkowego „Kropelka” w Białce,
- zmiany Umowy Spółki,

- zatwierdzenia aktualizacji „Wieloletniego Planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych MPWiK Sp. z o.o. w Lublinie na lata 2015-2020”,
- podwyższenia kapitału zakładowego Spółki i pokrycia go wkładem niepieniężnym,
- zatwierdzenia „Planu inwestycji w 2016 r. obiektów i urządzeń MPWiK Sp. z o.o. w Lublinie”.

Lubelskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. – w 2015 r. w Spółce odbyły się trzy zgromadzenia wspólników, w tym dwa nadzwyczajne zgromadzenia, na których podjęto uchwały w następujących sprawach:

- podwyższenia kapitału zakładowego poprzez emisję nowych akcji serii C,
- przyjęcia rocznego celu na 2015 r. dla Prezesa Zarządu,
- zmiany Statutu Spółki,
- zmian w Radzie Nadzorczej Spółki,
- ustalenia jednolitego tekstu Statutu Spółki,
- zmiany treści Uchwał nr 19/2015 i nr 20/2015 z dn. 15.10.2015 r. w przedmiocie oznaczenia akcji nowej emisji serii C, a także ustalenia jednolitego Statutu Spółki.

Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne „Lublin” Sp. z o.o. – w 2015 r. w Spółce odbyło się pięć zgromadzeń wspólników, w tym cztery nadzwyczajne zgromadzenia, na których podjęto uchwały w następujących sprawach:

- rocznego celu na 2015 r. dla Prezesa Zarządu Spółki,
- zmian aktu założycielskiego Spółki,
- wyrażenia zgody na zbycie wierzytelności pieniężnych,
- zatwierdzenia Planu inwestycyjnego Spółki na 2015 r.,
- wyrażenia zgody na utworzenie spółki badawczo-rozwojowej,
- wyrażenia zgody na zaciągnięcie zobowiązania finansowego w postaci przeprowadzenia postępowania przetargowego i zawarcia umowy na zakup i sukcesywną dostawę oleju napędowego.

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji „Bystrzyca” w Lublinie Sp. z o.o. – w 2015 r. w Spółce odbyło się jedenaście zgromadzeń wspólników w tym dziesięć nadzwyczajnych zgromadzeń wspólników, na których podjęto uchwały w następujących sprawach:

- podwyższenia kapitału zakładowego Spółki,
- ustalenia wynagrodzenia dla Zarządu,

- odwołania członka Rady Nadzorczej,
- powołania członka Rady Nadzorczej,
- określenia celu rocznego dla Prezesa Zarządu Spółki na 2015 r.,
- zmiany uchwały ws. podwyższenia kapitału zakładowego,
- zmiany aktu założycielskiego Spółki,
- upoważnienia do zwołania, otwarcia i przewodniczenia posiedzeniu Rady Nadzorczej.

Towarzystwo Budownictwa Społecznego „Nowy Dom” Sp. z o.o. w Lublinie. – w 2015 r. w Spółce odbyły się 8 zgromadzeń wspólników, w tym 7 nadzwyczajnych zgromadzeń, na których podjęto uchwały w następujących sprawach:

- podwyższenia kapitału zakładowego Spółki,
- powołania członka Rady Nadzorczej Spółki,
- przyjęcie rocznego celu na 2015 r. dla Prezesa Zarządu Spółki,
- ustanowienia ograniczonego prawa rzeczowego na działkach nr 48/4, 49/1, 51/14, 52/15 położonych w Lublinie przy ul. Zygmunta Augusta,
- zgody na zbycie działki gruntu 54/13 na rzecz PGE Dystrybucja S.A. Oddział w Lublinie pod budowę stacji transformatorowej,
- zmiany przeznaczenia parteru realizowanego budynku nr 10 przy ul. Zygmunta Augusta w Lublinie,
- zmiany warunków wynajęcia lokali mieszkalnych w budynkach nr 8, 9 i 10 przy ul. Zygmunta Augusta w Lublinie,
- sprostowania uchwały,
- ustalenia stawki czynszu za 1 m² pow. użytkowej lokalu mieszkalnego w zasobach Towarzystwa,
- przystąpienia Towarzystwa do realizacji zadania inwestycyjnego – budowy 3 budynków mieszkalnych, 8 garaży i jednego lokalu użytkowego przy ul. Zygmunta Augusta w Lublinie.

Lubelskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Lublinie – w 2015 r. w Spółce odbyły się trzy zgromadzenia wspólników, w tym dwa nadzwyczajne zgromadzenia, na których podjęto uchwały w następujących sprawach:

- ustalenia zasad wynagrodzenia Prezesa Zarządu,
- zmian w Radzie Nadzorczej Spółki,

- wynagrodzenia z tytułu wykonywania funkcji Członków Rady Nadzorczej Spółki,
- przyjęcie rocznej karty celów na 2015 r. dla Prezesa Zarządu Spółki.

3. POLITYKA MIESZKANIOWA

3.1. Polityka czynszowa

Uchwałą Rady Miasta Lublin nr 906/XXXV/2013 z dn. 18.11.2013 r. przyjęto Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Miasta Lublin na lata 2014-2018, który między innymi zakłada dalsze dążenie do wprowadzenia opłaty czynszowej na poziomie 3 % wartości odtworzeniowej 1 m² pow. użytkowej lokalu. Od dn. 03.02.2012 r. zgodnie z Zarządzeniem nr 12/2/2012 Prezydenta Miasta Lublin w sprawie określenia miesięcznych stawek czynszu za lokale mieszkalne i lokale socjalne stawki czynszu wynoszą:

- 6,14 zł/m²/m-c bazowa stawka czynszu za lokale mieszkalne,
- 1,21 zł/m²/m-c stawka czynszu za lokale socjalne.

Zarządzeniem nr 9/12/2015 Prezydenta Miasta Lublin z dn. 7.12.2015 r. w sprawie określenia miesięcznych stawek czynszu za lokale mieszkalne i lokale socjalne zmienione zostały bazowe stawki czynszu:

- 6,35 zł/m²/m-c bazowa stawka czynszu za lokale mieszkalne,
- 1,25 zł/m²/m-c bazowa stawka czynszu za lokale socjalne.

Zarządzenie wprowadzające wys. stawek obowiązuje do dn. 1.01.2016 r.

Wartość 3 % wartości odtworzeniowej przedstawiała się następująco:

- od 12.09.2008 r. do 12.03.2009 r. – 7,94 zł/m²,
- od 12.03.2009 r. do 23.09.2009 r. – 7,52 zł/m²,
- od 23.09.2009 r. do 10.03.2010 r. – 7,87 zł/m²,
- od 10.03.2010 r. do 17.09.2010 r. – 8,24 zł/m²,
- od 17.09.2010 r. do 09.03.2011 r. – 8,50 zł/m²,
- od 09.03.2011 r. do 06.09.2011 r. – 8,70 zł/m²,
- od 06.09.2011 r. do 20.03.2012 r. – 10,39 zł/m²,
- od 20.03.2012 r. do 28.09.2012 r. – 8,89 zł/m²,
- od 28.09.2012 r. do 14.03.2013 r. – 9,70 zł/m²,

- od 14.03.2012 r. do 30.09.2013 r. – 9,64 zł/m²,
- od 01.10.2013 r. do 31.03.2014 r. – 9,59 zł/m²,
- od 01.04.2014 r. do 30.09.2014 r. – 9,82 zł/m²,
- od 01.10.2014 r. do 31.03.2015 r. – 10,44 zł/m²,
- od 01.04.2015 r. do 30.09.2015 r. – 10,57 zł/m²,
- od 01.10.2015 r. – 10,57 zł/m².

Stawka bazowa czynszu i stawka czynszu za lokal socjalny kształtowała się następująco:

- od 21.05.2007 r. do 13.08.2008 r. stawka bazowa 5,07 zł/m², socjalna 1,00 zł/m²,
- od 14.08.2008 r. do 3.08.2009 r. stawka bazowa 5,58 zł/m², socjalna 1,10 zł/m²,
- od 4.08.2009 r. do 3.02.2012 r. stawka bazowa 5,97 zł/m², socjalna 1,18 zł/m²,
- od 3.02.2012 r. do 31.12.2015 r. stawka bazowa 6,14 zł/m², socjalna 1,21 zł/m². Obowiązująca do 31.12.2015 r. stawka bazowa czynszu wynosząca 6,14 zł/m² stanowiła 1,72 % wartości odtworzeniowej 1 m² pow. użytkowej budynku mieszkalnego.

Poprzednio obowiązujące:

- Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Lublin na lata 2004-2008 określony Uchwałą Rady Miasta Lublin nr 310/XII/2003 z dn. 20.11.2003 r. zakładał, że już w 2005 r. maksymalna stawka czynszu osiągnie 3 % wartości odtworzeniowej 1 m² pow. użytkowej budynku mieszkalnego,
- Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Miasta Lublin na lata 2009-2013 określony Uchwałą Rady Miasta Lublin nr 514/XXVI/2008 z dn. 27.11.2008 r. Budowa nowych i remonty starych zasobów mieszkaniowych.

3.2. Budowa nowych mieszkań

3.2.1. Budowa nowych mieszkań

Zarząd Nieruchomości Komunalnych jest w trakcie prowadzenia budowy trzech budynków mieszkalnych wielorodzinnych położonych w dzielnicy Felin (przy ul. Zygmunta Augusta 1a, 1b, 1c), w wyniku której powstanie 120 lokali wchodzących w skład

mieszkaniowego zasobu gminy. Termin zakończenia robót planowany jest na sierpień 2017 r.

3.2.2. Stare zasoby mieszkaniowe – remonty

Modernizacje – na łączną kwotę 1 682 000,00 zł, w tym:

- Felin – budowa budynku nr 1a, 1b, 1c – 500 000 zł,
- Leśmiana 1 – budowa przyłącza kanalizacji sanitarnej do budynku – 36 874,41 zł,
- Wolska 7 – docieplenie budynku – 201 075,56 zł,
- Grodzka 36 – docieplenie budynku, wykonanie instalacji c.o. z przyłączem, przebudowa podwórka, zmiana sposobu użytkowania lok. nr 4 – 222 249,01 zł,
- Kowalska 17 – wykonanie instalacji c.o. wraz z przyłączem, przebudowa pomieszczeń – 196 343,77 zł,
- Majdanek 10 – wykonanie przyłącza, węzła i instalacji c.o. – 181 762,28 zł,
- Lubartowska 38 – doprowadzenie instalacji gazowej do lokali Gminy Lublin – 95 856,57 zł,
- Wspólna 16 – docieplenie ściany szczytowej – 34 833,40 zł,
- Noworybna 3 – przebudowa budynku (utworzenie lokali 6a i 6b) – 53 146,00 zł.

Dotacja celowa:

- doposażenie placu sportowo-rekreacyjnego w wąwozie przy ul. Maszynowej 3-Odlewniczej – 9 900,00 zł,
- zakup i montaż sprzętu na plac zabaw przy ul. Gospodarczej 6-8 – 12 100,00 zł,
- doposażenie placu sportowo-rekreacyjnego przy ul. Głębokiej 21 – 20 000,00 zł,
- doposażenie placu sportowo-rekreacyjnego przy ul. Glinianej 25,27,29 – 40 000,00 zł,
- likwidacja niskiej emisji – wykonanie audytów energetycznych budynków gminnych – 77 859,00 zł.

Prace remontowe zgłaszane przez Rady Dzielnic – na kwotę 163 000,00 zł:

- ul. Puchacza 6 – remont murku przed budynkiem PCK – 5 000,00 zł,
- Kresowa 8 – Montażowa 18 – remont placu zabaw – 9 000,00 zł,

- Maszynowa 6-Hutnicza 8 – rekultywacja podłoża placu zabaw – 9 000,00 zł,
- Maszynowa 3-4 – remont dwóch chodników – 6 000,00 zł,
- Al. Raclawickie, ul. Sowińskiego 1a, Sowińskiego 3 – dokończenie projektu koncepcyjnego kompleksowego rozwiązania dla obszaru między blokami mieszkalnymi oraz dokończenie porządkowania terenu przy odnowionym Placu Zabaw Generała Sowińskiego – 38 745,00 zł,
- remont ławek w dzielnicy Wieniawa – 1 255,00 zł,
- Królowej Jadwigi 11 – remont wiatrolapów – 10 000,00 zł,
- Kresowa 2 – wymiana drzwi wejściowych do budynku oraz remont altany śmietnikowej – 14 000 zł,
- remont nawierzchni ciągu pieszo-jezdnego przy ul. Prusa do Probstwo – 70 000,00 zł.

Remonty:

- z dotacji na łączną kwotę 2 213 000,00 zł w tym: budynki gminne 786 036,54 zł, budynki wspólnot mieszkaniowych (udziały w części wspólnej i remonty lokali gminnych) 673 589,02 zł, budynki o własności mieszanej 16 518,59 zł, budynki prywatne 428 419,71 zł, tereny gminy wokół wspólnot mieszkaniowych 145 436,14 zł, rady osiedli 163 000 zł,
- ze środków własnych na łączną kwotę 4 155 675,31 zł w tym: budynki gminne 1 806 454,90 zł., budynki wspólnot mieszkaniowych (udziały w części wspólnej i remonty lokali gminnych) 1 525 306,53 zł, budynki o własności mieszanej 123 268,02 zł, budynki prywatne 700 645,86 zł,
- ze środków własnych (wpływy z tytułu zwrotów za remonty) na łączną kwotę 22 520,55 zł),
- remonty wykonywane zastępczo przez najemców w ramach obowiązku wynajmującego, z ich środków (zwrot w czynszu): wymiana stolarki okiennej w 32 lokalach na kwotę 83 511,59 zł.

3.3. Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Miasta Lublin na lata 2014-2018

Uchwałą nr 906/XXXV/2013 Rady Miasta Lublin z dn. 18.11.2013 r. przyjęto Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Miasta Lublin na lata 2014-2018,

z późniejszymi zmianami. Opracowanie Wieloletniego Programu Gospodarowania Zasobem Mieszkaniowym Miasta Lublin jest realizacją obowiązku, który nałożyła ustawa z dn. 21.06.2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (j.t. Dz. U. Z 2005 r., nr 31, poz. 266 z późn. zm.) Celem Programu jest wdrożenie racjonalnej polityki gospodarowania zasobem mieszkaniowym na kilka następnych lat, prowadzącej do:

- zwiększenia możliwości zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych osób zakwalifikowanych do udzielenia tej pomocy, w szczególności oczekujących na wynajęcie lokali socjalnych i zamiennych,
- poprawy stanu technicznego mieszkaniowego zasobu miasta poprzez prowadzenie świadomej polityki remontowej określonej na podstawie rzeczywistych potrzeb remontów i modernizacji zasobu mieszkaniowego oraz planów remontów na kolejne lata,
- określenia zasad polityki czynszowej,
- zakończenia zmian własnościowych w nieruchomościach, w których sprzedaż lokali została już rozpoczęta,
- poprawy jakości zarządzania mieszkaniowym zasobem miasta,
- zwiększenia zasobu mieszkaniowego o nowo wybudowane lokale komunalne.

Program został opracowany na podstawie szczegółowych danych z Wydziału Spraw Mieszkaniowych, Wydziału Inwestycji i Planowania, Wydziału Gospodarowania Mieniem, Wydziału Oświaty i Wychowania, Wydziału Budżetu i Księgowości Urzędu Miasta Lublin, jak również Zarządu Nieruchomości Komunalnych, „Kamienice Miasta” i Towarzystwa Budownictwa Społecznego „Nowy Dom”.

3.4. Pomoc socjalna dla lokatorów

Dodatek mieszkaniowy jest szczególnym świadczeniem pieniężnym wypłacanym przez gminę na rzecz wskazanych w ustawie osób o niskich dochodach, którzy nie są w stanie pokryć kosztów związanych z utrzymaniem swojego mieszkania.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom posiadającym jeden z wymienionych tytułów prawnych: najemcom oraz podnajemcom lokali mieszkalnych, osobom posiadającym spółdzielcze prawo do lokalu, właścicielom lokali, innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszącym wydatki związane z jego utrzymaniem oraz osobom zajmującym lokal bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny albo socjalny.

Wpłata dodatków mieszkaniowych jest zadaniem własnym gminy. Łączna kwota dodatków mieszkaniowych wypłaconych w 2015 r. wynosi 11 229 864,21 zł. Liczba mieszkań, na które był wypłacany dodatek mieszkaniowy – ok. 4 326. Średnia kwota dodatku mieszkaniowego – 215,24 zł. Odsetek osób uzyskujących dodatek do liczby osób zgłaszających się i spełniających kryteria 91,70 %

Dodatek energetyczny przysługuje osobie, której przyznano dodatek mieszkaniowy, jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym oraz zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

Dodatki energetyczne są wypłacane z budżetu państwa za pośrednictwem gmin. Łączna kwota dodatków energetycznych wypłaconych w 2015 r. – 380 808,27 zł. Liczba wypłaconych dodatków energetycznych – 26 394. Wys. dodatku energetycznego w gospodarstwie: 1 osobowym – 11,09 zł, od 2 do 4 osób – 15,40 zł, 5 i więcej osób – 18,48 zł. Odsetek osób uzyskujących dodatek energetyczny do liczby osób zgłaszających się i spełniających kryteria 94,09 %.

3.5. Lokale mieszkalne oddane do wynajmu

W zasobach Towarzystwa Budownictwa Społecznego Nowy Dom znajduje się 974 lokali mieszkalnych, liczba oczekujących na wynajem lokali z zasobów TBS „Nowy Dom” to 320 rodzin.

Wydział Spraw Mieszkaniowych Urzędu Miasta Lublin w 2015 r. na podstawie Uchwały nr 2 z dn. 27.06.2014 r. Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Towarzystwa Budownictwa Społecznego „Nowy Dom” Sp. z o.o. przeprowadził nabór na wynajem lokali w zasobach w/w Towarzystwa. W ramach naboru tu-

tejszy Wydział skierował 123 osoby do zawarcia umowy najmu lokalu mieszkalnego w budynkach przy ul. Zygmunta Augusta 24, 26 i 28.

3.6. Gospodarowanie mieszkaniowym zasobem Miasta Lublin

Tworzenie warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych mieszkańców gminy, zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o ochronie praw lokatorów, należy do podstawowych zadań własnych gminy.

Zasady wynajmu lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta uregulowane są w odrębnej Uchwale nr 228/VIII/2015 Rady Miasta Lublin z dn. 25.06.2015 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta Lublin. Realizacją niniejszej uchwały zajmuje się Wydział Spraw Mieszkaniowych Urzędu Miasta Lublin. W szczególności mieszkaniowy zasób Miasta służy zaspokajaniu potrzeb osób:

- o niskich dochodach i trudnych warunkach mieszkaniowych,
- zamieszkujących w lokalach usytuowanych w budynkach lub ich częściach objętych ostatecznym nakazem opróżnienia wydanym przez organ nadzoru budowlanego lub w budynkach przeznaczonych do rozbiórki ze względu na planowane inwestycje miejskie, którym miasto jest zobowiązane dostarczyć lokal socjalny na mocy wyroku sądu,
- osobom, które utraciły mieszkanie na skutek klęski żywiołowej, katastrofy, pożaru i innych zdarzeń losowych, które opuściły dom dziecka, rodzinę zastępczą lub rodzinny dom dziecka w związku z uzyskaniem pełnoletniości, a nie mają zaspokojonych potrzeb mieszkaniowych i nie są w stanie ich zaspokoić we własnym zakresie.

W 2015 r. Wydział Spraw Mieszkaniowych wydał 145 skierowań do zawarcia umowy najmu lokalu. Dla porównania w latach 2012-2014 Wydział Spraw Mieszkaniowych wydał następującą ilość skierowań do zawarcia umowy najmu lokali:

rok	2012	2013	2014
Ilość skierowań	139 (w tym 1 zezwolenie)	133 (w tym 1 zezwolenie)	144

Zezwolenie na zamieszkanie w lokalu niemieszkalnym typu poddasze, suterena jest formą doraźnej pomocy mieszkaniowej dla osób ubiegających się o lokal komunalny, znajdujących się w bardzo trudnej sytuacji materialnej, mieszkaniowej i życiowej.

Lokale zostały rozdysponowane następująco:

- 44 lokale – stanowisko ds. przyznawania lokali komunalnych,
- 16 lokali – stanowisko ds. zamiany mieszkań,
- 62 lokale – stanowisko ds. realizacji wyroków sądowych i egzekucji,
- 1 lokal – wykwaterowania związane z klęskami żywiołowymi,
- 6 lokali – wykwaterowania na czas remontów lokali,
- 4 lokale – przekazane do dyspozycji właścicieli,
- 2 lokale – wykwaterowania z tzw. „nadmetrażu”,
- 4 lokale – wykwaterowania inwestycyjne,
- 2 lokale – pracownia plastyczna,
- 1 lokal – repatrianci,
- 2 lokale – przekazane do dyspozycji MOPR na lokal chroniony i lokal dla zawodowej rodziny zastępczej,
- 1 lokal – stanowisko ds. regulowania stanów prawnych lokali socjalnych (skierowanie przedłużające umowę najmu lokalu socjalnego na inny lokal socjalny w związku z przejęciem w zarząd prywatny nieruchomości, w której znajdował się lokal socjalny).

Lokale mieszkalne z zasobu mieszkaniowego gminy są przeznaczane przede wszystkim na lokale zamienne w przypadkach, gdy na gminie ciąży obowiązek ich dostarczenia z mocy ustawy tj.:

- najemcom ubiegającym się o lokal zamienny w związku z zamieszkiwaniem w lokalu, w którym występuje stan zagrożenia bezpieczeństwa ludzi,
- najemcom zamieszkującym w budynkach przeznaczonych do rozbiórki w związku z realizacją inwestycji miejskich oraz osobom, w stosunku do których sąd w wyroku eksmisyjnym orzekł o uprawnieniu do lokalu socjalnego, a także, gdy występuje obowiązek realizacji zobowiązań podejmowanych przez Prezydenta Miasta lub wynikających z uchwały Rady Miasta. Prowadzona w ten sposób polityka mieszkaniowa poprawiła sytuację najemców zamieszkujących w budynkach zagrożonych katastrofą budowlaną.

W następnej kolejności lokale przyznawane są na rzecz osób umieszczonych w wykazach osób zakwalifikowanych do zawarcia umowy najmu lokalu z mieszkaniowego zasobu Miasta. Trudne warunki mieszkaniowe powodują napływ wniosków osób o wynajem lokalu z zasobu Gminy. Realizacja tych wniosków jest jednak procesem wieloletnim. Dotyczy to szczególnie zapotrzebowania na lokale socjalne, gdyż większość tego typu mieszkań przeznaczona jest na realizację wyroków sądowych nakazujących eksmisję.

Z przeprowadzonej analizy realizacji uchwały w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy wynika, że ilość lokali odzyskiwanych maleje, przy czym odzyskuje się najczęściej małe lokale w złym stanie technicznym i obniżonym standardzie.

Podjęte działania, mające na celu odzyskiwanie lokali w starych zasobach niewłaściwie użytkowanych przez dotychczasowych najemców pozwoliły w 2015 r. jedynie na niewielkie zwiększenie ilości lokali z odzysku

4. SZKOLNICTWO I OŚWIATA

4.1. Zmiany w sieci szkół i placówek

W ciągu 2015 r. dokonano następujących zmiany w sieci szkół i placówek:

- z dn. 31.08.2015 r. zlikwidowano 7 szkół – 2 licea profilowane, 2 licea uzupełniające, 2 technika uzupełniające i 1 zasadniczą szkołę zawodową specjalną, tj.: XVI Liceum Profilowane Specjalne dla Uczniów Nieśłyszących i Słabo Słyszących wchodzące w skład Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci i Młodzieży Nieśłyszącej i Słabo Słyszącej im. Jana Pawła II w Lublinie, XVII Liceum Profilowane dla Dorosłych wchodzące w skład Zespołu Szkół nr 6 w Lublinie, III Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych wchodzące w skład Centrum Kształcenia Ustawicznego nr 1 im. Eugeniusza Kwiatkowskiego w Lublinie, II Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych wchodzące w skład Centrum Kształcenia Ustawicznego nr 2 w Lublinie, Technikum Uzupełniające dla Dorosłych nr 3 wchodzące w skład Zespołu Szkół Budowlanych im. Eugeniusza Kwiatkowskiego w Lublinie, Technikum Uzupełniające nr 4 wchodzące w skład Zespołu Szkół Chemicznych i Przemysłu Spożywczego im. gen. Franciszka Kleeberga w Lublinie oraz Zasadniczą Szkołę Zawodową nr 14 Specjalną dla Uczniów Niewidomych i Słabo Widzących, wchodzącą w skład Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych im. Prof. Zofii Sękowskiej w Lublinie,
- z dn. 30.11.2015 r. zlikwidowano Szkolne Schronisko Młodzieżowe. Główną przyczyną likwidacji był brak rentowności placówki,
- z dn. 1.09.2015 r. założono Szkołę Policealną Specjalną nr 11 dla Uczniów Nieśłyszących, Słabo Słyszących, Niewidomych, Słabo Widzących, z Niepełnosprawnością Ruchową, w tym

- z Afazją, z Autyzmem, w tym z Zespołem Aspergera oraz z Niepełnosprawnościami Sprzężonymi w Lublinie i włączono ją w skład Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych im. Prof. Zofii Sękowskiej,
- z dn. 1.09.2015 r. otwarto nowe Przedszkole nr 87 przy ul. Woronieckiego 11 w Lublinie. Utworzono w nim 5 oddziałów dysponujących 125 miejscami. Dodatkowo uruchomiono 2 oddziały w Przedszkolu nr 86 przy ul. Sławinkowskiej 50 dla 50 dzieci.

4.2. Promowanie osiągnięć najlepszych uczniów

Realizując postanowienia Uchwały nr 1157/XLIII/2014 Rady Miasta z dn. 4.09.2014 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków udzielania pomocy dzieciom i młodzieży, form i zakresu tej pomocy oraz trybu postępowania w tych sprawach w związku z realizacją Programu wspierania na terenie Lublina edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży (ze zm.), Prezydent Miasta Lublin wyróżnił dyplomami i nagrodami książkowymi 169 uczniów szkół podstawowych, którzy uzyskali 212 tytułów, 217 uczniów gimnazjów, którzy uzyskali 279 tytułów oraz 161 uczniów szkół ponadgimnazjalnych, którzy uzyskali 210 tytułów laureata lub finalisty w konkursach i olimpiadach przedmiotowych, artystycznych, interdyscyplinarnych oraz turniejach zawodowych. Uczniowie – laureaci, którzy legitymowali się ponadto wysoką średnią ocen za wyniki w nauce, nagrodzeni zostali jednorazowymi stypendiami Prezydenta Miasta Lublin. Stypendia otrzymało 352 uczniów, w tym 118 uczniów szkół podstawowych, 129 uczniów gimnazjów i 105 uczniów szkół ponadgimnazjalnych – na łączną kwotę 174 609 zł.

Dyrektorzy szkół przyznali stypendia za wyniki w nauce lub osiągnięcia sportowe w 2015 r. łącznie 1 008 uczniom z lubelskich szkół na kwotę ogółem 65 299,28 zł.

„Miejski program stypendialny dla studentów i doktorantów” jest realizowany przez Miasto Lublin od 2010 r. Ogółem dotychczas przyznano 501 stypendia naukowe, w tym 387 stypendiów dla studentów i 114 stypendia dla doktorantów. W roku akademickim 2014/2015, pomoc materialną w formie stypendium nauko-

wego dla wybitnie uzdolnionych studentów i doktorantów z „Miejskiego programu stypendialnego dla studentów i doktorantów” otrzymało 47 studentów i 30 doktorantów, których działalność naukowa lub artystyczna przyczynia się do rozwoju i promowania regionu, jakim jest Lubelszczyzna.

Kwota przyznanego stypendium dla studenta wyniosła ogółem 6 216 zł, zaś dla doktoranta ogółem 7 770 zł. Na wypłatę stypendiów z „Miejskiego programu stypendialnego dla studentów i doktorantów” przyznanych na rok akademicki 2014/2015 przeznaczono ogółem 525 252 zł.

4.3. Konkursy na stanowiska dyrektorów szkół i placówek

W 2015 r. ogłoszono 28 konkursów na stanowisko dyrektorów przedszkoli, szkół i placówki, dla których miasto Lublin jest organem prowadzącym. Były to:

- Przedszkola: nr 6, nr 10, nr 15, nr 22, nr 26, nr 45, nr 84,
- Przedszkole Specjalne nr 11,
- Nowo zakładane Przedszkole nr 87,
- Szkoła Podstawowa nr 3 im. Juliusza Słowackiego,
- Szkoła Podstawowa nr 28 z Oddziałami Integracyjnymi im. Sygnów Pułku Ziemi Lubelskiej,
- Szkoła Podstawowa nr 29 im. Adama Mickiewicza,
- Szkoła Podstawowa nr 31 im. Lotników Polskich,
- Szkoła Podstawowa nr 34 im. Kornela Makuszyńskiego,
- Gimnazjum nr 9 im. cc mjr Hieronima Dekutowskiego ps. „Zapora”,
- Gimnazjum nr 16 im. Fryderyka Chopina,
- Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. Tadeusza Szeligowskiego,
- II Liceum Ogólnokształcące im. Hetmana Jana Zamoyskiego,
- III Liceum Ogólnokształcące im. Unii Lubelskiej,
- IV Liceum Ogólnokształcące im. Stefanii Sempołowskiej,
- Zespół Szkół Budowlanych im. Eugeniusza Kwiatkowskiego,
- Zespół Szkół Odzieżowo-Włókienniczych im. Władysława Stanisława Reymonta,
- Centrum Kształcenia Ustawicznego nr 2,
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1,
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 2

- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosłyszczącej i Słabo Słyszczącej im. Jana Pawła II.

Konieczność ogłoszenia konkursów związana była z kończącymi się okresami powierzenia stanowiska dyrektora (21 konkursów) oraz z przechodzeniem dotychczasowych dyrektorów na emeryturę (2 konkursy). Prezydent Miasta Lublin w 2015 r. powierzył stanowisko dyrektora Przedszkola nr 15 w Lublinie osobie wskazanej przez organ, po wcześniejszym zaopiniowaniu przez Radę Pedagogiczną Przedszkola nr 15, co dopuszczone jest przepisem prawa zawartym w art. 36a ust. 4 ustawy z dn. 7.09.1991 r. o systemie oświaty oraz powierzył 1 nauczycielowi pełnienie obowiązków dyrektora, dotyczyło to Przedszkola nr 6 w związku z wygraniem przez dotychczasowego dyrektora ww. przedszkola konkursu w nowo zakładanym Przedszkolu nr 87.

W ogólnej licznie 28 konkursów ogłoszonych i przeprowadzonych w 2015 r. uwzględniono dwa konkursy w Przedszkolu nr 10 i Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosłyszczącej i Słabo Słyszczącej im. Jana Pawła II, które musiały być powtórzone ze względu na brak ofert w pierwszym przypadku i złożenie przez kandydata otwartej oferty konkursowej do wskazanego ośrodka.

4.4. Realizacja programów rządowych i samorządowych oraz zwiększanie szans edukacyjnych uczniów

- pomoc materialna dla uczniów: realizacja pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Miasta Lublin. W 2015 r. udzielono pomocy materialnej ponad 5 100 uczniom, w postaci stypendium szkolnego oraz ponad 400 uczniom w postaci zasiłku szkolnego w związku z wystąpieniem zdarzenia losowego w rodzinie ucznia. Na pomoc materialną o charakterze socjalnym w 2015 r. wykorzystano ponad 3 038 000 zł,
- realizacja rządowego programu pomocy uczniom w 2015 r. – „Wyprawka szkolna”: celem programu było wyrównanie szans edukacyjnych uczniów i wspieranie rozwoju edukacyjnego uczniów przez dofinansowanie zakupu podręczników. Pomocą objęto 1 454 uczniów, w tym:
  - 606 uczniów klasy III szkoły podstawowej,

- 79 uczniów klasy IV technikum,
- 769 uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego tj. uczniów słabowidzących, niesłyszących, słabosłyszących, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym lub znacznym, z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera.

Pomoc w formie dofinansowania zakupu podręczników i materiałów edukacyjnych została udzielona w kwocie ogółem ponad 380 000 zł. Środki pochodziły z dotacji celowej budżetu państwa,

- realizacja zadania pn. „Dofinansowanie zakupu i/lub wydruku podręczników szkolnych i książek pomocniczych dla uczniów niewidomych i słabowidzących uczęszczających do szkół lub placówek, dla których organem prowadzącym jest Zleceniobiorca”. Dofinansowanie wydruku podręczników szkolnych i książek pomocniczych wyniosło ok. 5 800 zł i pochodziło ze środków dotacji celowej przeznaczonej na realizację zadania,
- realizacja Rządowego programu wspierania w 2015 r. organów prowadzących szkoły podstawowe i szkoły artystyczne realizujące kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w obszarze rozwijania zainteresowań uczniów przez promocję czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży – „Książki naszych marzeń”. Środki przeznaczone na realizację zadania pochodziły z dotacji celowej i wkładu własnego Miasta Lublin. Na zakup książek do bibliotek szkolnych wykorzystano ponad 80 000 zł,
- realizacja projektu „Uczeń w sieci – program podnoszenia poziomu bezpieczeństwa w Internecie w szkołach i placówkach Miasta Lublin” w ramach Rządowego programu na lata 2014-2016 „Bezpieczna i przyjazna szkoła”: głównym celem realizowanego projektu „Uczeń w sieci – program podnoszenia poziomu bezpieczeństwa w Internecie w szkołach i placówkach Miasta Lublin” było zwiększenie skuteczności działań wychowawczych i profilaktycznych na rzecz bezpieczeństwa i tworzenia przyjaznego środowiska w szkołach i placówkach prowadzonych przez Gminę Lublin – miasto na prawach powiatu, (szkołach podstawowych, gimnazjach, szkołach ponadgimnazjalnych, specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, bursach szkolnych oraz młodzieżowym ośrodku socjoterapii),

- program integracji społeczności romskiej w Polsce: w ramach programu w 2015 r. uczniowie pochodzenia romskiego uczęszczający do szkół na terenie miasta Lublin zostali objęci pomocą w formie zakupu podręczników, zakupu przyborów szkolnych, zakupu strojów sportowych oraz kolonii integracyjnych. Na realizację zadania wydatkowano kwotę 6 955,48 zł, w całości z dotacji z budżetu państwa,
- program Powszechnej Nauki Pływania „Lubelskie Pływające Przedszkolaki”: program Powszechnej Nauki Pływania 5-latków „Lubelskie Pływające Przedszkolaki” realizowany jest przez Miasto Lublin od roku szkolnego 2012/2013. W ramach programu uczęszczające do lubelskich przedszkoli dzieci 5-letnie, zamieszkałe na terenie Lublina, pochodzące z rodzin, które nie mają środków na komercyjne zajęcia, są objęte bezpłatną nauką pływania. W ramach IV edycji programu Lubelskie Pływające Przedszkolaki w roku szkolnym 2015/2016 bezpłatną nauką pływania objęto grupę 48 dzieci w wieku 5 lat zamieszkałych na terenie Lublina, uczęszczających do 5 lubelskich przedszkoli (nr 40, 44, 50, 54, 59),
- Bezpieczna Droga – strażnik ruchu drogowego: głównym celem realizowanego zadania jest zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom, będących uczniami szkół dla których Gmina Lublin jest organem prowadzącym, bezpieczeństwa w trakcie drogi do i ze szkoły. W 2015 r. w charakterze „strażnika ruchu drogowego” zatrudnionych było 37 osób,
- promocja zdrowia – Szkoły Promujące Zdrowie: Miasto Lublin, w ostatnich latach aktywnie włączyło się w realizację projektu Ministerstwa Edukacji Narodowej pt. Szkoła Promująca Zdrowie. W trosce o zapewnienie realizacji edukacji zdrowotnej w lubelskich przedszkolach, szkołach i placówkach na jak najwyższym poziomie w 2015 r. utworzono Miejską Sieć Szkół Promujących Zdrowie Miasta Lublin,
- dofinansowania pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników: w 2015 r. miasto Lublin kontynuowało realizację zadania wynikającego z zapisów z art. 70b ustawy o systemie oświaty dotyczącego dofinansowania pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników. Realizując powyższe zadanie w 2015 r. udzielono dofinansowania kosztów kształcenia 40 młodocianych pracowników 40 pracodaw-

com zatrudniającym młodocianych pracowników na łączną kwotę 236 279,85 zł,

- działalność Młodzieżowych Domów Kultury: na terenie miasta Lublin funkcjonują dwa młodzieżowe domy kultury, dla których Gmina Lublin jest organem prowadzącym. Są to: Młodzieżowy Dom Kultury nr 2 przy ul. Bernardyńskiej 14, Młodzieżowy Dom Kultury „Pod Akacją” z siedzibą przy ul. Grodzkiej 11, prowadzący działalność także w budynku przy ul. Bolesława Chrobrego 18. W roku szkolnym 2014/2015 w obu domach kultury zajęcia prowadzone były w łącznie 45 formach zajęć, z których skorzystało 2722 dzieci i młodzieży stałych uczestników zajęć, zorganizowano i przeprowadzono łącznie 151 imprezy okazjonalne w których udział wzięło ok. 26 000 osób,
- realizacja zadania zleconego z zakresu administracji rządowej na wyposażenie szkół podstawowych, gimnazjów i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej i gimnazjum w podręczniki oraz materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe. Miasto Lublin na realizację zadania otrzymało środki finansowe z budżetu państwa w formie dotacji celowej w kwocie 2 135 530,05 zł, z czego wydatkowano kwotę 2 067 345,36 zł (tj. 96,81 % zakładanego planu). Z pomocy skorzystało:
  - 4 204 uczniów klasy I szkoły podstawowej w tym 39 posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego,
  - 3 972 uczniów klasy II szkoły podstawowej w tym 48 posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego,
  - 2 782 uczniów klasy IV szkoły podstawowej w tym 45 posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego
  - 2 591 uczniów I klasy gimnazjum w tym 64 posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.

4.5. Podnoszenie jakości kształcenia poprzez realizację projektów oświatowych współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej

4.5.1. Projekty realizowane przez Wydział Oświaty i Wychowania Urzędu Miasta Lublin w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013

W 2015 r. Wydział Oświaty i Wychowania Urzędu Miasta Lublin realizował 2 projekty oświatowe w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013: „Razem możemy więcej” i „Kreatywnie w przedsiębiorczość”. Ich ogólna wartość wynosi 5 956 916,00 zł, z czego wys. pozyskanego dofinansowania to 5 302 670,45 zł. W ramach ww. projektów wsparcie otrzymali wychowankowie przedszkolni oraz uczniowie i nauczyciele lubelskich liceów ogólnokształcących.

Projekt wspierający wychowanie przedszkolne: projekt „Razem możemy więcej” realizowany był od 1.08.2013 r. do 31.07.2015 r. we współpracy z Przedszkolem z Oddziałami Integracyjnymi nr 12 w Lublinie. Całkowita wartość projektu to kwota 4 361 637,00 zł, wkład własny Gminy Lublin wyniósł 654 245,55 zł. Celem głównym projektu było zwiększenie szans edukacyjnych 197 dzieci poprzez stworzenie warunków do uczestnictwa w edukacji przedszkolnej w Przedszkolu z Oddziałami Integracyjnymi nr 12 w budynku przy ul. Wolskiej 5 w Lublinie.

W 2015 r. w utworzonych i w pełni wyposażonych w ramach projektu 8 oddziałach przedszkolnych (6 oddziałów integracyjnych i 2 oddziały ogólne) prowadzone były zajęcia dydaktyczno-wychowawcze oraz rewalidacyjno-wyrównawcze. Zajęcia miały na celu integrację, wspomaganie rozwoju dzieci w sferze emocjonalnej, poznawczej i społecznej, adekwatnie do potrzeb. W 2015 r. w ramach projektu zakupiono także dodatkowe pomoce dydaktyczne dla dzieci oraz uzupełniono zużyte wyposażenie. Ogólna wartość zakupionego w ramach projektu wyposażenia do przedszkola wyniosła ponad 400 000,00 zł.

Łącznie w projekcie wzięło udział 232 dzieci w wieku przedszkolnym, w tym 39 dzieci posiadających orzeczenia o potrzebie

kształcenia specjalnego lub opinie o wczesnym wspomaganie rozwoju.

Projekt wspierający szkolnictwo ponadgimnazjalne ogólnokształcące: projekt „Kreatywnie w przedsiębiorczość” realizowany był w okresie od 1.08.2012 r. do 30.07.2015 r. w partnerstwie z Politechniką Lubelską. Wspólnie z Wydziałem Oświaty i Wychowania Urzędu Miasta Lublin projekt realizowało 5 liceów ogólnokształcących:

- I Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Staszica w Lublinie,
- II Liceum Ogólnokształcące im. Hetmana Jana Zamoyskiego w Lublinie,
- VI Liceum Ogólnokształcące im. Hugona Kołłątaja w Lublinie,
- XXIII Liceum Ogólnokształcące im. Nauczycieli Tajnego Nauczania w Lublinie,
- XXIV Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół nr 5 w Lublinie.

Całkowita wartość projektu to 1 595 279,00 zł, dofinansowanie wyniosło 100 %. Celem głównym projektu było wzmocnienie podstaw przedsiębiorczości i otwartości na innowacje przez 875 uczniów z 5 Liceów Ogólnokształcących z Lublina poprzez opracowanie i pilotażowe wdrożenie Innowacyjnego Programu Nauczania Podstaw Przedsiębiorczości, wraz z portalem edukacyjnym. Łącznie we wdrażaniu Innowacyjnego Programu Nauczania Podstaw Przedsiębiorczości wzięło udział 1 486 uczniów.

4.5.2. Projekty współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki realizowane samodzielnie przez szkoły prowadzone przez miasto Lublin

W 2015 r. realizowane były projekty w ramach PO KL na ogólną wartość 1 181 388,65 zł w następujących jednostkach:

- projekt „Droga do przyszłości” realizowany był przez VI Liceum Ogólnokształcące im. Hugona Kołłątaja w Lublinie. Całkowita wartość projektu to 883 618,09 zł, z tego dofinansowanie ze środków europejskich – 751 075,38 zł, dotacja z budżetu państwa – 18 542,71 zł, natomiast wkład własny pieniężny – 114 000,00 zł. Okres realizacji projektu to 01.08.2014-30.06.2015. Cel projektu to poprawa efektywności kształcenia 190 uczniów w VI Liceum Ogólnokształcącym w Lublinie po-

przez modyfikację programu rozwojowego szkoły uwzględniającego różnorodne formy zajęć pozalekcyjnych,

- projekt „Zabawa, nauka, wiedza” realizowany był przez Szkołę Podstawową nr 31 im. Lotników Polskich w Lublinie. Całkowita wartość projektu to 297 770,56 zł, z tego dofinansowanie ze środków europejskich – 253 104,98 zł, dotacja z budżetu państwa – 9 865,58 zł, natomiast wkład własny pieniężny – 34 800,00 zł. Okres realizacji projektu to 01.09.2014–30.06.2015. Cel projektu to zniwelowanie problemów edukacyjnych w Szkole Podstawowej nr 31 w oparciu o program rozwojowy oraz wzrost wiedzy i umiejętności u 264 uczniów, w tym 16 uzdolnionych.

4.5.3. Projekty realizowane przez szkoły i placówki przy wsparciu Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji (w ramach programów: „Comenius”, „Leonardo da Vinci”, „Erasmus+”, „Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój”)

Realizowane przez szkoły w 2015 r. projekty miały bardzo zróżnicowany charakter i zakres – dostosowany do wieku uczniów oraz specyfiki poszczególnych szkół i placówek w nich uczestniczących. Miała również miejsce szeroko zakrojona wymiana doświadczeń zawodowych pomiędzy nauczycielami. We wszystkich programach w realizacji których uczestniczą szkoły i placówki prowadzone przez miasto Lublin można znaleźć element wspólny, którym jest otwarcie się na kulturę i wartości różnych narodów Europy. Szkoły uczestniczące w programach nawiązywały współpracę ze swoimi partnerami z różnych krajów Europy. Dzięki uczestnictwu w programach młodzież miała możliwość poznawania dorobku kulturowego, historii i systemów edukacji w różnych krajach Europy. Za bardzo cenną wartość programów należy uznać doskonalenie umiejętności językowych osób w nich uczestniczących, zarówno uczniów, jak i nauczycieli.

W realizacji programów na ogólną wartość 3 183 905,04 zł uczestniczyły:

- Lubelskie Centrum Edukacji Zawodowej (Comenius – „Uczenie się przez całe życie”) – całkowita wartość projektu – 84 200,00 zł,
- Zespół Szkół nr 10 (Comenius – „Uczenie się przez całe życie”) – całkowita wartość projektu – 83 800,00 zł,

- Lubelskie Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego (Leonardo da Vinci) – całkowita wartość projektu – 76 402,00 zł,
- Zespół Szkół Energetycznych (Leonardo da Vinci) – całkowita wartość projektu – 261 236,00 zł,
- Zespół Szkół Budowlanych (PO WER – „Lubelski technik zdobywa europejskie kwalifikacje”) – całkowita wartość projektu – 72 695,13 zł,
- Zespół Szkół Energetycznych (PO WER – „Staż uczniowski potwierdzeniem kompetencji i umiejętności”) – całkowita wartość projektu – 275 747,68 zł,
- I Liceum Ogólnokształcące (PO WER – „Lubelski Staszic szkołą międzynarodową i wielokulturową”) – całkowita wartość projektu – 141 281,63 zł,
- Zespół Szkół Ekonomicznych (Erasmus+ – „Doświadczenie międzynarodowe w podnoszeniu kompetencji zawodowych hotelarzy”) – całkowita wartość projektu – 379 885,00 zł,
- Gimnazjum nr 16 (Erasmus+ – „Erasmus Minus Bullying. Practices in prevention and intervention in European schools”) – całkowita wartość projektu – 101 171,80 zł,
- III Liceum Ogólnokształcące (Erasmus+ – „Świadoma kadra = aktywna młodzież”) – całkowita wartość projektu – 196 560,00 zł,
- Zespół Szkół Energetycznych (Erasmus+ – „Nauczyciel i uczeń szkoły technicznej poznający realia europejskiego rynku pracy”) – całkowita wartość projektu – 495 174,16 zł,
- Zespół Szkół Transportowo-Komunikacyjnych (Erasmus+ – „Staż na start – staże zagraniczne pomostem do udanej kariery zawodowej”) – całkowita wartość projektu – 248 383,74 zł,
- Gimnazjum nr 15 (Erasmus+ – „Be Healthy, Be Natural, Be Smart”) – całkowita wartość projektu – 101 802,40 zł,
- Gimnazjum nr 11 (Erasmus+ – „Wczesne wsparcie uczniów potencjalnie zagrożonych, po ukończeniu edukacji szkolnej, bezrobociem”) – całkowita wartość projektu – 180 826,00 zł,
- Lubelskie Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego (Erasmus+ – „MICA – Mechanical Industrial Collaborative Assignments”) – całkowita wartość projektu – 163 035,00 zł,

- Lubelskie Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego (Erasmus+ – „Pierwszy cel Europy 2020: Walka z bezrobociem”) – całkowita wartość projektu – 55 470,00 zł,
- Szkoła Podstawowa nr 51 (Erasmus+ – „Radosna integracja”) – całkowita wartość projektu – 266 234,50 zł.

4.6. Modernizacje i remonty obiektów oświatowych

W ramach środków finansowych przypisanych do dyspozycji Wydziału Inwestycji i Remontów na modernizację obiektów oświatowych w roku sprawozdawczym wydatkowano ogółem kwotę 4 949 100,96 zł. W tej grupie zadań zrealizowano następujące zadania inwestycyjne:

- Szkoła Podstawowa nr 2 – przebudowa boiska szkolnego – 491 070,00 zł – opracowano dokumentację projektową (11 070 zł). Ogółem wartość inwestycji 1 533 140,40 zł, w tym środki FRKF – 480 000,00 zł, środki GPPiRPA – 842 070,40 zł,
- Zespół Szkół nr 8 – przebudowa boiska sportowego – 220 000,00 zł. Ogółem wartość inwestycji 744 122,42 zł, w tym środki FRKF – 220 000,00 zł, środki GPPiRPA – 499 522,42 zł,
- Szkoła Podstawowa nr 51 – wykonano izolację i docieplenie budynku – 150 000,00 zł,
- Przedszkole nr 28 – rozpoczęto termomodernizację budynku – 100 000,00 zł,
- Gimnazjum nr 5 – wymiana niecki basenu wraz z robotami towarzyszącymi – 200 130,30 zł – opracowano dokumentację projektową (12 300 zł),
- IX Liceum Ogólnokształcące – sanitariaty i przebudowa instalacji – 736 647,00 zł,
- VIII Liceum Ogólnokształcące – termomodernizacja budynku – 1 692 737,66 zł – opracowano dokumentację projektową na termomodernizację budynku (69 495 zł),
- Szkoła Muzyczna – dostosowanie do przepisów p.poż., aranżacja sali – 312 420,00 zł,
- Lubelskie Centrum Kształcenia Ustawicznego i Zawodowego – adaptacja boiska do piłki nożnej na boisko do rugby – 973 609,00 zł,

- Bursa Szkolna nr 5 – opracowano dokumentację projektową na termomodernizację budynku (69 987 zł), wykonano ekspertyzę ornitologiczną (2 500 zł) – 72 487,00 zł.

W ramach środków finansowych przypisanych do dyspozycji Wydziału Inwestycji i Remontów na remonty obiektów oświatowych w roku sprawozdawczym wydatkowano ogółem kwotę 1 941 722,73 zł. W tej grupie zadań zrealizowano następujące zadania remontowe:

- Szkoła Podstawowa nr 45-ZSO nr 1, ul. Radzyńska 1 – 661 740,00 zł – opracowano dokumentację projektową (52 890,00 zł), wykonano remont sanitariatów (608 850 zł),
- Bursa Szkolna nr 3, ul. Weteranów 3 – 401 799,96 zł – opracowano dokumentację projektową (52 890 zł) oraz wykonano remont łazienek tj. sanitariatów, kabin prysznicowych i hydrauliki (348 909,96 zł),
- Przedszkole nr 14, ul. Bronowicka 3 – 11,60 zł – dokonano opłaty na rzecz KM PSP tytułem upomnienia z powodu niewykonania obowiązku zabezpieczenia przez zadymianiem dróg ewakuacyjnych zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- Szkoła Podstawowa nr 23, ul. Podzamcze 9 – 639 600,00 zł – wykonano remont sanitariatów,
- XXIII Liceum Ogólnokształcące, ul. Poniatowskiego 5 – 210 506,79 zł – wykonano remont sali gimnastycznej oraz muru ograniczającego schody zewnętrzne,
- Szkoła Podstawowa nr 10, ul. Kalinowszczyzna 70 – 1 064,38 zł – dokonano opłaty na rzecz PGE za podłączenie do sieci dystrybucyjnej budynek Szkoły,
- Gimnazjum nr 19, ul. Szkolna 6 – 27 000,00 zł – usunięto usterki w wykonaniu termomodernizacji – przeciek nad przejazdem pod budynkiem szkoły oraz naprawa cokołu.

W ramach środków finansowych przekazanych bezpośrednio do placówek i obiektów oświatowych – (w dyspozycji Wydziału Oświaty i Wychowania) w roku sprawozdawczym wydatkowano ogółem kwotę 6 301 073,24 zł.

Na wydatki bieżące takie jak bieżące remonty ogólnobudowlane (roboty malarskie, tynkarskie, posadzkarskie, wymiana stolar-ki, remonty schodów, dojść), roboty instalacyjne elektryczne, wod-kan., c.o., gaz., (w tym ujęte są wyniki awarie) wydatkowano ogółem 5 845 922,23 zł, z czego:

- w przedszkolach kwotę 1 960 619,31 zł – dla nr 2, 5, 6, 10, 12, 13, 16, 19, 26, 31, 33, 40, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 52, 54, 56, 57, 58, 59, 63, 66, 69, 72, 74, 75, 77, 78, 79, 81, 83 i Zespół Przedszkolny nr 1,
- w szkoła podstawowych kwotę 1 038 130,89 zł – dla nr 2, 3, 4, 6, 7, 10, 21, 23, 24, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 34, 42, 48,
- w Zespołach Szkół Ogólnokształcących kwotę 169 896,96 zł – dla ZSO nr 1, 2 i 5,
- w przedszkolu specjalnym kwotę 6 492,57 zł,
- w gimnazjach kwotę 448 923,56 zł – dla nr 1, 7, 9, 10, 14, 15, 16, 17, 18, 19,
- w szkołach zawodowych kwotę 572 465,45 zł – dla Zespołu Szkół Ekonomicznych, Energetycznych, Budowlanych, Transportowo-Komunikacyjnych, Samochodowych oraz Zespołu Szkół Chemicznych i Przemysłu Spożywczego,
- w liceach ogólnokształcących kwotę 277 972,88 zł – dla I, IV, V, VI, VIII i XXIII LO,
- w zespołach szkół kwotę 620 828,55 zł – dla ZS nr 1, 4, 6, 7, 8, 10 i 11,
- dla LCKUiZ kwotę 28 498,55 zł,
- w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych kwotę 203 983,96 zł – dla SOSW nr 1,2, SOSW dla Dzieci i Młodzieży Słabo Słyszącej, ul. Lucyny Herc 4, SOSW dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych, ul. Hirszfelda 6,
- dla poradni psych-pedagog. nr 2, ul. Radości 8 kwotę 5 000,00 zł,
- w bursach szkolnych kwotę 513 109,55 zł dla Bursy nr 1, 2, 5, 6 i 7.

Na wydatki majątkowe przeznaczono kwotę ogółem 455 151,01 zł, z czego:

- w Szkole Podstawowej nr 2 – wykonano instalację wentylacji – 32 500,01 zł,
- w Szkole Podstawowej nr 28 – wykonano docieplenie elewacji – 147 600,00 zł,
- w Szkole Podstawowej nr 34 – wykonano osłony na grzejniki c.o. – 59 901,00 zł,
- w Szkole Podstawowej nr 38 – na zakupy inwestycyjne wydatkowano – 86 000,00 zł,

- w Gimnazjum nr 18 – wykonano dostawę i montaż platformy dla niepełnosprawnych – 129 150,00 zł.

5. PRZECIWDZIAŁANIE BEZROBOCIU

5.1. Ogólna sytuacja na lokalnym rynku pracy

W statystykach Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie wg stanu na dzień 31.12.2015 r. liczba osób bezrobotnych wynosiła 13 938 osób oraz 384 osoby poszukujące pracy, co ogółem daje liczbę 14 322. W końcu grudnia 2015 r. stopa bezrobocia dla miasta Lublin kształtowała się na poziomie 8,1 %, dla województwa lubelskiego – 11,7 %, zaś dla kraju – 9,8 %.

W porównaniu do sytuacji sprzed roku wys. tego wskaźnika zmalała o 0,5 punktu procentowego dla miasta Lublin, o 1 punkt dla województwa lubelskiego, natomiast dla kraju zmalała o 1,7 punktu procentowego.

Na dzień 31.12.2015 r. w Miejskim Urzędzie Pracy w Lublinie w rejestrze bezrobotnych pozostawało 13 938 osób. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych była niższa niż w analogicznym okresie 2014 r. o 833 osoby.

Na przestrzeni 2015 r. zostało zarejestrowanych 16 477 osób bezrobotnych, z czego 1 236 osób rejestrowało się elektronicznie w ramach tzw. prerejestracji, a 108 osób za pomocą pełnej elektronicznej rejestracji.

W 2015 r. z ogółu 17 310 wyrejestrowanych z ewidencji bezrobotnych – 8 821 osób podjęło pracę, a 3 882 osoby zostały wyrejestrowane z tytułu nie potwierdzenia gotowości do pracy.

5.2. Główne kierunki działalności Miejskiego Urzędu Pracy

5.2.1. Wspieranie pełnego i produktywnego zatrudnienia

W 2015 r. do Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie zgłoszonych zostało łącznie 7 746 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Wśród nich znalazły się 374 wolne miejsca pracy adresowane do osób niepełnosprawnych.

W 2015 r. do Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie wpłynęły 8 272 oświadczenia o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcowi. Zorganizowano 5 giełd pracy, do udziału w których zaproszono 218 bezrobotnych mieszkańców Lublina, kolejną edycję Targów Pracy oraz Dzień Kariery adresowane m.in. do osób bezrobotnych/poszukujących pracy.

5.2.2. Promowanie i świadczenie pomocy w rozwoju zawodowym

W 2015 r. MUP w Lublinie prowadził poradnictwo zawodowe w formie indywidualnego i grupowego poradnictwa zawodowego dla osób bezrobotnych oraz w ramach indywidualnej i grupowej informacji zawodowej. W ramach poradnictwa indywidualnego i grupowego wsparciem objęto 1 835 osób.

Spośród bezrobotnych podejmujących pracę subsydiowaną, 146 osób zostało skierowanych do prac interwencyjnych, 395 osób podjęło działalność gospodarczą, a 214 podjęło pracę objętą refundacją kosztów zatrudnienia bezrobotnego (wyposażenie lub doposażenie stanowisk pracy).

W 2015 r. liczba osób, które rozpoczęły staże, w tym w ramach bonów, wyniosła 1 916, natomiast liczba osób, które rozpoczęły szkolenia osiągnęła poziom 207 (w tym 10 osób uczestniczyło w szkoleniach z zakresu aktywnego poszukiwania pracy). W okresie sprawozdawczym 136 osób rozpoczęło prace społecznie użyteczne, w tym 20 osób w ramach Programu Aktywizacja i Integracja.

5.2.3. Promowanie i wspieranie rozwoju przedsiębiorczości

W 2015 r. sfinansowano ze środków Funduszu Pracy, Europejskiego Funduszu Społecznego, PFRON 381 (zatrudnienie lub utworzenie) miejsc pracy. Udzielono dofinansowania na podjęcie działalności gospodarczej 395 osobom.

Miejski Urząd Pracy w Lublinie wspólnie z Wydziałem Ekonomicznym UMCS, Lubelską Fundacją Rozwoju oraz Business Link Lublin zorganizował kolejną edycję Dnia Kariery pn. „Przedsiębiorczy absolwent – wsparcie na starcie”. Przedsięwzięcie skierowane było przede wszystkim do ludzi młodych, którzy w przyszłości planują otworzenie własnego biznesu.

5.2.4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

W ramach programów specjalnych, które stanowią zespół działań, obejmujących usługi i instrumenty rynku pracy oraz specyficzne elementy wspierające zatrudnienie mających na celu dostosowanie posiadanych lub zdobycie nowych kwalifikacji i umiejętności zawodowych do objęcia wsparciem zakwalifikowano 30 osób.

W 2015 r. realizowano również Program Aktywizacja i Integracja (PAI). Jest to działanie w zakresie aktywizacji zawodowej i integracji społecznej bezrobotnych, dla których określono III profil pomocy, korzystających jednocześnie ze świadczeń pomocy społecznej.

Program PAI składał się z dwóch bloków:

- blok AKTYWIZACJA – wsparcie w aktywizacji zawodowej w formie prac społecznie użytecznych zorganizowanych przez gminę na zasadach wynikających z obowiązujących przepisów,
- blok INTEGRACJA – integracja społeczna realizowana w formie warsztatów mających na celu wzrost potencjału społeczno-zawodowego osób bezrobotnych.

W okresie sprawozdawczy w ww. programie wzięło udział 20 osób.

5.2.5. Współdziałanie w partnerstwie na rzecz lokalnego rynku pracy

W 2015 r. kontynuowano działanie Klubu Pracodawców przy Miejskim Urzędzie Pracy w Lublinie. Celem powołania Klubu jest budowanie sieci partnerstwa, współpracy i wsparcia na lokalnym rynku pracy pomiędzy urzędem a światem biznesu, jak również inicjowanie powstawania nowych miejsc pracy poprzez promowanie przedsiębiorczości oraz zachęcanie pracodawców do zatrudniania osób bezrobotnych. Aktualnie Klub Pracodawców przy Miejskim Urzędzie Pracy w Lublinie zrzesza 53 pracodawców.

W 2015 r. odbyła się kolejna edycja Konkursu „Pracodawca Roku”. Celem konkursu jest promowanie pracodawców, którzy wyróżniają się polityką personalną otwartą na wsparcie, osób bezrobotnych i poszukujących pracy, zachęcanie pracodawców do tworzenia nowych miejsc pracy, promowanie idei współpracy i partnerstwa.

W 2015 r. kontynuowano działalność Lubelskiego Partnerstwa Publiczno-Społecznego skupiającego ogółem 53 Partnerów reprezentujących sektory: publiczny, pozarządowy, nauki i biznesu. W okresie sprawozdawczym odbyły się 4 spotkania Lubelskiego Partnerstwa Publiczno-Społecznego oraz 2 konferencje dla członków Partnerstwa.

Na platformie internetowej służącej wewnętrznej wymianie, gromadzeniu i przetwarzaniu informacji w ramach LPPS na bieżąco zamieszczano informacje dotyczące wspólnej pracy nad dokumentami, projektami, zadaniami realizowanymi przez Partnerstwo.

W ramach współpracy partnerskiej w 2015 r. w siedzibie Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie kontynuowano świadczenie bezpłatnych porad eksperckich dla bezrobotnych mieszkańców Lublina z zakresu ubezpieczeń społecznych, prawa pracy i dostępnych ofert wsparcia, które udzielane były przez pracowników ZUS, KRUS, Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, Państwowej Inspekcji Pracy oraz Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie. Z ww. porad skorzystało ponad 5 000 osób.

6. OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

6.1. Działania profilaktyczne

W ramach działań z zakresu promocji i ochrony zdrowia w 2015 r. zrealizowano następujące programy zdrowotne:

- program szczepień ochronnych przeciw grypie dla osób powyżej 65 roku życia – ze szczepień skorzystało 6 350 osób,
- program szczepień ochronnych przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego dla 12-letnich dziewcząt, jako profilaktyka raka szyjki macicy – w programie wzięło udział 766 dziewcząt,
- program profilaktyki próchnicy zębów dla uczniów lubelskich szkół – programem objęto 6 369 uczniów,
- program szczepień ochronnych przeciw pneumokokom dla dzieci – programem objęto 876 dzieci,
- program profilaktyki wad postawy; w programie uczestniczyło 1 350 uczniów klas IV szkół podstawowych,
- program opieki paliatywnej i hospicyjnej nad dziećmi i młodzieżą oraz osobami dorosłymi w stanach terminalnych choroby; świadczenia zdrowotne finansowane były w dwóch lubelskich hospicjach: w Lubelskim Hospicjum dla Dzieci im. Małego Księcia (dla 8 osób) oraz w Lubelskim Towarzystwie Przyjaciół Chorych Hospicjum im. Dobrego Samarytanina (dla 24 osób),
- w ramach realizacji Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Lublin na lata 2012-2015 Miasto Lublin było realizatorem projektu „Wzajemnie pomocni w trosce o zdrowie psychiczne”. W ramach programu przeprowadzone były warsztaty dla osób dorosłych z zaburzeniami psychicznymi oraz dla ich rodzin, zorganizowano punkt informacyjno-konsultacyjny dla osób z zaburzeniami i dla rodzin, kawiarenkę dla rodzin, spotkania informacyjno-edukacyjne dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych oraz dla studentów oraz przeprowadzono konkurs pod hasłem „Razem po zdrowie psychiczne”,

- program zdrowego odżywiania „Jedz z Głową”, skierowany był do uczniów lubelskich szkół podstawowych. W czasie roku szkolnego realizowano zajęcia szkolne w zakresie zdrowego odżywiania na bazie konspektów wydanych w poprzednim roku przez Urząd Miasta. Dla pracowników szkolnych stołówek zorganizowano szkolenie dotyczące przygotowywania zdrowych obiadów szkolnych. Ogólnie w programie wzięło udział ok. 30 000 uczestników,
- w 2015 r. przeprowadzono pierwszą edycję programu profilaktycznego wczesnego wykrywania wad wzroku i zezów dla uczniów klas II szkół podstawowych na terenie Miasta Lublin, w którym uczestniczyło 599 osób,
- wspólnie z Fundacją Medicaver na terenie Miasta prowadzony był Ogólnopolski Program Profilaktyki Cukrzycy i Chorób Cywilizacyjnych PoZdro, w którym uczestniczyli uczniowie klas I szkół gimnazjalnych. W I edycji uczestniczyło 1 873 uczniów,
- przeprowadzono liczne akcje prozdrowotne mające na celu promowanie zdrowego stylu życia oraz wykonywania badań profilaktycznych. Ogółem w imprezach prozdrowotnych wzięło udział ok 3 000 osób.

6.2. Przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii

W ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Lublin na 2015 r. zrealizowano następujące zadania:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży,
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej, w ramach zadania realizowane było działanie polegające na prowadzeniu przez organizację pozarządową Centrum Integracji Społecznej w Lublinie dla 30 uczestników – mieszkańców Miasta Lublin,

w szczególności dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.

6.3. Pomoc społeczna

Priorytetowym celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Powyższy cel realizowany jest poprzez pracę socjalną, która jest fundamentalnym świadczeniem pomocy społecznej oraz w formie wypłaty świadczeń finansowych.

6.3.1. Pomoc środowiskowa

Na terenie miasta Lublin funkcjonuje 5 Filii, które swoim zasięgiem obejmują wszystkie dzielnice Lublina. W strukturach Filii MOPR w 2015 r. funkcjonowało ogółem 20 Sekcji Pracy Socjalnej, których pracownicy zajmują się pracą socjalną z klientem bezpośrednio w jego środowisku.

W ramach pomocy środowiskowej podopieczni mogą korzystać z pomocy ośrodków wsparcia: Dziennego Ośrodka Wsparcia dla Bezdomnych, ul. Młyńska 18, Centrum Aktywności i Rozwoju Seniorów, ul. Nałkowskich 114, Centrum Aktywności Środowiskowej, ul. Antoniny Grygowej 4B, Specjalistycznej Poradni dla Rodzin ul. Popiełuszki 28E oraz Świetlicy socjoterapeutycznej Nr 2 ul. Piekarska 27 (funkcjonowała o lutego 2015 r.)

6.3.1.1. Rzeczywista liczba korzystających z pomocy

W ramach ustawy o pomocy społecznej Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, w 2015 r., udzielił pomocy 9 871 rodzinom.

Środowiska, których jedynym źródłem utrzymania były zasiłki wypłacane na podstawie ustawy o pomocy społecznej stanowiły 23,49 % wszystkich rodzin korzystających z pomocy w 2015 r.

W 2015 r. po raz pierwszy z wnioskiem o udzielenie pomocy wystąpiło 1 821 osób lub rodzin (18,45 %), natomiast środowiska długotrwale korzystające z pomocy (powyżej 3 lat kalendarzowych) w liczbie 4 395 stanowiły 44,52 % wszystkich rodzin.

Tabela. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą MOPR w mieście Lublin, na przestrzeni lat 2010-2015.

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2010	12175	23 948
2011	12 060	23 558
2012	11 668	23 551
2013	12 095	24757
2014	12 045	24 805
2015	9 871	20 130

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS 03 za lata 2010-2015.

Ponad połowę rodzin (54,45 %) z pośród 9 871 korzystających z pomocy środowiskowej w 2015 r. tworzą rodziny prowadzące jednoosobowe gospodarstwa domowe – 5 424 osoby. Liczba 3 127 to rodziny wychowujące dzieci, w tym: 1 204 rodziny wychowujące jedno dziecko, 1 064 rodziny wychowujące dwoje dzieci, 859 rodziny wychowujące troje i więcej dzieci (w tym 14 rodzin wychowuje siedmioro i więcej dzieci). Wśród rodzin z dziećmi 1 460 to rodziny niepełne (321 rodzin niepełnych wychowywało troje i więcej dzieci).

W ogólnej liczbie rodzin objętych wsparciem MOPR 2 810 rodzin, to rodziny emerytów i rencistów, z czego 1 845 to osoby samotne.

6.3.1.2. Formy pomocy oraz powody jej udzielania

Ustawa o pomocy społecznej wyszczególnia 16 powodów będących podstawą udzielania pomocy. Należy jednakże zaznaczyć, że niejednokrotnie powody te współistnieją przy jednym dominującym lub są jego konsekwencją.

Głównym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej realizowanych przez MOPR jest ubóstwo. Pomoc z tego tytułu otrzymało 5 746 rodzin (liczących 11 575 osób). W przypadku ubóstwa należy wskazać, że mimo iż występuje ono, jako dominujący problem, to jednak nie jest głównym zagadnieniem, wobec którego ukierunkowane są działania socjalne. Praca socjalna jest w pierwszej kolejności inicjowana na dysfunkcję, której konsekwencją jest problem ubóstwa.

Drugim pod względem częstotliwości występowania jest niepełnosprawność, dotycząca 4 537 rodzin (45,96 %), trzecim dłu-

gotrwała i ciężka choroba, która stała się przesłanką do korzystania z pomocy przez 4 410 rodzin. Na kolejnych miejscach notuje się problem bezrobocia, który dotyczył 3 572 rodzin oraz bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego w 1 174 rodzinach. Bezrobotni korzystający z pomocy Ośrodka stanowią 36,16 % ogółu. W znacznej części są to osoby bez kwalifikacji (bez zawodu) lub których kwalifikacje są zdezaktualizowane, co w efekcie utrudnia im powrót na rynek pracy. Należy dodać, że w związku ze wzrostem popytu na pracę, dł. okresu pozostawania bez zatrudnienia jest silnie skorelowana zarówno z kwalifikacjami, jak i motywacją do znalezienia pracy. Osoby wykształcone a także posiadające umiejętności i kwalifikacje dostosowane do potrzeb rynku, pozostają w rejestrze bezrobotnych krócej niż pozostali, jednakże najważniejszym czynnikiem jest chęć do podjęcia zatrudnienia. Należy też uwzględnić fakt, iż w przypadku części podopiecznych bezrobocie jest problemem wtórnym, współistniejącym z innymi (m.in. z alkoholizmem).

W 2015 r. liczba rodzin dotkniętych problemem alkoholizmu wyniosła 969, utrzymuje się na poziomie roku ubiegłego i stanowi 9,82 % ogólnej liczby rodzin objętych pomocą. Liczba osób w tych rodzinach ze zdiagnozowaną chorobą alkoholową wynosi 1 414. W ocenie pracowników socjalnych z problemem alkoholowym boryka się jednakże znacznie większa liczba osób. Poza osobami u których zdiagnozowaną chorobę alkoholową, 435 osób nie widzi problemu i nie wyraża chęci podjęcia leczenia pomimo że spożywa alkohol ryzykownie.

Powodem korzystania z pomocy społecznej jest także bezdomność, często współistnieje z innymi problemami takimi jak: uzależnienie od alkoholu i narkotyków, bezrobocie, choroba psychiczna, problem w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, brak możliwości zamieszkania po opuszczeniu placówki opiekuńczo-wychowawczej.

Głównymi formami pomocy są: pomoc finansowa w postaci wypłacanych świadczeń oraz pomoc niepieniężna (np. posiłki czy usługi). Świadczenia finansowane są ze środków budżetu Miasta Lublin jak również ze środków budżetu państwa. Ze świadczeń pieniężnych pomocy społecznej w 2015 r. bez względu na źródło finansowania skorzystało 13 069 osób.

Świadczenia finansowane w ramach zadań zleconych przyznano 135 osobom, świadczenia finansowane w ramach zadań własnych przyznane zostały 12 985 osobom.

Tabela. Wartość świadczeń przyznanych w ramach zadań własnych i zleconych gminie w 2015 r.

Zadania własne gminy	Zasiłki celowe i w naturze	7 238 065,00 zł
	Zasiłki okresowe	6 299 289 zł
	Zasiłki stałe	10 249 096 zł
	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	5 565 522 zł
	Posiłki	3 893 963 zł
	Schronienie	1 003 832 zł
Zadania zlecone gminie	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburz. psychicznymi	643 816 zł
	Pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany	172 742 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPIPS 03 za 2015 r.

Nie wszystkie rodziny objęte wsparciem korzystają z pomocy pieniężnej, usługowej lub w naturze. W 2015 r. 978 rodzin wymagało wsparcia jedynie w formie pracy socjalnej prowadzonej przez pracowników socjalnych, nie korzystając przy tym z pomocy materialnej.

Pomocą w formie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych objęto w 2015 r. 1 462 osoby z 1 419 rodzin. Ponadto z usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi korzystało 118 osób ze 115 rodzin.

Tabela. Świadczeniobiorcy pomocy w formie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w 2015 r.

Forma usług	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Wartość Świadczeń (w zł)
1. Usługi opiekuńcze – ogółem, w tym:	1 462	1419	677 234,5	6 874 292 zł
1.1. Usługi opiekuńcze	1413	1269	643 246,5	6 432 461 zł
1.2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze	127	126	33987	441 831 zł

2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	118	115	35934	610 878 zł
--	-----	-----	-------	------------

Źródło: opracowanie własne na podstawie wydatków księgowych i baz danych SI Pomost STD.

6.3.1.3. Przeciwdziałanie przemocy

W strukturze Działu Pomocy Środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w 2015 r. wyodrębniona została sekcja ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Sekcja realizuje zadania określone ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w tym: diagnozowanie problemów przemocy w rodzinie i podejmowanie działań w środowiskach zagrożonych przemocą, inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, realizacja procedury „Niebieskiej karty”.

W 2015 r. kontynuowano działania socjalne, które miały na celu zapobieganie i minimalizowanie problemów wynikających ze zjawiska przemocy w rodzinie. W perspektywie 2015 r. koordynowano procedurę 1 156 „Niebieskich Kart”, z czego 527 stanowiło kontynuację działań rozpoczętych w latach wcześniejszych. Odnotowano wpływ 629 nowych „Niebieskich Kart”. W celu realizacji procedury „Niebieskie Karty” w 2015 r. powołano 566 grup roboczych, w ramach których odbyło się 2 649 spotkań. Wieloaspektowym i interdyscyplinarnym wsparciem ze strony grup roboczych objęto 2 910 osób, poradnictwa socjalnego udzielono 2 008 osobom. W realizację procedury „Niebieskie Karty” zaangażowane były służby Policji, przedstawiciele placówek oświatowych, służby zdrowia, sądownictwa, ośrodków leczenia uzależnień, a także podmiotów sektora pozarządowego.

Procedury „Niebieskie Karty” zostały zakończone w 488 rodzinach, z czego w 410 z powodu ustania przemocy i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy, zaś w stosunku do 78 rodzin w wyniku podjęcia rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

Pracownicy Sekcji ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach koordynacji grup roboczych skierowali: 23 wnioski do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

o zastosowanie przymusu leczenia odwykowego wobec osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie, 49 wniosków do Sądu Rejonowego Wydziału Rodzinnego i Nieletnich o wgląd w sytuację rodziny, 22 zawiadomienia do Prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa ściganego z urzędu. Ponadto skierowano 513 osób na terapię psychologiczną, 154 osoby na warsztaty korekcyjno-edukacyjne, 6 osób na warsztaty edukacji prawnej, 15 osób na zajęcia „Szkoły dla rodziców”, 39 osób do grup wsparcia dla DDA i ofiar przemocy a 487 osób skorzystało z bezpłatnego poradnictwa prawnego. Kolportowano również ulotki, plakaty i materiały informacyjne o tematyce prewencyjnej, odnośnie zjawiska przemocy w rodzinie oraz o formach wsparcia dla osób doświadczających, bądź stosujących przemoc w rodzinie.

6.3.1.4. Kontrakty socjalne

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie podejmuje wiele działań aktywizujących klientów pomocy społecznej do podejmowania działań w kierunku usamodzielnienia życiowego. Jedną z form aktywizacji jest praca socjalna z zastosowaniem kontraktu socjalnego.

W 2015 r. zawarto 1 193 kontrakty socjalne z klientami, którzy podejmowali działania w celu poprawy swojej sytuacji życiowej, z czego 793 kontrakty (66 %) zakończono wynikiem pozytywnym, co oznacza pełną realizację zaplanowanych zamierzeń. W przypadku 270 kontraktów (23 %), nie osiągnięto zakładanego rezultatu lub też zostały one przerwane przez uczestnika. Wobec osób, które z nieuzasadnionych powodów zerwały kontrakt socjalny były stosowane sankcje w postaci wstrzymania pomocy lub jej ograniczenia. Pozostałe kontrakty (11 %) na dzień 31.12.2015 r. pozostawały w trakcie realizacji.

6.3.1.5. Pomoc na rzecz cudzoziemców

W okresie roku sprawozdawczego realizowano również zadania związane z udzielaniem pomocy cudzoziemcom na zasadach ogólnych na podstawie ustawy o pomocy społecznej. Pomoc kierowana była do cudzoziemców zamieszkujących na terenie Miasta Lublin i odnosiła się do osób legitymujących się ochroną uzupełniającą, pobytem tolerowanym, pobytem humanitarnym, zgo-

dą na zamieszkanie na czas oznaczony, zgodą na pobyt w RP obywatela Unii Europejskiej, kartą Polaka, migrantów uczestniczących w procedurze o nadanie statusu uchodźcy, jak również cudzoziemców o nieuregulowanym pobycie na terytorium RP.

W 2015 r. praca socjalna świadczona na rzecz rodzin cudzoziemskich dotyczyła ich bieżącego funkcjonowania, a także spraw związanych z zapisami ustawy o cudzoziemcach. Ponadto pracownicy MOPR Lublin kontaktowali się w sprawach cudzoziemców ze służbami medycznymi, strażą graniczną, organizacjami pozarządowymi i pracodawcami. Celem podejmowanych inicjatyw było usprawnienie procesu leczenia cudzoziemców, dokonywania opłat za usługi medyczne, dobrowolnych powrotów, legalizacji i pobytu migrantów w Polsce.

W 2015 r. pracownicy socjalni rozpoznali 62 środowiska cudzoziemskie. Jedna rodzina została objęta wyłącznie pracą socjalną, pozostałe 61 rodzin objęto również pomocą pieniężną i niepieniężną. Udzielono świadczeń o łącznej wartości 402 798,45 zł. Dziewięciu osobom z czterech rodzin udzielono pomocy w postaci schronienia i wydatkowano na tę pomoc 14 534,45 zł. Średnie roczne wydatki poniesione na rodzinę to kwota 6 496,75 zł.

W 2015 r. na mocy ustawy o pomocy społecznej i rozporządzenia w sprawie udzielenia pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą – udzielono pomocy finansowej z zakresu zadań administracji rządowej realizowanych przez powiat dla 7 rodzin cudzoziemców, które łącznie liczyły 18 osób.

W okresie sprawozdawczym wypłacono 113 świadczeń pieniężnych dla 18 osób uprawnionych w łącznej kwocie 71 897,00 zł.

Świadczenia pieniężne dla cudzoziemców obejmowały 86 świadczeń na utrzymanie w łącznej kwocie: 61 237,00 zł. Zasiłki przeznaczone były w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny oraz opłaty mieszkaniowe. Wys. świadczeń dla poszczególnych osób i rodzin była zróżnicowana. W zależności od indywidualnej sytuacji bytowej i uzgodnionego planu pomocy, zasiłki wahały się w granicach od 330,00 zł do 1 335,00 zł miesięcznie na osobę. Ponadto

udzielono 27 świadczeń pieniężnych na pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego w łącznej kwocie 10 660,00 zł.

W 2015 r. cudzoziemcy mieli możliwości kształcenia językowego w postaci indywidualnych korepetycji, kursów językowych prowadzonych przez szkoły językowe, kursów językowych organizowanych przez lokalne organizacje pozarządowe, dodatkowych lekcji języka polskiego zabezpieczanych dla dzieci cudzoziemców przez szkoły. Zasiłki wahały się w granicach od 300,00 zł do 1 260,00 zł miesięcznie na osobę.

6.3.2. Domy pomocy społecznej, ośrodki wsparcia i mieszkania chronione

6.3.2.1. Domy pomocy społecznej

Na terenie Miasta Lublin funkcjonowało 7 domów pomocy społecznej (w tym 6 prowadzonych przez Miasto Lublin). Domy pomocy społecznej posiadają łącznie 623 miejsca, z których w 2015 r. skorzystało 768 osób. Średni okres oczekiwania na miejsce w domu pomocy społecznej wynosił ok. sześciu miesięcy. Na dzień 31.12.2015 r. na umieszczenie w domach pomocy społecznej oczekiwało łącznie 159 osób w tym:

- DPS im. M.T. z Kalkuty – 30 osób,
- DPS „Kalina” – 55 osób,
- DPS im. W. Michelisowej – 3 osoby,
- DPS dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie – 10 osób,
- DPS „Betania” – 24 osoby,
- Prawosławny DPS Diecezji Lubelsko - Chełmskiej – 10 osób,
- DPS z siedzibą w Lublinie przy ul. Ametystowej – 27 osób.

Średni miesięczny koszt utrzymania osoby w poszczególnych lubelskich domach pomocy społecznej wynosił:

- Dom Pomocy Społecznej im. Matki Teresy z Kalkuty przy ul. Głowackiego 26 – 3 308 zł,
- Dom Pomocy Społecznej „Kalina” przy ul. Kalinowszczyzna 84 – 3 551 zł,
- Dom Pomocy Społecznej im. W. Michelisowej przy ul. Archidia-końskiej 7 – 3 425 zł,
- Dom Pomocy Społecznej dla Osób Niepełnosprawnych Fi-zycznie przy ul. Kosmonautów 78 – 3 659 zł,

- Dom Pomocy Społecznej „Betania” przy Al. Kraśnickiej 223 – 3 161 zł,
- Prawosławny Dom Pomocy Społecznej Diecezji Lubelsko-Chełmskiej przy ul. Dolińskiego 1 – 3 189 zł,
- Dom Pomocy Społecznej z siedzibą w Lublinie przy ul. Ametystowej 22 – 3 952 zł.

Uśredniony miesięczny koszt utrzymania osoby w lubelskich domach pomocy społecznej, naliczany według odpłatności, wyniósł w 2015 r. 3 463 zł.

Skierowania do domów pomocy społecznej odbywają się systematycznie. W przypadku braku miejsc w domach na terenie Miasta Lublin, osoby kierowane są poza Lublin. W 2015 r. w 50 domach pomocy społecznej zlokalizowanych na terenie 33 powiatów poza Lublinem zamieszkiwało łącznie 289 osób pochodzących z Lublina.

Koszt pobytu mieszkańców Miasta Lublin w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów w 2015 r. wyniósł 6 457 227,86 zł. Średni koszt dopłaty gminy Lublin do pobytu jednego mieszkańca wyniósł 2 054,75 zł miesięcznie.

6.3.2.2. Ośrodki wsparcia

W 2015 r. funkcjonowały 43 ośrodki wsparcia dysponujące 1 396 miejscami. Z pomocy ośrodków w 2015 r. skorzystało 3 315 osób (76 osób więcej niż w 2014 r.), w tym 1 409 osób korzystało z pomocy w ośrodkach prowadzonych przez Miasto Lublin, a 1 906 osoby z pomocy w ośrodkach prowadzonych przez podmioty niepubliczne.

Najliczniejszą grupę korzystającą z usług ośrodków wsparcia stanowiły osoby z zaburzeniami psychicznymi, korzystające z usług w środowiskowych domach samopomocy i klubach samopomocy. W dwudziestu jeden tego typu placówkach wsparcie otrzymało 1 236 osób.

Drugą pod względem liczebności grupą, były osoby przebywające w schroniskach i noclegowniach dla bezdomnych. W okresie sprawozdawczym, w 8 placówkach pomocy w formie schronienia udzielono 568 osobom. Liczną grupę stanowiły także osoby w wieku starszym korzystające z usług innych ośrodków wsparcia.

W odpowiedzi na potrzeby środowiska lokalnego w 2015 r. powstały cztery nowe placówki, funkcjonujące w strukturze Zespołu Ośrodków Wsparcia:

- Klub Seniora „Pod Świerkami” przy ul. Tuwima 5 dla 15 osób,
- Klub Seniora „Roztocze” przy ul. Roztocze 1 dla 15 osób,
- Klub Seniora „Ruta” przy Al. Jana Pawła II (przy parafii pw. Św.Rodziny) dla 10 osób,
- Klub Seniora „Śródmieście” przy ul. Narutowicza (przy kościele rektoralnym) dla 10 osób.

6.3.3. Inne zadania z zakresu spraw społecznych

Naturalnym partnerem państwa w prowadzeniu polityki na rzecz rodziny są samorządy i organizacje pozarządowe. Stąd lubelska inicjatywa – Program „Rodzina Trzy Plus”, który w Lublinie ma jasno określony cel: wsparcie rodzin z co najmniej trojgiem dzieci zamieszkających na terenie Miasta Lublin. Lubelski program wsparcia dużych rodzin „Rodzina Trzy Plus” realizowany jest od 29.03.2012 r.

W 2015 r. Gmina Lublin w ramach podpisanych porozumień współpracowała ze 133-a Partnerami, takimi jak: teatry, muzea, ośrodki sportu i rekreacji, placówki oświatowe, domy kultury, centra kultury, galerie, prywatne przedszkola, szkoły językowe, restauracje, hipermarkety, markety, centra rozrywki i zabawy, sprzedawcy detaliczni, hurtownie, punkty usługowe itp., z tego 13 to jednostki samorządowe.

Program „Rodzina Trzy Plus” odniósł duży sukces, w znaczącym stopniu podnosząc jakość życia dużych rodzin w Lublinie.

W pierwszym roku funkcjonowania, tj. od 7.05.2012 r. do końca 2012 r., wydano 6 740 kart, beneficjentami Programu zostało 31 % uprawnionych lubelskich rodzin. W 2015 r. złożonych zostało 2 190 wniosków, a liczba uprawnionych posiadaczy przekroczyła 45 %.

W 2015 r. w ramach realizacji Programu „Rodzina Trzy Plus” zorganizowano Konkurs o tytuł „Podmiot przyjazny dużej rodzinie”. W dn. 26.11.2015 r. w Teatrze Starym miała miejsce już jego III edycja. Rodziny uczestniczące w Programie „Rodzina Trzy Plus” za najlepszego partnera Programu uznały Turisdis Sp. z o.o. (E. Leclerc z siedzibą przy ul. Turystycznej). Laureat uhonorowany został statuetką Programu „Rodzina Trzy Plus”,

a dwie rodziny biorące udział w wyniku losowania otrzymały nagrody niespodzianki ufundowane przez Partnerów Programu.

Z dn. 1.01.2015 r. weszła w życie ustawa z dn. 23.12.2014 r. o Karcie Dużej Rodziny nakładająca na gminę obowiązek wydawania ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny. Zadanie to w praktyce realizowane jest już od 16.06.2014 r. jako rządowy program dla rodzin wielodzietnych. Do końca 2015 r. z programu z Gminy Lublin skorzystało już 2 008 rodzin, którym wydano 10 000 Kart.

W rejestrze żłobków i klubów dziecięcych prowadzonym przez Prezydenta Miasta Lublin na koniec grudnia 2015 r. zarejestrowanych było 29 podmiotów: 8 publicznych i 21 niepublicznych prowadzących opiekę dzienną nad dziećmi do lat 3. Wśród 21 niepublicznych podmiotów jest 11 żłobków oraz 10 klubów dziecięcych, w których zapewniono miejsce dla 398 dzieci, 245 miejsc w żłobkach oraz 153 w klubach dziecięcych.

W dn. 23.12.2014 r. podjęta została Uchwała nr 15/II/2014 Rady Miasta Lublin w sprawie wysokości, zasad ustalania oraz rozliczania dotacji celowej dla podmiotów prowadzących żłobek lub klub dziecięcy na terenie Miasta Lublin. Od 1.03.2015 r. niepubliczne żłobki i kluby dziecięce wpisane do rejestru żłobków i klubów dziecięcych prowadzonego przez Prezydenta Miasta Lublin mogły wnioskować o przyznanie dotacji na każde dziecko objęte opieką w placówce w kwocie 400 zł na dziecko w żłobku oraz 200 zł na dziecko w klubie dziecięcym. Dotacje zostały przyznane dla 8 żłobków i 6 klubów dziecięcych. Kwota wydatkowana na wypłatę dotacji wynosiła 667 200 zł. dla żłobków i 122 600 zł dla klubów dziecięcych.

W ramach współpracy Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych z Sądem Rejonowym Lublin-Zachód i Sądem Rejonowym Lublin-Wschód skierowano 329 skazanych do wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w jednostkach komunalnych i innych podmiotach.

6.4. Wspieranie rodziny

Od 1.01.2012 r. podstawowym dokumentem regulującym zadania w ramach wspierania rodzin naturalnych i systemu pieczy zastępczej jest ustawa z dn. 9.06.2011 r. o wspieraniu rodziny

i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r., poz. 332 z późn. zm.)

6.4.1. Wspieranie rodziny

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do pełnienia tych funkcji.

6.4.1.1. Poradnictwo specjalistyczne

W ramach działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie rodziny uzyskiwały pomoc w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, w zakresie terapii uzależnień, przemocy, kryzysów) w:

- Specjalistycznej Poradni dla Rodzin, ul. Popiełuszki 28E – w 2015 r. z pomocy skorzystały 1 962 osoby (w tym: 1 732 osoby dorosłe oraz 230 dzieci), w tym z terapii 1 004 osoby (dorośli: 826, dzieci: 178), z profilaktyki 958 osób (dorośli: 906, dzieci: 52). Wsparciem w formie terapii objęto 686 rodzin,
- dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej – Specjaliści zatrudnieni w Dziale tj. 2 pedagogów, 3 psychologów, świadczyli poradnictwo m.in. na rzecz rodzin naturalnych. W 2015 r. tą formą pomocy objęte były 53 rodziny. Udzielono 238 porad, w tym: 27 porad psychologicznych oraz 211 pedagogicznych.

6.4.1.2. Asystenci rodziny

W 2015 r. w Lublinie zatrudnionych było 13 asystentów rodziny. Ogółem wydatki na ich zatrudnienie wyniosły 494 508,48 zł. Na dofinansowanie kosztów wynagrodzenia w ramach realizacji Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na 2015 r. – Asystent Rodziny i Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej, Miasto Lublin pozyskało z budżetu państwa dotację celową w kwocie 176 301,60 zł (co stanowiło 34 % całości wydatków) na dofinansowanie wynagrodzeń dla 8 asystentów.

W 2015 r. wsparciem asystenta rodziny objętych było 259 rodzin niewydolnych wychowawczo, w których wychowywało się 531 dzieci. Asystenci odbyli 6 931 wizyt w środowisku. W okresie

sprawozdawczym zakończono pracę z 88 rodzinami. Powody zakończenia pracy to: osiągnięcie założonych celów (30 przypadków), brak współpracy rodziny z asystentem (32 przypadki), zmiana miejsca zamieszkania rodziny (10 przypadków), brak efektów pracy (14 przypadków) oraz zmiana metody pracy (2 przypadki).

W 2015 r. asystenci rodziny we współpracy z członkami rodzin i po konsultacji z pracownikami socjalnymi przygotowali lub zaktualizowali 245 planów pracy z rodziną, które obejmowały zakres działań mających na celu przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, a także określały terminy ich realizacji i efekty podjętej pracy.

Asystenci dokonywali także okresowej oceny sytuacji rodziny, w której przedstawiali efekty prowadzonych działań oraz zasadność (lub brak zasadności) kontynuowania pracy z rodziną. W 2015 r. dokonano i przygotowano na piśmie 252 oceny.

6.4.1.3. Placówki wsparcia dziennego

Rodzina może uzyskać pomoc w opiece i wychowaniu dziecka w placówkach wsparcia dziennego. W ciągu całego 2015 r., na podstawie umów zlecających podmiotom pozarządowym prowadzenie placówek wsparcia dziennego, funkcjonowały 23 placówki:

- 20 placówek wsparcia dziennego prowadzonych było w formie opiekuńczej, (2 z nich zakończyły swoją działalność z dn. 30.06.2015 r., a 1 rozpoczęła działalność od 1.07.2015 r.) Placówki te dysponowały 550 miejscami i objęły opieką 799 dzieci,
- 3 placówki wsparcia dziennego prowadzone były w formie specjalistycznej, dysponowały 74 miejscami i objęły opieką 111 dzieci.

W 2015 r. wszystkie placówki dysponowały 624 miejscami, a z ich usług skorzystało 910 dzieci. Na dofinansowanie kosztów działalności placówek wsparcia dziennego Miasto Lublin wydatkowało 1 189 282,40 zł.

6.4.1.4. Pozostałe formy wspierania rodziny

W celu udzielenia wsparcia w sytuacji przeżywania trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, rodzina może

zostać objęta pomocą rodziny wspierającej. Jej zadaniem jest, przy współpracy asystenta rodziny, pomaganie w opiece i wychowaniu dzieci, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych. Na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie opublikowano informację, iż Ośrodek poszukuje rodzin zainteresowanych współpracą non profit na rzecz rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz wzór wniosku jaki powinni złożyć kandydaci na rodziny wspierające. Opracowany został także wzór umowy z kandydatami.

W 2015 r. pomimo starań nie udało się ustanowić rodzin wspierających. Podjęto działania informacyjne oraz kontakt z potencjalnymi kandydatami. Dwie osoby wyraziły wstępną gotowość do podjęcia tej roli jednak nie złożyły wymaganych dokumentów. Należy zatem zintensyfikować działania edukacyjne wśród rodzin dysfunkcyjnych i ich najbliższego otoczenia.

W 2015 r. w Dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie kontynuowano prowadzenie grupy wsparcia dla rodzin naturalnych. Grupa adresowana jest do rodziców mających trudności opiekuńczo-wychowawcze.

Grupa wsparcia dla rodzin naturalnych odbyła 9 spotkań, w których uczestniczyło 14 rodzin. Ta forma pracy z rodziną cieszy się rosnącym zainteresowaniem, w związku z tym planowane są dalsze, comiesięczne spotkania.

W siedzibie Działu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej planowane i organizowane były spotkania rodzin naturalnych (rodziców, rodzeństwa) z dziećmi umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej. Do spotkań tych uczestnicy przygotowywani byli przez specjalistów (pedagoga, psychologa), odpowiedniego koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej lub asystenta rodziny. W ciągu całego 2015 r. zorganizowano 154 takie spotkania, w czasie których rodziny naturalne mogły skorzystać z porad specjalistów.

6.4.1.5. Rodziny zastępcze

Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinnych formach pieczy zastępczej jest jednym z podstawowych zadań własnych powiatu. W trakcie 2015 r. na terenie Miasta Lublin funk-

cjonowało łącznie 372 rodzin zastępczych, w których przebywało 503 dzieci (w tym 28 dzieci z orzeczoną niepełnosprawnością):

- rodziny zastępcze spokrewnione – 272 rodzin (73,12 %) – 336 dzieci,
- rodziny zastępcze niezawodowe – 91 rodziny (24,46 %) – 113 dzieci,
- rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego – 7 rodzin (1,88 %) – 47 dzieci,
- rodziny zastępcze zawodowe – 2 rodziny (0,54 %) – 7 dzieci.

W 2015 r. w lubelskich rodzinach zastępczych przebywało 454 dzieci pochodzących z Lublina. Wyplacono dla nich 5 249 świadczeń, których wartość wyniosła 3 918 265,88 zł.

W 2015 r. w 42 lubelskich rodzinach zastępczych, na podstawie porozumień zawartych z 20 powiatami, przebywało 49 dzieci z terenu innych powiatów. Na dzieci z innych powiatów umieszczane w lubelskich rodzinach zastępczych wyplacono 568 świadczeń o wartości 460 985,95z ł.

W Mieście Lublin w 2015 r. funkcjonowało 9 rodzin zastępczych zawodowych w tym 7 pełniących funkcję pogotowia rodzinnego. Na podstawie zawartej umowy o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej przysługuje miesięczne wynagrodzenie. W 2015 r. na wynagrodzenia rodzin zastępczych zawodowych wydatkowano łącznie 370 046,26 zł.

Miasto Lublin w skali całego 2015 r. poniosło wydatki związane z refundacją wypłaconych świadczeń dla 95 dzieci, które przebywały w 67 rodzinach zastępczych na terenie 29 powiatów. W 2015 r. wydatki na ten cel wynosiły 1 140 672,94 zł.

Wśród dzieci, za które Miasto Lublin ponosiło odpłatność w 2015 r. było 1 dziecko cudzoziemskie, które przebywało w niezawodowej rodzinie zastępczej na terenie powiatu lubartowskiego. W 2015 r. wys. wydatków stanowiła kwota 12 000,00 zł (liczba świadczeń 12). Środki na ten cel zapewniał budżet państwa.

Zgodnie z właściwością powiatową Miasto Lublin poniosło wydatki na dzieci umieszczone w pieczy zastępczej w wys. 5 417 436,63 zł.

6.4.1.6. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej

W 2015 r. zatrudnionych było 10 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Ogółem wydatki na ich zatrudnienie wyniosły

338 675,80 zł. Na dofinansowanie kosztów wynagrodzenia koordynatorów w okresie od dn. 1.04. do dn. 31.12.2015 r. w ramach ogłoszonego przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2015” Miasto Lublin pozyskało z budżetu państwa dotację celową w kwocie 101 659,50 zł (co stanowiło 28,35 % całości wydatków) na dofinansowanie wynagrodzeń dla 10 koordynatorów.

W okresie sprawozdawczym koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej pracowali z 175 rodzinami zastępczymi, w których umieszczonych było 248 dzieci. Zakończyli pracę z 29 rodzinami zastępczymi, odbyli 2 102 wizyty w środowisku. Uczestniczyli w 418 spotkaniach, w czasie których dokonywano ocen sytuacji dzieci oraz w 71 spotkaniach, na których dokonywano ocen funkcjonowania rodzin zastępczych (na potrzeby tych ocen przygotowali lub uaktualnili 418 informacji o funkcjonowaniu dzieci w rodzinach zastępczych i 71 informacji o rodzinach zastępczych).

Zgodnie z art. 47 ust. 5 ustawy, przygotowano i przesłano do właściwych sądów 274 informacje o całokształcie sytuacji osobistej dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych oraz sytuacji rodzin dzieci.

6.4.1.7. Pozostałe formy wsparcia dla rodzin zastępczych

Rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka, na ich wniosek, są wspierane przez rodziny pomocowe. Pomoc ta ma charakter tymczasowy, a podstawą umieszczenia dziecka w rodzinie pomocowej jest umowa zawarta między starostą a rodziną pomocową.

Na podstawie 10 umów zawartych o pełnienie funkcji rodziny pomocowej (z których trzy z okresem obowiązywania od 22.12.2015 r. do 3.01.2016 r.) 25 dzieci przebywało w rodzinach pomocowych. Wynagrodzenie za pełnienie funkcji rodziny pomocowej wypłacono 7 rodzinom, w których przebywało 21 dzieci.

Ogółem wydatki na rodziny pomocowe w 2015 r. wyniosły 5 469,35 zł, w tym wynagrodzenie wraz z pochodnymi wypłacone na podstawie 7 umów o pełnienie funkcji rodziny pomocowej w kwocie 3 697,29 zł.

Zgodnie z art. 57 ust. 1a, ustawy w przypadku gdy w rodzinie zastępczej zawodowej lub rodzinie zastępczej niezawodowej

przebywa więcej niż 3 dzieci, na wniosek rodziny zastępczej, zatrudnia się osobę do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.

W okresie sprawozdawczym podpisano 4 umowy o świadczenie usług w wymiarze nie wyższym niż 40 godzin miesięcznie. Wsparcie osób do pomocy skierowane było do 3 rodzin zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego, w których na dzień podpisania umowy przebywało powyżej 3 dzieci. Zgodnie z zawartymi umowami stawka za 1 godzinę usług wynosiła 10 zł brutto. Wynagrodzenie dla 3 zatrudnionych osób wyniosło łącznie 5 391,13 zł.

W 2015 r. w Dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie prowadzono grupę wsparcia dla rodzin zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego oraz rodzin naturalnych. Grupa wsparcia odbyła 9 spotkań, w których uczestniczyło 7 rodzin.

6.4.1.8. Placówki opiekuńczo-wychowawcze

W 2015 r. w Lublinie funkcjonowało 17 placówek opiekuńczo-wychowawczych. Miasto Lublin prowadziło 13 placówek (1 socjalizacyjną, 1 rodzinną, 10 łączących funkcje socjalizacyjną i interwencyjną, oraz 1 interwencyjną). Na podstawie umowy zlecającej podmiotom pozarządowym ich prowadzenie, działały 4 placówki – 2 socjalizacyjne, 2 rodzinne (dla Domu im. Matki Weroniki, Rodzinnego Domu im. św. Dominika, Domu Młodzieży SOS – umowy zawarte w 2013 r. obowiązują do 31.03.2018 r., natomiast dla Rodzinnego Domu im. Serca Jezusa umowa obowiązuje do 31.03.2016 r.)

W Lublinie funkcjonowały zatem:

- 3 placówki socjalizacyjne,
- 3 placówki rodzinne,
- 1 interwencyjna,
- 10 łączących funkcję placówki socjalizacyjnej i interwencyjnej.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze dysponowały łącznie 256 miejscami. W ciągu 2015 r. umieszczonych było w nich 352 dzieci (w tym 281 dzieci w placówkach prowadzonych przez Miasto Lublin).

W 2015 r. wysokość dofinansowania placówek opiekuńczo-wychowawczych działających na zlecenie Miasta Lublin wyniosła

1 726 136,71 zł (w tym 918 929,04 zł. dofinansowanie utrzymania dzieci pochodzących z innych powiatów).

Liczba 134 dzieci przebywające w lubelskich placówkach pochodziło z 28 powiatów oraz 2 dzieci z innych państw. Łączna kwota zobowiązań powiatów na rzecz Miasta Lublin za 2015 r. wynikająca z realizacji porozumień wyniosła 2 894 379,00 zł. Zobowiązania powiatów z tytułu ponoszenia wydatków za pobyt dzieci w placówkach realizujących zadania interwencyjne funkcjonujących w Lublinie na rzecz Miasta Lublin w 2015 r. wyniosła 1 335 055,27 zł.

Zgodnie z art. 38 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w 2015 r. Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie wniósł do Sądu łącznie 93 pozwy o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz 117 dzieci pochodzących z Lublina i przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w Lublinie lub na terenie innych powiatów.

W związku z brakiem realizacji przez rodziców zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, do komorników skierowano 6 wniosków o egzekucję świadczeń alimentacyjnych.

W przypadku braku możliwości umieszczenia dziecka pochodzącego z Lublina w placówce na terenie Miasta Lublin podejmowane są działania zmierzające do umieszczenia dzieci w placówkach funkcjonujących na terenie innego powiatu. W okresie sprawozdawczym w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie 18 powiatów przebywało 94 dzieci pochodzących z Lublina. Między powiatami i Miastem Lublin zostały ustalone zasady dotyczące umieszczania dzieci w placówkach i kosztów ich utrzymania w ramach zawartych porozumień. W 2015 r. zawarto 14 nowych porozumień.

Zobowiązania Miasta Lublin w 2015 r. w stosunku do innych powiatów z tytułu pobytu dzieci z Lublina w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz typu interwencyjnego funkcjonujących na ich terenie wyniosły 2 873 904,72 zł.

6.4.2. Pomoc udzielana osobom usamodzielniającym się

Pełnoletni wychowankowie opuszczający rodziny zastępcze, oraz placówki (różnego typu) zostali objęci przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie pomocą mającą na celu ich życiowe

usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem poprzez pracę społeczną, a także pomocą:

- pieniężną na usamodzielnienie,
- pieniężną na kontynuowanie nauki (comiesięczna),
- w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym,
- w uzyskaniu zatrudnienia,
- na zagospodarowanie.

Pod opieką Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2015 r. znajdowało się 622 usamodzielnianych wychowanków z czego:

- 375 wychowanków z rodzinnej pieczy zastępczej,
- 247 wychowanków z 74 placówek.

Najwięcej wychowanków usamodzielnia się z placówek opiekuńczo-wychowawczych typu: socjalizacyjnego, rodzinnego i interwencyjnego (z 38 placówek, w tym 13 w Lublinie). Wśród placówek 4 to placówki typu rodzinnego (w tym 3 lubelskie). Kolejną grupą są wychowankowie opuszczający młodzieżowe ośrodki wychowawcze. W 2015 r. usamodzielniali się wychowankowie z 25 młodzieżowych ośrodków wychowawczych. Pozostali wychowankowie rekrutowali się z 9 zakładów poprawczych, z 1 schroniska dla nieletnich oraz z 2 młodzieżowych ośrodków socjoterapii.

257 osobom usamodzielnianym (41,32 % ogółu usamodzielnianych) przyznano decyzją przynajmniej jedno świadczenie w ramach pomocy w usamodzielnieniu: 152 osobom z rodzin zastępczych (40,53 % ogółu usamodzielnianych wychowanków z rodzin zastępczych) oraz 105 osobom z placówek (42,51 % ogółu usamodzielnianych wychowanków z placówek).

Łącznie wydatki na świadczenia dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej tj. pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, na zagospodarowanie w formie rzeczowej, na usamodzielnienie, wyniosły w 2015 r. 1 168 234,51 zł.

6.5. Świadczenia socjalne

Pion świadczeń socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w ramach ustawy z dn. 28.11.2003 r. o świadczeniach rodzinnych objął pomocą łącznie 17 025 rodzin. W sto-

sunku do roku ubiegłego jest to o 251 rodzin mniej. Warto nadmienić, iż spadek liczby rodzin dla której wypłacane są świadczenia rodzinne obserwowany jest już od 2007 r. W 2015 r. największy procentowy spadek, w odniesieniu do roku poprzedniego, dotyczył dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego i wyniósł 9,36 % (53 rodziny mniej). Dla mniejszej liczby rodzin wypłacano również zasiłki rodzinne. W 2015 r. otrzymało je 8 361 rodzin, czyli o 369 mniej niż w roku poprzednim. Stanowi to spadek o 4,23 %.

Świadczeniami, którymi objęto więcej rodzin w 2015 r. niż w 2014 r. były specjalny zasiłek opiekuńczy (43 rodziny więcej; 14,88 %), świadczenie pielęgnacyjne (wzrost o 42 rodziny; 5,03 %), dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (10 rodzin więcej; 14,71 %).

W ramach ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacono 3 645 rodzinom, tj. o 125 rodzin mniej niż w 2014 r. Stanowi to spadek o 3,32 %. Ogółem przyjęto 17 550 wniosków o świadczenia.

Tabela: Wydatki na świadczenia w latach 2014 i 2015.

Lp.	Rodzaj świadczeń	Wydatki poniesione w roku 2014 (w zł)	Wydatki poniesione w roku 2015 (w zł)	Wzrost/spadek (w zł)
1.	Zasiłki rodzinne	15 439 177	15 176 926	-262 251
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych	7 859 891	7 833 726	-26 165
3.	Świadczenia opiekuńcze	24 037 877	28 135 868	4 097 991
4.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	2 568 000	2 601 000	33 000
5.	Fundusz alimentacyjny i zaliczka alimentacyjna	21 316 816	20 610 735	-706 281
6.	Odsetki wypłacane przy zasiłku dla opiekuna	94 776	272	-94 504
7.	Składki ubezpieczenia społecznego podopiecznych	2 556 087	3 415 600	859 513

8.	Składki ubezpieczenia zdrowotnego podopiecznych	494 350	832 100	337 750
9.	WYDATKI OGÓŁEM:	74 366 974	78 606 227	4 239 053

W 2015 r. wydatki z tytułu wypłat dla świadczeniobiorców wyniosły 78 606 227 zł. W odniesieniu do 2014 r. były wyższe o 4 239 053 zł. Wzrost wydatków w roku sprawozdawczym spowodowany był głównie podwyższeniem o 200 zł kwoty świadczenia pielęgnacyjnego, co rzutowało również na wzrost wydatków na składki społeczne i zdrowotne. Ponadto od początku listopada podniesiono również wysokość kryterium dochodowego, kwoty zasiłków rodzinnych oraz niektórych dodatków do zasiłków rodzinnych.

Największe wydatki poniesiono na wypłatę świadczeń opiekuńczych. Ich wartość stanowi aż 35,79 % ogółu wydatków na świadczenia. Należy zaznaczyć, że największą część wydatków w tej kategorii świadczeń generował zasiłek pielęgnacyjny (46,41 %) oraz świadczenie pielęgnacyjne (40,92 %).

Drugim pod względem wysokości ponoszonych wydatków są świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Z tego tytułu wypłacono 20 610 735 zł co stanowi 26,22 % ogólnej kwoty wydatków na świadczenia.

Wydatki na zasiłki rodzinne, znalazły się na trzecim miejscu ze względu na wysokość dokonywanych wypłat. Ich udział w całości wydatków wyniósł 19,31 % tj. 15 176 926 zł.

Dodatki do zasiłku rodzinnego warunkowane są przyznaniem zasiłku. Od 2007 r. obserwowany jest ciągły i systematyczny spadek wydatków na dodatki do zasiłków rodzinnych. W 2007 r. wydatki na ten cel wyniosły 14 105 107 zł, w 2014 r. wynosiły już tylko 7 859 891 zł. W 2015 r. wyniosły 7 833 726 zł i były o 26 165 zł niższe niż w roku ubiegłym. Stanowiły 9,97 % ogółu wydatków na świadczenia.

Wśród dodatków do zasiłku rodzinnego w 2015 r. najwyższe wydatki, (1 769 890 zł) poniesiono na dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka. Jego procentowy udział w tej kategorii świadczeń wyniósł 22,59 %. Ponadto wysokie wydatki generował dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej. Wydatki wyniosły 1 751 340 zł, co stanowiło 22,36 % udział w tej kategorii świadczeń. Wysoki udział

w wydatkach na dodatki do zasiłku rodzinnego odnotowano w przypadku dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie przebywania na urlopie wychowawczym. W 2015 r. jego udział wyniósł 19,56 % przy wydatkach w wysokości 1 531 976 zł. Na zbliżonym poziomie pozostawały wydatki na dodatki z tytułu: urodzenia dziecka (919 000 zł; 11,73 %), rozpoczęcia roku szkolnego (918 800 zł; 11,73 %) oraz kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego (łącznie 900 940 zł; 11,5 %). Najniższe wydatki poniesiono w 2015 r. na dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania – łącznie 41 780 zł (0,53 %).

W 2015 r., na składki ubezpieczenia społecznego podopiecznych wydatkowano 3 415 600 zł. W całości ponoszonych wydatków ich udział wyniósł 4,34 %. Pozostała część wydatków przypadała na jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka (2 601 000 zł; 3,31 %) oraz opłacanie składek ubezpieczenia zdrowotnego podopiecznych (832 100 zł; 1,06 %).

Tabela: Wysokość wypłat, liczba wypłaconych świadczeń oraz średnia wysokość świadczenia, w rozbiciu na poszczególne zasiłki i dodatki wypłacone w 2015 r.

Lp	Wyszczególnienie	Wartość świadczeń	Liczba świadczeń	Średnia wartość świadczenia
1.	Zasiłki rodzinne	15 176 926	151 704	100,04
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, z tego z tytułu:	7 833 726	57 379	136,39
2.1.	urodzenia dziecka	919 000	919	1 000,00
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	1 531 976	3 929	389,92
2.3.	samotnego wychowywania dziecka	1 769 890	10 009	176,82
2.4.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	900 940	11 353	79,36
2.4.1.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia	140 380	2 222	63,18
2.4.2.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia	760 560	9 131	83,29

2.5.	rozpoczęcia roku szkolnego	918 800	9 188	100
2.6.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania:	41 780	525	79,14
2.6.1.	na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	32 310	346	93,40
2.6.2.	na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	9 470	179	52,92
2.7.	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 751 340	21 456	81,63
3.	Zasiłki rodzinne z dodatkami	23 010 652	209 083	110,02
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	13 057 938	85 346	153,00
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	11 514 455	9 628	1 195,88
6.	Dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	0	0	0
7.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	1 620 581	3 141	515,95
8.	Zasiłek dla opiekuna	1 942 894	3 741	515,92
9.	Świadczenia opiekuńcze	28 135 868	101 856	276,17
10.	Razem (w.3 +w.9)	51 146 520	310 939	164,44
11.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	2 601 000	2 601	1 000,00
12.	Razem świadczenia rodzinne i dodatki oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka (w.10 +w.11)	53 747 520	313 540	171,38
13.	Zaliczka alimentacyjna	200	1	200,00
14.	Fundusz alimentacyjny	20 610 535	47 056	437,67
15.	RAZEM (w.12+w.13+w.14)	74 358 255	360 597	206,16
16.	Odsetki od zasiłku dla opiekuna	272	8	34,00
17.	Składki ubezpieczenia społecznego podopiecznych	3 415 600	13 082	261,09
18.	RAZEM	77 774 127	373 687	208,08

	(w.15+w.16+w.17)			
19.	Składki ubezpieczenia zdrowotnego podopiecznych	832 100	10 267	81,05
20.	RAZEM (w.18.+w.19)	78 606 227	383 954	204,73

W 2015 r. Ośrodek dokonał wypłaty 383 954 świadczeń. Najczęściej wypłacanym był zasiłek rodzinny – 151 704 świadczenia. Liczba wypłacanych zasiłków rodzinnych to 39,51 % wszystkich świadczeń jakie zostały wypłacone. Znaczącą jest także liczba zasiłków pielęgnacyjnych. Wypłacono 85 346 świadczeń i jest to po zasiłkach rodzinnych najliczniej wypłacane świadczenie (22,23 %). Świadczenia z fundusz alimentacyjnego są trzecim w kolejności najczęściej wypłacanym świadczeniem. W 2015 r. dokonano 47 056 wypłat tego świadczenia co stanowi 12,26 %.

Analogicznie do roku ubiegłego do grupy świadczeń o dużej liczbie należy zaliczyć również dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej. Liczba wypłat tego dodatku wyniosła 21 456 (5,59 %).

6.6. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

W dziale ds. osób niepełnosprawnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie realizowane są zadania określone w ustawie z dn. 27.08.1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r, nr 127 poz. 721 ze zmianami). Działania na rzecz poprawy funkcjonowania osób z niepełnosprawnością, finansowane są ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) oraz z budżetu Miasta Lublin.

W 2015 r. były przyjmowane i rozpatrywane wnioski złożone przez klientów w ramach poszczególnych zadań realizowanych ze środków PFRON. Przyjęto ogółem 5 475 wniosków z których 4820 rozpatrzono pozytywnie.

Na realizację zadań powiatu wynikających z ustawy z dn. 27.08.1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych Miasto Lublin otrzymało ze środków PFRON w 2015 r. 8 099 307 zł, z czego w dyspozycji Działu ds. osób niepełnosprawnych była kwota 7 519 307 zł. Dział wydatkował 7 513 516 zł, co stanowi 99,92 % kwoty przeznaczonej

na rehabilitację społeczną. Niewydatkowana kwota 5 791 zł to suma niewykorzystanych środków, powstałych z końcowych rozliczeń, rezygnacji osób niepełnosprawnych oraz absencji uczestników wtz.

Pozostałe 580 000 zł z przyznanego limitu, zostało przekazane do dyspozycji Miejskiego Urzędu Pracy, który realizuje zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej. Spośród przekazanych MUP środków niewykorzystana została kwota 3 541 zł, co ostatecznie zapewniło rozdysponowanie 99,39 % posiadanej kwoty.

W ramach zadań bezpośrednich dofinansowywane są:

- wyroby medyczne, będące przedmiotami ortopedycznymi i środki pomocnicze oraz sprzęt rehabilitacyjny,
- turnusy rehabilitacyjne,
- bariery techniczne, w komunikowaniu się i architektoniczne,
- usługi tłumacza języka migowego lub tłumacza – przewodnika,
- obszary w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd”.

Na dofinansowanie do wyrobów medycznych będących przedmiotami ortopedycznymi i środków pomocniczych oraz sprzętu rehabilitacyjnego w 2015 r. złożonych było 3 702 wniosków na kwotę 3 502 008 zł. Wypłacono dofinansowanie dla 4 167 osób na kwotę 2 041 439 zł.

O dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych ubiegały się w roku ubiegłym 1 055 osób. Dofinansowanie uzyskało 415 osób na kwotę 553 828 zł, a ostatecznie wypłacono 446 937 zł.

W ramach likwidacji barier w komunikowaniu się, technicznych i architektonicznych wpłynęło w 2015 r. 634 wnioski na łączną kwotę 3 308 058 zł, z czego pozytywnie rozpatrzono i zawarto tym samym 244 umów na łączną kwotę 629 295 zł, natomiast faktycznie zrealizowano 225 umów na kwotę 581 484 zł.

W 2015 r. rozpatrywane były wnioski na dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki złożone do 30.11.2014 r. Okres ich realizacji dotyczył projektów i zadań realizowanych w 2015 r. Zawarte zostały 52 umowy na kwotę 237 812 zł. Ostatecznie wypłacono dofinansowania na zrealizowanie sportu, turystyki oraz spotkań kulturalnych i rekreacyjnych dla 2 078 osób niepełnosprawnych na łączną kwotę 210 015 zł. Do 31.11.2015 r. wpłynęło 65

wniosków na kwotę 645 432 zł na dofinansowanie tego zadania w 2016 r.a.

Na dzień 31.12.2015 r. w Urzędzie zatrudnionych było 90 osób niepełnosprawnych, co stanowiło 7,42 % ogółu zatrudnionych. Dodatkowo osoby niepełnosprawne odbywały w Urzędzie staże i praktyki.

Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych udzieliło w 2015 r. 5 350 porad, w tym 574 porady specjalistyczne (psycholog, prawnik, tłumacz języka migowego w OION).

Osoby niesłyszące mogły korzystać z pomocy tłumacza języka migowego osobiście i za pośrednictwem Skype (pracownik Biura posługuje się zarówno językiem SJM jak i PJM), jak też w formie on-line. Dodatkowe tłumaczenia świadczył także tłumacz PJM wykonujący swoje zadania na podstawie umowy zlecenia.

Miasto Lublin w 2015 r. podjęło wiele innowacyjnych działań i inicjatyw na rzecz poprawy jakości życia niepełnosprawnych mieszkańców oraz ich rodzin. Najistotniejsze z nich to:

- usługa asystenta osoby niepełnosprawnej,
- bezpłatne przejazdy komunikacją miejską,
- punkt Informacyjny dla Rodziców Dzieci z Grupy Ryzyka i Zagrożonych Niepełnosprawnością.

6.7. Miasto dla Seniorów

W 2015 r. został przyjęty Uchwałą Rady Miasta nr 328/XI/2015 z dn. 19.11.2015 r. „Program Wsparcia i Aktywizacji Społecznej Seniorów na terenie Miasta Lublin w latach 2016-2020”. Program został opracowany przez Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych we współpracy z Zespołem Zadaniowym powołanym Zarządzeniem nr 18/10/2015 Prezydenta Miasta Lublin z dn. 9.10.2015 r., na bazie doświadczeń zdobytych podczas realizacji poprzednich edycji Programu, analizy danych dotyczących zasobów infrastrukturalnych służących seniorom w mieście, danych statystycznych GUS-u oraz analizy badań ankietowych przeprowadzonych wśród osób powyżej 60 roku życia przez Wyższą Szkołę Ekonomii i Innowacji w Lublinie we współpracy z Urzędem Miasta Lublin.

W związku z nowelizacją ustawy o samorządzie gminnym z dn. 11.10.2013 r. została powołana na mocy Zarządzenia

nr 93/5/2015 Prezydenta Miasta Lublin z dn. 28.05.2015 r. Rada Seniorów Miasta Lublin na lata 2015-2019. W skład Rady weszło 14-tu członków reprezentujących organizacje działające na rzecz osób starszych oraz Urząd Miasta Lublin. Przedmiotem działania Rady jest w szczególności konsultowanie spraw dotyczących sytuacji seniorów, inicjowanie działań na rzecz seniorów oraz opiniowanie aktów prawa miejscowego dotyczących najstarszych mieszkańców miasta.

Z inicjatywy Rady, przy współpracy z Biurem ds. Osób Niepełnosprawnych, odbyła się 4-ta edycja Konkursu „Miejsce Przyjazne Seniorom” oraz pokaz mody senioralnej „Odczaruj Jesień Życia”. Rada zaangażowana była przy realizacji Lubelskich Dni Seniora. Członkowie Rady przeprowadzili także spotkania z Radami Dzielnic oraz opiniowali projekty uchwał Rady Miasta z zakresu polityki społecznej.

W 2015 r. zostały zorganizowane wydarzenia senioralne, które już na stałe wpisały się w krajobraz życia społecznego naszego miasta:

- Dzień Solidarności Międzypokoleniowej,
  - Lubelskie Dni Seniora,
  - Konkurs „Miejsce Przyjazne Seniorom”,
  - Odczaruj Jesień Życia,
- Nowe inicjatywy senioralne:
- Lubelska Karta Seniora – w czerwcu 2015 r. został uruchomiony Program Lublin Strefa 60+, w ramach którego mieszkańcy Lublina powyżej 60-ego roku życia mogą korzystać z „Lubelskiej Karty Seniora” uprawniającej do ulg i zniżek oferowanych przez Partnerów Programu. Do końca 2015 r. zrealizowano ponad 6 500 wniosków o wydanie Lubelskiej Karty Seniora. W gronie Partnerów Programu było 59 podmiotów działających w różnorodnych branżach,
  - Targi dla Seniorów „Styl 50+”,
  - wsparcie psychologiczne na telefon dla seniorów – Tele 60+,
  - konferencja „Seniorzy w Lublinie”.

W 2015 r. Lubelskie Centrum Aktywności Obywatelskiej współpracowało z grupą 60-ciu organizacji o profilu społecznym. Wśród nich 11-cie działało na rzecz osób starszych. Organizacje te, na podstawie porozumienia z LCAO, korzystały ze wsparcia merytorycznego, zaplecza lokalowego i wyposażenia biurowego.

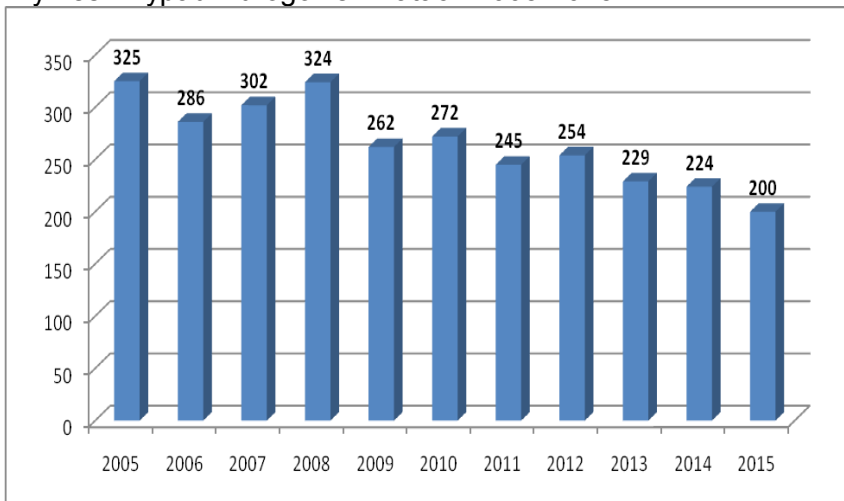
7. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

7.1. Bezpieczeństwo w ruchu drogowym

W 2015 r. na terenie powiatu lubelskiego grodzkiego doszło do 200 wypadków drogowych, w których zginęło 15, a obrażenia odniosło 218 osób. W tym samym okresie do Policji zgłoszono 4 226 kolizji drogowych (Dane SEWiK z dn. 13.01.2016r). W porównaniu do roku ubiegłego:

- wystąpił spadek ilości wypadków drogowych o 24 tj. o 10,71 %,
- wystąpił spadek ilości osób rannych o 42 tj. o 16,15 %,
- wystąpił spadek ilości ofiar śmiertelnych o 1 tj. o 6,25 %,
- wystąpił spadek ilości zgłoszonych kolizji drogowych o 356 tj. 7,76 %.

Wykres. Wypadki drogowe w latach 2005-2015.

Głównymi przyczynami wypadków w 2015 r. były:

- z winy kierujących:

- nieudzielenie pierwszeństwa przejazdu – 49 wypadków, 4 osoby zabite i 56 rannych,
- nieprawidłowe przejeżdżanie przejścia dla pieszych – 36 wypadków, 4 osoby zabite, 34 ranne,
- nieustąpienie pierwszeństwa pieszemu na przejściu dla pieszych (od 11.2015 r.) – 17 wypadków, 19 osób rannych,
- - niedostosowanie prędkości do warunków ruchu – 13 wypadków, 1 ofiara śmiertelna i 17 osób rannych,
- z winy pieszych:
  - przekraczanie jezdni w miejscu niedozwolonym – 9 wypadków, 2 osoby zabite i 7 osób rannych,
  - nieostrożne wejście na jezdnię przed jadącym pojazdem – 8 wypadków, 2 osoby zabite i 6 osób rannych.

Zdarzenia drogowe zaistniałe w 2015 r. na obszarze działania Komendy Miejskiej Policji w Lublinie w 73 % powstały na terenie miasta Lublin (2014 r. – 80 %). W stosunku do 2014 r. poziom bezpieczeństwa uległ poprawie. W minionym roku na terenie miasta odnotowano spadki we wszystkich kategoriach zdarzeń drogowych. Niemal 11 % spadek ilości wypadków drogowych oraz zmniejszenie o ponad 16 % osób rannych w zdarzeniach drogowych to dobry prognostyk dający nadzieję na dalszy wzrost bezpieczeństwa ruchu drogowego w 2016 r.

Największe zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym w 2015 r. odnotowano na Al. Witosa, na której to doszło do 8 wypadków drogowych i 2 ofiar śmiertelnych. W dalszej kolejności są: al. Spółdzielczości Pracy, al. Kraśnicka oraz ul. Orkana.

Zwiększenie stanu etatowego Wydziału Ruchu Drogowego KMP w Lublinie jakie następowało sukcesywnie od 2013 r. i realny, dostrzegalny wzrost ilości funkcjonariuszy pełniących służbę bezpośrednio na drogach, z pewnością przyczynia się do wzrostu bezpieczeństwa ruchu drogowego.

7.2. Stan bezpieczeństwa pożarowego

W 2015 r. odnotowano rekordową ilość interwencji na terenie Lublina. Ilość interwencji wzrosła o 3 % w stosunku do roku ubiegłego i wynosiła 3 411 szt. W latach 2013-2014 dominowały miejscowe zagrożenia natomiast w ubiegłym roku zanotowano więcej pożarów. Pożary stanowiły 44,3 % (1 508 interwencji) wszystkich

zdarzeń, miejscowe zagrożenia stanowiły 40,2 %, (1 373 interwencji) a alarmy fałszywe 15,5 % (503 interwencji). Powodem takiego stanu rzeczy były warunki pogodowe występujące w ubiegłym roku, w tym głównie łagodna zima i niewielka ilość opadów zarówno w zimie, jak i na wiosnę co było czynnikiem sprzyjającym występowania pożarów traw i nieużytków.

Innym czynnikiem określającym zagrożenie pożarowe jest liczba ofiar śmiertelnych oraz rannych w wyniku pożarów. W ubiegłym roku odnotowano 2 ofiary śmiertelne oraz 48 rannych, co oznacza spadek w stosunku do roku poprzedniego. Jest to tendencja pozytywna należy jednak zauważyć, że nasze działania ratowniczo-gaśnicze nie w każdym przypadku mogą zapobiec wystąpieniu ofiar śmiertelnych, niezmiernie istotnym w tych przypadkach jest bowiem szybkie zauważenie pożaru i jego zgłoszenie do służb ratowniczych. Analizując przyczyny zdarzeń dostrzec należy niepokojące zjawisko dużego udziału podpaleń. Stanowiły one ponad podobnie jak w roku ubiegłym ok. 67 % wszystkich pożarów i może nie być to jeszcze liczba ostateczna, ponieważ w przypadku ok. 8 % pożarów, przypuszczalna przyczyna ze względu na brak jednoznacznych śladów, nie została ustalona. Do większości podpaleń dochodziło w związku ze zjawiskiem wiosennego wypalania traw i nieużytków. Wśród przyczyn pożarów warto zwrócić uwagę także na: nieostrożność osób dorosłych przy posługiwaniu się ogniem otwartym – 102 przypadki (ok. 7 %), wady instalacji i urządzeń elektrycznych – 52 przypadki (ok. 3,5 %) oraz wady urządzeń grzewczych łącznie 51 (ok. 3 %). Wzrost liczby pożarów nie ma istotnego wpływu na stan bezpieczeństwa na terenie Lublina. Nie odnotowano interwencji, które powodowałyby wystąpienie szczególnego zagrożenia dla ludzi i mienia, czy utrudnień w prowadzeniu działań ratowniczych.

W ubiegłym roku przy miejscowych zagrożeniach interweniowaliśmy łącznie 1 373 razy, co stanowiło 40,2 % wszystkich interwencji. Spadek tych interwencji w stosunku do 2014 r. wyniósł 14 %. W rozkładzie wielkościowym największą grupę 83,5 % stanowiły zdarzenia klasyfikowane jako lokalne, 16 % stanowiły zdarzenia małe, a 0,5 % zdarzenia średnie. Zdarzeń miejscowych o rozmiarach duże i gigantyczne w roku ubiegłym nie odnotowano. Znacznie zmalała liczba ofiar śmiertelnych i rannych w miejscowych zagrożeniach i wynosiła odpowiednio: 5 ofiar śmiertel-

nych oraz 547 rannych. Były to głównie osoby poszkodowane w wypadkach komunikacyjnych. Najliczniejszymi przyczynami powodującymi wystąpienie miejscowych zagrożeń w 2015 r. było: niezachowanie zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym – 426 przypadków (31 %), przyczyny związane ze zjawiskami atmosferycznymi (silne wiatry, opady) łącznie 198 przypadków (14 %), nie ustalono – 78 przypadków (ok. 5,5 %), interwencji związanych z usuwaniem owadów i innych nietypowo zachowujących się zwierząt – 38 przypadków (ok. 3 %). Utrzymuje się duża liczba wezwań związanych z podejrzeniem wystąpienia zagrożenia tlenkiem węgla, zwłaszcza na początku sezonu grzewczego i w okresie zimowym. Dzięki przeprowadzonej kampanii społecznej ograniczono wezwania do usuwania rojów owadów, które w przeszłości miały wpływ na ilość interwencji.

Dzięki ich równomiernemu rozmieszczeniu i usytuowaniu jednostek ratowniczo-gaśniczych na terenie miasta zmniejsza się średni czas dojazdu do zdarzeń. W roku ubiegłym wyniósł 7 minut i 14 s, co jest dobrym wynikiem biorąc pod uwagę warunki ruchu drogowego w mieście.

W trybie art. 56 Prawa budowlanego uczestniczono w 72 odbiorach budynków oddawanych do użytkowania. W wyniku tego działania wydawanych zostało 52 negatywnych stanowisk odnośnie pozwolenia na rozpoczęcie użytkowania, w związku ze stwierdzeniem niezgodności wykonania obiektów z projektem budowlanym. Na terenie działania wzrosła liczba obiektów objętych obowiązkiem wyposażenia w urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe i wynosi obecnie 238, z czego 229 (96 %) połączonych zostało poprzez monitoring do stanowiska kierowania Komentanta Miejskiego PSP. Ponadto do Państwowej Straży Pożarnej połączonych jest 69 obiektów, na których nie spoczywa obowiązek połączenia systemów sygnalizacji pożarowej z jednostką PSP.

Ze środków Wydziału Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego za kwotę 60 000 zł zakupiono odzież specjalną i wyposażenie ratownicze dla strażaków lubelskich jednostek ratowniczo-gaśniczych. W ramach dochodów własnych miasta (Rada Miasta Lublina wyraziła zgodę na wydatkowanie uzyskanych dochodów przez komendę) uzyskaliśmy kwotę 268 200 zł. Są to fundusze pochodzące głównie z działalności

stacji diagnostycznej, monitoringu pożarowego oraz innych działań o charakterze gospodarczym. Środki te znacząco wpłynęły na usprawnienie funkcjonowania komendy, przeznaczono je na remonty i naprawy oraz bieżące potrzeby.

7.3. Działania miasta na rzecz pomocy policji i straży pożarnej

Na potrzeby Komendy Miejskiej Policji w Lublinie Wydział Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego przekazał środki w wys. 15 000 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie bieżącej działalności Komendy Miejskiej Policji w Lublinie – serwis rowerów i zakup strojów dla policjantów pełniących służbę w patrolu rowerowym, zakup materiałów prewencyjno-informacyjnych. Ze środków będących w dyspozycji WBMiZK ufundowano również nagrody dla laureatów uczestników konkursu organizowanego dla dzieci i młodzieży szkół podstawowych pn. „Jestem bezpieczny”. W związku z realizacją porozumienia w sprawie zorganizowania w 2015 r. służb ponadnormatywnych funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji w Lublinie finansowanych ze środków stanowiących dochody własne Gminy Lublin, na rzecz Komendy Miejskiej Policji w Lublinie zostały przekazane środki w wys. 280 000 zł.

Dla potrzeb Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Lublinie przekazano środki finansowe w wys. 60 000 zł, które zostały wykorzystane na uzupełnienie braków w zakresie odzieży specjalnej i wyposażenia strażaków.

7.4. Działania w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego, zarządzania kryzysowego, ochrony ludności i spraw obronnych

W ramach działań związanych z bezpieczeństwem mieszkańców Wydział Informatyki i Telekomunikacji w 2015 r. zrealizował następujące zadania:

- podłączono do miejskiej sieci szerokopasmowej kompleksu basenów AQUA Lublin Aleje Zygmuntowskie 4 – Wydział Informatyki i Telekomunikacji koordynował instalację i uruchomienie

urządzeń teleinformatycznych na stadionie. W ramach inwestycji uruchomiono:

- system bezprzewodowego dostępu do sieci internet (40 punktów AP),
- system monitoringu (130 kamer),
- rozbudowano sieć kamer monitoringu miejskiego zintegrowanego z Centrum Monitoringu Wizyjnego o nowe lokalizacje:
  - kamera monitoringu – Zamek Lubelski ul. Zamkowa 9,
  - włączenie do monitoringu miejskiego istniejących 4 kamer na Zamku Lubelskim ul. Zamkowa 9,
  - kamera monitoringu na budynku Muzeum Historii Miasta Lublina ul. Zamkowa 9,
  - kamera monitoringu Gimnazjum nr 1, ul. Kunickiego 116,
  - kamera monitoringu Gimnazjum nr 14, ul. Pogodna 19,
  - kamera monitoringu Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1, ul. Radzyńska 5,
  - kamera monitoringu – ul. Junoszy 47,
  - kamera monitoringu – Aleja Tysiąclecia 5,
  - kamera monitoringu – ul. Jezuicka 1/3,
  - kamera monitoringu – ul. Szcherbowskiego 4,
  - wymiana kamery monitoringu starego typu na kamerę wysokiej rozdzielczości – ul. Nałkowskich 114.

7.4.1. Działania w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego

W 2015 r. wydano 55 decyzji – zezwoleń na zorganizowanie imprez masowych o charakterze artystycznym oraz sportowym. Wydanie każdej decyzji poprzedzone było dokładnym sprawdzeniem stanu przygotowań organizatora do przeprowadzenia imprezy, w tym analizą dokumentów określających stan techniczny obiektu oraz opinii podmiotów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo.

Przyjęto 108 zawiadomień o organizacji zgromadzeń publicznych. Szczegółowe informacje nt. planowanych zgromadzeń każdorazowo przekazywano do Komendy Miejskiej Policji w Lublinie i Straży Miejskiej Miasta Lublin.

Zorganizowano 4 posiedzenia Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego. W trakcie prac Komisji jej członkowie podnosili różnego rodzaju kwestie związane z zapewnieniem bezpie-

czeństwa mieszkańcom miasta oraz zgłaszali stosowne wnioski w tym zakresie. Wydział Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego każdorazowo kierował do właściwych służb i instytucji wystąpienia z prośbą o podjęcie stosownych działań.

Biorąc pod uwagę potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa na wodzie osobom korzystającym z Zalewu Zemborzyckiego, zawarto z Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym w Lublinie umowę, w ramach której ratownicy w okresie od 13.0-27.09.2015 r., w dni wolne od pracy i święta pełnili patrole oraz podejmowali działania ratownicze w przypadku wystąpienia zagrożeń.

W 2015 r. do Wydziału Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego wpłynęło 52 wnioski o umorzenie, rozłożenie na raty lub odroczenie terminu płatności należności powstałych z tytułu grzywien nałożonych w drodze mandatów karnych wystawionych przez Straż Miejską Miasta Lublin.

7.4.2. Działanie w zakresie zarządzania kryzysowego

W ramach Miejskiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego prowadzono następujące zadania:

- zorganizowane zostały spotkania Miejskiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego, które dotyczyły najważniejszych kwestii związanych z bezpieczeństwem oraz bieżących, najbardziej aktualnych problemów. Między innymi omawiano sprawy związane z:
  - nadzwyczajnymi działaniami prowadzonymi przez służby miejskie, związanymi z występowaniem ekstremalnych mrozów i opadami śniegu w okresie zimowym ze szczególnym uwzględnieniem przejezdności dróg, w tym zapoznanie z systemem pozycjonowania sprzętu odśnieżającego,
  - koordynacją działań związanych z usuwaniem zagrożeń w ruchu drogowym wynikłych z wypadków, kolizji, awarii lub innych uszkodzeń pojazdów, a w szczególności pojazdów ciężarowych i przewożących materiały niebezpieczne,
  - przygotowań w zakresie współpracy służb w czasie organizacji dużych imprez masowych,
  - doraźnym sprzątaniami ulic i usuwaniem uszkodzonych pojazdów.

W 2015 r. Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego brało udział w organizowanych przez Rządowe Centrum Bezpieczeństwa ogólnopolskich ćwiczeniach pn. Renegade Kiper oraz Renegade Sarex. Związane one były z przelotem niezidentyfikowanego, potencjalnie niebezpiecznego statku powietrznego. Ponadto pracownicy MCZK brali aktywny udział w warsztatach i treningu reagowania kryzysowego Wielonarodowej Brygady w związku z zagrożeniem terrorystycznym.

W związku z wdrożeniem w 2015 r. nowej wersji strony internetowej Urzędu Miasta lublin.eu zakładka „Zarządzanie kryzysowe” została zastąpiona zakładką „Bezpieczeństwo” a jej zawartość została rozszerzona.

W 2015 r. kontynuowano współpracę z firmą Net-Mobile dzięki czemu na bazie portalu pogodynka.pl rozsyłane były, w postaci krótkich wiadomości tekstowych, informacje o wydanych przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej komunikatach i ostrzeżeniach meteorologicznych dotyczących obszaru województwa lubelskiego. Wiadomości takie otrzymywali pracownicy referatu MCZK, kierownictwo Wydziału Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego oraz Urzędu Miasta Lublin. W ramach osłony meteorologicznej miasta rozszerzono współpracę z firmą MeteoSky w sprawie opracowywania, przesyłania i publikowania indywidualnych, aktualnych prognoz pogody oraz ostrzeżeń dedykowanych dla miasta Lublin.

W 2015 r. w budynku MCZK, zostało utworzone Centrum Sterowania Ruchem, którego celem jest bieżąca kontrola i sterowanie ruchem na terenie Miasta Lublin. CSR ma możliwość sterowania sygnalizacją świetlną na ok. 60 skrzyżowaniach na terenie miasta.

W ramach systemu wczesnego ostrzegania prowadzony jest stały monitoring meteorologiczny oraz poziomu wód w rzekach. Przeglądy stanu utrzymania rzek i urządzeń wodnych w 2015 r. nie wykryły żadnych zaniedbań. Drożność koryt rzecznych jest dobra.

Pod koniec 2015 r. został przeprowadzony remont jazu na zaporze czołowej Zalewu Zemborzyckiego. Został m.in. zamontowany nowy monitoring wizyjny, czujniki przepływu, poziomu wody i przesunięć sejsmicznych. Całość jazu jest elektronicznie monitorowana, a sygnał przesyłany do MCZK.

MCZK prowadzi ścisłą współpracę ze służbami, instytucjami i strażami odpowiedzialnymi za przeciwdziałanie zagrożeniom i mającymi wpływ na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców miasta Lublin.

Zgodnie z zapisami ustawy Prawo o zgromadzeniach MZK rozpoczęło całodobowe przyjmowanie, przesyłanie oraz publikację na stronach BIP Urzędu Miasta Lublin zgłoszeń zamiaru przeprowadzenia zgromadzenia publicznego w trybie uproszczonym.

W 2015 r. Miejski Magazyn Przeciwpowodziowy znajdujący się w budynkach KM PSP przy ul. Szczerbowskiego podlegał okresowym przeglądom, a jego stan został sprawdzony i nie wymagał uzupełnienia.

7.4.3. Działania w zakresie spraw obronnych i obrony cywilnej

W zakresie spraw obronnych opracowano Zarządzenie Prezydenta Miasta w sprawie organizacji wykonywania zadań w ramach powszechnego obowiązku obrony w 2016 r. Zaktualizowano Plan Operacyjny funkcjonowania miasta Lublin w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny. Plan został wykonany na podstawie Zarządzenia Prezydenta Miasta Lublin z 2011 r., jednak wymaga systematycznego, co najmniej raz w roku, uaktualniania ujętych w nim danych.

W zakresie Obrony Cywilnej wykonano następujące prace o charakterze organizacyjno-normatywnym:

- przygotowano Zarządzenie Prezydenta Miasta Lublin w sprawie „Planu działania w zakresie Obrony Cywilnej Miasta Lublin w 2015 r.”,
- przygotowano Zarządzenie Prezydenta Miasta Lublin w sprawie normatywów w zakresie zaopatrywania organów i formacji obrony cywilnej w sprzęt, środki techniczne i umundurowanie niezbędne do wykonywania zadań obrony cywilnej z uwzględnieniem ramowych struktur organizacyjnych i podstawowych zadań formacji obrony cywilnej,
- znowelizowano Zarządzenie Prezydenta Miasta Lublin w sprawie ustalenia wykazu instytucji państwowych, przedsiębiorców i innych jednostek organizacyjnych oraz społecznych organizacji ratowniczych funkcjonujących na terenie miasta Lublin, przewidzianych do prowadzenia przygotowań i realizacji przedsięwzięć w zakresie obrony cywilnej w 2016 r. Powyż-

szym zarządzeniem wskazano 160 podmiotów na terenie miasta Lublin do realizacji zadań w 2016 r.,

- uaktualniono wykaz budowli ochronnych dla ludności miasta Lublin, przygotowanych w latach wcześniejszych z przeznaczeniem na ukrycia dla ludności w czasie zaistnienia zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny,
- opracowano „Miejski plan dystrybucji tabletek jodku potasu w przypadku zdarzeń radiacyjnych na terenie miasta Lublin”, który został zatwierdzony przez Wojewodę Lubelskiego,
- opracowano Plan szkolenia w zakresie obrony cywilnej, który przekazano do wszystkich podmiotów realizujących zadania obrony cywilnej. W 50 zakładach pracy przeszkolono 3 148 osób,
- dokonano weryfikacji kart przydziału organizacyjno-mobilizacyjnych wszystkich członków formacji obrony cywilnej na terenie miasta Lublin oraz sprawdzenia uzgodnień w tym zakresie z właściwymi miejscowo wojskowymi komendantami uzupełnień,
- włączono w struktury obrony cywilnej jednostkę Ochotniczej Straży Pożarnej Głusk z siedzibą w Lublinie – jako formację obrony cywilnej, poprzez nadanie jej członkom przydziałów organizacyjno-mobilizacyjnych,
- przeprowadzono szkolenie stanu osobowego Miejskiego Ośrodka Analizy Danych i Alarmowania, doskonaląc system wykrywania skażeń i powiadamiania o ich wystąpieniu, utrzymując jednocześnie w stałej gotowości system alarmowania ludności przy pomocy syren elektronicznych i cyfrowych.

Skontrolowano 14 zakładów pracy zlokalizowanych na terenie miasta Lublin, realizujących zadania z zakresu OC, przeprowadzając jednocześnie bieżące kontrole utrzymania sprzętu obrony cywilnej w magazynach zakładów pracy z terenu miasta, które posiadają sprzęt OC. Kontrole wykazały, że w ok. 95 % zakładów pracy realizacja zadań w zakresie obrony cywilnej prowadzona jest na wymaganym poziomie.

Działalność w zakresie spraw obronnych i obrony cywilnej finansowana jest z budżetu Wojewody Lubelskiego. W 2015 r. była to kwota 20 000 zł.

7.4.4. Centrum Monitoringu Wizyjnego

W 2015 r. prowadzona była dalsza rozbudowa systemu monitoringu miasta Lublin, która przede wszystkim polegała na włączeniu do systemu miejskiego system monitoringu nowo wybudowanego Basenu Olimpijskiego przy Al. Zygmuntońskich liczącego 143 kamery wysokiej rozdzielczości Full HD. W ramach środków finansowych przekazanych przez rady dzielnic Śródmieście i Stare Miasto wybudowano następujące punkty kamerowe: Jezuińska 1/3, Tysiąclecia 5, Junoszy 47 i Szczerbowski 4. Ze środków budżetu miasta wykonano nowy punkt kamerowy na elewacji Zamku Lubelskiego a także zamontowano kamerę stacjonarną na budynku Muzeum Lubelskiego przy Pl. Łokietka 3. W ramach budowy parkingu podziemnego pod placem obok Centrum Sportów Kultury wybudowano i włączono do systemu miejskiego dwa punkty kamerowe znajdujące się filarach ozdobnych na przedmiotowym placu przy Al. Racławickich. Ponadto punkt kamerowy, który znajduje się przy ul. Nałkowskich 112 zyskał nową kamerę wysokiej rozdzielczości FullHD. W ramach działań Centrum Monitoringu Wizyjnego prowadzono stałą obserwację obszaru objętego zasięgiem kamer, rejestrację oraz obsługę zarejestrowanego materiału. Nagrany przez wszystkie kamery materiał jest przechowywany na dyskach przez okres 30 dni. W przypadku zaistnienia takiej konieczności wybrane nagrania były archiwizowane na płytach DVD a następnie wykorzystywane do celów procesowych. W ramach działań Centrum Monitoringu Wizyjnego dokonano zakupów mających na celu doposażenie CMW w sprzęt niezbędny do jego sprawnego funkcjonowania, w tym m.in.: płyt DVD i okablowania. Uiszczano opłaty za zużycie energii elektrycznej zasilającej punkty monitoringu. Dokonywano napraw uszkodzonych kamer i innych elementów monitoringu oraz co-miesięcznego mycia kloszy kamer wchodzących w skład systemu monitoringu wizyjnego.

Monitoring wizyjny znacząco przyczynia się do poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego poprzez działanie prewencyjne – widok kamery odstrasza potencjalnych sprawców przestępstw i wykroczeń. Ponadto, dzięki pracy operatorów monitoringu udało się utrwalić przebieg różnych zdarzeń takich jak bójk, pobicia, kradzieże i włamania itp. opisanych często w prasie i telewizji. Nagrania z kamer pomagają także wyjaśnić szereg spor-

nych zdarzeń drogowych itp. W 2015 r. służbom uprawnionym na ich prośby przekazano ok. 1 500 płyt DVD z materiałem dowodowym.

Przy pomocy systemu monitoringu wizyjnego zostały ujawnione następujące zdarzenia (dane KMP Lublin):

- liczba stwierdzonych przestępstw, które zostały ujawnione dzięki funkcjonowaniu monitoringu – 20,
- liczba sprawców ujętych „na gorącym uczynku” – dzięki wykorzystaniu monitoringu – 9,
- liczba sprawców zidentyfikowanych dzięki nagraniom z monitoringu – 29.

7.5. Działalność Straży Miejskiej Miasta Lublin w 2015 r.

Wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji stanowiły najliczniejszą grupę pośród wykroczeń ujawnianych przez Straż Miejską Miasta Lublin. Była to również grupa wykroczeń najczęściej zgłaszanych przez mieszkańców naszego miasta.

W 2015 r. funkcjonariusze Straży Miejskiej nałożyli 5 151 mandatów karnych na kwotę 585 410 zł za wykroczenia drogowe (z pominięciem mandatów nałożonych za przekroczenie prędkości, zarejestrowane przez fotoradar).

W 2015 r. usunięto z dróg 290 pojazdów, zaparkowanych w miejscach niedozwolonych i powodujących przez to zagrożenie w ruchu drogowym. Pojazdy te zaparkowane były na skrzyżowaniach, blokowały przejazd, wjazd do posesji bądź też były zaparkowane na miejscach przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych przez kierowców nie posiadających uprawnień.

Ponadto usunięto 23 pojazdy noszących znamiona wraku oraz spowodowano usunięcie 77 pojazdów przez ich właścicieli. Działania wobec znajdujących się na lubelskich ulicach wraków prowadzili funkcjonariusze Wydziału Dzielnicowych.

Podjęto również 243 próby holowania pojazdu, podczas których w trakcie czynności na miejscu zjawiał się kierujący, w związku z czym odstąpiono od przewiezienia pojazdu na parking strzeżony.

W lipcu 2015 r. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej przyjął ustawę nowelizującą prawo o ruchu drogowym, w myśl której strażie miej-

skie od dn. 1.01.2016 r. traciły prawo do korzystania z fotoradarów. W związku z tym Komendant Straży Miejskiej Miasta Lublin podjął decyzję o zakończeniu prowadzenia kontroli za pomocą urządzenia mobilnego z dn. 5.09.2015 r. Do dn. 31 grudnia funkcjonariusze Wydziału Nadzoru nad Ruchem Drogowym zakończyli i rozliczyli prowadzone sprawy wykroczeń drogowych; następnie zaś funkcjonariusze trafią na stanowiska wykonawcze w oddziałach (Eko-Patrol, Oddział Patrolowo-Interwencyjny, Wydział Dzielnicowych).

W 2015 r. funkcjonariusze Straży Miejskiej nałożyli 127 mandatów karnych na kwotę 63 800 zł za postój kierowców nieposiadających uprawnień na miejscach parkingowych przeznaczonych dla niepełnosprawnych. W przypadku takiego wykroczenia kierowca musi się liczyć nie tylko z mandatem w wys. 500 zł, ale również z możliwością odholowania pojazdu.

W 2015 r. za pomocą fotoradaru stwierdzono 2 953 wykroczeń, za które nałożonych zostało 2 483 mandaty na kwotę 410 800 zł i skierowano 866 wniosków do Sądu Rejonowego. 37 spraw, których realizacji nie zakończono do dn. 31 grudnia, zostało przekazanych Policji.

Funkcjonariusze Straży Miejskiej zwracają szczególną uwagę na kwestię dewastowania zieleni miejskiej. W 2015 r. nałożono 1 314 mandatów karnych na kwotę 132 610 zł na kierowców pozostawiających swoje pojazdy na trawnikach. Oprócz tego przeprowadzono akcję informacyjną skierowaną do osób parkujących w miejscach, gdzie trawa została już zniszczona, w związku z czym nie można było na takie osoby nałożyć mandatu. Funkcjonariusze Straży Miejskiej wkładali za wycieraczki zaparkowanych w takich miejscach pojazdów ulotki, mające zwrócić uwagę na problem niszczenia miejskiej zieleni.

Niezależnie od karania mandatami oraz informowania kierowców, funkcjonariusze Straży Miejskiej niejednokrotnie występowali do zarządców terenu o ustawienie słupków zabezpieczających w miejscach, gdzie trawniki były notorycznie rozjeżdżane przez pojazdy.

W 2015 r. funkcjonariusze Straży Miejskiej i Policji zabezpieczyli wspólnie ok. 238 imprez. Były to: uroczystości państwowe i kościelne, zgromadzenia publiczne i manifestacje, mecze i zawody sportowe, imprezy rekreacyjno-sportowe oraz kulturalno-ro-

zrywkowe, itp. Zadania powyższe realizowali funkcjonariusze Oddziału Patrolowo-Interwencyjnego.

Funkcjonariusze Straży Miejskiej Miasta Lublin w 2015 r. ujawnili 20 przestępstw oraz ujęli i przekazali Policji 72 osoby.

Z inicjatywy naszej jednostki w sierpniu 2015 r. przeprowadziliśmy po raz kolejny wspólnie z pracownikami Wydziału Oświaty i Wychowania Urzędu Miasta Lublin kontrole okolic szkół, przedszkoli i placówek oświatowych pod kątem bezpiecznego dotarcia do nich i bezpiecznego przebywania na ich terenie.

W okresie od maja do października działały patrole rowerowe i motorowerowe Straży Miejskiej. Ich zadaniem była przede wszystkim kontrola porządku i bezpieczeństwa w rejonie ścieżek rowerowych, szczególnie pod kątem spożywania alkoholu i zakłócania porządku. Funkcjonariusze na rowerach patrolowali także teren wokół Zalewu Zemborzyckiego, w szczególności zwracając uwagę na podrzucanie śmieci i tworzące się dzikie wysypiska.

W 2015 r. patrole rowerowe pojawiały się kilkakrotnie w ciągu dnia w określonych miejscach. Były to głównie tereny zielone, tereny gromadzenia się dzieci i młodzieży, miejsca, gdzie trudno dojechać radiowozem. Patrole rowerowe obejmowały swymi działaniami m.in.:

- ścieżki rowerowe wzdłuż rzeki Bystrzycy, ul. Osmolickiej, ul. Krochmalnej, ul. Jana Pawła II,
- Park Ludowy,
- Zalew Zemborzycki,
- osiedlowe place zabaw.

W minionym roku patrole rowerowe naszej jednostki sprawdzały i kontrolowały przejezdność ścieżek rowerowych oraz podejmowały działania związane z naruszaniem przepisów prawa w szczególności w zakresie:

- spożywania napojów alkoholowych w miejscach niedozwolonych,
- niezachowania należytych środków ostrożności przy wyprowadzaniu zwierząt oraz niesprzątania po nich,
- zakłócania ładu i porządku publicznego,
- niszczenia infrastruktury miejskiej w parkach oraz na skwerach,
- zaśmiecania terenów rekreacyjno-wypoczynkowych.

Ponadto, patrole podczas objazdów porządkowych poszczególnych dzielnic i osiedli, sprawdzały miejsca narażone na powstawanie nielegalnych wysypisk śmieci.

W 2015 r. patrole rowerowe nałożyły 97 mandatów karnych na osoby nieprzestrzegające przepisów drogowych oraz porządkowych, zaś 75 sprawców wykroczeń pouczone.

W okresie od kwietnia do października 2015 r. funkcjonariusze Straży Miejskiej (Oddziału Centrum oraz Wydziału Dzielnicowych) patrolowali miasto również korzystając z rowerów miejskich. Patrole takie odbyły się 28 razy.

8. OCHRONA ŚRODOWISKA I ZIELEŃ MIEJSKA

8.1. Gospodarka odpadami

8.1.1. Odpady komunalne

Funkcjonujący od 2013 r. system gospodarowania odpadami komunalnymi w Lublinie oparty jest na upowszechnianiu segregacji odpadów, odzysku i recyklingu surowców i co za tym idzie spełnieniu unijnych wymogów dotyczących osiągnięcia poziomów odzysku w poszczególnych latach.

W Lublinie zdecydowana większość (91 %) właścicieli nieruchomości w złożonych deklaracjach o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, zadeklarowała selektywną zbiórkę odpadów. Przyjęty w Lublinie dwupojemnikowy system selektywnej zbiórki oraz zmiany wprowadzone w 2013 r. zostały bardzo dobrze przyjęte przez mieszkańców. Świadczy o tym ciągły wzrost wskaźników odzysku i recyklingu oraz wzrastające ilości odebranych odpadów selektywnie zebranych pomimo spadku całkowitej ilości odbieranych odpadów. Potwierdzeniem tego faktu jest coraz lepiej funkcjonująca selektywna zbiórka odpadów „u źródła”. Obserwowany wzrost ilości odpadów segregowanych wskazuje na pozytywną reakcję mieszkańców na wdrożone rozwiązania, a w szczególności, że przyjęty cel segregacji odpadów w lubelskich warunkach znalazł akceptację społeczną.

Miasto zostało podzielone na 7 sektorów, z których w 2015 r. odpady zbierały firmy KOM-EKO S.A. oraz SITA Wschód Sp. z o.o.

W Lublinie stosowany jest system elektronicznego ewidencjonowania i potwierdzania odbioru wszystkich rodzajów odpadów oparty na technice RFID. Każdy pojemnik na odpady ma „zaszy-

ty” elektroniczny znacznik (chip). System RFID pozwala na pozyskiwanie w czasie rzeczywistym informacji o:

- rodzaju pojazdu odbierającego odpady komunalne,
- trasie, jaką ten pojazd przejechał,
- miejscach, w których wykonał czynność odbioru odpadów,
- terminach odbioru odpadów,
- rodzajach odpadów, które odebrał.

Dzięki metodzie RFID możliwe jest kontrolowanie realizacji usługi odbioru odpadów od mieszkańców przez podmioty, którym gmina zleciła realizację tego zadania.

W 2015 r. wytworzone na nieruchomościach zamieszkałych odpady komunalne odbierały firmy KOM-EKO S.A. z sektorów II (Felin, Hajdów-Zadębie, Tatary, Kalinowszczyzna, Ponikwoda), III (Czechów Południowy, Czechów Północny, Sławin), V (Czuby Północne, Węglin Północny, Węglin Południowy) i VI (Rury, Konstantynów, Szerokie, Sławinek) oraz SITA Wschód Sp. z o.o. z sektora VII (Czuby Południowe, Wrotków, Zemborzyce), IV (Śródmieście, Wieniawa, Stare Miasto, Za Cukrownią) i I (Dzieśiąta, Abramowice, Głusk, Kośminek, Bronowice).

8.1.2. Odbiór odpadów

Mieszkańcy Lublina mogą oddać wytwarzane na terenie nieruchomości odpady komunalne w nieograniczonej ilości za jedną cenę ustaloną dla gospodarstwa domowego.

Odbierane bezpośrednio z nieruchomości są odpady zmieszane, frakcja sucha odpadów komunalnych (obejmujące następujące rodzaje odpadów: papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło, opakowania wielomateriałowe), odpady zielone, odpady wielkogabarytowe. Ponadto bezpośrednio od mieszkańców odbierane są odpady budowlane i rozbiórkowe, do wyczerpania limitu wynoszącego 1 m³/gospodarstwo domowe/rok.

Lublinianie znacznie częściej korzystają z punktów PSZOK, które w Lublinie funkcjonują w dość nowatorskim, zdecentralizowanym systemie, w ramach którego na terenie miasta została zorganizowana bardzo duża ilość punktów, gdzie mieszkańcy mogą samodzielnie, bezpłatnie dostarczyć odpady komunalne:

- leki są przyjmowane w 74 aptekach – w 2015 r. mieszkańcy oddali do aptek 9,535 Mg odpadów przeterminowanych leków.
- Ich zbiórka cieszy się dużym zainteresowaniem ze strony

mieszkańców, jak też i samych właścicieli aptek, którzy zgłaszają zapotrzebowanie pozyskania pojemników na przeterminowane leki,

- chemikalia (razem z lekami, bateriami, akumulatorami i niektórymi rodzajami elektroodpadów) w 20 specjalnych pojemnikach na odpady niebezpieczne rozstawionych w różnych dzielnicach miasta,
- zużyte baterie i akumulatory w punkcie zbiórki akumulatorów utworzonym przez firmę Trans-Wag Sp. z o.o. przy ul. Łęczyńskiej 58 oraz w 150 pojemnikach do zbiórki baterii i akumulatorów małogabarytowych, znajdujących się w siedzibach instytucji publicznych,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny w dwóch stałych i sześciu mobilnych punktach zbiórki, rozszerzonych o 10 pojemników do zbiórki sprzętu małogabarytowego rozstawione w różnych dzielnicach i uzupełnianych przez ogólnopolski system odbioru sprzętu wielkogabarytowego „na telefon” – Elektrośmieci – Lublin od 2008 r. realizuje program „Moje miasto bez elektrośmieci”. Partnerem akcji jest ElektroEko – Program obejmuje trzy działania: zorganizowanie punktów zbierania elektrośmieci, bezpośredni odbiór zużytych urządzeń elektrycznych z domów, edukacja w szkołach. Realizowany jest też projekt „Utworzenie miejskiego systemu zagospodarowania elektrośmieci we Lwowie na podstawie doświadczeń Miasta Lublin”, współfinansowany ze środków Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2007-2013. W 2015 r. w ramach selektywnej zbiórki elektroodpadów, w punktach zbierania znajdujących się w Lublinie zebrano 133 805 kg zużytego sprzętu. Łącznie z odbiorami z domów i ze szkół biorących udział w akcji „Moje miasto bez elektrośmieci” liczba ta wyniosła 223 812,9 kg,
- pozostałe rodzaje odpadów: zużyte opony (które także są zbierane podczas okazjonalnych akcji), odpady zielone, odpady budowlane i rozbiórkowe oraz meble i inne odpady wielkogabarytowe, są zbierane w PSZOK-ach. Ilość oddawanych odpadów budowlano-remontowych podlega wahaniom sezonowym w zależności od rytmu prac, wykazując wiosenno-lętnie maksimum i zimowe minimum. W 2015 r. odebrano

6 855,66 Mg tych odpadów. Mieszkańcy Lublina przedsiębiorcom odbierającym odpady oddali 2 504,62 Mg odpadów wielkogabarytowych.

Wyżej wymienione osiągnięcia pokazują skuteczność informowania mieszkańców Lublina o prawidłowych sposobach postępowania z odpadami komunalnymi.

W 2015 r. z terenu Lublina odebrano 85 245,841 Mg odpadów zmieszanych i 20 536,427 Mg odpadów frakcji suchej. Odebrane od właścicieli nieruchomości zmieszane odpady komunalne trafiają do instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów (MBP) składającej się z części mechanicznej (linia sortownicza z modułem wytwarzania paliwa alternatywnego) oraz części biologicznej (instalacji dynamicznego kompostowania). Selektywnie pozyskane odpady po przejściu przez instalację przetwarzania odpadów zebranych selektywnie poddawane są recyklingowi, natomiast pozostały „niesort” wykorzystywany jest do produkcji paliwa alternatywnego, kierowanego do odzysku poprzez wykorzystanie jako paliwo w procesach wysokotemperaturowego spalania, w piecach cementowych. Selektywnie zbierane odpady zielone kierowane są do kompostowania. Produktem procesu kompostowania jest naturalny środek poprawiający właściwości gleby znajdujący zastosowanie w uprawach polowych i rekultywacji gruntu. Bezpośrednią pochodną wyżej wymienionych działań jest znaczne ograniczenie ilości odpadów kierowanych na składowisko (w 2015 r. o 76 % w stosunku do 2012 r.)

8.2. Zieleń miejska

W ramach zadania – utrzymanie, konserwacja i renowacja zieleni (parków, skwerów i zieleńców) wykonano:

- kompleksową konserwację trawników 214 ha (pięciokrotne wykoszenie wraz z wygrabieniem),
- pielęgnację drzew, krzewów i żywopłotów: odmładzanie krzewów – 8 412 szt., pielęgnację skupin 32 608 m² sześciokrotne odchwaszczanie, dwukrotne odchwaszczenie żywopłotów 8 652 m² i cięcie żywopłotów 28 200 m²); zabiegi pielęgnacyjne w koronach drzew 801 szt., usuwanie odrostów u drzew 3 491 szt., usuwanie i frezowanie pni 183 szt.,

- sadzenie drzew i krzewów wraz z podlaniem – 540 szt. drzew i 11 960 szt. krzewów,
- założenie trawników 2 6315 m²,
- karczowanie drzew i krzewów do 10 lat – 879 szt.,
- przygotowanie rabat kwiatowych 700 m² oraz trzykrotną obsadę roślinami sezonowymi – wiosna (bratki), lato (aksamitka, begonia, mrozy), jesień (bratki),
- prace porządkowe (zbieranie i wywóz zanieczyszczeń),
- grabienie liści 826 000 m²,
- konserwację, naprawy, malowanie i remonty ławek i innych urządzeń architektury ogrodowej stanowiących wyposażenie parków, skwerów i zieleńców,
- utrzymanie rowów melioracyjnych na terenie Parku Ludowego.

Ponadto zakres prac w zabytkowym Ogrodzie Saskim obejmował:

- utrzymywanie elementów małej architektury, konserwacja i naprawy – ławki 216 szt., trejaż,
- utrzymanie terenu w czystości (10 ha),
- pielęgnację młodych drzew 78 szt.,
- ścinanie drzew z wywozem biomasy 29 szt.,
- usuwanie odrostów 1 315 szt.,
- zabiegi pielęgnacyjne w koronach drzew 40 szt.,
- pielęgnację skupin krzewów 20 200 m²,
- sadzenie krzewów 419 szt.,
- cięcie pielęgnacyjne krzewów 130 833 m²,
- pielęgnację żywopłotów 700 mb,
- pielęgnację pnączy 3 560 szt.,
- pielęgnację roślin okrywowych 5 000 m²,
- konserwację trawników – koszenie 487 322 m², odchwaszczanie 60 732 m², podlewanie 41 400 m², formowanie linii brzegowej 11 442 mb, wygrabiania liści z trawników, skupin, żywopłotów i roślin okrywowych 86 525 m², nawożenie trawników 121 464 m²; regeneracja zdewastowanych trawników 1 026 m²,
- dwukrotne przygotowanie istniejących rabat kwiatowych do obsady, obsada roślinami sezonowymi, pielęgnacja kwietników 93 m²,
- pielęgnację różanek 730 m²,

- pielęgnację rabat bylinowych i cebulowych 5 500 m²,
- usuwanie gniazd i płoszenie ptaków.

W ramach zawartych umów utrzymywanych było 47 placów zabaw. Od 13.05.2015 r. stałym utrzymaniem objętych jest 60 obiektów (place zabaw i siłownie zewnętrzne) w 53 lokalizacjach na terenie Lublina. W dn. 13.11.2015 r. zawarto umowę na stałe utrzymanie 5-ciu nowo powstałych obiektów. W ramach stałego utrzymania na bieżąco były prowadzone prace porządkowe obejmujące m.in. utrzymanie terenów w czystości, opróżnianie koszy, koszenie trawy, utrzymanie wymaganego poziomu żwirowych i piaskowych podłoży, remonty elementów ogrodzenia, naprawę i konserwację urządzeń zabawowych.

8.2.1. Zielone inwestycje, nowe nasadzenia

W 2015 r. na terenie miasta Lublin zostało założonych osiem skwerów. Lokalizacja w pobliżu osiedli jedno lub wielorodzinnych miała znaczący wpływ na program funkcjonalno-przestrzenny obiektów. Główną ideą aranżacji skwerów było wykorzystanie potencjału przyrodniczego miejsca. Pod względem kompozycyjnym skwery nawiązują do istniejących obiektów (ul. Gdańska), historii miejsca (ul. Plącego i Łaskiewicza) lub pierwszej litery ulicy, przy której są zlokalizowane (ul.: Aksini, Górską, Lotniczą, Lwowską, Piękną, Wokulskiego). Program funkcjonalno-przestrzenny oraz kompozycja założonych skwerów jest dostosowany indywidualnie do możliwości terenowych wybranych miejsc oraz potrzeb potencjalnych użytkowników. Wykonane układy komunikacyjne oparte na miękkich łukach mają zapewnić użytkownikom komfort w czasie przemieszczania się zaś zastosowane elementy wyposażenia: ławki, kosze na śmieci, tablice informacyjna, stojaki na rowery, stoliki do gry w szachy oraz gry ogrodowe w połączeniu z projektowaną szatą roślinną stanowią zwartą kompozycję o funkcji wypoczynkowej, rekreacyjnej oraz edukacyjnej:

- skwer przy ul. Aksini rozbudowa (dzielnica Węglin Północny) – skwer został wkomponowany w teren w sposób wykorzystujący walory miejsca w tym istniejącą szatę roślinną oraz ukształtowanie, które jest ważne z uwagi na ekspozycję widokową,
- skwer przy ul. Podhalańskiej rozbudowa (dzielnica Węglin) – skwer został zaprojektowany i założony w powiązaniu z istniejącym, kwadratowym zieleńcem oraz siłownią,

- skwer przy ul. Górskiej (dzielnica Czechów Południowy) – niewątpliwym atutem miejsca jest bliskie sąsiedztwo palcu zabaw oraz boisk sportowych. W związku z tym skwer stanowi strefę integracyjną dla użytkowników w różnych przedziałach wiekowych,
- skwer przy ul. Lotniczej (dzielnica Bronowice) – skwer został wkomponowany w teren w sposób wykorzystujący walory miejsca w tym istniejącą szatę roślinną,
- skwer przy ul. Lwowskiej (dzielnica Kalinowszczyzna) – skwer został wkomponowany w teren w sposób wykorzystujący walory miejsca w tym istniejącą szatę roślinną oraz ukształtowanie, które jest ważne z uwagi na ekspozycję widokową,
- skwer przy ul. Pięknej (dzielnica Dziesiąta) – skwer został wkomponowany w teren w sposób optymalnie wykorzystujący przestrzeń z uwagi na małą powierzchnię. W celu przesłonięcia nieestetycznych ścian i ogrodzeń znajdujących się w sąsiedztwie zastosowano zieloną kurtynę z pnączy,
- skwer przy ul. Plagego i Lańkiewicza (dzielnica Bronowice) – inspiracją do zagospodarowania skweru była działająca niegdyś na terenie miasta Lublin Fabryka Samolotów Plagego-Lańkiewicza,
- skwer przy ul. Wokulskiego (dzielnica Węglin Północny) – skwer został wkomponowany w teren w sposób wykorzystujący istniejącą szatę roślinną.

W ramach budżetu obywatelskiego:

- 1 000 drzew dla Lublina – prace polegające na wykonaniu nasadzeń drzew (287 szt.) zostały wykonane w lokalizacjach: Lwowska 10 szt., Sulisławicka 69 szt., Lotnicza 30 szt., Górka 21 szt., Piękna 4 szt., park Jana Pawła II 20 szt., Aksini 13 szt., Gdańska 23 szt., Wokulskiego 17 szt., Kalinowszczyzna 80 szt.,
- Park Czechów Północ – założono rabatę kwiatową o pow. 49 m². Dokonano dwukrotnej obsady letniej (mrozy i aksamitki) i jesiennej (bratki). Posadzono 350 szt. róż oraz 16 szt. drzew (jarzab). Ponadto zakupiono i zamontowano 19 szt. ławek i 12 szt. koszy.

Ponadto wykonano dostawę i montaż płotków oraz donic z obsadą roślinami na ul. Lubartowskiej, Placu Króla Władysława Łokietka i Krakowskie Przedmieście (deptak). Zakupiono również

ławki, kosze na odpady i inne elementy małej architektury tj. stoły betonowe do gry w szachy, warcaby lub puste, stoły do gry w tenisa, kosze do koszykówki oraz słupki do siatkówki na zagospodarowanie skweru przy ul. Plagego-Laśkiewicza. Zakupiono również 20 ławek betonowych bez oparcia na cmentarz komunalny przy ul. Dr. Męczenników Majdanka i ławki żeliwne na ul. Lubartowską i Krakowskie Przedmieście. Zakupiono i ustawiono na terenie zielonym przy ul. Peowiaków minirampę dla rolkarzy.

8.2.2. Współpraca z Radnymi Dzielnic i społecznością Lublina w tworzeniu nowych terenów zieleni

W ramach zadań dotyczących prac zgłoszonych przez Radnych Dzielnic, finansowanych z rezerwy celowej miasta wykonano następujące zadania:

- Rada Dzielnicy Felin – wykonano prace polegające na założeniu trawnika przy ul. Grygowej 4B (renowacja boiska) oraz wykaszaniu chwastów, traw i samosiewów oraz prześwietlaniu i wycince drzew i krzewów na terenie dzielnicy,
- Rada Dzielnicy Bronowice – doposażono plac zabaw na skwerze przy ul. Plagego-Laśkiewicza,
- Rada Dzielnicy Węglin Północny – zakupiono dwie piaskownice na place zabaw przy ul. Zagłoby oraz ul. Judyma a także ogrodzono place zabaw przy ul. Cyda i ul. Zagłoby,
- Rada Dzielnicy Węglin Południowy – zakupiono i zamontowano wyposażenie skweru przy ul. Podhalańskiej: urządzenia siłowni zewnętrznej. Ponadto zakupiono huśtawkę – bocianie gniazdo na plac zabaw przy ul. Szczecińskiej,
- Rada Dzielnicy Konstantów – zakupiono i zamontowano dwie ławki bez oparcia,
- Rada Dzielnicy Tatary – przy ul. Przyjaźni został ustawiony wioślacz oraz zakupiono ławkę z oparciem na plac zabaw przy ul. Gospodarczej,
- Rada Dzielnicy Za Cukrownią – ustawiono regulamin siłowni zewnętrznej w Parku Ludowym oraz urządzenia siłowni zewnętrznej. Ponadto zakupiono i ustawiono na placu zabaw przy ul. Betonowej przeplotnię pojedynczą,
- Rada Dzielnicy Śródmieście – doposażono plac zabaw przy ul. 3 Maja w karuzelę tarczową z siedziskiem oraz zakupiono

i zamontowano urządzenie zabawowe – lokomotywę na terenie placu zabaw przy ul. Farbiarskiej,

- Rada Dzielnicy Czuby Północne – zmodernizowano ogrodzenie, ustawiona piaskownicę, dwie ławki bez oparcia, kosz na odpady i siedzisko koszyckowe na placu zabaw przy ul. Herbowej. Ponadto zakupiono i zamontowano zestaw sprawnościowy dla dzieci w rejonie siłowni zewnętrznej zlokalizowanej pomiędzy Przedszkolem nr 31 a Zespołem Szkół nr 10,
- Rada Dzielnicy Głusk – ustawione dwa stojaki rowerowe na terenie zielonym przy ul. Głuskiej,
- Rada Dzielnicy Czuby Południowe – wykonano 265 m² trawnika na działce przy ul. Wyżynnej,
- Rada Dzielnicy Wieniawa – wykonano ogrodzenie piaskownicy na placu zabaw przy ul. Popiełuszki.

8.2.3. Mała infrastruktura miejska

W 2015 r. ze środków Gminy utrzymywane były dwie fontanny (na Placu Litewskim i na Placu Centralnym w Ogrodzie Saskim), układ pompowy Stawu Dolnego w Ogrodzie Saskim, przepompownia wód drenażowych przy ul. Dzierżawnej, 106 źródeł ulicznych, 4 punkty szybkiego napełniania wozów strażackich. W zakresie prowadzonych prac wykonywane są prace konserwacyjne, interwencyjne i remontowe oraz opłacana jest dostawa wody i energii elektrycznej do obiektów.

W 2015 r. w zakresie bieżącego utrzymania:

- rozmrożono 2 źródła uliczne,
- wymieniono 6 kolumn źródłowych,
- wykonano 84 remonty częściowe źródeł i punktów szybkiego napełniania,
- wymieniono pompę w przepompowni wód drenażowych przy ul. Dzierżawnej (awaria urządzenia),
- wyremontowano zużytą pompę w fontannie na Pl. Centralnym w Ogrodzie Saskim.

8.3. Działalność Miejskiego Architekta Zieleni

Biuro Miejskiego Architekta Zieleni w ramach działań mających na celu poprawę estetyki, podniesienie atrakcyjności terenów

miejskich oraz zwiększenie udziału roślin w zurbanizowanym środowisku miejskim, w 2015 r. wykonało następujące zadania:

- zaprojektowane a następnie zakupione zostały nowe aranżacje roślinne – 27 szt. donic miejskich okrągłych, wykonanych z betonu odlewniczego piaskowanego w kolorze szarym, obsadzonych sadzonkami lipy srebrzystej 'Brabant' (po 1 szt. w każdej donicy) oraz kompozycjami krzewów i krzewinek ozdobnych wyściełających powierzchnie wokół pni drzewek. Donice ustawiono w Centrum miasta, w następujących lokalizacjach: ul. Krakowskie Przedmieście – na odcinku od ul. 3 Maja do ul. Ewangelickiej, ul. Zielona przy skrzyżowaniu z ul. Staszica, plac Wolności, plac Balickiego, ul. Lipowa – w obrębie skrzyżowania z ul. Narutowicza. Na powyższy cel przeznaczono 81 064,80 zł brutto,
- rozstawiono 18 szt. konstrukcji kwiatowych z obsadzeniami sezonowymi pelargonii bluszczolistnej w następujących lokalizacjach: przy Zamku 4 szt., ul. Królewska 4 szt., ul. Krakowskie Przedmieście 3 szt., ul. Kapucyńska 4 szt., Pl. Wolności 3 szt.,
- w ramach ukwiecania miasta posadzono w pasach drogowych przy skrzyżowaniu ul. Dolnej/al. Solidarności i ul. Lubomelskiej/al. Solidarności rośliny cebulowe w ilości 840 m² tj. 33 600 szt. oraz na zboczach przy Zamku (strona frontowa) 200 m² tj. 8 000 szt. i na placu im. L. Kaczyńskiego 100 m² tj. 4 000 szt.,
- jako nowe propozycje zagospodarowań rozpoczęto realizację „zielonych bibliotek” – przyjaznych enklaw zieleni w pobliżu bibliotek publicznych w czterech lokalizacjach: przy ul. Judyma, Krężnickiej, Bursztynowej i Szaserów gdzie posadzono łącznie 53 drzewa, 257 krzewów liściastych i 10 krzewów iglastych zgodnie z projektami wykonanymi przez studentów Uniwersytetu Przyrodniczego,
- do nowych propozycji nasadzeń włączono jeszcze pierwszy etap zagospodarowania rond, w ramach których zrealizowano nasadzenia na rondzie im. R. Kuklińskiego w ilości 460 szt. róż, kolejne cztery ronda: im. Narodowych Sił Zbrojnych, im. Zrzeszenia Wolność i Niezawisłość, im. 27 Dywizji Wołyńskiej Piechoty AK, im. Sportowców zagospodarował Zarząd Dróg i Mostów, autorami projektów są studenci Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego,

- w ramach współpracy z Radami Dzielnic w poszczególnych rejonach miasta wykonane zostały następujące nasadzenia:
  - Dzielnica Kalinowszczyzna: drzewa iglaste – 29 szt., krzewy iglaste – 33 szt., krzewy liściaste – 76 szt., żywopłoty – 10 mb.,
  - Dzielnica Czechów Południowy: krzewy liściaste – 33 szt., krzewy iglaste – 22 szt., drzewa iglaste – 26 szt.,
  - Dzielnica Wieniawa: krzewy liściaste – 58 szt.,
  - Dzielnica Konstantynów: drzewa liściaste – krzewy liściaste – 5 szt., byliny – 184 szt., rośliny cebulowe – 2 193 szt.,
  - Dzielnice Czuby Północne: drzewa liściaste – 20 szt., drzewa iglaste – 10 szt., krzewy liściaste – 17 szt., krzewy iglaste – 5 szt.,
  - Dzielnica Czuby Południowe: drzewa liściaste – 12 szt., krzewy liściaste – 117 szt., krzewy iglaste – 5 szt., żywopłoty – 18 mb.,
  - Dzielnica Wrotków: krzewy liściaste – 248 szt., drzewa iglaste – 6 szt., krzewy iglaste – 21 szt.,
  - Dzielnica Felin: krzewy liściaste – 150 szt., krzewy iglaste – 25 szt.,
  - Dzielnica Bronowice: krzewy liściaste – 20 szt.,
  - Dzielnica Dziesiąta: skwer ul. Sulisławicka – ul. Tetmajera: krzewy liściaste – 120 szt., krzewy iglaste – 156 szt.,
  - Dzielnica Głusk: byliny – 229 szt.

Całkowity koszt realizacji powyższych zadań wyniósł 195 602,14 zł brutto, w tym 65 000,00 zł brutto z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie w formie dotacji.

W ramach prac koncepcyjnych i planistycznych wykonano projekty nasadzeń w pasach drogowych ulic: Smorawińskiego/Szelińskiego, Lubomelskiej/Al.Solidarności, Filaretów/Jana Pawła II, Orkana, Turystycznej/Melgiewskiej, Al. Kraśnickiej, Granitowej wykonanych przez Zarząd Dróg i Mostów ze środków budżetu obywatelskiego oraz projekt skweru w dzielnicy Głusk, wykonany następnie przez Wydział Inwestycji i Remontów, a także projekty zagospodarowania terenu wokół szkoły muzycznej i na terenie schroniska dla zwierząt.

8.4. Rewitalizacja doliny Bystrzycy

8.4.1. Program zagospodarowania doliny rzeki Bystrzycy

Dn. 30.04.2015 r. zakończyły się konsultacje społeczne opracowania „Rzeka Bystrzyca – dolina inspiracji” w których wzięli udział mieszkańcy Lublina, radni Rady Miasta Lublin i Rad Dzielnic oraz Rada Kultury Przestrzeni. Propozycje i uwagi zgłoszone w trakcie pięciu spotkań oraz przesłane pocztą tradycyjną i elektroniczną uwzględniono w dokumencie „Projekt rewitalizacji doliny Bystrzycy”. Został on pozytywnie zaopiniowany przez zespół zadaniowy powołany Zarządzeniem Prezydenta Miasta Lublin nr 50/10/2012 z dn. 15.10.2012 r. oraz przez Kolegium Prezydenckie.

Projekt zawiera ponad 20 pojedynczych przedsięwzięć i będzie realizowany we współpracy z gminami Strzyżewice, Głusk oraz Wólka po uzyskaniu dofinansowania zewnętrznego w 2016 r. Pierwszym etapem prac będzie opracowanie koncepcji i studium wykonalności oraz dokumentacji technicznej na poszczególne przedsięwzięcia.

8.4.2. Współpraca ze środowiskiem naukowym

W celu zachowania unikatowych walorów przyrodniczych doliny Bystrzycy oraz wąwozów i suchych dolin Lublina, Prezydent Miasta podpisał w czerwcu 2015 r. list intencyjny z przedstawicielami lubelskich uczelni wyższych będący deklaracją współpracy przy przygotowaniu i realizacji projektów ich zagospodarowania.

8.4.3. Zbiornik Zemborzycki

Zgodnie z zawartym Porozumieniem w celu wspólnej realizacji z Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji „Bystrzyca” Sp. z o.o.” zadań wynikających z utrzymania, konserwacji lub remontów istniejących budowli i urządzeń wodnych stanowiących tzw. „mienie związane z gospodarką wodną” jakim jest Zbiornik Zemborzycki wykonano:

- remont jazu mający na celu przywrócenie sprawności istniejącej instalacji hydraulicznej i elektrycznej napędu zamknięć kłapowych wraz z przeprowadzeniem odnowienia powłoki antyko-

rozyjnej na całości klap oraz wszystkich elementów układu napędowego,

- remont budowli umocnieniowych prawego brzegu zbiornika.

W ramach rekultywacji Zbiornika Zemborzyckiego prowadzonej przez Wydział Ochrony Środowiska wykonano sztuczne tarliska dla sandacza, wpuszczono 3 500 kg narybku jesiennego szczupaka oraz wykonano zadanie polegające na naprawie, konserwacji i rozbudowie barier biologicznych.

8.4.4. Park Zawilcowa

W grudniu 2015 r. ukończono trwający dwa lata pierwszy etap budowy Parku Zawilcowa obejmujący jego południowo-zachodni fragment (1,5 ha) przeznaczony pod plac zabaw. Z budżetu miasta sfinansowano założenie trawnika, dostawę i montaż ogrodzenia, elementów małej architektury oraz 11 urządzeń zabawowych jak również rozbiórkę zlokalizowanych w sąsiedztwie budynków oczyszczalni ścieków. Pozostały teren (14 ha) zostanie zagospodarowany po uzyskaniu dofinansowania ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

8.4.5. Wąwozy i suche doliny

W celu promocji charakterystycznej dla Lublina rzeźby lessowej we wrześniu 2015 r. zostały ogłoszone dwa konkursy: o Nagrodę Prezydenta Miasta Lublin na najlepszą pracę dyplomową poświęconą tematyce wąwozów i suchych dolin Lublina (Zarządzenie Prezydenta Miasta Lublin nr 37/9/2015 z dn. 16.09.2015 r.) oraz fotograficzny „Wąwozy Lublina – walory przyrodnicze” (Zarządzenie Prezydenta Miasta Lublin nr 38/9/2015 z dn. 16.09.2015 r.). Rozstrzygnięcie obu konkursów planowane jest na 21.10.2016 r.

Przedstawiciele Urzędu Miasta, lubelskich uczelni wyższych oraz Stowarzyszenia Obrońców Wąwozów „Zimne Doły” wytypowali najcenniejsze przyrodniczo formy, które będą przedmiotem prac prowadzących do pełnej inwentaryzacji oraz wskazania zagrożeń i możliwości ochrony:

- nr 13 – wąwóz w rejonie ul. Poligonowej (Czechów Południowy i Czechów Północny),
- nr 28 – wąwóz w rejonie ul. Świdnickiej i Rumiankowej (Ponikwoda),

- nr między 43 a 53 – „Zimne Doły” (Szerokie i Węglin Północny),
- nr 61 – wawóz w rejonie ul. Węglinek (Węglin Południowy i Czuby Południowe).

Prace zostaną zrealizowane po uzyskaniu dofinansowania z WFOŚiGW w 2016 r.

8.5. Oczyszczanie utwardzonych terenów miasta poza pasem drogowym

Stałym utrzymaniem w okresie całego roku objęto pow. 174 000 m², którą w sezonie zimowym odśnieżano i uszorstniano każdorazowo po opadach śniegu. Pozostałe powierzchnie odśnieżano na interwencje.

W okresie letnim częstotliwości stałego ręcznego oczyszczania powyższej powierzchni zawierały się w przedziale od raz na dwa tygodnie do dwa razy na tydzień oraz codziennie w ścisłym centrum miasta (np. Plac Litewski, Plac Lecha Kaczyńskiego, Plac po Farze). Pozostałe, nieujęte w stałym utrzymaniu tereny utwardzone podlegały jednorazowym, tzw. interwencyjnym oczyszczaniom.

Na terenach utwardzonych poza pasem drogowym opróżnianie ok. 560 szt. koszy z częstotliwością uzależnioną od ich lokalizacji i natężenia ruchu pieszego tzn. z częstotliwością opróżniania od jeden raz na tydzień do dwa razy na dobę w ścisłym centrum miasta.

Niezależnie od powyższego oczyszczano i przeprowadzono tzw. pielęgnację alejki z kruszywa granitowego w Ogrodzie Saskim.

W 2015 r. realizowano również zadania z budżetu obywatelskiego. W zakresie związanym z czystością dokonano zakupu 63 koszy na psie odchody, które zlokalizowano na terenach poza pasem drogowym, przyjmując zaproponowaną przez wnioskodawcę zadania zasadę ustawiania pięciu koszy na terenie każdej dzielnicy miasta, wg jej wskazań, przy czym trzy rady dzielnic w ogóle nie życzyły sobie tego rodzaju koszy. Po ustawieniu kosze zostały włączone w zakres stałego opróżniania.

W ramach zadania remont ciągów pieszych zrealizowano łącznie 16 pozycji w poniższych lokalizacjach:

- przy ul. Lwowskiej 6 (remont zjazdu dla wózków),
- przy ul. Dziewanny 16 (remont schodów z kostki brukowej),
- bieżący remont nawierzchni asfaltowej w wąwozie Rury,
- utwardzenie nawierzchni ciągu pieszego do Pomnika Jana Pawła II,
- utwardzenie nawierzchni na skwerze przy ul. Lwowskiej,
- utwardzenie nawierzchni na skwerze przy ul. Plątego i Łaskiewiczza
- utwardzenie nawierzchni na skwerze przy ul. Lotniczej,
- utwardzenie nawierzchni na skwerze przy ul. Pięknej,
- utwardzenie nawierzchni na skwerze przy ul. Górskiej,
- utwardzenie nawierzchni na skwerze przy ul. Gdańskiej,
- utwardzenie nawierzchni na skwerze przy ul. Wokulskiego,
- utwardzenie nawierzchni na skwerze przy ul. Aksini,
- remont schodów do wąwozu od ul. Okrzei,
- remont nawierzchni chodnika przy ul. Oratoryjnej,
- utwardzenie nawierzchni przy ul. Firlejowskiej,
- bieżąca naprawa kładki dla pieszych w Parku Jana Pawła II.

W ramach zadań zgłaszanych przez rady dzielnic zrealizowano: remont nawierzchni placu na działce nr 42/2 przy ul. Wyżynnej oraz ustawienie toalety przenośnej na okres letni w parku przy skrzyżowaniu ul. Głuskiej i ul. Wygodnej.

8.6. Zarządzanie energią – plan gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Lublin

Rada Miasta Lublina Uchwałą nr 360/XIII/2015 z dn. 23.12.2015 r. przyjęła Plan gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Lublin. Na opracowanie dokumentu Gmina Lublin otrzymała dofinansowanie z NFOŚiGW w ramach IX osi priorytetu POIiŚ Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 (Działanie 9.3 Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej – plany gospodarki niskoemisyjnej). Wartość projektu wyniosła 177 350 zł, w tym dofinansowanie 85 % czyli 150 747 zł oraz wkład własny Urzędu Miasta Lublin 15 % czyli 26 603 zł.

Plan gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Lublin został opracowany siłami własnymi Urzędu Miasta Lublin. Do zarządzania ww. projektem nieinwestycyjnym Prezydent Miasta Lublin powołał

zarządzeniem nr 46/8/2014 z dn. 18.08.2014 r. wewnątrzurzędowy zespół zadaniowy w ramach procedury PRINCE 2.

Konieczność opracowania i realizacji Planu gospodarki niskoemisyjnej wynika ze zobowiązań określonych w ratyfikowanym przez Polskę Protokole z Kioto oraz w pakiecie klimatyczno-energetycznym przyjętym przez Komisję Europejską w grudniu 2008 r. Opracowanie planu wynika także z Założeń Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej, przyjętych przez Radę Ministrów 16.08.2011 r.

Plan gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Lublin jest dokumentem strategicznym, w którym zaplanowano działania i środki na podniesienie efektywności energetycznej, zwiększenie ilości energii wytwarzanej w odnawialnych źródłach energii oraz redukcję emisji gazów cieplarnianych w mieście. Działania te ściśle łączą się z poprawą jakości powietrza.

Plan gospodarki niskoemisyjnej (PGN) przewiduje działania do 2023 r. i aktywnie włącza Lublin w realizację polityki klimatyczno-energetycznej UE do 2020 r. PGN zawiera bazę danych o zużyciu energii, wielkości emisji dwutlenku węgla i wielkości energii pozyskiwanej z OZE na terenie Lublina. Baza obejmuje zużycie energii cieplnej (jako ciepła systemowego), energii elektrycznej i energii ze spalania paliw kopalnych. PGN jest pierwszym dokumentem w Lublinie, który w tak szerokim zakresie opisuje gospodarkę energetyczną miasta. Dokument obejmuje sektory (budynki, transport, usługi i przemysł) oraz podmioty (publiczne i prywatne) będące producentami i odbiorcami energii.

Celem nadrzędnym Planu jest podniesienie poziomu i jakości życia społeczności Lublina, realizacja polityki energetyczno-klimatycznej Unii Europejskiej i poprawa jakości powietrza w mieście. Cel będzie osiąganý poprzez szereg działań takich jak: poprawa efektywności energetycznej w budynkach, rozwój zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i niskoemisyjnego transportu, rozwój ciepła systemowego w Lublinie, wytwarzanie i dystrybucja energii pochodzącej z odnawialnych/alternatywnych źródeł energii, zwiększenie efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach i administracji oraz działania informacyjne, edukacyjne i uzupełniające. Stworzenie i realizacja planu niesie mieszkańcom Lublina wielowymiarowe korzyści społeczne, ekologiczne i ekonomiczne.

8.7. Ochrona zwierząt

8.7.1. Realizacja „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt”

„Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta Lublin na 2015 r.” został przyjęty Uchwałą nr 105/V/2015 Rady Miasta Lublin z dn. 26.03.2015 r. Program obejmował wyłapywanie, opiekę, diagnostykę, leczenie zwierząt bezdomnych z uwzględnieniem zwierząt gospodarskich, a także zakup karmy dla kotów wolno żyjących oraz trwałe oznaczanie psów. W ramach Programu nawiązano współpracę z 84 społecznymi opiekunami kotów wolno żyjących, którzy podjęli się dokarmiania tych zwierząt. Na ten cel zakupiono 2 349 kg suchej karmy. Akcją dokarmiania objęto 1 213 kotów. W ramach Programu pokryto koszty gotowości użyczenia pomieszczeń na potrzeby przetrzymywania zwierząt gospodarskich. Podczas przeprowadzonej akcji bezpłatnego czipowania psów w pięciu zakładach leczniczych na terenie Lublina udało się oznakować 200 psów. W prowadzonej przez tutejszy Wydział bazie danych zewidencjonowanych jest 8 824 psów.

8.7.2. Realizacja „Planu postępowania z dzikimi zwierzętami”

W wyniku zawartych porozumień z lecznicami weterynaryjnymi oraz Uniwersytetem Przyrodniczym – Wydział Ochrony Środowiska podejmował działania dot. ochrony zagubionych w mieście dzikich zwierząt. Podjęto 185 interwencji. Bezpośrednio po odłowieniu na wolność wypuszczono 35 zwierząt, natomiast w przypadku 4 interwencji zwierzęta po odbyciu rekonwalescencji zostały wypuszczone na wolność.

W 6 przypadkach stwierdzono zgon zwierzęcia, w 43 przypadkach stwierdzono konieczność wykonania eutanazji. W 39 przypadkach odnotowano ucieczkę zwierzęcia, natomiast w 10 przypadkach zwierzę zostało przepłoszone. W 24 zgłoszonych interwencjach nie odnaleziono zwierzęcia we wskazanym miejscu, w 3 przypadkach dokonano oględzin terenu, na którym widywane były zwierzęta. W 21 przypadkach, pomimo rozstawienia klatek na kilka dni, odstąpiono od podjętych działań, gdyż nie schwytano żadnego zwierzęcia.

W 2015 r. kontynuowano rozpoczętą w 2006 r. akcję sterylizacji i kastracji kotów wolno żyjących na terenie Miasta Lublin w celu ograniczenia ich populacji. Do WOŚ wpłynęły wnioski na wysterylizowanie 498 kotów, z czego środki w budżecie wystarczyły na wysterylizowanie 152 zwierząt w tym: 136 kocic i 16 kocurów. Zabiegi wykonywano na podstawie zawartych umów z zakładami leczniczymi dla zwierząt przy ścisłej współpracy ze społecznymi opiekunami kotów wolno żyjących.

8.7.3. Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt w Lublinie

W lipcu 2007 r. Wydział Ochrony Środowiska przejął od Wydziału Gospodarki Komunalnej nadzór nad Schroniskiem dla Bezdomnych zwierząt w Lublinie. Na podstawie umowy nr 167/OŚ/13 z dn. 31.12.2013 r. prowadzenie Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt w Lublinie powierzono Specjalistycznej Przychodni dla Zwierząt POLIWET. W ramach zawartej umowy Gmina Lublin pokrywa koszty związane z administrowaniem schroniska, koszty odłowu i utrzymania zwierząt (psy, koty, zwierzęta egzotyczne), przeprowadzanych zabiegów kastracji/sterylizacji i czipowania zwierząt, ich doraźnego leczenia oraz koszty zbierania zwłok zwierzęcych. Koszty to ryczałt dla firmy administrującej schroniskiem. Umowa obowiązuje do dn. 31.12.2017 r.

W 2015 r. do Schroniska przyjęto 970 psów, 605 kotów i 38 zwierząt egzotycznych. Średnio miesięcznie na koszt gminy było utrzymywanych 199 psów, 124 koty oraz 91 zwierząt egzotycznych.

9. KULTURA, SPORT I TURYSTYKA

9.1. Działalność miejskich instytucji kultury

W 2015 r. Miasto Lublin prowadziło 11 instytucji kultury: Centrum Kultury w Lublinie, Dzielnicowy Dom Kultury „Bronowice”, Zespół Pieśni i Tańca „Lublin” im. Wandy Kaniorowej, Teatr im. H. Ch. Andersena w Lublinie, Galeria Labirynt, Ośrodek „Brama Grodzka – Teatr NN”, Miejska Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie, Ośrodek Międzykulturowych Inicjatyw Twórczych „Rozdroża”, Dzielnicowy Dom Kultury „Węglin”, Teatr Stary w Lublinie oraz Warsztaty Kultury w Lublinie.

9.1.1. Centrum Kultury w Lublinie

Centrum Kultury w Lublinie jest jedną z najprężniej działających jednostek kulturalnych na Lubelszczyźnie. Szerokie pole działania instytucji obejmuje realizację i prezentację projektów artystycznych, pracę warsztatową oraz działania w zakresie edukacji i upowszechniania kultury. Centrum Kultury jest instytucją otwartą, prezentującą szerokie spektrum wydarzeń artystycznych.

Działalność CK została podzielona na dwa piony: artystyczny oraz programowy. Do pionu artystycznego zaliczały się:

- Provisorium,
- Kompania Teatr,
- Scena PraPremier InVitro – to pierwszy w Polsce teatr, którego wszystkie realizacje mają charakter prapremierowy,
- Teatr Maat Projekt,
- Lubelski Teatr Tańca,
- neTTTheatre. W 2015 r. kontynuowano działania związane z europejskim projektem „Songs of My Neighbours”, którego finał odbył się na Cyprze w kwietniu 2015 r.,
- Czytelnia Dramatu. W 2015 r. odbyło się 12 czytań performacyjnych,

- Galeria Biała,
Do pionu programowego wliczały się:
- Edukacja Kulturalna, w ramach której przygotowano i zrealizowano projekty edukacyjne związane z kulturą żywego słowa, literaturą, młodzieżowym ruchem artystycznym, muzyką oraz edukacją wielokulturową,
- Impresariat. Zorganizowano szereg koncertów w Sali Widowiskowej Centrum Kultury. Wystąpili m.in.: Mikrokolektyw z francuskim gitarzystą Noelem Akchote, Mikromusic, Bartłomiej Oleś & Tomasz Dąbrowski / „Chapters”, John Porter, Hidden Orchestra (UK) – AV Shov oraz Pustki. Impresariat był organizatorem Land Art Festiwal, w ramach którego instalacje artystyczne przygotowali artyści z Polski, Ukrainy, Białorusi, Włoch oraz Stanów Zjednoczonych,
- Lubelski Salon Artystyczny. W ramach projektu zorganizowane były spektakle teatralne, wyselekcjonowane z najlepszych polskich scen teatralnych. Uzupełnieniem przeglądu dzieł teatralnych były również wydarzenia muzyczne – recitale poetyckie oraz aktorskie,
- Kinoteatr Projekt. W 2015 r. zorganizowano 40 pełnometrażowych pokazów Kina za Rogiem, które obejrzało 1 632 widzów. Po seansach, w których wzięło udział 2 300 widzów, miały miejsce dyskusje z widownią. Podczas najważniejszego wydarzenia Kinoteatru Projekt – festiwalu Złote Mrówkojady odbyło się 9 pokazów filmów pełnometrażowych, 23 pokazy 95 filmów krótkometrażowych. W sumie wzięło w nich udział 2 700 widzów,
- Konfrontacje Teatralne. Głównym hasłem edycji był teatr niezależny. W ciągu 9 dni zaprezentowano ponad 40 wydarzeń artystycznych, w tym m.in. polską premierę najnowszej produkcji Jana Lauwersa i Needcompany „The Blind Poet”,
- Kino Korytarz. W pierwszym półroczu odbyły się 3 festiwale filmowe, których współorganizatorem lub partnerem było CK. W drugim półroczu w kinie odbyły się 54 projekcje filmowe, w tym międzynarodowe produkcje filmowe i filmy dokumentalne,
- Lubelski Informator Kulturalny ZOOM, który jest bezpłatnym miesięcznikiem ukazującym się od kwietnia 2004 r., a jego wydawcą jest Centrum Kultury w Lublinie. W 2015 r. zostało wy-

danych 12 numerów LIK ZOOM. Nakład każdego z nich wynosił do kwietnia 5 000 szt., natomiast od maja 6 500 szt. Ilość stron wahała się od 84 do 132,

- Pracownia Promocji Dziedzictwa Kulturowego, której misją jest upowszechnianie i promocja wybranych zjawisk kulturowych wśród mieszkańców oraz promocja Lublina, Lubelszczyzny i Polski za granicą,
- Rytm jest amatorskim zespołem tanecznym. Celem zajęć tanecznych jest rozwijanie zainteresowań muzycznych, rozwijanie wrażliwości na muzykę, doskonalenie poczucia rytmu, budzenie wiary we własne możliwości, pokonywanie tremy i nieśmiałości, czerpanie radości z udziału w zajęciach tanecznych,
- Latające Warsztaty Rękodzieła. Jest to pracownia kursów plastyki, rzemiosła artystycznego, krawiectwa, itp. w Centrum Kultury w Lublinie,
- Słodko-Gorzki Festiwal Teatralny. 10 edycja Festiwalu odbyła się w dn. 12-14.06.2015 r., podczas którego odbyły się koncerty muzyczne, spektakle, dyskusje, spotkania, warsztaty oraz szkolenia,
- Wschodnioeuropejska Platforma Sztuk Performatywnych (East European Performing Arts Platform) – EEPAP. W ramach Platformy odbyły się m.in. warsztaty taneczne oraz pokaz spektaklu,
- Pracownia Sztuki Zaangażowanej Społecznie Rewiry. Podstawowym założeniem działalności pracowni jest przekonanie, że kultura i sztuka mogą stać się mechanizmem zmiany społecznej i realnie wpływać na życie mieszkańców Lublina,
- Pracownia Sztuczka, która tworzy kompleksową ofertę dla dzieci i rodziców. W skład programu wchodzi m.in. „BawiMisie” – cykl zajęć sensorycznych inspirowany potrzebami małych dzieci, które poznają i odkrywają świat głównie poprzez zmysły oraz „NuciMisie” – zajęcia umuzykalniające dla dzieci w wieku 3-5 lat,
- Sonic Phenomena – projekt koncertów cyklicznych mający na celu prezentację najświeższych zjawisk z obszaru elektronicznej muzyki eksperymentalnej,
- Most Kultury. W 2015 r. odbyła się 3 edycja projektu. Zrealizowano 37 koncertów, 43 warsztaty, kilkanaście potańcówek

oraz spektakle improwizacji. Poza tym odbyły się również pikniki, warsztaty kulinarne, salsoteki oraz wystawy,

- Muszla Koncertowa. Od maja do września 2015 r. w Muszli Koncertowej zorganizowano ponad 40 wydarzeń. Były to koncerty m.in. Piotra Selima, Ewy Szlachcic z hitami muzyki filmowej oraz Łukasza Jemioły. 15. Wirydarz Centrum Kultury rozpoczął swoją działalność 1.05.2015 r. Jest on miejscem interdyscyplinarnych wydarzeń kulturalnych ze szczególnym uwzględnieniem działań muzycznych,
- Punkt Kultury. Projekt zrealizowany w kwietniu i maju 2015 r. na ul. 1-go Maja w Lublinie zakładający aktywizację i integrację jej mieszkańców. Celem zadania stała się szeroko pojęta edukacja kulturalna i profilaktyka społeczna,
- Pracownia Człowiek Miasto. W czerwcu 2015 r. Pracownia zrealizowała projekt ArtAttack/Space, który był jedną z największych inicjatyw kulturalnych podjętych przez polskie środowiska w Gruzji. Pracownia brała udział we współorganizacji projektu „Kongres Kultury Partnerstwa Wschodniego”, który odbył się w dn. 4-6.09.2015 r. Natomiast w grudniu realizowała Międzynarodowy Polsko-Ukraiński Festiwal „Jazz Bez”. Przez cały rok pracownia prowadziła prace przygotowawcze do obchodów 700-lecia Lublina.

9.1.2. Dzielnicowy Dom Kultury „Bronowice”

W 2015 r. w Dzielnicowym Domu Kultury „Bronowice” były realizowane programy mające na celu zaspokajanie potrzeb środowiska lokalnego poprzez prowadzenie działalności w zakresie upowszechniania kultury i edukacji kulturalnej.

W 2015 r. dom kultury realizował projekt Budżetu Obywatelskiego „Podwórka na temat, czyli czarujemy przestrzeń dzielnicy Dziesiąta”. Projekt zakładał odczarowanie sześciu podwórek w dzielnicy Dziesiąta, które za sprawą kilkumiesięcznej twórczej pracy mieszkańców i animatorów stały się atrakcyjną przestrzenią, otwartą na realizacją działań sąsiedzkich w różnych obszarach tematycznych.

W 2015 r. Dzielnicowy Dom Kultury „Bronowice” oznaczony został certyfikatami: „Miejsce Przyjazne Seniorom”, „Strefa 60+”, „Miejsce Przyjazne Rodzicom i Dzieciom” oraz certyfikatem potwierdzającym uczestnictwo w programie „Rodzina Trzy Plus”.

W okresie sprawozdawczym DDK „Bronowice” realizował zarówno zajęcia stałe, jak i wydarzenia cykliczne i okazjonalne o charakterze artystyczno-edukacyjnym. Kontynuowane były również działania edukacyjne i prospołeczne, m.in. w ramach programów „Dzielnice Kultury”. Do nowych inicjatyw realizowanych w 2015 r. należą: nowe formy zajęć stałych: Kawiarenki Krawieckie, Klub Dzieci Ciekawych Wszystkiego – interdyscyplinarne zajęcia dla młodzieży, Warsztaty komputerowe dla seniorów, Projekt Senior (warsztaty rękodzieła dla seniorów).

W 2015 r. Dzielnicowy Dom Kultury „Bronowice” realizował wydarzenia artystyczne i edukacyjne. W okresie sprawozdawczym zrealizowano 115 projektów adresowanych do różnych grup wiekowych. Były to działania o charakterze artystycznym i edukacyjnym oraz formy typowo rekreacyjne służące integracji społecznej, promujące kulturalne wykorzystanie czasu wolnego. Wśród zrealizowanych działań były: koncerty, spektakle teatralne, wykłady i prelekcje, spotkania, warsztaty, pokazy taneczne, pikniki rodzinne, zabawy taneczne, audycje muzyczne, wydarzenia edukacyjno-sportowe oraz działania animacyjno-integracyjne.

Działalność wystawiennicza DDK „Bronowice” prowadzona jest w trzech galeriach (Galeria Krańcowa, Galeria Mała, Galeria w Pasażu), gdzie zrealizowano łącznie 23 wystawy, które obejrzało ponad 5 600 osób.

W 2015 r. dla dzieci i młodzieży szkolnej zorganizowano następujące akcje: Akcja Zima w Mieście oraz Akcja Lato w Mieście.

9.1.3. Zespół Pieśni i Tańca „Lublin” im. Wandy Kaniorowej

Działalność szkoleniowa Zespołu Pieśni i Tańca „Lublin” im. Wandy Kaniorowej wyznaczona jest w cyklu roku szkolnego i trwa od września do czerwca. We wrześniu 2015 r. przeprowadzony został coroczny nabór do Zespołu, w wyniku którego przyjętych zostało 150 dzieci, co spowodowało powiększenie Zespołu do 19 grup. Od września 2015 r. w skład ZPIT „Lublin” wchodziły następujące grupy taneczne: I Reprezentacja, II Reprezentacja, Lubelacy, Lubliniacy, Lubelacy I, Lubliniacy I, Dzieci Lublina, Dzieci Lublina I, Mały Lublin, Mały Lublin I, Lublinianki, Lubelanki, Nutki, Słoneczka, Lubelaczki, Wiolinki, Wróbelki, Mali Muzykanci, Lubliniaczki oraz dwie kapele: reprezentacyjna i młodzieżowa.

Grupa dodatkowa tzw. „seniorów”, składająca się z byłych tancerzy Zespołu również kontynuowała zajęcia.

ZPiT „Lublin” zorganizował dwa letnie warsztaty szkoleniowo-wypoczynkowe w Krasnobrodzie i Tyliczu, które były adresowane dla grup dziecięcych, podczas których młodzi członkowie Zespołu obok programu turystycznego doskonaliли swoje umiejętności taneczne.

W ramach działalności artystycznej i koncertowej Zespołu miały miejsce następujące wydarzenia: koncerty „Cichuteńko pośród nocy”, „A w naszym Lublinie”, „Lublin – Lublinowi”, imprezy „Polonez dla Lublina”, program „Mody i kody” oraz patronat Dziecięcemu Festiwalowi Tańców i Przyspiewek Ludowych „Lublin tańcem malowany”.

Jedną z podstawowych funkcji realizowanych przez Zespół jest promocja kultury polskiej za granicą. W ramach realizacji powyższego zadania poszczególne grupy ZPiT uczestniczyły w pięciu międzynarodowych festiwalach folklorystycznych: udział grupy Lubliniacy I w festiwalu III International Fidan Music & Folk Dance Festival „Belgrad Award 2015”, grupy Lubelacy I w 17 Międzynarodowym Dziecięcym Festiwalu w Nikozji, II Reprezentacji w festiwalu folklorystycznym pod nazwą „34 emes Sacres du Folklore 2015”, grupy Lubelacy I w festiwalu folklorystycznym „Grand Prix der Folklore”, grupy Lubliniacy wraz z Młodzieżową Kapelą w Międzynarodowym Festiwalu Folklorystycznym „Folk Friends – Together”.

W dn. 11-17 lipca odbyły się jubileuszowe XXX. Międzynarodowe Spotkania Folklorystyczne, których organizatorem był ZPiT „Lublin”. Wzięły w nim udział zespoły z Egiptu, Francji, Gruzji, Hiszpanii, Meksyku, Niemiec, Rumunii, Serbii, Słowacji, Ukrainy oraz cztery zespoły z Polski.

W 2015 r. ZPiT realizował zadanie pod nazwą „Cyfrowi Kanio-rowcy – czyli nowoczesne technologie i wyposażenie w działalności ZPiT „Lublin”. Instytucja wzbogaciła się o szereg urządzeń, które poprawiły warunki funkcjonowania. Całość przedsięwzięcia mogła zostać zrealizowana dzięki dofinansowaniu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu „Rozwój infrastruktury kultury” oraz Urzędu Miasta Lublin.

9.1.4. Teatr im. H. Ch. Andersena w Lublinie

Teatr im. H. Ch. Andersena w Lublinie w 2015 r. zagrał 360 spektakli, w tym 348 w siedzibie oraz 12 na wyjeździe. W przedstawieniach uczestniczyło 39 342 widzów. Frekwencja wynosiła 98,1 %.

W 2015 r. zrealizowano pięć premier: „Proszę słońca” – dla dzieci +4 lat, „Czarodziejski flet Mozarta” – dla dzieci +6 lat, „Alicja w krainie czarów” – spektakl familijny, „Pod kolor” – dla najmłodszych widzów 0-3 lat oraz „Wesele” – spektakl dedykowany osobom dorosłym. Ponadto, poza nowymi premierami zaprezentowano następujące przedstawienia: „Bucik Kopciuszka”, „Muminki”, „Królowa śniegu”, „Zły pan”, „Tymoteusz i psiucio”, „Tymoteusz i łobuziaki”, „Czerwony kapturek”, „Pyza na polskich drózkach”, „Calineczka”, „Latający Kufer”, „Jaś i Małgosia”, „Baśń o zaklętym kaczorze”.

Zgodnie z coroczną tradycją w ramach Galowego Koncertu Teatralnego „Zapałki Andersena 2015” Teatr zaprezentował przedstawienie „Zły pan” w reżyserii Simone Thiis.

Teatr zaprezentował swoje spektakle na festiwalu w Kangasali w Finlandii podczas Małych Warszawskich Spotkań Teatralnych, w Rzeszowie na festiwalu „Maskarada”, w Wałbrzychu na Festiwalu Małych Prapremier, na „Polkowickich Dniach Teatru” oraz w Kijowie na prezentacji Grupy wyszehradzkiej „Artyści dzieciom”.

Teatr w ramach działań Działu Edukacji Teatralnej współorganizował również inne imprezy, tj.: konkursy plastyczne wśród uczniów szkół podstawowych, we współpracy z MBP im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie wystawy i prezentacje fotogramów promujące repertuar Teatru, warsztaty teatralne przeprowadzone z dziećmi, młodzieżą, seniorami oraz nauczycielami, spotkania z aktorami i twórcami spektaklu w ramach „Premier pedagogicznych” i „Spotkań z bohaterem”, spotkania oraz lekcje teatralne prowadzone przez pedagogów teatru, trenerów i artystów.

Podczas corocznej akcji „Zima w mieście” oraz „Lato w mieście” odbywającej się w czasie ferii zimowych Teatr zagrał 16 przedstawień dla dzieci i młodzieży przy 100 % frekwencji. Były to przedstawienia darmowe dla grup dzieci, których normalnie nie stać na zakup biletów do teatru. Tym samym potwierdziła się potrzeba kontynuacji takich działań. Teatr współorganizował rów-

niez obchody światowego Dnia Zespołu Downa połączone z wystawieniem 1 spektaklu.

9.1.5. Galeria Labirynt

W 2015 r. w Galerii Labirynt odbyło się 25 wystaw, w tym 4 we współpracy z podmiotami zewnętrznymi. Dwie zbiorowe wystawy „Czysta formalność” oraz „Wojna i pokój” zostały dofinansowane przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

W 2015 r. w Galerii Labirynt zaprezentowano następujące wystawy: „R.E.P. 10 lat. O metodzie”, „Nowe sztuki w Kolekcji”, „Tężnia”, „Prześnienie”, „Wideo-teatrzyk Józefa R.”, „Walka dobra ze złem”, „Flame_props”, „Uważają nas za żywych”, „Czułe spojrzenie”, „Odpust”, „Lacrimosa”, „...et nihil humanum”, „Święta wojna”, „Kryjówka”, „Ból jest gdzieś w pokoju”, „Obraz: materia – forma – struktura – konstrukcja”, „Tajemnice światła”, „Czysta formalność”, „Wojna i pokój”, „W labiryncie miasta”, „Łowcy potworów”, „Przestrzenie obrazu”, II Międzynarodowe Biennale Plakatu Studenckiego, „Nowe w Kolekcji” oraz „Uyava. Realnist”.

Innymi wydarzeniami były spotkania oraz wykłady, a wśród nich m.in.: „Sztuka nie gryzie” – otwarte spotkanie przybliżające kolekcje sztuki Galerii Labirynt i Lubelskiego Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych, „Miasto 2.1. Kultura-edukacja-partycypacja” – konferencja zorganizowana przez Zakład Filozofii i Socjologii Polityki Wydziału Politologii UMCS oraz Stowarzyszenie Dobrych Praktyk Społecznych „Zmiana” oraz pokaz instalacji wideo „Closer” Piotra Bujaka.

W 2015 r. miały miejsce koncerty: „Laterna” w ramach cyklu „Odgłosy bocznic” rozpoczętego w 2014 r., „Died Moroz Convention” – wydarzenie muzyczne połączone z finisażem „Tężni” Roberta Kuśmirowskiego, Moriah Woods – koncert artystki odbył się w ramach cyklu „Odgłosy bocznic”, Grupa BeTaJeHu „Anty-mity”.

Innymi wydarzeniami były: Targi Młodej Sztuki ART INN, Studium Wiedzy o Sztuce, „Vulva – Lublin jest kobietą”, Noc Muzeów „Miasto na fali”, „#dobry wieczór”, Noc Kultury, warsztaty performance prowadzone przez Waldemara Tatarczuka w ramach dni Sztuki Performance, „Monadologia. Traktat o relacyjności”, III Otwarte Seminarium Filozoficzno-Psychiatryczne OSF-P, Performance Art Meeting, „Pornografia późnej polskości” oraz Rozpoczęcie II edycji Studium Wiedzy o Sztuce.

W 2015 r. Galeria Labirynt zaprezentowała również następujące projekcje filmowe:

- „Józef Robakowski prezentuje: filmy >składowe<” – pokaz filmów z archiwum Robakowskiego, wzbogacony o komentarz artysty,
- „Kino Labirynt” – działalność Kina Labirynt rozpoczęła się w 2014 r. Celem projektu było upowszechnianie kultury filmowej i prezentacja filmów o wysokich walorach artystycznych. W ramach Kina Labirynt wyświetlane były produkcje niekomercyjne, niezależne, podejmujące dialog ze współczesną kulturą i sztuką i będące komentarzem problemów społecznych, obyczajowych, światopoglądowych, religijnych i ekonomicznych. Repertuar Kina stanowią głównie produkcje europejskie z naciskiem na dorobek polskiej kinematografii, nagradzane na międzynarodowych i krajowych festiwalach filmowych,
- Dni Majdanka / „Filmowe zwierciadła wojny” – pokaz filmów z 1944 r. Organizatorem było Państwowe Muzeum na Majdanku,
- „Performer”,
- Program filmowy towarzyszący wystawie „Wojna i pokój” – projekcje filmów reżyserów takich jak m.in. Stanley Kubrick, John Moore czy David Lean,
- „Videonews – ogólnopolski przegląd młodej sztuki wideo” – 2 edycja przeglądu. W 2015 r. odbyło się sześć seansów prezentujących prace wideo ponad 40 studentów Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku, Warszawie i Krakowie, Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu, Akademii Sztuk w Szczecinie oraz Szkoły w Łodzi. Projekcjom towarzyszyły rozmowy z udziałem profesorów i studentów.

W 2015 r. w zakresie edukacji odbyło się 156 warsztatów cyklicznych oraz 169 warsztatów dla grup zorganizowanych: „Kreska do kreski”, „Tajniki animacji”, „Look Book”, „Labirynt doświadczalny”, „Niedziela w Labiryncie”, „Labirynt”, „Kolorki”, oprowadzanie dla mieszkańców Domu Pomocy Społecznej im. matki Teresy z Kalkuty, warsztaty z cyklu „Labirynt bez granic”, warsztaty „Lubelskie lubi sztukę”, „Labirynt wyobraźni” – warsztaty dla grup zorganizowanych dotyczące aktualnej wystawy: „Nowe sztuki w kolekcji”, „Olaf Brzeski – czułe spojrzenie”, „Kryjówka”, „Tajem-

nice światła”, „Czysta formalność”, „W labiryncie miasta” oraz „Łowcy potworów”.

9.1.6. Ośrodek „Brama Grodzka – Teatr NN”

Ośrodek jest interdyscyplinarną instytucją kultury wykorzystującą w swojej pracy nowoczesną technologię, a jej program powstaje na przekroju działalności naukowej, muzealniczej, dokumentacyjnej, wydawniczej, edukacyjnej, artystycznej i animator-skiej.

Ośrodek prowadził działania w trzech lokalizacjach: Brama Grodzka, Trasa Podziemna, Dom Słów. W 2015 r. w Ośrodku odbyły się 144 wydarzenia: prezentacje, spotkania, wystawy wykłady. W tym także działania rocznicowe, cykliczne, stałe oraz prezentacje projektów i działalności Ośrodka na konferencjach naukowych w kraju i za granicą. Do najważniejszych wydarzeń zaliczały się: 25-lecie obecności w Bramie Grodzkiej, Prezentacja projektu i otwarcie wystawy „Lublin. 43 tysiące”, Tekst o dyrektore Tomaszu Pietrasiewicz i Bramie Grodzkiej w „Financial Times”, Prezentacja działalności Bramy Grodzkiej w paryskim ratuszu. Oprócz tego, Ośrodek otrzymał następujące nagrody: Nagroda POLIN dla dyrektora Tomasza Pietrasiewicza, Odznaczenia państwowe dla pracowników Ośrodka z okazji 25-lecia, Nagroda dla Trasy Podziemnej: projekt „Zaczarowany Lublin” wyróżniony w konkursie Generalnego Konserwatora Zabytków, Tom poezji Jacka Podsiadły „Przez sen” wydany przez Ośrodek w finale Nike 2015. W 2015 r. rozpoczęły się projekty Lublin.43 tysiące oraz Dom Słów.

Nowościami w Ośrodku były: Szkoła Letnia: Memory-Place-Presence, Lubelskie Spotkania Fotograficzne, Akademia Opo-wiadaczy, Laboratorium Słowa, „Kalejdoskop izraelsko-polski” – wykłady otwarte Karola Beckera, Monografie w Toku. Odbyły się również festiwale: Miasto Poezji (VIII edycja), Zaczarowany Lublin (VI edycja), Śladami Singera (V edycja), Spotkania z Opo-wiadaczami Świata (IV edycja), TypoLub (III edycja).

W ramach programu Historia Mówiona pozyskano: 272 nagrania relacji mówionych, 2 345 fragmentów historii mówionych oraz 600 zdjęć i dokumentów wprowadzonych do Biblioteki Multimedialnej, 906 szt. materiałów ikonograficznych i archiwalnych od świadków historii.

W repertuarze Teatru NN znalazło się 40 spektakli prezentowanych w Bramie Grodzkiej, w polskich miastach ale także zagranicą (Szwecja, Irlandia, Francja). W styczniu 2015 r. miała miejsce premiera „Opowieści z Nocy” oraz pierwsze wykonanie spektaklu „Trzy opowiadania i muzyka” na Festiwalu Warszawa Singera w dn. 22.08.2015 r. Kontynuowany był również program wydawniczy Ośrodka (16 publikacji książkowych, 5 komiksów, 5 folderów okolicznościowych).

Wyjątkowymi wydarzeniami organizowanymi przez Ośrodek były: Ceremonia wręczenia medali Sprawiedliwych Wśród Narodów Świata, Żmigród otwarty!, Prawdopodobne odnalezienie autora kolekcji szklanych negatywów z Rynku 4, Spotkanie z Louise Steinman o pojednaniu polsko-żydowskim, „Dybuk” (1937) – projekcja filmu w 78. rocznicę premiery, Księgozbiór Jerzego Gószewskiego.

Pozostałe wydarzenia to: Kongres Inicjatyw Europy Wschodniej, w ramach którego Ośrodek współorganizował panel Dziedzictwo „Szlakiem sztetli. Podróże przez Zapomniany Kontynent”; premiera albumu fotograficznego „Świat utracony. Żydzi polscy. Fotografie z lat 1918-1939” przygotowanego przez lubelskie wydawnictwo Boni Libri i Żydowski Instytut Historyczny; spotkanie autorskie z poetą Jackiem Podsiadło – laureatem Wrocławskiej Nagrody Poetyckiej Silesius 2015 i Nagrody Poetyckiej im. Wisławy Szymborskiej 2015; prezentacja spektaklu „Opowieści z Nocy” w ramach ogólnopolskiego programu 250-lecia Teatru Publicznego w Polsce i organizowanej w jego ramach akcji Bilet za 250 groszy.

Wszystkie wydarzenia organizowane przez Ośrodek były szeroko komentowane w lokalnych i ogólnopolskich mediach. Powstały artykuły prasowe, reportaże radiowe i telewizyjne. We współpracy z Ośrodkiem został zrealizowany m.in. film dokumentalny „Zawód fotograf” w reżyserii Nataszy Ziółowskiej. W 2015 r. Ośrodek został uznany przez użytkowników portalu TripAdvisor za czwarte najważniejsze miejsce warte odwiedzenia w Lublinie.

9.1.7. Miejska Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie

Sieć biblioteczna MBP w Lublinie w 2015 r. liczyła 39 filii i zwiększyła się o jedną placówkę – Filię nr 38 przy ul. Relaksowej 25.

W 2015 r. na zakup materiałów bibliotecznych przeznaczono 918 169,00 zł. Zbiory biblioteczne zostały wzbogacone o 37 381 vol (782 169,00 zł) oraz 5 974 jednostki zbiorów specjalnych (136 000, 00 zł).

W ubiegłym roku z usług filii MBP korzystało 72 779 czytelników. W stosunku do 2014 r. MBP odnotowała wzrost o 823 czytelników.

W okresie sprawozdawczym filie odnotowały 809 101 odwiedzin, w tym 631 155 w wypożyczalniach, 67 455 w czytelniach i 110 491 w Publicznych Punktach dostępu do Internetu. Czytelnicy wypożyczyli ogółem 1 826 181 jednostek bibliotecznych, w tym 1 521 791 książek, 176 846 egzemplarzy gazet i czasopism oraz 127 544 jednostki zbiorów specjalnych. Wskaźniki cechuje tendencja wzrostowa, co jest związane z rozwojem sieci bibliotecznej, stale wzbogacaną ofertą zbiorów oraz atrakcyjną ofertą programową. W 2015 r. Udzielono 142 554 informacji i kwerend (ogółem) oraz 141 405 informacji poprzez PIAP-y.

W 2015 r. zorganizowano ogółem 6 454 różnych form kulturalno-oświatowej, w których wzięło udział 120 445 osób. Działania MBP są skierowane do różnych grup społecznych, między innymi do dzieci, seniorów oraz osób niepełnosprawnych.

W ubiegłym roku odbyły się spotkania autorskie i promocje książek w ramach cyklu Czarne Inspiracje Plus. Adaptacje filmowe prozy Bohumila Hrabala", z Angeliką Kuźniak i Ewelina Karpacz-Oboładze – „Czarny Anioł", z Martą Sztokfisz – „Chwile, których nie znamy. Opowieść o Marku Grechucie", z Katarzyną Kobylarczyk – „Pył z landrynek. Hiszpańskie fiesty". Zorganizowano spotkania literackie m.in. z Renatą Piątkowską, Adamem Kuliakiem, Elżą Piotrowską, Agnieszka Martinką, Anną Czerwińską-Rydel, Edą Ostrowską, Zbigniewem Dmitrocią, Nataszą Ziółkowską-Kurczuk, Grzegorzem Kasdepke, Hanną Kowalewską. Z Towarzystwem Ukraińskim zorganizowano spotkanie z Oleksandrem Irvančem – „Wieczory z ukraińską literaturą".

Miejska Biblioteka Publiczna brała udział w projekcie „Dzielnice Kultury” oraz realizowała projekt ze środków Budżetu Obywatelskiego „Zróbmy to pod Chmurką” – letnie warsztaty dla mieszkańców dzielnicy Dziesiąta (przy Filii nr 7). Ponadto brała udział w miejskich projektach i akcjach: Laboratorium Sztuki Społecznej „Miejsce pamięci”, „Lublin. Historia dzielnic. W 700. rocznicę lokacji miasta”, „Miasto na fali”, „Miasto dla ludzi. Lublin oczami pieszych”.

We współpracy z lubelskimi placówkami oświatowymi MBP wzięła udział w projektach edukacyjnych dla dzieci – „Nasza Mała Biblioteka”, „Książki naszych marzeń”, „Czytam sobie w bibliotece”. Ponadto funkcjonowały Kluby Gier Planszowych. W ramach Ferii w Bibliotece zorganizowano w 21 placówkach bibliotecznych łącznie 325 działań – zajęcia plastyczne, głośne czytanie, zajęcia literackie dla 3 583 uczestników. Akcja Wakacje w Bibliotece była prowadzona w 27 placówkach bibliotecznych.

Filie MBP aktywnie brały udział w festynach osiedlowych (Parafiada na Czubach, Rodzinalia na Bazylianówce, festyn na Felinie, XIV Dzień Węglina, Dzień Sąsiada na LSM).

Biblioteka podejmuje działania na rzecz osób starszych. Cyklicznie odbywają się spotkania w Klubie Aktywnego Seniora, w Dyskusyjnych Klubach Książki, w Klubach Czytelniczych RE-ADCOM, Akademii Seniora. Seniorom dedykowane są także zajęcia komputerowe. MBP włączyła się w obchody Lubelskich Dni Seniora. Dwanaście filii posiada Certyfikat Miejsce Przyjazne Seniorom.

Duża uwaga skierowana jest w stronę czytelników niepełnosprawnych. Prowadzone są spotkania w Klubie Czytelników Niesłyszących, prace z uczestnikami Warsztatów Terapii Zajęciowej, zajęcia z młodzieżą niewidomą i niedowidzącą, zajęcia z uczniami klas integracyjnych.

MBP zrealizowała także zadanie ze środków pozostających w dyspozycji Dyrektora Narodowego Centrum Kultury w ramach programu Kultura – Interwencje „OKO na świat dzieci. Wyprawa w przestrzeń książki”. Organizacja kampanii społecznych, edukacyjnych i promocyjnych (zorganizowano 5 wystaw z uroczystymi wernisażami oraz 10 warsztatów prowadzonych przez artystów dla czytelników). Biblioteka podjęła się także realizacji zadania ze środków pozostających w dyspozycji ministra właściwego

do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego 2015 w ramach programu Kultura Dostępna „Opowiem ci mój świat” – działania integracyjno-edukacyjne dla osób widzących i niewidomych (spotkania autorskie, warsztaty teatralne, warsztaty muzyczne, pokazy sprzętu dla osób niepełnosprawnych).

9.1.8. Ośrodek Międzykulturowych Inicjatyw Twórczych „Rozdroża”

W 2015 r. ramach działalności Ośrodka Międzykulturowych Inicjatyw Twórczych „Rozdroża” odbyły się min. festiwale, koncerty, warsztaty muzyczne i głosowe, prezentacje książek oraz projekcje filmowe.

Jednym z czołowych projektów realizowanych przez Instytucję jest Festiwal Tradycji i Awangardy Muzycznej KODY, który w 2015 r. został zorganizowany już po raz siódmy. Formuła Festiwalu opiera się szukaniu wspólnej problematyki i określania podobieństw pomiędzy odległymi zjawiskami kulturowymi zarówno w przestrzeni, czasie jak i w różnych gatunkach muzyki i sztuki. Podczas festiwalu prezentują się wybitni kompozytorzy muzyki współczesnej, znakomici instrumentalisci, przedstawiciele awangardy jazzu z muzykami tradycyjnymi i twórcami rekonstruującymi archaiczne tradycje muzyczne.

W 2015 r. odbyła się VII edycja Festiwalu Sztuki w Przestrzeni Publicznej Otwarte Miasto/Open City, który jest uważany za jeden z najważniejszych, cyklicznych prezentacji sztuki współczesnej w przestrzeni publicznej w kraju i największą wystawą sztuki współczesnej we wschodniej Polsce. W otwarciu Festiwalu udział wzięli artyści z Polski i zagranicy, a także mieszkańcy Lublina.

W 2015 r. ramach XVI edycji międzynarodowego festiwalu „Najstarsze Pieśni Europy” zaprezentowano pieśni tradycyjne o tematyce płodności.

W ubiegłym roku kontynuowano działania Muzycznej Sceny Eksperymentalnej, w ramach której odbywały się warsztaty i koncerty. Warsztaty improwizacji muzycznej skierowane zarówno do amatorów, jak i osób posiadających doświadczenie muzyczne. Spotkania odbywały się cyklicznie w Ośrodku w budynku Centrum Kultury w Lublinie. We wrześniu odbył się koncert muzyki improwizowanej „Przechylenie”, ku pamięci Konrada Chyla, który był efektem spotkania artystów działających w różnych projek-

tach muzycznych i posiadających różne doświadczenia wykonawcze. Warsztaty konstruowania instrumentów elektronicznych, podczas których uczestnicy poznali elementarne podstawy elektroniki. Dowiedzieli się do czego służą oporniki, kondensatory i układy scalone oraz zbudowali swój własny syntezytor. Warsztaty przeznaczone były dla osób początkujących. Podczas koncertu Płdrownia komponowana – wieczór z muzyką Ernesta Kłęgorka słuchacze mieli okazję poznać utwory z muzyką elektroakustyczną lubelskiego twórcy starszej generacji. W marcu 2015 r. Odbył się koncert muzyki improwizowanej Olgierda Dokalskiego, Tadeusza Cieślaka, Jacka Steinbricha oraz Jakuba Miarczyńskiego.

Podczas Lubelskich Dni Seniora odbył się Koncert Tradycyjne Pieśni o miłości, podczas którego przypomniane zostały pieśni miłosne śpiewane we wsiach w dawnych czasach. Zaprezentowano także reportaż filmowy Nataszy Ziółkowskiej-Kurczuk z VI edycji Festiwalu Sztuki w przestrzeni Publicznej „Otwarte Miasto”.

W 2015 r. odbyła się XVIII Międzynarodowa Letnia Szkoła Muzyki Tradycyjnej, której tematem przewodnim były „Motywy płodności w pieśniach tradycyjnych”. Zorganizowano także warsztaty kolędnicze, podczas których odbywała się nauka kolęd oraz krótkie wykłady na temat polskich tradycji kolędniczych.

W ramach działań partnerskich zrealizowano m.in.: Spektakl-akcja teatralna „Sanatorium”. Wydarzenie odbyło się w rocznicę urodzin Brunona Szulza i nawiązywało do „Sanatorium pod klepsydrą”; „Sztuka w Przestrzeni Lublina po 1945 roku”; Spektakl #Enterorestes, który był adresowany do uczniów szkół średnich. Powstał w ramach Konkursu im. Jana Dormana organizowanego przez Instytut Teatralny w Warszawie.

W ramach statutowej działalności edukacyjnej odbywały się grupowe oraz indywidualne warsztaty śpiewu prowadzone przez Jana Bernada.

9.1.9. Dzielnicy Dom Kultury „Węglin”

Dzielnicy Dom Kultury „Węglin” realizuje działalność merytoryczną w głównej siedzibie przy ul. Judyma 2a, oraz w filii przy ul. Wyżynnej, której działalność została uruchomiona w październiku 2015 r. i funkcjonuje jako DDK „Czuby Południowe”. działalność programowa podzielona jest na trzy obszary tematyczne:

Edukacja kulturalna jako poszerzenie pola wyboru, Duża Dawka Kultury na Węglinie oraz Dom kultury jako rzeźba społeczna.

W 2015 r. w DDK „Węglin” odbywały się warsztaty edukacji artystycznej w następujących dziedzinach: muzyka, taniec, teatr, plastyka w formie zajęć indywidualnych i grupowych. Zajęcia były skierowane do dzieci i młodzieży w przedziale wiekowym 3-18 lat i obejmowały one: warsztaty pianistyczne, warsztaty gitarowe, warsztaty teatralne, warsztaty taneczne i ruchowe, warsztaty manualne, warsztaty komiksowe, warsztaty bębniarskie, warsztaty recytatorskie oraz warsztaty wokalne.

Działania instytucji w ramach Dużej Dawki Kultury na Węglinie obejmują prezentację najciekawszych zjawisk sztuki w formie cykli tematycznych. Adresatami są dorośli mieszkańcy dzielnic znajdujących się w najbliższym sąsiedztwie DDK „Węglin” (tj. Konstantynów, Węglin Południowy i Węglin Północny) oraz wszyscy zainteresowani. W przypadku imprez, na których obowiązują bilety są przewidziane zniżki dla seniorów, rencistów, studentów, uczniów i animatorów kultury. Realizacja wszystkich cykli była pokrywana ze środków pochodzących z dotacji podmiotowej oraz wpływów ze sprzedaży biletów. W ramach działania odbyły się następujące cykle: „Akademia Zapomnianych Arcydział Filmowych”, „Profesor Kęsik Prezentuje”, „Dlaczego Mona Lisa się uśmiecha?”, „Wieczne Czytanie”, „Spis Treści”, „T1A”, „Peryferia”, „Kiosk ze Sztuką – Nowi w sąsiedztwie”, „Kiosk ze Sztuką – Kiosk lubelski” oraz „Nowy dom”.

Dodatkowo DDK Węglin podejmowała następujące działania: realizacja miejskiego Programu Dzielnic Kultury, działalność Amatorskiego Teatru Towarzyskiego, współpraca z Urzędem Miasta w ramach realizacji projektu „Inwestycja w kulturę. Działania systemowe na rzecz edukacji kulturalnej”, jednokrotna prezentacja spektaklu „Herody Węglińskie”, organizacja spotkania autorskiego z red. Grażyną Lutosławską, wydanie i premiera książki Marii Bartoszewskiej „Dzielnica Konstantynów – nasz dom”, wydanie DVD „Dzielnicy z Dzielni”, współpraca z Carnavalem Sztukmistrzów – Cyrk Podwórkowy na Węglinie, współpraca, z Miastem poezji – Miasto Poezji w Kiosku ze sztuką, współpraca z Polskim Radiem Lublin – Festiwal Miasto na Fali, organizacja 2. Miejskiego Konkursu Plastycznego dla Dzieci „Przemiana”,

współpraca z Przedszkolem Król Maciuś I – organizacja 3. Przeglądu Piosenki Ekologicznej.

W 2015 r. DDK „Węglin odniósł wiele sukcesów, m.in.: Zespół Chóralny Bello Canto otrzymał I miejsce w turnieju pieśni w kategorii chórów na 12. Przeglądzie Poezji, Prozy i Muzyki i Pieśni Niepodległościowej w Puławach, Grupa Street Dance – I miejsce w kategorii „debiuty” na Ogólnopolskim Festiwalu Rytm Ulicy Kids w Pile, Grupa Teatralna Dedeka – I nagroda na Wojewódzkim Przeglądzie Teatrów Dziecięcych Inscenizacje 2015 w Lublinie, Klara Frąkała – Stypendium Prezydenta Miasta Lublin za osiągnięcia artystyczne w 2014 r., Witalia Sosnowska – I nagroda na 31. Interpretacjach Współczesności w Ostrowcu Świętokrzyskim, Magdalena Banasiak – I nagroda na 34. Małym Konkursie Recytatorskim w Lublinie, Ada Galant – I miejsce na 25. Ogólnopolskim Dziecięcym Festiwalu Słowa w Starachowicach, Hanna Napora – I nagroda na 2. Miejskim Konkursie Plastycznym „Przemiana” oraz wiele innych.

9.1.10. Teatr Stary w Lublinie

W 2015 r. odbyły się 323 wydarzenia, w tym: 305 wydarzeń prezentujących dokonania artystów z Lublina, Polski i Europy, których organizatorem był Teatr Stary oraz 18 wydarzeń zorganizowanych przez instytucje i partnerów zewnętrznych. Działalność Instytucji spotyka się z ogromnym zainteresowaniem zarówno widzów jaki i mediów. Realizacja programu w podziale na różne dziedziny sztuki, którym przyporządkowano dany dzień tygodnia ułatwia widzom znalezienie interesujących ich pozycji. W 2015 r. zaprezentowano wydarzenia z następujących dziedzin sztuki: jedna premierowa produkcja własna: spektakl „Czas kobiety”, teatr (95 wydarzeń: 56 spektakli, 14 emisji spektakli Polskiego Radia i Teatru Telewizji, 13 spotkań z twórcami, 12 transmisji w ramach cyklu The Metropolitan Opera: Live in HD i National Theatre Live), film (49 wydarzeń: 35 seansów, 3 projekcje z muzyką na żywo, a także 11 spotkań z twórcami), spotkania (41 wydarzeń: debaty z cyklu „Bitwa o kulturę”, „Bitwa o literaturę” i „Debaty obywatelskie”), muzyka (48 wydarzeń: koncerty oraz wystawienia koncertu-spektaklu pt. „Wieczorem”), edukacja/dzieci (48 wydarzeń: w tym spektakle, seanse z cyklu Filmowa Niedziela, spotkania z cyklu Mała Muzyka i Bajkowa Niedziela).

Ponadto zrealizowano 24 projekcje w ramach cyklu edukacyjnego Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej dedykowanego uczniom szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Przez cały okres Teatr udostępniony był dla zwiedzających. We współpracy z Teatrem Starym realizowane były imprezy okolicznościowe oraz charytatywne.

Teatr Stary realizował swoją działalność statutową poprzez: prezentację spektakli teatralnych (m.in. „Sofia de Magico” w reż. Łukasza Czuja, „Szaleństwa nocy” z Teatru Bagatela w Krakowie „Nastazja Filipowna” z warszawskiego Teatru Ateneum, „Shirley Valentine” z Teatru Polonia w Warszawie, „Quizoola!” zespołu Forced Entertainment z Wielkiej Brytanii), realizację koncertów (m.in. Richarda Bony i Yamiego w ramach cyklu „Siesta w drodze”, Alicji Majewskiej, Janusza Radka, Doroty Miśkiewicz i Marka Napiórkowskiego), pokazy filmów (m.in. „Ida”, któremu towarzyszyło spotkanie z Agatą Trzebuchowską, „Bogowie”, któremu towarzyszyło spotkanie z Tomaszem Kotem, filmy z muzyką na żywo; wszystkim projekcjom towarzyszyły projekcje filmów krótkometrażowych), organizację debat z cyklu „Bitwa o kulturę/literaturę” (spotkania prowadzili Grażyna Lutosławska, Łukasz Drewniak i Krzysztof Varga; gośćmi byli m.in. Eustachy Rylski, Marek Bieńczyk, Olga Tokarczuk, Michał Rusinek, Agata Passent i Wojciech Kuczok), realizację programu kierowanego do dzieci (m.in. spektakl „Chodź na słówko” z poznańskiego Teatru Animacji, zajęcia z cyklu Mała Muzyka, czytanie bajek w ramach „Bajkowej niedzieli” – m.in. przez Roberta Więckiewicza, prezentacja spektaklu „Skarb”, seanse z cyklu „Filmowa niedziela” realizowane we współpracy ze Stowarzyszeniem Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej).

Teatr Stary zrealizował również własną produkcję. 26 września odbyła się premiera spektaklu Leszka Mądzika „Czas kobiety” z udziałem Anny Marii Jopek i Roberta Kubiszyna z muzyką ich autorstwa. Spektakl uświetnił obchody 70-lecia oraz 45-lecia pracy twórczej Leszka Mądzika i wszedł na stałe do repertuaru Teatru Starego. Spotkał się z entuzjastycznym przyjęciem widzów oraz recenzentów. Spektakl zrealizowano we współpracy z partnerem technologicznym, firmą Bose.

Teatr Stary był również wydawcą książki Romana Pawłowskiego „Bitwa o kulturę #przyszłość”, będącej zapisem rozmów, jakie

w 2014 r. autor prowadził w Teatrze z wybitnymi postaciami kultury polskiej, m.in. Marią Peszek, Mariuszem Wilczyńskim, Zbigniewem Liberą, Pawłem Mykietynem. Książka została wydana w nakładzie 2000 egzemplarzy, we współpracy z Wydawnictwem „Krytyki Politycznej”, dzięki czemu zyskała ogólnopolską promocję i dystrybucję. Omawiana była m.in. na antenie TVP 2, TVP Kultura, na łamach „Gazety wyborczej”, miesięcznika „Kino” i pisma „Znak”.

W 2015 r. Teatr Stary rozpoczął współpracę z Marcinem Kydryńskim, w ramach której zrealizował trzy pierwsze koncerty z cyklu „Siesta w drodze”. Dzięki temu na scenie Teatru Starego gościli wybitni przedstawiciele muzyki world Richard Bona i Yami, natomiast Marcin Kydryński dwukrotnie realizował swoją nadawaną w programie 3 Polskiego Radia audycję „Siesta” w Lublinie, co zapewniło szeroką, ogólnopolską promocję miasta i Teatru Starego.

Podczas realizacji wydarzeń, Teatr Stary współpracował m.in. z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Instytutem Teatralnym, Instytutem Książki, Urzędem Miasta Lublin, Fundacją Ponad Granicami (debaty obywatelskie), Warsztatami Kultury (Noc Kultury, Carnaval Sztukmistrzów, Jarmark Jagielloński), MDK „Pod akacją” (obchody jubileuszu Teatru Panopticum), MDK nr 2 (Ogólnopolski konkurs młodych wokalistów i zespołów wokalnych „Debiuty”), Towarzystwem Prawniczym w Lublinie oraz Stowarzyszeniem Artystów Bliski Wschód.

9.1.11. Warsztaty Kultury w Lublinie

W 2015 r. Warsztaty Kultury kontynuowały organizację największych i najpopularniejszych wśród turystów i mieszkańców Lublina wydarzeń kulturalnych: Nocy Kultury, Festiwalu Wschód Kultury Inne Brzmienia Art'n'Music, Carnavalu Sztukmistrzów oraz Jarmarku Jagiellońskiego. Przedsięwzięcia te miały charakter imprez międzynarodowych, w których uczestniczyli twórcy i artyści z całego świata. Wydarzenia doskonale promowane, na bardzo wysokim poziomie artystycznym i organizacyjnym stały się rozpoznawalne nie tylko w kraju, ale także poza jego granicami, czego wyrazem jest przyznana w 2015 r. pod auspicjami Komisji Europejskiej prestiżowa nagroda EFFE – Europe for Festivals.

Ubiegłoroczna edycja Nocy Kultury odbywała się pod hasłem przewodnim „Zobacz Energię Miasta”. W programie wydarzenia znalazły się dziesiątki koncertów, spektakli, instalacji artystycznych, projekcje filmowe – łącznie ponad 300 wydarzeń w przestrzeni miejskiej, w które zaangażowano blisko 200 artystów. W programie Nocy Kultury znalazły się działania angażujące uwagę odbiorców, dostarczające atrakcyjnych, unikalnych doświadczeń oraz zachęcające do samodzielnego, aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym miasta. Szczególne miejsce zajęły wydarzenia wchodzące w dialog z przestrzenią miejską – architekturą, historią, kontekstem społecznym konkretnych miejsc.

Przez 5 dni festiwalu Wschód Kultury – Inne Brzmienia Art'n'Music Festiwal (8 edycja) w Lublinie zaprezentowało się dwadzieścia zespołów i projektów muzycznych, pojawili się artyści z 13 krajów świata, a na jedynych koncertach w Polsce usłyszeliśmy między innymi Einstürzende Neubauten i Tony'ego Allena. Ważny filar festiwalu Wschód Kultury – Inne Brzmienia stanowiły zespoły z krajów Partnerstwa Wschodniego. W ramach festiwalu realizowany był również całoroczny cykl koncertów pn. Strefa Innych Brzmień, prezentujący unikalnych, interesujących i niezwykłych artystów. W ramach festiwalu odbyło się 26 koncertów, 5 wystaw (w tym 2 plenerowe), 2 spektakle, 6 pokazów filmowych, 7 spotkań dyskusyjnych, 9 warsztatów.

Zorganizowany w 2015 r. już poraz 6 Carnaval Sztukmistrzów zgromadził 120 000 osób. Podczas Carnawalu swoje umiejętności prezentowali artyści i specjaliści sztuki cyrkowej z wielu krajów Europy i świata, którzy oprócz spektakli oraz widowiska w namiotach cyrkowych i przestrzeni miejskiej, prowadzili cykle warsztatów dla profesjonalistów i początkujących. W ramach festiwalu odbyły się także: Wielka Parada Kuglarska, warsztaty dla dzieci i dorosłych (Klanzowe Miasteczko Zabaw Niezwykłych, Otwarte Warsztaty Kuglarskie, Grupa Cardbordia), koncerty w Klubie Festiwalowzm), Kortez, Król, Bokka Baasch, Zamilska, Miss Papima). Dodatkowym działaniem był poprzedzający festiwal cykl pokazów artystycznych pod nazwą „Cyrk Podwórkowy”, zorganizowany i animujący mieszkańców w różnych dzielnicach miasta. Nieodłącznym elementem Carnawalu jest fantastyczny „Urban Highline Festival”, w ramach którego uczestnicy uczyli sztuki slackline i prezentowali swoje

umiejętności chodzenia po 11 rozciągniętych na wysokości taśmach.

W 2015 r. zorganizowano 9 edycję popularnego i licznie odwiedzanego Jarmarku Jagiellońskiego. W części handlowo-wystawieniowej Jarmarku, co roku bierze udział blisko 300 wystawców, m.in. z Polski, Ukrainy, Białorusi, Litwy. Trzydniowy Jarmark Jagielloński zgromadził dziesiątki tysięcy uczestników, którzy mieli okazję wziąć udział w ponad 60 punktach programu; warsztatach, koncertach, spotkaniach, pokazach filmowych czy wystawach. Wśród artystów muzycznych znaleźli się goście z zagranicy jak i z różnych regionów Polski. Zorganizowane warsztaty rzemieślnicze odbyły się pod znakiem wykonywania tzw. „pająków” ludowych. Miejscem, związanym z tym motywem była Brama Krakowska, gdzie wszyscy mogli podziwiać zawieszonego nad głowami przechodniów – prawie 3 metrowego „pajaka”, który stał się jedną z atrakcji Jarmarku. Nie zabrakło wydarzeń dla dzieci (Jarmarkowe Podwórko na Błoniach pod Zamkiem) i dorosłych (Potańcówki Jarmarkowe).

Do projektów z zakresu edukacji i animacji kultury realizowanych przez Warsztaty Kultury w 2015 r. zaliczały się: Majsternia Sztuki – galeria bez ścian – projekt „Grodzka 5”, MediaLab Lublin Battle, Spotkania z kulturą, Mała Majsternia, Kino bez barier – cykl „Miasto Movie”, Magiczna Latarnia, Lub design, Dzielnice Kultury – Program Rozwoju Kultury w Dzielnicach Lublina, VI Ogólnomiejski Turniej Dzielnic Miasta Lublin „Lublin – 2015”, Diamenty Lublina oraz Magazyn Kultura Enter. Natomiast do projektów z zakresu edukacji kadr kultury wliczały się: Inkubator Animacji Kultury, Wolontariusz Kultury oraz Patterns Of Europe – Wzory Europy.

9.2. Inne działania miasta w zakresie kultury

9.2.1. Dotacje dla organizacji pozarządowych

Ogromną rolę w kreowaniu życia kulturalnego naszego miasta odgrywają organizacje pozarządowe oraz inne podmioty, uprawnione do pozyskiwania dotacji na realizację zadań publicznych z zakresu kultury i sztuki na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w trybie otwartych konkursów

ofert i w trybie pozakonkursowym w oparciu o art. 19 a ww. ustawy.

W 2015 r. z budżetu Miasta Lublin zostały przekazane dotacje 114 takim podmiotom na realizację 233 projektów kulturalnych na łączną kwotę 3 998 075,03 zł, w ramach następujących zadań publicznych:

- „Miasto kultury w 2015 r.” – 153 projekty na kwotę 2 893 420,16 zł,
- „Dzielnice kultury” – 73 projekty na kwotę 1 004 154,87 zł,
- „Tworzenie kolekcji sztuki współczesnej” – 2 projekty na kwotę 70 000 zł,
- wsparcie zadań realizowanych przez organizacje pozarządowe w ramach programów finansowanych spoza budżetu Miasta Lublin – 5 projektów na kwotę 30 500 zł.

Tytuł zadania	Kwota łączna (w zł)	W tym kwota dla organizacji pozarządowych (w zł)	W tym kwota dla podmiotów, o których mowa art. 3 ust. 3 Ustawy (w zł)
Miasto kultury, w tym:	2 893 420,16 zł	2 770 082,66 zł	123 337,50 zł
• w otwartym konkursie ofert	2 747 421,65 zł	2 626 921,65 zł	120 500,00 zł
• poza otwartym konkursem ofert (art. 19 a)	145 998,51 zł	143 161,01 zł	2 837,50 zł
Tworzenie kolekcji sztuki współczesnej	70 000,00 zł	70 000,00 zł	0,00 zł
• w otwartym konkursie ofert	70 000,00 zł	70 000,00 zł	0,00 zł
• poza otwartym konkursem ofert (art. 19 a)	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dzielnice kultury w tym:	1 004 154,87 zł	873 181,87 zł	130 973,00 zł
• w otwartym konkursie ofert	842 175,10 zł	717 202,10 zł	124 973,00 zł
• poza otwartym	161 979,77 zł	155 979,77 zł	6 000,00 zł

konkursem ofert			
Dotacje na wsparcie realizacji projektów przez organizacje pozarządowe	30 500,00 zł	30 500,00 zł	0,00 zł
• w otwartym konkursie ofert	30 500,00 zł	30 500,00 zł	0,00 zł
• poza otwartym konkursem ofert	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Łącznie	3 998 075,03 zł	3 743 764,53 zł	254 310,50 zł

Dofinansowane projekty realizowane były przez 101 organizacji pozarządowych (stowarzyszenia i fundacje) i 13 podmiotów wyznaniowych. 18 organizacji pozarządowych realizowało po raz pierwszy zadania publiczne z zakresu kultury i sztuki w oparciu o dotacje z budżetu Miasta Lublin.

Część dofinansowanych przedsięwzięć miało charakter dużych, cyklicznych wydarzeń o zasięgu międzynarodowym lub ogólnopolskim. Wśród nich były m. in.: Europejski Festiwal Smaku, Ogólnopolski Festiwal Piosenki Artystycznej „Wschody”, Lubelski Festiwal Piosenki Autorskiej i Poetyckiej im. Jacka Kaczmarskiego „Metamorfozy Sentymentalne”, Festiwal „Miasto na fali”, Ogólnopolski Konkurs Poetycki im. J. Łobodowskiego, Konkurs Poetycki im. J. Czechowicza, „Festiwal Ukraina w Centrum Lublina”, „Bruno4ever” – Dni Brunona Schulza, Międzynarodowy Festiwal Organowy Lublin – Czuby, Międzynarodowy Festiwal Muzyki Ludowej „Mikołajki Folkowe”, „Międzynarodowy Festiwal Literacki „Czas Poetów”, Ogólnopolski Festiwal Teatrów Nie wielkich, Festiwal Fantastyki „Falkon”, Ogólnopolski Przegląd Hejnałów Miejskich, Chatka Blues Festiwal, Lubelski Festiwal Graffiti „All My City”, Wschodni Salon Sztuki, Studencki Festiwal Teatralny „Kontestacje”, Ogólnopolski Festiwal Piosenki Studenckiej i Turystycznej BAKCYNALIA, Międzynarodowy Festiwal – Andrzej Nikodemowicz – czas i dźwięk, OPERAcja Zamek – Lubelski Festiwal Operowy, Międzynarodowy Konkurs Młodych Skrzypków im. K. Lipińskiego i H. Wieniawskiego, Międzynarodowe Biennale Plakatu, Cykulacje – Konkurs Etiud Nowocyrkowych, Lubelska Konwencja Żonglerska. Dofinansowano przedsięwzięcia tematyczne skierowane do wyspecjalizowanych adresatów:

warsztaty dziennikarskie, literackie, komputerowe, warsztaty teatralne, z zakresu nowego cyrku, warsztaty plastyczne, muzyczne, a także takie przedsięwzięcia jak: konkurs na najlepszą książkę młodego autora, Letnia Szkoła Rzemiosła Tradycyjnego, Mała Akademia Dizajnu „Akademia Sztuki Ludowej. Wsparcie finansowe otrzymały również imprezy skierowane do szerokiej grupy odbiorców, takie jak np.: Festiwal Muzyka i Plastyka Tempus Paschale, Harmonie Starego Miasta, Koncerty w Bazylice oo. Dominikanów „Wielkopostne Śpiewanie”, Koncerty Męskiego Zespołu Wokalnego Kairos, „Opus Magnum” – KULowskie wieczory z muzyką, Koncerty Orkiestry Trybunału Koronnego, „Noc św. Jana w Skansenie”, Kryminalne Czwartki, Cykl wystaw ART Brut i Interaktywna Galeria Art Brut, wystawy w Galerii Sceny Plastycznej KUL, Studenckie Konfrontacje Filmowe oraz wiele innych. W ramach zadania Dzielnice Kultury zorganizowane zostały liczne projekty z zakresu edukacji kulturalnej, w tym w ramach Akcji Zima i Akcji Lato, a także przedsięwzięcia integrujące mieszkańców, aktywizujące i włączające ich w czynne uczestnictwo w kulturze. Odbyły się liczne festyny dzielnicowe i osiedlowe, koncerty i wystawy.

Zostały także przyznane dotacje na publikacje i wydawnictwa, w tym na: kwartalnik literacki „Akcent”, dwumiesięcznik „Lublin. Kultura i Społeczeństwo”, pismo folkowe „Gadki z Chatki” oraz na 18 pozycji książkowych.

9.2.2. Nagrody w dziedzinie kultury

W oparciu o Uchwałę nr 745/XXX/2013 Rady Miasta Lublin z dn. 25.04.2013 r. w sprawie sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania dorocznych nagród za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej i upowszechniania kultury Prezydent Miasta Lublin przyznał:

- Nagrodę Artystyczną Miasta Lublin za 2014 r. w wys. 25 000 zł dla Piotra Selima – pianisty, wokalisty, kompozytora, aranżera,
- Nagrodę Miasta Lublin za Upowszechnianie Kultury w 2015 r. w wys. 25 000 zł dla Zdzisława Ohara – dyrygenta, muzyka za pasję i profesjonalizm w upowszechnianiu muzyki chóralnej wśród dzieci i młodzieży,
- Nagrodę Miasta Lublin za Całokształt Działalności w wys. 30 000 zł dla Grażyny Lutosławskiej – dziennikarki, pisarki, au-

torki audycji radiowych i sztuk teatralnych za wybitne dokonania w dziedzinie twórczości artystycznej i upowszechniania kultury, bogaty i różnorodny dorobek twórczy, wpływ na rozwój i propagowanie lubelskich działań kulturalnych w kraju i za granicą,

- Nagrodę Miasta Lublin dla Mecenasa Kultury 2014, której laureatem została Lubelski Węgiel Bogdanka S. A. za konsekwentne prowadzenie polityki mecenatu kultury oraz przyczynianie się do podniesienia jakości oferty kulturalnej Lublina poprzez hojne wsparcie organizacji przedsięwzięć kulturalnych, w tym: Diamenty Lublina 2014 oraz wydarzenia jubileuszu 70-lecia Filharmonii im. H. Wieniawskiego w Lublinie. Nagroda ta jest nagrodą honorową, a jej laureat otrzymuje statuetkę.

Ponadto Prezydent przyznał 69 Nagród Okolicznościowych o łącznej wartości 144 000 zł.

9.2.3. Stypendia dla osób zajmujących się twórczością artystyczną i upowszechnianiem kultury

W oparciu o Uchwałę nr 746/XXX/2013 Rady Miasta Lublin z dn. 25.04.2013 r. w sprawie sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania stypendiów dla osób zajmujących się twórczością artystyczną i upowszechnianiem kultury oraz ich wysokości Prezydent Miasta Lublin przyznał:

- 40 stypendiów na realizację w 2015 r. projektów artystycznych i z zakresu upowszechniania kultury w łącznej wys. 290 350 zł,
- 26 stypendiów za osiągnięcia artystyczne o randze międzynarodowej lub ogólnopolskiej uzyskane w 2014 r. w łącznej wys. 20 250 zł.

9.2.4. Pozostałe wydatki w zakresie tworzenia, upowszechniania i rozwoju kultury

W ramach tego zadania zrealizowano m. in. działania:

- Koncert kołęd i pieśni bożonarodzeniowych różnych tradycji chrześcijańskich w ramach Lubelskiego Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan,
- akcja zima w mieście, która odbyła się w 11 domach i klubach osiedlowych prowadzonych przez lubelskie spółdzielnie mieszkaniowe, w Muzeum Lubelskim oraz w Kinie Bajka,
- organizacja Gali Kultury,

- projekcje spektaklu 3D: *Passione Christi*,
- spotkanie z Philippe Claudelem poświęcone jego twórczości oraz prezentacja jego filmów,
- recital wokalny Moniki Kolasy-Hladikovej na KUL,
- Lubelski Pikniku Reggae w Muszli Koncertowej Ogrodu Saskiego,
- organizacja wystawy plakatu Michała Batorego w Galerii Saskiej,
- koncert finałowy podczas II Festiwalu Chórów Miast Partnerskich Lublina,
- organizacja festynu w Parafii pw. Św. Jadwigi w Lublinie,
- koncert w parafii Św. Pawła z okazji święta patrona Lublina św. Antoniego,
- realizacja „Festiwalu Edukacji Filmowej. Przestrzenie Inspiracji”,
- widowisko „Europejska Dniepropietrowszczyzna” z udziałem ukraińskich zespołów: Ukraiński Zespół Akademicki „Kalyna”, zespół „Kozackie zabawy” oraz zespołu bandurzystów „Czarownica” w przestrzeni Starego Miasta,
- organizacja Narodowego Koncertu Listopadowego,
- wystawy fotograficzne w Galerii Saskiej (Michał Batory, Tomek Sikora, Andrzej Różycki, Wojciech Gepner),
- produkcja i prezentacja spektaklu pt. „Jest nas 22 albo jak zostać hypnotyzerem” z okazji otwarcia Teatru Ulicy Złotej przy Oddziale im. J. Czechowicza Muzeum Lubelskiego,
- akcja lato w mieście: letnie zajęcia warsztatowe dla dzieci i młodzieży w Muzeum Lubelskim oraz warsztaty letnie dla dzieci i młodzieży z dzielnicy Sławinek,
- koncert zespołu Contra Mundum pt. „Cześć i Chwała Bohaterom” w ramach oficjalnych miejskich obchodów Dnia Solidarności i Wolności,
- recital gitarowy Jeremiego Jouve w ramach obchodów Europejskiego Dnia Języków,
- seminarium pt. „Gdzie jest dzisiaj społeczeństwo obywatelskie w Rosji?” połączone z prezentacją filmów,
- koncert Lubelskiej Federacji Bardów pt. „Prawda i wolność słów”,
- koncert „Wspomnienie Cesarii Evory”,

- organizacja dwóch wydarzeń kulturalno-społecznych na zakończenie projektu „Rozmowy przed lustrem” z udziałem uczestniczek podsumowujących projekt i prezentujących jego efekty,
- Narodowy Koncert Listopadowy,
- realizacja projektu „Gwiazdka w mieście” dla dzieci i młodzieży z dzielnicy Stare Miasto, w tym: warsztaty dekoratorskie, zabawa choinkowa, spektakl improwizowany, korowód mikołajów,
- festyn w dzielnicy Konstantynów,
- festyn rodzinny w dzielnicy Czechów Północny,
- ponadto zlecono m.in.:
  - wykonanie 7 szt. statuetki dla laureatów Nagród Angelus,
  - wykonanie statuetki dla laureata Nagrody Miasta Lublin dla Mecenasa Kultury 2014.

9.2.5. Promocja miasta przez kulturę

W ramach tego zadania zrealizowano m. in. działania:

- wykonanie projektu graficznego, skład i łamanie: katalogu „Lublin Miasto Kultury, Najważniejsze wydarzenia kulturalne”, ulotki „Lublin Miasto Kultury. Najważniejsze wydarzenia kulturalne” oraz ulotki „Lato z Kulturą w Lublinie”, opracowanie, edycję i korektę tekstu materiałów promocyjnych w wersji ukraińskiej i angielskiej,
- promocja podczas wielu wydarzeń kulturalnych w Lublinie (m.in. podczas: koncertu Grzegorza Kłoca, koncertu Piotra Szczepanika, koncertu Romualda Lipko, Dni Moroz Convention, Lubelskich Dni Rodziny, wydarzeń kulturalnych towarzyszących obchodom rocznicy kanonizacji JP II, Nocy Muzeów, Koncertu Chwały i Zamkowych Wieczorów Kameralnych, Festiwalu Piosenki Poetyckiej im. Bułata Okudźawy, Międzynarodowego Festiwalu Sztuki Graffiti „Meeting of Styles”, Inscenizacji historyczna wyzwolenia Lublina spod okupacji niemieckiej, XIV Lubelskie Święto Miodu, koncertu zespołu Gospel Rain),
- promocja podczas wyjazdów zagranicznych lubelskich artystów (m.in. podczas europejskiej trasy koncertowej Orkiestry Szkoły Muzycznej I i II stopnia im. Tadeusza Szeligowskiego w Lublinie oraz podczas koncertów lubelskich chórów we Wło-

- szech i Niemczech, udziału Fundacji Sztukmistrze w 38. Europejskiej Konwencji Żonglerskiej),
- promocja w wydawnictwach płytowych lubelskich artystów (Sex Machine Band, Chonabibe, Łukasz Jemioła, Marcin Różycki, Misa a Buenos Aires, Lubelska Federacja Bardów, Chór La Musica, NeoKlez),
  - promocja podczas udziału Mateusza Nowaka ze spektaklem „Od tyłu i od przodu” na Międzynarodowym Festiwalu Monodramów w Selcuk w Turcji, Międzynarodowego Festiwalu Monodramów Kobiecych MARIA w Kijowie na Ukrainie, IV Polsko-Ukraińskiego Festiwalu Partnerstwa we Lwowie na Ukrainie,
  - promocja w ramach wydania kolekcji kart „Lublin w obiektywie Kuriera”,
  - promocja podczas wystawy pn. „Estetyka dialogu” w ramach międzynarodowej konferencji naukowej pn. „Priorytety językoznawstwa w kontekście procesów globalizacji” w Kijowie na Ukrainie,
  - promocja podczas konferencji „Międzynarodowa Konferencja Naukowa Deklaracja soboru watykańskiego drugiego o stosunku kościoła do religii niechrześcijańskich Nostra aetate – 50 lat po – 1965-2015”,
  - promocja miasta podczas uroczystego koncertu Kameralnego Państwowego Chóru z Armenii z okazji Międzynarodowych Obchodów Upamiętnienia Stulecia Ludobójstwa Ormian 1915-2015,
  - promocja podczas plebiscytu „Wydarzenia Kultury 2014” organizowanego przez Gazetę Wyborczą Lublin.

9.2.6. Projekty kulturalne z zakresu współpracy międzynarodowej z udziałem środków europejskich

W 2015 r. Wydział Kultury kontynuował i zakończył realizację realizację następujących projektów:

- Mikroprojekt „Profesjonalizacja kadr sektora kultury Lublina i Lwowa w zakresie zarządzania projektami” – program Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2007-2013 – priorytet 3. Współpraca sieciowa oraz inicjatywy społeczności społeczności lokalnych – działanie 3.2 Inicjatywy społeczności lokalnych. Cel: wsparcie i rozwój współpracy Lublina i Lwowa w obszarze kultury poprzez kompleksowe działania umożliwia-

jące prawidłowe przygotowanie i wdrażanie wspólnych projektów transgranicznych,

- projekt „Inwestycja w kulturę. Działania systemowe na rzecz edukacji kulturalnej” – program Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2007-2013 – priorytet 3 – współpraca sieciowa oraz inicjatywy społeczności lokalnych – działanie 3.1 – rozwój regionalnych i lokalnych możliwości współpracy transgranicznej. Cel: wzmocnienie potencjału i roli domów kultury w budowaniu współpracy kulturalnej na obszarze polsko-ukraińskiego pogranicza.

9.2.7. Program Dzielnic Kultury

„Dzielnic Kultury” to jeden z programów operacyjnych Strategii Rozwoju Kultury Lublina na lata 2013-2020. Jest to wieloletni, interdyscyplinarny program, którego celem jest zwiększenie potencjału kulturalnego dwudziestu siedmiu dzielnic Lublina, a także podniesienie poziomu uczestnictwa w kulturze oraz kompetencji kulturowych lublinian.

Program jest realizowany przez trzy miejskie instytucje kultury (operatorów programu), którymi są Dzielnicowy Dom Kultury „Bronowice”, Dzielnicowy Dom Kultury „Węglin” oraz Warsztaty Kultury. Każdy z operatorów koordynuje pracę w dziewięciu dzielnicach miasta, w zależności od potrzeb i specyfiki danego obszaru tworząc od podstaw lub doskonaląc i intensyfikując prowadzone w nich działania kulturalne, dążąc do stworzenia kompletnej i spójnej oferty kulturalno-edukacyjnej. Równolegle do działań operatorów realizowane są projekty dofinansowane w ramach otwartych konkursów ofert na realizację zadań z zakresu Kultury i sztuki zadanie: „Dzielnic Kultury”.

W 2015 r. Wydział Kultury Urzędu Miasta Lublin koordynował trzecią już edycję programu „Dzielnic Kultury”, podczas której zrealizowano łącznie 203 projekty o wartości 1 550 738,52 zł.

W ramach otwartego konkursu ofert oraz w trybie pozakonkursowym, na podstawie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie z 22.01.2010 r. w ramach zadania publicznego Dzielnic Kultury zrealizowano 75 projektów o wartości 1 002 757 zł. Najwięcej projektów zostało zrealizowanych w dzielnicach: Czuby Północne (15), Wrotków (10), Bronowice (9). Dzielnicami, w których odbyła się najmniejsza liczba projek-

tów były: Wieniawa, Kośminek, Hajdów-Zadębie, Abramowice (po 1 projekcie) oraz Węglin Północny, Szerokie i Felin (po 2 projekty). W 2 dzielnicach nie zrealizowano żadnego projektu (Zemborzyce, Węglin Południowy). Spośród realizowanych projektów najliczniejszą grupę stanowią warsztaty/zajęcia artystyczne (30). Do realizacji zakwalifikowano również 19 festynów/imprez plenerowych oraz 1 spektakl, po 2 wydarzenia z kategorii: wystawa, pokaz, cykl spotkań oraz 1 cykl audycji radiowych. W ramach zadania „Dzielnice Kultury” zrealizowano również 6 koncertów, a także dofinansowano tegoroczną działalność Niepublicznej Biblioteki Fantastycznej im. Stanisława Lema oraz zrealizowano projekt o charakterze społeczno-kulturalnym. Ponadto dofinansowano całoroczną działalność 10 instytucji, w tym: Domu Kultury Narnia, Domów Kultury: Łęgi, Ruta, Błonie, Skarpa i innych.

Operatorzy programu zrealizowali 128 projektów na łączną kwotę 547 981,52 zł. W dzielnicach koordynowanych przez Dzielnicowy Dom Kultury „Bronowice” zrealizowane zostały łącznie 54 projekty na kwotę 186 823,23 zł. Pośród zrealizowanych projektów dominowały działania o charakterze warsztatowym – odbyło się 39 projektów tego typu. Ponadto odbyło się 7 festynów, 4 projekty o charakterze zajęć cyklicznych. Trzy spośród realizowanych na terenie dzielnic Operatora projektów to cykle wydarzeń artystycznych, mieszczących się w grupie „koncerty/spektakle”. Jeden projekt miał charakter akcji animacyjnej. Największa ilość projektów – 14, miała miejsce w dzielnicy Kalinowszczyzna. 9 projektów zrealizowano w dzielnicy Dziesiąta. Po kilka projektów zrealizowanych zostało w dzielnicach: Bronowice (6), Felin (5), Tatary (5). 4 projekty miały miejsce w dzielnicy Głusk. Podobną ilość odnotowano w przypadku projektów poziomych – realizowanych w kilku dzielnicach. Po 3 projekty zrealizowano w dzielnicach Abramowice i Kośminek. Najmniejszą ilość projektów (1) odnotowano w przypadku dzielnicy Hajdów-Zadębie.

Warsztaty Kultury w ramach programu Dzielnice Kultury w 2015 r. do realizacji zakwalifikowały 35 projektów, które dofinansowały łączną kwotą 201 140,16 zł. Najwięcej projektów zostało zrealizowanych w dzielnicach Śródmieście (15), Stare Miasto (12), Czechów Południowy (10); najmniej – w dzielnicach Za Cukrownią (3) oraz Ponikwoda (1). 1 projekt został zrealizowany w dziewięciu dzielnicach objętych programem na obszarze

działalności operatora. Spośród realizowanych projektów najczęściej ma charakter warsztatów/zajęć artystycznych (20). Ponadto odbyło się 5 cykli spotkań oraz 3 projekty w formie gry miejskiej/terenowej. Odbyła się również 1 impreza plenerowa oraz 1 projekt, którego efektem ma być wyprodukowanie dwóch spektakli. Zrealizowano również 5 projektów o charakterze animacyjnym, społeczno-kulturalnym.

Na obszarze działań Dzielnicowego Domu Kultury „Węglin” zrealizowano 39 projektów wartości 160 018,13 zł. Spośród zrealizowanych projektów zdecydowaną większość stanowiły warsztaty/zajęcia artystyczne – 37 projektów. Ponadto zrealizowano badania terenowe („Kulturalne Zemborzyce. Badania terenu”), a także przygotowano publikację „Konstantynów – nasz dom”. W każdej z 9-ciu dzielnic odbywają się projekty w ramach programu. Najwięcej projektów realizuje się w dzielnicach Czuby Północne i Węglin Południowy (po 7 projektów), po 5 projektów jest realizowanych w dzielnicach: Czuby Południowe, Konstantynów, Sławin. 4 projekty zostały zakwalifikowane do realizacji na Sławinku; w dzielnicy Węglin Północny – 4, w dzielnicach: Zemborzyce i Szerokie – po 3 przedsięwzięcia. 2 projekty są realizowane w dzielnicach objętych Programem pozostających w obszarze działalności Operatora. 4 projekty były realizowane na obszarze więcej niż 1 dzielnicy.

9.3. Działalność w zakresie sportu i turystyki

9.3.1. Polityka Miasta w zakresie sportu, turystyki i wypoczynku dzieci i młodzieży

Wydział Sportu i Turystyki prowadzi aktywną działalność w zakresie kreowania polityki rozwoju sportu, turystyki i wypoczynku, starając się opierać wszelkie działania na przygotowanych wcześniej dokumentach strategicznych: „Strategii wspierania rozwoju sportu i rekreacji w Lublinie do roku 2015” oraz „Strategii Rozwoju Turystyki Miasta Lublin do roku 2025”.

9.3.2. Zadania w zakresie upowszechniania i wspierania kultury fizycznej

9.3.2.1. Wspieranie kultury fizycznej

W ramach konkursu ofert 27 stowarzyszeń prowadzących proces szkoleniowy, organizujących zawody sportowe, biorących udział w zawodach sportowych krajowych i zagranicznych (w tym starty w rozgrywkach ligowych – szczególnie rozgrywki ekstraklasy oraz trzech najwyższych klas rozgrywkowych), organizujących zgrupowania sportowe w okresie przygotowawczym do sezonu, otrzymało wsparcie finansowe. Łącznie zawarto 41 umowy na realizację programów szkolenia sportowego w kategorii wiekowej seniorów zarówno w dyscyplinach indywidualnych – 21 umów (lekka atletyka, sporty walki – zapasy, sumo, karate tradycyjne, karate kyokushin, karate oyama, taekwon-do, kick-boxing, kultura, zapasy/sumo, kolarstwo górskie, kajakarstwo, motocross, szachy, pływanie, wspinaczka sportowa, podnoszenie ciężarów, siatkówka plażowa) jak też zespołowych – 20 umów (koszykówka kobiet i mężczyzn, piłka ręczna kobiet, rugby, piłka nożna kobiet i mężczyzn, futsal, siatkówka mężczyzn i kobiet, tenis stołowy kobiet i mężczyzn, futbol amerykański). Wśród klas rozgrywkowych w sezonie 2015/2016: 4 drużyny były w ekstraklasie, zarówno w I i II lidze – po 5 drużyn oraz 1 w III klasie rozgrywkowej, co świadczy o stale rosnącym poziomie sportowym wśród lubelskich drużyn. Prowadzone szkolenie sportowe w różnych dyscyplinach sportu i w różnych kategoriach wiekowych przekładało się na dużą liczbę zdobytych medali podczas Mistrzostw Świata, Mistrzostw Europy oraz zawodach ogólnopolskich przez zawodniczek i zawodników reprezentujących lubelskie kluby.

W 2015 r. lubelscy zawodnicy w dyscyplinach indywidualnych zdobyli łącznie 132 medale, z czego 44 złotych, 39 srebrnych oraz 49 brązowych.

9.3.2.2. Upowszechnianie kultury fizycznej

W 2015 r. w wyniku rozstrzygnięcia konkursu ofert 74 stowarzyszenia otrzymało środki finansowe na:

- realizację programów szkolenia sportowego dzieci i młodzieży w zespołowych grach sportowych w sezonie rozgrywkowym 2015/2016,
- realizację programów szkolenia sportowego dzieci i młodzieży w sportach indywidualnych,
- organizację szkolenia sportowego i/lub udziału we współzawodnictwie sportowym w sportach objętych programem Igrzysk Olimpijskich,
- prowadzenie szkółki żużlowej,
- sport osób niepełnosprawnych,
- organizację współzawodnictwa sportu szkolnego i akademickiego,
- organizację imprez sportowych w mieście, realizację programów promujących aktywność fizyczną mieszkańców Miasta w ramach różnych grup społecznych.

Ponadto 30 podmiotów otrzymało dotacje na realizację zadań publicznych na podstawie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W klubach, w których zawodnicy uprawiali dyscypliny priorytetowe, tj. koszykówkę, lekką atletykę, piłkę nożną, piłkę ręczną, piłkę siatkową, pływanie, żużel, taekwon-do WTF, tenis stołowy, boks, w 208 grupach zawodniczych zrzeszonych było 3 818 zawodników, natomiast w dyscyplinach niepriorytetowych (m.in. sztuki walki, kolarstwo, strzelectwo, kajakarstwo, sporty motorowe, rugby) w 73 grupach trenowało 1 448 zawodników.

Łącznie w 281 grupach trenowało 5 266 zawodników i zawodniczek.

Największą popularnością wśród dzieci i młodzieży cieszyła się piłka nożna, w 13 klubach aktywnie uczestniczyło w zajęciach szkoleniowych 1 749 zawodniczek i zawodników, 584 zawodniczek i zawodników było zainteresowanych koszykówką, a 230 osób siatkówką. Zajęcia z koszykówki prowadzone były w 6 klubach a z siatkówki w 4 klubach. Także zajęcia szkoleniowe z piłki ręcznej, prowadzone przez 6 stowarzyszeń sportowych, cieszyły się popularnością. Uczestniczyło w nich 330 dziewcząt i chłopców.

Z dyscyplin indywidualnych największą popularnością cieszyło się pływanie, w 6 klubach sportowych zrzeszonych było 398 osób. W 10 klubach w zajęciach szkoleniowych ze sportów walki

(karate kyokushin, karate tradycyjnym, oyama karate, karate kyokushinkai, judo, sumo, taekwon-do, kick-boxing, zapasy) trenowało 1 012 osób.

W ramach upowszechniania kultury fizycznej dofinansowano także sport osób niepełnosprawnych. Powyższe zadanie realizowane jest przez 4 stowarzyszenia sportowe zajmujące się szkoleniem sportowym osób niepełnosprawnych:

- Integracyjne Centrum Sportu i Rehabilitacji „Start” – sport osób niepełnosprawnych ruchowo, prowadzi sekcje goalball, pływania, łucznictwa, tenisa stołowego, piłki siatkowej na siedząco,
- Uczniowski Klub Sportowy OKEJ – zajmuje się szkoleniem w goalball i showdown dzieci młodzieży niewidomej i słabowidzącej,
- Lubelski Sportowy Klub Głuchych „Spartan” zajmuje się szkoleniem osób niesłyszących w tym dzieci i młodzieży, prowadzi sekcje: lekkoatletyczną, tenisa stołowego, koszykówki, siatkówki, bowlingu, piłki nożnej, pływania,
- Kolarski Klub Tandemowy „Hetman” prowadzi zajęcia w zakresie kolarstwa tandemowego osób niewidomych i słabowidzących z osobami pełnosprawnymi.

Od wielu lat dzieci i młodzież szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych rywalizuje we współzawodnictwie sportowym, którego organizatorami są Fundacja Rozwoju Sportu i Miejski Szkolny Związek Sportowy. W Igrzyskach Szkół Podstawowych I miejsce zdobyła Szkoła Podstawowa nr 43, II miejsce – Szkoła Podstawowa nr 38 i III miejsce Szkoła Podstawowa nr 23. Najwięcej punktów w Gimnazjacie zdobyło Gimnazjum nr 5, Gimnazjum nr 16 i Gimnazjum nr 11, natomiast w Licealiadzie najlepszy wynik osiągnęło V Liceum Ogólnokształcące, Zespół Szkół nr 5 i I Liceum Ogólnokształcące.

W 2015 r. w ramach konkursu ofert, 30 stowarzyszeń kultury fizycznej prowadzących proces szkoleniowy, organizujących zawody sportowe, biorących udział w zawodach sportowych krajowych i zagranicznych (w tym starty w rozgrywkach ligowych), organizujących zgrupowania sportowe w okresie przygotowawczym do sezonu, otrzymały finansowe wsparcie na rozwój sportu seniorów w dyscyplinach indywidualnych i drużynowych.

Wszystkie powyższe przedsięwzięcia cieszyły się dużym zainteresowaniem mieszkańców Lublina.

9.3.3. Nagrody miasta za osiągnięcia w sporcie

W 2015 r. Nagrodę Miasta Lublin dla zawodników osiągających najwyższe wyniki sportowe za 2014 r. Prezydent Miasta, w oparciu o opinię Kapituły, przyznał Pani Dorocie Małek piłkarce ręcznej SPR Lublin S.A. Nagroda Miasta Lublin dla trenerów i działaczy zasłużonych w osiąganiu przez zawodników wysokich wyników sportowych w została przyznana przez Prezydenta Miasta Panu Andrzejowi Świtkowskiemu wieloletniemu trenerowi pływania.

Prezydent Miasta w 2015 r. przyznał również 39 nagród finansowych zawodniczkom, zawodnikom oraz trenerom za wybitne osiągnięcia sportowe w 2014 r.

9.3.4. Stypendia dla zawodników za osiągnięcia sportowe

W ramach realizacji Uchwały nr 378/XVIII/2012 Rady Miasta Lublin z dn. 23.02.2012 r. w sprawie stypendiów za osiągnięte wyniki sportowe, w wyniku rozpatrzenia wniosków, stypendium za najwyższe osiągnięcia sportowe przyznano 77 stypendiów sportowych (do Wydziału Sportu i Turystyki wpłynęły 83 wnioski). Stypendia przyznawano za medalowe miejsca w dyscyplinach indywidualnych uzyskanych podczas: Mistrzostw Polski – 53 zawodników, Mistrzostw Europy – 9 zawodników, Mistrzostw Świata – 15 zawodników.

9.3.5. Organizacja imprez sportowych w mieście

Do najważniejszych działań w 2015 r. należy zaliczyć organizację następujących imprez:

- Sportowe Podsumowanie Roku 2014,
- badanie poziomu sprawności fizycznej mieszkańców – Test Coopera,
- cykl imprez „Lekkoatletyczne Czwartki”,
- Turniej U-16 w koszykówce,
- cykl imprez biegowych Grand Prix City Trail,
- Międzynarodowy Turniej Szachowy Miast Partnerskich,
- zajęcia sportowo-rekreacyjne w ramach Lubelskich Dni Kultury Studenckiej,
- turniej klas profilowanych w koszykówce, pływaniu, piłce nożnej, piłce ręcznej, tenisie stołowym i zapasach,
- cykl imprez szachowych „Szach Królów”,

- Test Coopera – edycja jesienna,
- zumba na Orliku.

9.3.6. Zajęcia sportowe w szkołach

W 2015 r. pozalekcyjne zajęcia sportowe w realizowane były w łącznym wymiarze 1 070 godzin tygodniowo. W I półroczu szkoły podstawowe i gimnazjalne prowadziły zajęcia w terminie od 7.01-16.06.2015 r. – 20 tygodni, natomiast szkoły ponadgimnazjalne w terminie od 7.01.-25.04.2015 r. – 14 tygodni. W II półroczu zajęcia we wszystkich szkołach prowadzone były w terminie od 14.09-18.12.2015 r. – 14 tygodni.

Szkoły i ośrodki szkolno-wychowawcze prowadzone przez Gminę Lublin, organizowały zajęcia w następujących dyscyplinach: koszykówka, piłka siatkowa, piłka nożna, piłka ręczna, lekkoatletyka, pływanie, tenis stołowy, gimnastyka, rugby. W ramach łącznej rocznej puli godzin, 44 godziny tygodniowo zostały rozdysponowane w drodze konkursów dla szkół podstawowych i gimnazjalnych. Celem konkursów była promocja aktywności fizycznej i innowacyjnych pomysłów szkół w zakresie prowadzenia zajęć sportowych dla dzieci. Dziesięciu szkołom podstawowym zostały przekazane środki finansowe na realizację zajęć w ramach Programu Rozwoju Koszykówki Dziewcząt i Programu Rozwoju Piłki Ręcznej Chłopców dla uczennic i uczniów klas III.

W I półroczu 2015 r. uczniowie klas III szkół podstawowych, które nie posiadają pływalni, uczestniczyli w zajęciach nauki pływania w ramach kontynuacji projektu pn.: „Umiem pływać”. Zajęcia realizowane były na 7 obiektach przyszkolnych oraz na pływalni MOSiR „Bystrzyca” przy ul. Łabędziej. Każdy z uczniów zrealizował po 10 godzin zajęć nauki pływania. W projekcie uczestniczyło 1 597 uczniów, zajęcia prowadzone były przez 35 instruktorów w 127 grupach. W II półroczu 2015 r. Gmina Lublin pozyskała środki finansowe z Ministerstwa Sportu i Turystyki w wys. 254 000 zł w związku z czym, od września rozpoczęto realizację nowego projektu, w ramach którego utworzono 234 grupy. Łącznie programem zostało objętych 3 168 uczniów lubelskich placówek. Zajęcia prowadzone były przez 51 instruktorów, a każdy z uczniów zrealizował 20-godzinny cykl zajęć.

9.3.7. Promocja jednostek samorządu terytorialnego

Działania promocyjne Miasta Lublin w 2015 r. można podzielić na te, które były świadczone podczas rozgrywek ligowych lubelskich drużyn, imprez sportowych organizowanych przez lubelskie kluby i polskie związki sportowe, a także działania promocyjne Miasta Lublin podczas wydarzeń mających miejsce poza Lublinem. Działania promocyjne w 2015 r. to również stworzenie programu „Team Rio 2016”, czyli programu skierowanego do zawodników lubelskich klubów sportowych przygotowujących się do udziału w Igrzyskach Olimpijskich oraz Igrzyskach Paraolimpijskich 2016 w Rio de Janeiro. Program zakłada promocję Miasta za pośrednictwem wybranej grupy zawodników reprezentujących najwyższy poziom sportowy i mających szansę zakwalifikować się do Igrzysk Rio 2016. Zasięg promocyjny jest szeroki ze względu na udział sportowców w wielu zawodach sportowych o randze mistrzowskiej, zarówno w kraju, jak i poza jego granicami. Obecnie programem objętych jest 11 zawodników, w tym działania jednej zawodniczki są finansowane ze środków Akademickiego Centrum Szkolenia Sportowego w Lublinie.

Rok 2015 to także działania promocyjne podczas imprez, które na stałe wpisały się w kalendarz imprez sportowych w mieście, a do najważniejszych działań promocyjnych należy zaliczyć:

- rozgrywki ekstraklasy koszykówki kobiet,
- rozgrywki I ligi żużla,
- mecz rugby Polska – Ukraina,
- otwarcie Ogólnopolskiej Gimnazjady 2015 w grach zespołowych,
- imprezę Hippyzną „Cavaliada” 2015,
- mecz reprezentacji kobiet w koszykówce Tauron Basket Liga „Mecz Gwiazd”,
- 3 Maraton Lubelski oraz cykl imprez „Cztery Dychy do Maratonu”,
- Międzynarodowy Turniej Reprezentacji Polski Mężczyzn w piłce ręcznej,
- Otwarte Mistrzostwa Lubelszczyzny w Motocrosie,
- Lublin City Race i wiele innych,
- Marcin Gortat Camp,
- cykl imprez z UKS-u do AZS-u,
- Lotto Cup,

- World Grand Prix – turniej finałowy II Dywizji w siatkówce kobiet,
- II i III Runda Pucharu ETTU w tenisie stołowym,
- mecz reprezentacji w futbolu amerykańskim Polska – Rosja,
- Ogólnopolski Turniej Tańca Sportowego Grand Prix Polski par dorosłych,
- mecz żużlowy Polska vs. Reszta Świata,
- Zimowe Mistrzostwa Polski Seniorów i Młodzieżowców w pływaniu.

9.3.8. Boiska i obiekty sportowe

W 2015 r. zlecono wykonanie oceny stanu technicznego urządzeń sportowych stanowiących wyposażenie 28 boisk osiedlowych zlokalizowanych na terenie miasta. Raport z wykonanej oceny, sporządzony przez Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Mechaników Polskich Ośrodek Kwalifikacji Jakości Wyrobów i Rzeczoznawstwa w Lublinie, posłużył do wykonania prac modernizacyjnych na osiedlowych boiskach zlokalizowanych na terenie Gminy Lublin w celu poprawy ich stanu technicznego, estetycznego i bezpieczeństwa użytkowników.

Prace modernizacyjne na 16 boiskach komunalnych zlecono Firmie Garden Designers Mirosław Derkacz. Objęły one naprawę, malowanie urządzeń sportowych, wykonanie ogrodzeń i piłkochwyty na boiskach, uzupełnienie piasku na boisku, demontaż, zakup i montaż urządzeń sportowych. Powyższe modernizacje wykonane były na boiskach zlokalizowanych w dzielnicach: Czechów Pn, Kalinowszczyzna, Tatary, Wrotków, Bronowice, Sławin, Śródmieście, Dziesiąta, Szerokie, Kośminek, Rury.

W ramach realizacji programu „Animator – Moje Boisko Orlik 2012” w terminie od 1.03.-30.11.2015 r., na 13 boiskach typu Orlik ponad 40 animatorów organizowało i realizowało zajęcia oraz imprezy sportowo-rekreacyjne dla różnych grup wiekowych i społecznych dla dzieci i młodzieży szkolnej, seniorów oraz rodzin. W ramach realizacji animacji sportowej, każdy z animatorów prowadził regularne zajęcia w 2 wybranych przez siebie grupach społecznych. Ponadto w terminie od 01-31.12.2015 r. przy Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 1 funkcjonował Biały Orlik, na którym animatorzy organizowali zajęcia nauki jazdy na łyżwach.

9.3.9. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji „Bystrzyca” Sp. z o. o.

Środki finansowe pokryły koszty wykorzystania i udostępnienia sportowych obiektów komunalnych na rzecz mieszkańców Lublina. Z obiektów korzystały kluby sportowe realizujące programy szkoleniowe, biorące udział w zawodach lub rozgrywkach, szczególnie w koszykówce, piłce ręcznej, siatkówce, żużlu, piłce nożnej, zapasach, karate, pływaniu, boksie, futsalu, lekkiej atletyce. Obiekty spełniały określone standardy świadczonych usług.

Mieszkańcom zostały udostępnione tereny rekreacyjne nad Zalewem Zemborzyckim, ścieżka rowerowa wokół Zalewu Zemborzyckiego oraz boiska sportowe. Obiekty te spełniały standardy świadczonych usług.

W 2015 r. w obiektach komunalnych w ramach zakupionej usługi odbywały się m.in.:

- Rozgrywki Superligi Kobiet w piłce ręcznej, Ekstraklasy koszykówki kobiet i mężczyzn,
- Rozgrywki ligowe III Ligi piłki nożnej,
- Ćwierćfinały MP juniorów starszych w koszykówce,
- Ćwierćfinały MP juniorów starszych w piłce ręcznej,
- Finały szkół m. Lublin,
- Turniej piłki ręcznej w ramach IV MP Masters kobiet i mężczyzn,
- Mecz Reprezentacji Polski i Ukrainy w rugby,
- XI Ogólnopolska Gimnazjada w grach zespołowych,
- Międzynarodowy Turniej Koszykówki Lublin Basket CUP,
- XXIII Międzynarodowy Bieg Solidarności „Lubelski Lipiec 1980”,
- XXI Międzynarodowy lubelski Festiwal Piłki Siatkowej i Mini-siatkówki,
- Turniej FIVB World Grand Prix w siatkówce kobiet,
- Turniej Orlika o Puchar premiera RP,
- Mecz reprezentacji Polski w żużlu pn. Polska Reszta Świata,
- Zimowe Mistrzostwa polski Seniorów i Młodzieżowców w pływaniu.

Ponadto w ramach zakupionych przez Gminę Lublin jednostek czasowych, bezpłatnie z krytych pływalni: Aqua Lublin i pływalni przy ul. Łabędziej, korzysta 26 szkół prowadząc zajęcia z pływania w ramach lekcji wychowania fizycznego.

9.3.10. Realizacja zadań Gminy Lublin w zakresie turystyki i krajoznawstwa

Szczególnie istotnym zagadnieniem z punktu widzenia realizowanych, jak również planowanych, działań z zakresu upowszechniania turystyki i krajoznawstwa w Lublinie było przyjęcie Uchwałą nr 897/XXXV/2013 Rady Miasta Lublin z dn. 18.11.2013 r. dokumentu strategicznego – „Strategia Rozwoju Turystyki Miasta Lublin do roku 2025”.

W dn. od 24.04.-03.05.2015 r. odbyła się kolejna edycja Sezonu Lublin czyli otwarcie miejskiego sezonu turystycznego. Organizatorem i koordynatorem 10-dniowego cyklu bezpłatnych imprez turystyczno-krajoznawczych był Wydział Sportu i Turystyki. Do wyboru przygotowano 218 imprez, w których łącznie wzięło udział ponad 6 000 zarejestrowanych osób. W siedzibie LOITiK na Starym Mieście czynne było codziennie od 17.04-03.05. łącznie, Biuro Obsługi Sezonu Lublin. Do promocji Sezonu Lublin wykorzystano 5 000 szt. folderów oraz 300 szt. plakatów, które wyeksponowano na przystankach MPK oraz na miejskich słupach ogłoszeniowych. Na program IV edycji złożyły się następujące propozycje:

- PTTK Oddział Miejski w Lublinie – wycieczki piesze (szlaki miejskie) i rowerowe,
- Lubelska Regionalna Organizacja Turystyczna – „Wieczór z piosenką turystyczną”, „Legends Lubelskie” dla dzieci”,
- Lubelskie Stowarzyszenie Pilotów i Przewodników Turystycznych „Pogranicze” – Lublin szlakiem Komisarza Maciejewskiego oraz wycieczki zabytkowym autobusem Gutek,
- Fundacja „Via Jagiellonica” – zwiedzanie Parku Unii Polsko-Litewskiej,
- Ośrodek Brama Krakowska – Teatr NN – Zwiedzanie wystawy Lublin. Pamięć Miejsca,
- Lubelska Trasa Podziemna – zwiedzanie w grupach połączone z inscenizacją
- Dom Słów – zwiedzanie Izby Drukarstwa,
- Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków – wykłady plenerowe „Plac Litewski – znak pamięci o Unii Lubelskiej w przestrzeni miasta”,
- Piwnica pod Fortuną – zwiedzanie multimedialnego obiektu i warsztaty dla dzieci,

- Muzeum Lubelskie – zwiedzanie ekspozycji, Kaplica Trójcy Świętej, Donżon,
- Muzeum Historii Miasta Brama Krakowska – wystawa fotografii, spotkania dla dzieci,
- Muzeum Dworek Wincentego Pola – zwiedzanie obiektu, wykłady, warsztaty dla dzieci,
- Muzeum Literackie im. Józefa Czechowicza – zwiedzanie obiektu,
- Muzeum Martyrologii „Pod Zegarem” – wykład nt. Grażyna Chrostowska, poetka pokolenia Kolumbów,
- Muzeum Wsi Lubelskiej – zwiedzanie ekspozycji tematycznych, wycieczki, potańcówka,
- Galeria Labirynt – wystawa, warsztaty dla dzieci projekcje filmowe nt. sztuki współczesnej,
- Biuro Turystyki Kulturowej KRAJKA – „Baby Tour”– wycieczki dla rodziców z małymi dziećmi, warsztaty kulinarne „Lublin ze smakiem”,
- Park Historyczny „Słowiński Gród” – W prawnym Lublinie: wioska słowińska i widowisko plenerowe,
- FU Mandragora – wykłady na temat osadnictwa wielokulturowego, degustacja potraw, wycieczki piesze,
- Metropolitalne Seminarium Duchowne – zwiedzanie obiektu,
- Hotel Ilan – Cadyk z Lublina – projekcja filmu, degustacja, spotkanie z reżyserem,
- Stowarzyszenie Studnia Pamięci – Żydowski Lublin. Spacer po nieistniejącym mieście,
- Fundacja Działań Edukacyjnych „Kreadukacja – Gra miejska „Wielokulturowy Lublin”,
- Sławomir T. Juraszewski – Gra miejska „Odkryj Lublin z mapą”,
- Port Lotniczy Lublin – zwiedzanie obiektu,
- Atlas Travel – Lublin City Tour – wycieczki turystycznymi busami,
- Lubelskie Stowarzyszenie Biegowe – wycieczka „Bieg po prawdziwym Lublinie IV”,
- MOSiR „Bystrzyca” – Eko-spływ oraz spływ kajakowy,
- Perkun – spływy kajakowe oraz rodzinny spływ kajakowy z piknikiem,

- Lubelska Szkoła Fotografii – warsztaty fotograficzne – konkurs fotograficzny „Foto Sezon Lublin 2015” i wystawa prac na Placu Litewskim i przed Zamkiem Lubelskim.

W dn. 26.09.2015 r. podjęto szereg działań w ramach projektu Legendarny Lublin. W trzech wybranych miejscach Starego Miasta (Brama Krakowska, Plac Rybny, zaułek przy Bazylice oo. Dominikanów) zrealizowano iluminacje świetlno-dźwiękowe nawiązujące do znanych opowieści o Lublinie.

Po raz siódmy zorganizowano Spotkanie Turystyczne. Program umożliwił indywidualne zwiedzanie Lapidarium w zabytkowym przyziemiu Kaplicy Trójcy Świętej na Zamku Lubelskim. Prelekcje w formie prezentacji multimedialnych przedstawiło 6 specjalnie zaproszonych na to wydarzenie ekspertów, którzy przybliżyli licznie zgromadzonym uczestnikom konferencji.

W ramach tego zadania w 2015 r. zrealizowano także:

- Lublin Sportival 2015 – edycja letnia – zawody dirtowe MTB wpisane do kalendarza imprez Pucharu Świata FMB World Tour w kategorii brązowej. Profesjonalnie przygotowany tor rowerowy rozpoczynający się na potężnych schodach przy Muzeum Lubelskim w Lublinie, prowadzący aż na Plac Zamkowy stał się miejscem niezwykle widowiskowych zmagania krajowych i zagranicznych zawodników z czołowych miejsc list rankingowych. Nie zabrakło również wrażeń dla tych, którzy odważyli się spróbować własnych sił w Otwartych Zawodach Skoków BMX/MTB na Fly Bag. Na Placu Zamkowym odbył się spektakularny pokaz Moto Trial. Na Dziedzińcu Muzeum Lubelskiego ustawiono Strefę Deskorolkową. Specjalnie przygotowano przeszkody, ustawiono liczne namioty z atrakcjami związanymi ze skateboardingiem. W tym celu nawiązano współpracę z Muzeum Lubelskim w zakresie udostępnienia Dziedzińca Zamkowego o pow. 2 706 m² przez 46 godzin (wraz ze wsparciem techniczno-logistycznym) w celu organizacji Strefy Deskorolkowej podczas Lublin Sportival 2015,
- Lublin Sportival 2015 – edycja zimowa – zorganizowany został w dn. 5.12.2015 r. na terenie Placu Zamkowego w Lublinie. W międzynarodowych zawodach jibbingowych uczestniczyło blisko 50 profesjonalnych zawodników, którzy do Lublina przyjechali aż z 11 krajów. Ponadto, na specjalnie przygotowanym mini snowparku, odbyły się zawody amatorskie w kategorii

snowboard oraz narty. Profesjonalnie przygotowany tor umieszczony na schodach przy Muzeum Lubelskim w Lublinie oraz czołowi zawodnicy z najważniejszych list rankingowych zgromadzili na Placu Zamkowym bardzo liczną publiczność.

Nawiązano także współpracę z Polskim Związkiem Głuchych Oddział Łódzki przy wydaniu Audiowizualnego przewodnika po Lublinie w języku migowym.

W ramach przetargu na druk i dostawę materiałów promocyjnych zaplanowano druk wraz z dostawą 24 000 szt. folderów turystycznych, 85 000 szt. ulotek promocyjnych oraz 600 szt. mapek kolorowych oraz 30 000 szt. folderów turystycznych – 5 tematów:

- Lublin (dla) młodych,
- Lublin. Cienie nieistniejącego miasta,
- Lublin. Idealny na weekend,
- Lublin. Staromiejskie zaułki,
- Lublin. Między wojnami.

9.3.11. Edukacyjna opieka wychowawcza

W otwartym konkursie ofert na realizację zadania publicznego pn. Realizacja programów promujących wypoczynek dzieci i młodzieży w ramach akcji „Lato w mieście”, w wyniku którego dotacje otrzymało 11 organizacji pozarządowych. Oferta dla dzieci spędzających wakacje w mieście była atrakcyjna i różnorodna. Fundacja Rozwoju Sportu oraz Lubelska Akademia Sportu zorganizowały aktywne półkolonie z programem sportowym, skierowane do dzieci ze szkół podstawowych. Przez całe wakacje odbywały się cykliczne zajęcia z piłki nożnej, Jumping Kids, rugby i boksu. Zajęcia z podstaw żeglarstwa przeprowadzone zostały jak co roku, w ramach Mini Szkołki Żeglarskiej. Nad Zalewem Zemborzyckim zorganizowano sportowe rozpoczęcie i zakończenie wakacji w formie ogólnodostępnych imprez rekreacyjnych. Ze zorganizowanych zajęć i półkolonii skorzystało prawie 2000 dzieci. Zajęcia prowadzone podczas ferii w szkołach podstawowych w ramach „Akcji Zima w mieście” zostały urozmaicone przez zajęcia taneczne prowadzone przez Uczniowski Klub Sportowy „Lider”. Dzieci, które nie wyjeżdżały na zimowiska i obozy w czasie przerwy w nauce, po raz kolejny mogły korzystać z bezpłatnego szkolenia narciarskiego na stoku Globus Ski. Dla mło-

dzieży przygotowano warsztaty snowboardowe zakończone zawodami z nagrodami. Dla najmłodszych dzieci ze szkół podstawowych zorganizowano intensywne dziesięciodniowe kursy nauki pływania.

W czerwcu został rozegrany Międzynarodowy Turniej Koszykówki Chłopców U-16, w którym wzięło udział 12 drużyn, w tym 8 z Miast Partnerskich Lublina. Zawody organizowane były wspólnie z MKS Start S.A. Środki zostały przeznaczone m.in. na: transport, noclegi, wyżywienie, nagrody i upominki dla wszystkich uczestników. W zorganizowanym na początku wakacji Orlikowym Grand Prix o Puchar Prezydenta Miasta Lublin, zmierzyły się reprezentacje lubelskich Orlików w trzech dyscyplinach sportowych: piłce siatkowej, koszykówce i piłce nożnej. Finałiści otrzymali medale i pamiątkowe koszulki.

Przez całe wakacje Biuro Turystyki Kulturowej „Krajka” organizowało bezpłatne wycieczki dla dzieci po Starym Mieście w ramach „Czwartków z Przewodnikiem”. Z tej atrakcji skorzystało 276 najmłodszych lublinian.

Gmina Lublin za zajęcie I miejsca w konkursie „Kibicuję Bezpiecznie”, ogłoszonym przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, otrzymała z rezerwy celowej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w ramach rządowego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem Bezpiecznie!” środki w wys. 60 000 zł na realizację projektu „Lublin Kibicuje Bezpiecznie!”. Przedsięwzięcie realizowane było we współpracy z Miejskim Klubem Sportowym Start Lublin S.A. oraz Komendą Miejską Policji w Lublinie.

Przedsięwzięcie skierowane było do mieszkańców Lublina, szczególnie do dzieci i młodzieży szkolnej. Celem projektu było stworzenie wzorca bezpiecznego i aktywnego uczestnictwa w imprezach sportowych. Głównym elementem projektu była popularyzacja zasad fair play oraz kulturalnego i bezpiecznego kibicowania podczas wydarzeń sportowych. W zgłoszonych do projektu szkołach powstały „Szkolne Kluby Kibica”, które zostały wyposażone w gadżety pozwalające zorganizować przyjazny i głośny doping podczas widowisk sportowych. Członkowie Klubów otrzymali specjalne Karty Bezpiecznego Kibicowania, będące jednocześnie kartami umożliwiającymi bezpłatny wstęp na wszystkie mecze koszykarskie MKS Start Lublin S.A. W szkołach uczestniczących

w projekcie odbywały się spotkania informacyjno-edukacyjne, z przedstawicielami Policji oraz zawodnikami MKS Strat Lublin S.A. Szkolne Kluby Kibica opracowały Kodeks Bezpiecznego Kibicowania, który po wydrukowaniu w formie ulotki był dystrybuowany podczas meczów. Wybrano i nagrodzono najbardziej aktywny Szkolny Klub Kibica. We wszystkich wydarzeniach uczestniczyły maskotki zakupione do promocji projektu. Na wszystkich meczach działała Strefa Małego Kibica, gdzie dzieci, które przychodziły wspólnie z rodzicami na mecze, mogły spędzić czas pod opieką animatorów. Z realizacji projektu powstała dokumentacja fotograficzna, która została wykorzystana do zorganizowania wystawy. Dodatkowo po każdym meczu zdjęcia były zamieszczane w galerii projektu na stronie internetowej miasta.

9.4. Inwestycje w obiektach kultury, sportu i turystyki

9.4.1. Obiekty kultury

Na wyposażenie nowej filii Dzielnicowego Domu Kultury „Bronowice” – „Pracownie Kultury Maki” (ul. Olchowa 8 – dzielnica Kośminek) przeznaczono 50 000,00 zł. Dotacja została wykorzystana na zakup wyposażenia do sal widowiskowej i tanecznej.

W Zespole Pieśni i Tańca „Lublin” im. Wandy Kaniorowej przeprowadzono montaż klimatyzacji w salach baletowych i wokalnych oraz zakupiono trzy zestawy komputerowe z oprogramowaniem. Dotacja z budżetu Miasta Lublin na inwestycję wyniosła 80 000,00 zł.

Dotacja z budżetu Miasta Lublin dla Galerii Labirynt na inwestycję wyniosła 183 891,00 zł. Kwota ta została przeznaczona na wkład własny do dotacji przyznanej przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego na zakup systemu oświetleniowego (93 891,00 zł) oraz zakup dzieł sztuki w ramach projektu „Kolekcja Galerii Labirynt 2015” (90 000,00 zł).

Dotacje celowe z budżetu Miasta Lublin na inwestycje dla Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie zostały przeznaczone na:

- zakup oprogramowania do zdalnego serwisu komputerów i obsługi baz danych. Wykorzystana kwota dotacji celowej wyniosła 7 414,24 zł,

- zakupy inwestycyjne w ramach realizacji projektu „Zróbmy to pod chmurką – czytelnia i kino przy Domu Kultury Kolejarza” tj. zakup sprzętu elektronicznego w tym: x-boxów, gier na konsolę x-box, telewizorów, projektora, sprzętu audio, nagłośnienia i oświetlenia. Wykorzystana kwota dotacji celowej wyniosła 27 207,40 zł,
- zakup trzech zestawów komputerowych na potrzeby Filii nr 21. Wykorzystana kwota dotacji na inwestycje wyniosła 11 346,75 zł,
- zakup elementów tablicy interaktywnej (składającej się z elementów: tablicy i projektora) na potrzeby Filii nr 1. Wykorzystana kwota przyznanej dotacji celowej na inwestycje wyniosła 4 999,99 zł.
- na zakup wyposażenia do nowej Filii Dzielnicego Domu Kultury „Węglin” – Dzielnicego Domu Kultury „Czuby Południowe” (ul. Wyżynna) przekazano 29 994,83 zł dotacji celowej.

W 2015 r. Dzielnicego Dom Kultury „Bronowice” wykorzystał na remont filii przy ul. Olchowej – „Pracownie Kultury Maki” 403 000,00 zł z przyznanej dotacji podmiotowej.

MBP im. H. Łopacińskiego w Lublinie w ramach dotacji podmiotowej wykorzystała środki finansowe na remont filii bibliotecznych w wys. 91 580,48 zł.

Na remont Filii Dzielnicego Domu Kultury „Węglin” – Dzielnicego Domu Kultury „Czuby Południowe” z przyznanej dotacji podmiotowej wykorzystano 205 508,60 zł.

Zespół Pieśni i Tańca „Lublin” im. W. Kaniorowej w ramach przyznanej dotacji podmiotowej wykonał remont m.in. szatni oraz sali baletowej na łączną kwotę 55 642,81 zł.

W ramach projektu „Inwestycja w kulturę. Działania systemowe na rzecz edukacji kulturalnej” realizowanego przez Wydział Kultury (dofinansowanie z Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2007-2013) w 2015 r zakupiono i zainstalowano brakujący sprzęt dla pracowni Medialab w miejskich instytucjach kultury: DDK Węglin. DDK Bronowice, Warsztaty Kultury na łączną kwotę 32 116,53 zł.

10. POZYSKIWANIE ZEWNĘTRZNYCH ŚRODKÓW FINANSOWYCH

10.1. Działania w zakresie projektów inwestycyjnych

10.1.1. Perspektywa finansowa 2014-2020

W ramach przygotowań do perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2014-2020 Urząd Miasta Lublin czynnie uczestniczył w procesie legislacyjnym dotyczącym wykorzystania funduszy strukturalnych od momentu rozpoczęcia prac na poziomie krajowym, biorąc udział w pracach m.in.:

- Komitetu ds Umowy Partnerstwa,
- Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego jako przedstawiciel Unii Metropolii Polskich,
- Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Polska Wschodnia jako przedstawiciel Unii Metropolii Polskich,
- Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 jako przedstawiciel Instytucji Pośredniczącej Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego oraz przedstawiciel Unii Metropolii Polskich.

Prezydent Miasta Lublin uczestniczył w negocjacjach dotyczących kształtu Kontraktu Terytorialnego – co pozwoliło na ujęcie projektów strategicznych Gminy Lublin w przedmiotowym dokumencie. Ponadto Gmina Lublin negocjowała ujęcie projektów priorytetowych Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (z perspektywą do 2030 r.)

W 2015 r. Wydział Funduszy Europejskich złożył fiszki dla projektów przewidzianych do realizacji w formule Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020. W wyniku

przeprowadzonego procesu oceny następujące projekty zostały umieszczone w Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych:

- Zintegrowane Centrum Komunikacyjne dla Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego,
- budowa, modernizacja przystanków i węzłów przesiadkowych zintegrowanych z innymi rodzajami transportu dla potrzeb LOF,
- rozbudowa Systemu Zarządzania Ruchem i Komunikacją w Lublinie,
- rewitalizacja przyrodnicza Parku Ludowego w Lublinie znajdującego się w obszarze Zintegrowanego Centrum Komunikacyjnego dla LOF,
- rewitalizacja części Śródmieścia Miasta Lublin.

Wszystkie te projekty będą realizowane jako projekty pozakonkursowe w latach 2016-2022, a obecnie są na etapie przygotowywania do realizacji (opracowywanie niezbędnej dokumentacji).

W ramach Programu Operacyjnego Polska Wschodnia zostały z Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju uzgodnione projekty z zakresu transportu, które realizowane będą jako projekty pozakonkursowe:

- projekty podstawowe:
  - rozbudowa sieci komunikacji zbiorowej dla potrzeb Zintegrowanego Centrum Komunikacyjnego dla LOF,
  - przebudowa strategicznego korytarza transportu zbiorowego wraz z zakupem taboru w centralnej części obszaru LOF,
  - rozbudowa i udrożnienie sieci komunikacji zbiorowej dla obszaru specjalnej strefy ekonomicznej i strefy przemysłowej w Lublinie,
  - niskoemisyjna sieć komunikacji zbiorowej dla północnej części LOF wraz z budową systemu biletu elektronicznego komunikacji aglomeracyjnej,
- projekty rezerwowe:
  - usprawnienie systemu transportu zbiorowego dla LOF,
  - infrastruktura transportowa w al. Kraśnickiej w Lublinie wraz z zakupem taboru.

Ponadto miasto opracowywało dokumentację niezbędną do skutecznego pozyskania dofinansowania dla wielu projektów

z zakresu transportu i infrastruktury drogowej, rewitalizacji oraz ochrony środowiska.

W 2015 r. trwały również prace przygotowawcze dotyczące projektów drogowych przewidzianych do dofinansowania w trybie konkursowym w ramach Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020:

- przebudowa skrzyżowania DK 19 (al. Solidarności i al. Gen. Wł. Sikorskiego) i DW 809 (ul. Gen. Ducha) w Lublinie – wyprowadzenie ruchu w kierunku węzła Lublin Czechów (S12/S17/S19),
- budowa nowego przebiegu DW 809 w Lublinie na odcinku od skrzyżowania ul. Bohaterów Monte Cassino z ul. Wojciechowską do węzła Sławin – wyprowadzenie ruchu w kierunku węzła Lublin Sławinek (S12/S17/S19),
- budowa i przebudowa DW 835 w Lublinie na odcinkach: od granicy miasta do skrzyżowania ul. Abramowickiej z ul. Sadową, od skrzyżowania ul. Kunickiego z ul. Dywizjonu 303 do ul. Wrotkowskiej wraz z budową skrzyżowania z DW 830.

Ponadto w 2015 r. trwały prace związane z przygotowaniem wielu projektów infrastrukturalnych i kubaturowych m.in.:

- rewaloryzacja Parku Bronowickiego w Lublinie (projekt planowany do dofinansowania z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020),
- rewaloryzacja obiektów zabytkowych Starego Miasta wraz z otoczeniem na obszarze Pomnika Historii Lublin (projekt planowany do dofinansowania z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020),
- budowa Parku przy ul. Zawilcowej w Lublinie (projekt planowany do dofinansowania z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020),
- zwiększenie dostępności usług opieki nad dzieckiem w wieku do lat trzech poprzez budowę żłobka w Lublinie (projekt planowany do dofinansowania z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020).

10.1.2. Perspektywa finansowa 2007-2013

Jednocześnie oprócz spraw związanych z perspektywą finansową UE na lata 2014-2020, kontynuowane były prace związane z realizacją projektów dofinansowanych ze środków perspektywy

finansowej UE na lata 2007-2013 w zakresie wdrażania, monitorowania i prowadzenia sprawozdawczości oraz rozliczania projektów inwestycyjnych finansowanych z krajowych i zagranicznych bezzwrotnych źródeł finansowania.

W 2015 r. Wydział Funduszy Europejskich sfinalizował podpisanie umów o dofinansowanie projektów o łącznej wartości wsparcia – 39 161 228,42 zł.

Środki z funduszy europejskich – 14 251 803,42 zł, w tym:

- Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 – 14 251 803,42 zł:

- przebudowa ul. Łęczyńskiej na odcinku od ul. Fabrycznej do al. Witosa w Lublinie. Ogólna wartość projektu: 14 620 757,85 zł. Wartość dofinansowania: 14 251 803,42 zł. Termin realizacji: 2014-2015.

Środki z funduszy krajowych – 24 909 425 zł, w tym:

- Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej Ministerstwa Sportu i Turystyki – 12 216 200 zł:

- przebudowa i rozbudowa stadionu lekkoatletycznego wraz z zapleczem przy al. Józefa Piłsudskiego 22 w Lublinie. Ogólna wartość projektu: 34 795 299 zł. Wartość dofinansowania: 10 000 000 zł. Termin realizacji: 2015-2017,

- przebudowa kompleksu sportowego (boisko piłkarskie, boisko wielofunkcyjne, 4 torowa bieżnia prosta, skocznia w dal) przy Szkole Podstawowej nr 2 w Lublinie. Ogólna wartość projektu: 1 521 849 zł. Wartość dofinansowania: 496 200 zł. Termin realizacji: 2015-2016,

- przebudowa boiska wielofunkcyjnego przy Zespole Szkół nr 8 w Lublinie. Ogólna wartość projektu: 719 301 zł. Wartość dofinansowania: 220 000 zł. Termin realizacji: 2015,

- budowa hali sportowej przy Gimnazjum nr 10 w Lublinie. Ogólna wartość projektu: 6 000 000 zł. Wartość dofinansowania: 1 500 000 zł. Termin realizacji: 2015-2017,

- narodowy program przebudowy dróg lokalnych – Etap II Bezpieczeństwo – Dostępność – Rozwój – 5 645 386 zł,

- budowa przedłużenia ul. T. Strzembosza, Cynamonowej, Cyprysowej oraz przebudowa ul. Jagodowej, łącznika ul. Jagodowej i ul. I Czumy, ul. I. Czumy w Lublinie – II etap. Ogólna wartość projektu: 8 806 558,45 zł. Wartość dofinansowania: 2 646 147 zł. Termin realizacji: 2015,

- przebudowa ul. Armii Krajowej w Lublinie od Ronda bł. ks. Emiliana Kowcza na zbiegu ulic al. Armii Krajowej, al. Jana Pawła II i ul. Matki Teresy z Kalkuty do wiaduktu nad ul. Ułanów oraz remont kładki dla pieszych nad ul. Armii Krajowej (w rejonie ul. Rucianej) – etap II (od skrzyżowania z ul. Orkana do wiaduktów nad ul. Ułanów wraz z łącznicą). Ogólna wartość projektu: 5 998 478,35 zł. Wartość dofinansowania: 2 999 239,00 zł. Termin realizacji: 2015,
- program integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020 – 5 766 zł:
  - poprawa sytuacji bytowej Romów poprzez remont dwóch lokali mieszkalnych w Lublinie. Ogólna wartość projektu: 5 766 zł. Wartość dofinansowania: 5 766 zł. Termin realizacji: 2015,
- subwencja z budżetu państwa – 7 042 073 zł:
  - budowa korytarza transportu zbiorowego do obsługi terenów położonych w sąsiedztwie przyszłego Zintegrowanego Intermodalnego Dworca Metropolitarnego w Lublinie – ul. Lubelskiego Lipca '80. Wartość dofinansowania: 7 042 073 zł.

10.2. Działania w zakresie projektów nieinwestycyjnych

W 2015 r. Wydział Projektów Nieinwestycyjnych pozyskiwał środki z krajowych i zagranicznych bezzwrotnych źródeł finansowania na realizację projektów nieinwestycyjnych. Opracowywane były wnioski aplikacyjne o dofinansowanie projektów nieinwestycyjnych przeznaczonych do realizacji w Urzędzie Miasta Lublin, w tym także na zlecenie innych wydziałów, właściwych merytorycznie w zależności od przedmiotu projektu. Wydział Projektów Nieinwestycyjnych pomagał również w przygotowaniu wniosków składanych przez gminne jednostki organizacyjne.

Pracownicy Wydziału realizowali projekty wskazane przez Prezydenta, a także współpracowali przy realizacji projektów wdrażanych w innych komórkach organizacyjnych, między innymi poprzez pracę w zespołach zadaniowych powołanych przez Prezydenta do przygotowania, wdrożenia czy rozliczenia projektu.

10.2.1. Projekty oświatowe

10.2.1.1. Projekty przygotowane

- „Social capital – social attitudes of children in the school environment” – w ramach programu Erasmus+. Wartość całkowita projektu: 1 890 782,17 zł, wartość dofinansowania: 1 890 782,17 zł, wartość części budżetu projektu przewidzianej dla Lublina: 250 790,06 zł, wartość dofinansowania dla Lublina: 250 790,06 zł, wkład własny: 0,00 zł,
- „STEM Detectives: Agents for change on the path to a STEM Career” – w ramach Programu Horyzont 2020. Wartość całkowita projektu: 7 381 549,88 zł, wartość dofinansowania: 7 381 549,88 zł, wartość części budżetu projektu przewidzianej dla Lublina: 427 771,13 zł, wartość dofinansowania dla Lublina: 427 771,13 zł, wkład własny: 0,00 zł,
- „Edukacja kreatywna i kulturalna – perspektywa profesjonalnych edukatorów sztuki” – w ramach programu Erasmus+. Wartość całkowita projektu 1 623 798,07 zł, wartość dofinansowania projektu: 1 623 798,07 zł, wartość wkładu własnego 0,00 zł,
- „Zakup przyborów szkolnych dla uczniów romskich” w ramach Programu integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020 – projekty przygotowane i złożone w 2015 r. do realizacji w 2016 r. Wartość całkowita projektu 4 350,00 zł, wartość dofinansowania 4 350,00 zł, wartość wkładu własnego 0,00 zł,
- „Zakup podręczników szkolnych dla uczniów romskich” w ramach Programu integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020 – projekty przygotowane i złożone w 2015 r. do realizacji w 2016 r. Wartość całkowita projektu 5 650,00 zł, wartość dofinansowania 5 650,00 zł, wartość wkładu własnego 0,00 zł,
- „Szkolna świetlica integracyjna w Zespole Szkół nr 4 w Lublinie” w ramach Programu integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020 – projekty przygotowane i złożone w 2015 r. do realizacji w 2016 r. Wartość całkowita projektu 16 525,00 zł, wartość dofinansowania 16 525,00 zł, wartość wkładu własnego 0,00 zł,

- „Integracyjny wyjazd na kolonie dla dzieci romskich i polskich” w ramach Programu integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020 – projekty przygotowane i złożone w 2015 r. do realizacji w 2016 r. Wartość całkowita projektu 51 000,00 zł, wartość dofinansowania 51 000,00 zł, wartość wkładu własnego 0,00 zł.

10.2.1.2. Projekty, do których zostały podpisane umowy o dofinansowanie

- „Creating a Good Local Economy through procurement” – w ramach Programu URBACT III Wartość całkowita projektu: 400 985,26 zł, wartość dofinansowania: 332 920,22 zł, wartość części budżetu projektu przewidzianej dla Lublina: 36 590,00 zł, wartość dofinansowania dla Lublina: 31 101,00 zł, wkład własny: 5 489,00 zł,
- „Bezpieczna szkoła w strefie Schengen” – w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego. Wartość całkowita projektu: 2 500 000,00 zł. wartość dofinansowania dla Lublina: 2 125 000,00 zł. Wkład własny: 375 000,00 zł,
- „Zakup strojów sportowych na zajęcia z wychowania fizycznego dla uczniów romskich” – w ramach Programu integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020 – projekty dofinansowane w 2015 r. do realizacji w 2015 r. Wartość całkowita projektu 3 750,00 zł, wartość dofinansowania 3 750,00 zł, Wartość wkładu własnego 0,00 zł,
- „Zakup podręczników szkolnych dla uczniów romskich” – w ramach Programu integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020 – projekty dofinansowane w 2015 r. do realizacji w 2015 r. Wartość całkowita projektu 8 300,00 zł, wartość dofinansowania 8 300,00 zł, wartość wkładu własnego 0,00 zł,
- „Integracyjny wyjazd na kolonie dla dzieci romskich i polskich” - w ramach Programu integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020 – projekty dofinansowane w 2015 r. do realizacji w 2015 r. Wartość całkowita projektu 44 200,00 zł, wartość dofinansowania 44 200,00 zł, wartość wkładu własnego 0,00 zł,
- „Szkolna świetlica integracyjna w Zespole Szkół nr 4 w Lublinie” – w ramach Programu integracji społeczności romskiej

w Polsce na lata 2014-2020 – projekty dofinansowane w 2015 r. do realizacji w 2015 r. Wartość całkowita projektu 15 904,00 zł, wartość dofinansowania 15 904,00 zł, wartość wkładu własnego 0,00 zł,

- „Zakup przyborów szkolnych dla uczniów romskich” – w ramach Programu integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020” – projekty dofinansowane w 2015 r. do realizacji w 2015 r. Wartość całkowita projektu 2 500,00 zł, wartość dofinansowania 2 500,00 zł, wartość wkładu własnego 0,00 zł.

10.2.2. Projekty rozwojowe

10.2.2.1. Projekty przygotowane

- „Let's make IT” w ramach programu Horyzont 2020 wartość całkowita 480 000,00 zł, wartość dotacji 480 000,00 zł, wkład Gminy Lublin 0,00 zł.

10.2.2.2. Projekty Projekty realizowane

- „Lublin i Rzeszów – współpraca i wykorzystanie szans rozwojowych” w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej. Wartość całkowita – 2 164 800,00 zł, wartość dotacji – 1 948 320,00 zł, wkład własny Gminy Lublin – 118 980,00 zł,
- „Centrum Kompetencji Wschodnich – promocja 25-lecia Polski samorządowej oraz debata publiczna z udziałem przedstawicieli miast z krajów Partnerstwa Wschodniego” w ramach konkursu Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Wartość całkowita – 194 320,00 zł, wartość dotacji – 129 200,00 zł, wkład własny Gminy Lublin – 65 120,00 zł.

10.2.3. Projekty społeczne

10.2.3.1. Projekty przygotowane

- „B-Active! Active and Responsible European Citizenship” („Bądź aktywny! Aktywne i odpowiedzialne obywatelstwo europejskie”) w ramach programu Europa dla Obywateli 2014-2020. Wartość całkowita projektu: 90 000,00 Euro, w tym część przypadająca na Gminę Lublin: 10 155,00 Euro, wartość

dofinansowania: 90 000,00 Euro, wartość wkładu własnego: 0,00 Euro,

- „Kompetencje – integracja – rozwój. Otwarty rynek pracy szansą dla Lublina” w ramach Funduszu Azylu, Migracji i Integracji. Budżet projektu – 448 412,50 zł, dofinansowanie – 358 730,00 zł, wkład własny – 89 682,50 zł.

10.2.3.2. Projekty realizowane

- „USER – zmiany i konflikty w wykorzystaniu przestrzeni publicznych” w ramach programu URBACT II. Wartość całkowita projektu: 3 071 716,12 zł, w tym część przypadająca na Gminę Lublin: 194 460,00 zł, wartość dofinansowania: 155 568,00 zł, wartość wkładu własnego: 38 892,00 zł,
- „Rozbudowa Domu Pomocy Społecznej „Kalina” w Lublinie” (komponent II nieinwestycyjny) w ramach programu Szwajcarsko-Polski Program Współpracy. Wartość całkowita projektu: 2 429 027,25 zł w tym komponent nieinwestycyjny: 208 603,00 zł, wartość dofinansowania: 2 382 786,92 zł, wartość wkładu własnego: 46 240,33 zł,
- „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w województwie lubelskim” w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013. Wartość całkowita projektu: 18 445 445,00 zł, wartość dofinansowania: 18 445 445,00 zł (85 % z EFRR i 15 % z Budżetu Państwa), wartość wkładu własnego: 0,00 zł,
- „Nie truj powietrza – miej wpływ na to czym oddychasz” – kampania edukacyjna dotycząca przeciwdziałania niskiej emisji” w ramach konkursu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Wartość całkowita projektu: 121 181,67 zł, wartość dofinansowania: 103 004,41 zł, wartość wkładu własnego: 18 177,26 zł.

10.2.4. Projekty partnerskie i międzynarodowe

10.2.4.1. Projekty przygotowane

- „Capacity building to boost usage of PPI in Central Europe” – w ramach programu Central Europe. Wartość całkowita projektu: 7 644 217,19 zł, wartość dofinansowania: 6 416 725,52 zł, wartość części budżetu projektu przewidzianej dla Lublina:

565 371,89 zł, wartość dofinansowania: 480 566,11 zł, wkład własny: 84 805,78 zł,

- „Kuznia Międzynarodowych Ścieżek Edukacyjnych dla Polityk Publicznych” – w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. Wartość całkowita projektu: 4 992 328,00 zł. Wartość części budżetu projektu przewidzianej dla Lublina: ok. 150 000,00 zł. wkład własny: 0,00 zł,
- „Made in Ukraine. Rozwój i promocja ukraińskich Parków Naukowo-Technologicznych w obszarze energooszczędzania”, w ramach konkursu Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP „Polska pomoc rozwojowa 2016”, wartość całkowita 392 535,00 zł, wkład własny 39 275,00 zł.

10.2.4.2. Projekty realizowane

- „S.O.S. – bezpieczna koegzystencja ludzi i bezdomnych zwierząt na polsko-ukraińskim pograniczu: Lwów, Lublin, Łuck oraz Iwano-Frankiwnsk”. Program Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2007-2013, wartość całkowita 1 268 397,80 zł, 205 976,25 zł (część lubelska projektu), wartość dofinansowania 1 141 558,04 zł, 185 378,63 zł (część lubelska projektu),
- „Europejski Uniwersytet Wschodni” w ramach programu Erasmus + Budżet projektu – 695 637,00 zł, dofinansowanie – 672 585,00 zł, wkład własny – 23 052,00 zł,
- „Rozwój małej i średniej przedsiębiorczości miast Równe i Lublin” w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2007-2013. Łączna wartość projektu: 1 472 234,59 zł, 290 826,65 zł (część lubelska). Wartość dofinansowania 1 325 011,13 zł: 264 939,00 zł, wkład własny: 14 772,00 zł,
- „Student z inicjatywą: wektor oszczędzania energii” w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2007-2013, wartość całkowita projektu: 908 349,16 zł, 374 006,07 zł (część lubelska projektu), wartość dofinansowania 817 514,24 zł, 336 605,47 zł (część lubelska projektu),
- „Poprawa świadczenia usług administracyjnych dla mieszkańców regionów transgranicznych poprzez tworzenie sieci centrów świadczenia usług administracyjnych i rozwoju współpracy między Centrum Świadczenia Usług Administracyjnych

w Łucku, Centrum Świadczenia Usług Administracyjnych w Iwano-Frankiwsku oraz Biurem Obsługi Mieszkańców w Lublinie” w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2007-2013, wartość całkowita 1 845 955,00 zł, 423 485,78 zł (część lubelska projektu), wartość dofinansowania 1 628 683,00 zł, 346 694,01 zł (część lubelska projektu),

- „Utworzenie miejskiego systemu zagospodarowania elektrośmici we Lwowie na podstawie doświadczeń Miasta Lublin”. Program Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2007-2013, wartość całkowita projektu 5 321 127,65 zł, 948 194,00 zł (część lubelska projektu), wartość dofinansowania 4 735 803,60 zł, 843 892,00 zł (część lubelska projektu),
- „Współpraca samorządów miast Równe i Lublin jako element rozwoju obszaru transgranicznego” w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2007-2013, wartość całkowita 1 263 680,96 zł, 510 740,49 zł (część lubelska projektu), wartość dofinansowania 1 137 312,86 zł, 459 666,44 zł (część lubelska projektu). Wkład własny: 12 637,00 zł,
- „III Kongres kultury Partnerstwa Wschodniego we Lwowie” w ramach konkursu Ministerstwa Spraw Zagranicznych: Współpraca w dziedzinie dyplomacji publicznej 2015 r. oraz programu MKiDN: Promocja kultury polskiej za granicą. Wartość projektu: 325 400,00 zł, wartość dofinansowania: 276 900,00 zł, wkład własny: 60 000,00 zł.

10.2.5. Projekty referatu ds. Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych

10.2.5.1. Plany realizowane

- „Współpraca JST jako czynnik rozwoju Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna. Wartość całkowita – 2 409 572,00 zł, wartość dotacji – 2 268 092,00 zł, wkład własny Gminy Lublin – 141 480,00 zł,
- „Plan gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Lublin” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środo-

wisko. Wartość całkowita – 177 350,00 zł, wartość dotacji – 150 747,50 zł, wkład własny Gminy Lublin – 26 602,50 zł

10.3. Środki z budżetu państwa

W wyniku podjętych działań w 2015 r. pozyskano dodatkowe środki z budżetu państwa w wys. 42 267 425,36 zł, z tego:

- w wyniku podziału rezerw subwencji ogólnej na zadania oświatowe – 1 465 574,00 zł,
- w wyniku przeznaczenia środków z rezerwy subwencji ogólnej na dofinansowanie inwestycji drogowej pn. „Budowa korytarza transportu zbiorowego do obsługi terenów położonych w sąsiedztwie przyszłego Zintegrowanego Intermodalnego Dworca Metropolitalnego w Lublinie – ul. Lubelskiego Lipca '80" – 7 042 073,00 zł,
- na realizację zadań własnych kwotę 18 418 309,05 zł, z tego:
  - na realizację zadań bieżących – 12 767 212,01 zł, głównie na: dofinansowanie wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (2 435 748,85 zł), dofinansowanie zadań w ramach resortowego programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „Maluch” (985 850,00 zł), dofinansowanie utrzymania Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie (148 126,21 zł), dofinansowanie zadań w ramach Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej (277 961,10 zł), pomoc materialną dla uczniów o charakterze socjalnym (2 430 747,59 zł), dofinansowanie zakupu podręczników i materiałów dydaktycznych dla uczniów w ramach Rządowego programu pomocy uczniom w 2015 r. – „Wyprawka szkolna” (387 386,90 zł), sfinansowanie dodatku do wynagrodzenia pracownika socjalnego (430 747,48 zł), zasiłki stałe (2 920 795,31 zł), zasiłki okresowe (1 534 799,84 zł) oraz na dofinansowanie projektów realizowanych z udziałem środków europejskich (593 086,86 zł),
  - na zadania inwestycyjne – 5 651 097,04 zł, głównie na dofinansowanie przebudowy ul. Armii Krajowej od Ronda bł. ks. Emiliana Kowcza do wiaduktu nad ul. Ułanów oraz remont kładki dla pieszych nad ul. Armii Krajowej (2 999 239,00 zł) oraz budowy przedłużenia ul. T. Strzembosza, Cynamonowej,

Cyprysowej oraz przebudowy ul. Jagodowej, łącznika ul. Jagodowej i ul. I. Czumy, ul. I. Czumy – II etap (2 646 147,00 zł),

- na zadania realizowane na podstawie porozumień i umów kwotę 527 633,00 zł, którą przeznaczono m.in. na: utrzymanie grobów i cmentarzy wojennych (122 098,94 zł), realizację projektu „Centrum Kompetencji Wschodnich – promocja 25-lecia Polski samorządowej oraz debata publiczna z udziałem przedstawicieli miast z krajów Partnerstwa Wschodniego” (112 376,29 zł), realizację projektu „BEZ przemocy BEZpieczniej w Lublinie” (93 599,99 zł), realizację projektu „Lublin kibicuje bezpiecznie!” (60 000,00 zł), zadania z zakresu ochrony i opieki nad zabytkami z terenu Gminy Lublin (58 000,00 zł), realizację zadania „Wzajemnie pomocni w trosce o zdrowie psychiczne” (45 141,67 zł), realizację zadań w ramach Rządowego programu „Bezpieczna i przyjazna szkoła” na lata 2014-2016 (27 183,96 zł), dofinansowanie wydruku podręczników szkolnych i książek pomocniczych dla uczniów niewidomych i słabowidzących (6 732,15 zł),
- na realizację zadań zleconych 14 813 836,31 zł, z tego:
  - na realizację zadań bieżących – 14 514 540,74 zł, głównie na: wydatki związane z wypłatą świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego (12 139 298,98 zł), wypłatę zryczałtowanych dodatków energetycznych (388 424,44 zł), składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające świadczenia z pomocy społecznej (357 500,00 zł), prowadzenie ośrodków wsparcia (288 981,80 zł), dofinansowanie zadań z zakresu administracji rządowej (205 001,47 zł), utrzymanie: zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności (199 002,00 zł), Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej (464 482,04 zł), Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego (35 314,62 zł), pomoc dla repatriantów (125 262,31 zł), zadania z zakresu gospodarki nieruchomościami Skarbu Państwa (99 852,42 zł), realizację zadań w ramach „Programu integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020” (76 557,08 zł),
  - na zadania inwestycyjne – 299 295,57 zł, z tego na: inwestycje w ośrodkach wsparcia (271 949,97 zł), zakup sprzętu specjalistycznego wykorzystywanego w związku ze zdarzeniami o charakterze klęsk żywiołowych (27 345,60 zł).

10.4. Kredyty i obligacje

W 2015 r. zaciągnięto kredyt w wys. 75 000 000,00 zł w Banku PKO BP S.A. oraz wyemitowano:

- obligacje komunalne na kwotę 100 000.000 zł przez konsorcjum banków: BGK S.A. oraz Pekao S.A.,
- II transzę obligacji przychodowych na finansowanie realizacji przedsięwzięcia inwestycyjnego pn. „Budowa zespołu krytych pływalni przy Al. Zygmuntowskich 4 w Lublinie” w wys. 20 000 000,00 zł w ramach podpisanej umowy z BGK S.A.

Ponadto w 2015 r. uzyskano preferencyjne pożyczki w wys. 4 801 500,94 zł z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie na realizację projektów:

- „Kanalizacja deszczowa NF od ul. Skalskiego wzdłuż granicy miasta do Strefy Ekonomicznej i w Al. Witosa do granicy Miasta Lublin” – 751 500,94 zł,
- „Kanalizacja deszczowa w ul. Sławin na odcinku od ul. Siewierzan do cieku spod Konopnicy wraz z separatorem i zbiornikiem wód deszczowych oraz kolektorami DA1-1, DA1-2, DA1-3” – 2 600 000,00 zł,
- „Sieć kanalizacji deszczowej odwadniającej ul. Leszka w Lublinie – kolektory DB 6 i DB 6-4 wraz z doбором podczyszczalni ścieków deszczowych i zjazdem z ul. Wojciechowskiej – droga dojazdowa do podczyszczalni” – 390 000,00 zł,
- „Budowa kanalizacji deszczowej w ul. Trześniowskiej w Lublinie – ETAP I A – na odcinku od ul. Jaworowej, tj. od km 0+000,00 do km 0+559,05 wraz z przyłączami do wpustów deszczowych” – 460 000,00 zł,
- „Rozbudowa, przebudowa i renowacja kanalizacji deszczowej w ul. Romantycznej na odcinku od ul. Jana Pawła II do parkingu na terenie działki 62/2” – 300 000,00 zł,
- „Rozbudowa, przebudowa i renowacja kanalizacji deszczowej w ul. Gościnniej na odcinku od ul. Radości” – 300 000,00 zł.

10.5. Pozyskane dochody ze środków zewnętrznych

Wydział Funduszy Europejskich uzyskał dochody w 2015 r. w zakresie projektów inwestycyjnych realizowanych przy współ-

udziale zewnętrznych środków finansowych w kwocie – 157 971 769,47 zł.

Środki europejskie w kwocie 136 875 639,48 zł, w tym:

- Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 w kwocie – 53 876 885,68 zł:
  - budowa Akademii Golfa nad Zalewem Zemborzyckim – 625 384,80 zł,
  - budowa Miasteczka Ruchu Drogowego w Lublinie – 1 209 229,48 zł,
  - budowa stadionu miejskiego w Lublinie wraz z zagospodarowaniem przylegającego terenu – 11 732 650,97 zł,
  - budowa ul. Zelwerowicza w Lublinie na odcinku od ul. Poligonowej do ul. Choiny wraz z budową wiaduktu nad Suchą Doliną – 10 717 215,81 zł,
  - Europejska Stolica Turystyki Rowerowej w Lublinie – 2 032 760,74 zł,
  - infrastruktura dla aktywizacji gospodarczej w dzielnicy Bursaki i Rudnik w Lublinie – 2 509 407,70 zł,
  - Lubelska Biblioteka Wirtualna – 1 010 237,38 zł,
  - modernizacja infrastruktury przystankowej wraz z budową systemu informacji pasażerskiej dla poprawy jakości funkcjonowania komunikacji miejskiej w Lublinie – 604 589,19 zł,
  - opracowanie i wdrożenie systemu informacji przestrzennej dla Miasta Lublin – 2 341 870,72 zł,
  - przebudowa ulic: 3-go Maja i Radziwiłłowskiej wraz ze skrzyżowaniami i elementami okolicznej architektury w Lublinie – 746 386,39 zł,
  - przebudowa ul. Łęczyńskiej na odcinku od ul. Fabrycznej do al. Witosa w Lublinie – 14 251 803,42 zł,
  - przebudowa ul. Narutowicza wraz z ulicami przyległymi (etap I) oraz adaptacja budynku przy ul. Narutowicza 32a na potrzeby Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia im. T. Szeligowskiego – 6 095 349,08 zł,
- Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013 w kwocie – 68 034 914,40 zł:
  - budowa drogi dojazdowej do węzła drogowego „Jakubowice”
  - obwodnicy Miasta Lublin w ciągu dróg ekspresowych S12, S17 i S19 – 23 433 835,00 zł,

- budowa korytarza transportu zbiorowego do obsługi terenów położonych w sąsiedztwie przyszłego Zintegrowanego Intermodalnego Dworca Metropolitalnego w Lublinie – ul. Lubelskiego Lipca '80 – 22 009 122,54 zł,
  - zintegrowany system miejskiego transportu publicznego w Lublinie – 22 591 956,86 zł,
  - Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013 w kwocie – 14 869 095,79 zł:
    - budowa drogi dojazdowej do węzła drogowego „Dąbrowica” obwodnicy Miasta Lublin w ciągu dróg ekspresowych S12, S17 i S19 (odcinek od skrzyżowania al. Solidarności z al. Warszawską do granic miasta) – 14 869 095,79 zł,
  - Szwajcarsko-Polski Program Współpracy w kwocie – 94 743,61 zł:
    - rozbudowa Domu Pomocy Społecznej „Kalina” w Lublinie – 94 743,61 zł.
- Środki z funduszy krajowych 21 096 129,99 zł w tym:
- Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej Ministerstwa Sportu i Turystyki w kwocie – 8 194 000 zł:
    - budowa zespołu krytych pływalni przy al. Zygmuntowskich 4 w Lublinie – 7 244 000 zł,
    - przebudowa boiska sportowego przy Zespole Szkół nr 8 w Lublinie – 220 000 zł,
    - przebudowa boiska szkolnego przy Szkole Podstawowej nr 2 w Lublinie – 480 000 zł,
    - remont i adaptacja boiska do piłki nożnej z przeznaczeniem na boisko do rugby, z piłkochwytem – 250 000 zł,
  - narodowy program przebudowy dróg lokalnych – Etap II Bezpieczeństwo – Dostępność – Rozwój w kwocie – 5 645 386 zł:
    - budowa przedłużenia ul. T. Strzembosza, Cynamonowej, Cyprysowej oraz przebudowa ul. Jagodowej, łącznika ul. Jagodowej i ul. Czumy, ul. Czumy w Lublinie – II etap – 2 646 147 zł,
    - przebudowa ul. Armii Krajowej w Lublinie od Ronda bł. ks. Emiliana Kowcza do wiaduktu nad ul. Ułanów oraz remont kładki dla pieszych nad ul. Armii Krajowej – etap II – 2 999 239 zł,
  - program integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020 – 5 766 zł:

- poprawa sytuacji bytowej Romów poprzez remont dwóch lokali mieszkalnych w Lublinie – 5 766 zł,
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w kwocie – 208 904,99 zł:
  - rozbudowa Domu Pomocy Społecznej „Kalina” – 208 904,99 zł,
- subwencja z budżetu państwa w kwocie – 7 042 073 zł:
  - budowa korytarza transportu zbiorowego do obsługi terenów położonych w sąsiedztwie przyszłego Zintegrowanego Intermodalnego Dworca Metropolitalnego w Lublinie – ul. Lubelskiego Lipca '80 – 7 042 073 zł.

10.6. Inne pozyskiwane środki

W 2015 r. do budżetu miasta wpłynęły dodatkowe środki z innych źródeł w kwocie 11 041 031,08 zł, z tego:

- 6 839 430,89 zł z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej na dofinansowanie: przebudowy boiska szkolnego przy Szkole Podstawowej nr 2 (480 000,00 zł), przebudowy boiska sportowego przy Zespole Szkół nr 8 (220 000,00 zł), budowy krytej pływalni przy Al. Zygmuntowskich 4 (5 889 430,89 zł), przebudowy boiska do piłki nożnej na boisko do rugby (250 000,00 zł),
- 1 382 300,00 zł z Funduszu Pracy na finansowanie kosztów wynagrodzenia i składek na ubezpieczenia społeczne pracowników Miejskiego Urzędu Pracy,
- 254 000,00 zł z Funduszu Zajęć Sportowych dla Uczniów na dofinansowanie zajęć sportowych,
- 483 844,35 zł z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na: dofinansowanie projektu „Rozbudowa Domu Pomocy Społecznej „Kalina” (208 904,99 zł), częściowe sfinansowanie kosztów obsługi zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej (202 146,81 zł), obsługę programu „Aktywny samorząd” (72 792,55 zł),
- 61 592,09 zł z Funduszu Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej na zakup wyposażenia, remonty i inwestycje w Komendzie Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej,
- 277 920,79 zł z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na: dofinansowanie w zakresie zbierania porzuconych pojazdów (212 000,00 zł) oraz realizację projektu

- „Nie truj powietrza – miej wpływ na to czym oddychasz” (65 920,79 zł),
- 308 480,96 zł z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na: realizację zadań z zakresu ochrony środowiska (usuwanie odpadów zawierających azbest – 86 634,94 zł, leczenie i konserwację starodrzewu – 45 000,00 zł, nasadzenia drzew i krzewów – 65 000,00 zł, ratowanie lubelskich kasztanowców przed inwazją szrotówka kasztanowcowiaczka – 15 000,00 zł, zwalczanie barszczu Sosnowskiego i kaukaskiego – 1 990,00 zł, program edukacji ekologicznej – 89 921,02 zł) oraz na realizację zadania: Wydanie drukiem materiałów z konferencji „Przyszłość Zbiornika Zemborzyckiego w Lublinie – szanse i zagrożenia” – 4 935,00 zł,
  - 5 000,00 zł z Federacji Polskich Banków Żywności na realizację przez Miejski Zespół Żłobków programu „1000 pierwszych dni dla zdrowia”,
  - 8 000,00 zł z Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń S.A. na finansowanie zadań prewencyjnych,
  - 20 462,00 zł od Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na prace konserwatorskie przy zabytkowych latarniach ulicznych,
  - 1 400 000,00 zł z Samorządu Województwa i Gminy Konopnica jako pomoc finansowa na realizację przebudowy skrzyżowania drogi krajowej nr 19 i drogi wojewódzkiej nr 747.

10.7. Zintegrowane Inwestycje Terytorialne

Na mocy art. 74 ustawy z dn. 08.03.1990 r. o samorządzie gminnym w dn. 30.03.2015 r. zostało podpisane Porozumienie Gmin Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego o współpracy w zakresie realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w perspektywie finansowej UE 2014-2020. Porozumienie podpisało 16 gmin: Miasto Lublin – Lider ZIT LOF oraz Partnerzy: Gmina Głusk, Gmina Jabłonna, Gmina Jastków, Gmina Konopnica, Gmina Lubartów, Gmina Miasto Lubartów, Gmina Mełgiew, Gmina Nałęczów, Gmina Niedrzwica Duża, Gmina Niemce, Gmina Piaszki, Gmina Spiczyn, Gmina Strzyżewice, Gmina Miejska Świdnik, Gmina Wólka.

Z dn. 01.01.2015 r. w strukturze Urzędu Miasta Lublin zostało utworzone Biuro Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (Biuro ZIT), które jako komórka organizacyjna ds. realizacji ZIT jest aparatem pomocniczym Lidera ZIT LOF. Do zadań Biura ZIT należy w szczególności:

- zapewnienie obsługi merytorycznej i technicznej Lidera ZIT LOF oraz Rady ZIT LOF, zgodnie z przypisanymi w Regulaminie Organizacyjnym UML oraz w innych dokumentach zadaniami,
- zapewnienie merytorycznej i technicznej realizacji zadań Lidera ZIT LOF poprzez:
  - opracowanie projektu Strategii ZIT LOF i jej zmian, celem przedłożenia jej do zatwierdzenia przez Lidera ZIT po uzyskaniu opinii Rady ZIT LOF,
  - prowadzenie procesu monitoringu i ewaluacji Strategii ZIT LOF,
  - organizację zadań związanych z przeprowadzaniem wyborów projektów w trybie pozakonkursowym,
  - monitorowanie stanu przygotowania projektów pozakonkursowych,
  - sporządzanie i przekazywanie do Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Lubelskiego (IZ RPO WL) sprawozdań w odniesieniu do powierzonych zadań,
  - prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych zgodnie z powierzonymi zadaniami,
  - przygotowywanie niezbędnych dokumentów i przeprowadzanie niezbędnych procedur umożliwiających pozyskiwanie i rozliczanie środków finansowych pochodzących z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020, zapewniających sprawne zarządzanie i funkcjonowanie Instytucji Pośredniczącej,
  - bieżącą współpracę z Koordynatorami Gminnymi.

Gmina Lublin jako Lider Porozumienia ZIT LOF w dn. 30.06.2015 r. zawarła Porozumienie w sprawie powierzenia zadań Instytucji Pośredniczącej współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego związanych z realizacją Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego

na lata 2014-2020 w ramach instrumentu Zintegrowane Inwestycje Terytorialne z Instytucją Zarządzającą RPO WL 2014-2020.

ZIT Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego 2014-2020 otrzymał 105 405 932 EUR, w tym 93 330 393 EUR na inwestycje infrastrukturalne i 12 075 539 EUR na projekty „miękkie”.

Podstawowym dokumentem określającym cele, kierunki rozwoju, najważniejsze działania i planowane przedsięwzięcia ZIT jest Strategia ZIT LOF, która została opracowana i przedłożona do Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju oraz do IZ RPO WL celem ustawowego opiniowania. W ramach Strategii ZIT LOF ustalono 3 Cele Rozwojowe:

- podniesienie poziomu i dostępności edukacji, rynku pracy, włączenia społecznego oraz innowacyjności w LOF,
- poprawa mobilności transportowej, niskoemisyjności oraz zachowanie i promowanie dziedzictwa naturalnego w LOF,
- przyspieszenie zrównoważonego rozwoju poprzez rewitalizację przestrzenną i społeczną z uwzględnieniem TIK w LOF.

W Strategii ZIT LOF wskazano 10 zintegrowanych projektów infrastrukturalnych, które uzyskały pozytywną ocenę zgodności ze Strategią ZIT LOF w ramach przeprowadzonego przez Biuro ZIT naboru projektów.

Strategia ZIT LOF została złożona do ustawowego zaopiniowania w Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju w dn. 06.08.2015 r. MIR dwukrotnie przysyłał uwagi do Strategii ZIT LOF – wszystkie zostały uwzględnione i na bieżąco przysyłane były poprawione wersje Strategii. W przebiegu dalszych ustaleń wypracowano wspólne stanowisko pomiędzy Ministerstwem a Urzędem Marszałkowskim WL dot. delegacji zadań w ramach wdrażania przez Gminę Lublin EFS w odniesieniu do ZIT. Wdrożenie powyższych ustaleń pozwoli na ostateczne zaopiniowanie Strategii ZIT LOF przez Ministerstwo a następnie przez Urząd Marszałkowski WL.

W celu zapewnienia sprawnego wdrażania RPO WL 2014-2020, w tym zadań związanych z realizacją ZIT oraz pozytywnej współpracy pomiędzy IP, a IZ, niezbędne było stworzenie odpowiednich struktur i procedur. Została opracowana Instrukcja Wykonawcza Instytucji Pośredniczące zaangażowanej we wdraża-

nie Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w ramach Osi Priorytetowych 2; 3; 5; 7; 8 i 13 RPO WL 2014-2020, która szczegółowo opisuje sposób realizacji procesów w ramach programu i która została zatwierdzona przez IZ RPO WL i weszła w życie zarządzeniem Prezydenta Miasta Lublin.

Pozyskano z Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju dotację celową na funkcjonowanie Biura Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych jako instytucji realizującej ZIT. Maksymalna wartość dofinansowania w latach 2015-2018 wyniesie 6 328 700,10 zł. Maksymalny wkład własny Gminy Lublin wyniesie 649 188,90 zł. Dotacja współfinansowana jest ze środków Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu Państwa.

11. USŁUGI ADMINISTRACYJNE

11.1. Biuro Obsługi Mieszkańców

W dn. 9.02.2015 r. zostały uruchomione trzy nowe lokalizacje Biura Obsługi Mieszkańców znajdujące się przy placówkach Poczty Polskiej S.A.: ul. Władysława Jagiełły 10, ul. Pocztowej 1, ul. Wojciecha Żywnego 8. Zamysłem utworzenia nowych lokalizacji Biura Obsługi Mieszkańców było ułatwienie klientom dzielnic: Felin, Czechów i Dziesiąta korzystania z usług świadczonych przez Urząd Miasta Lublin. Propozycje nowych lokalizacji zostały bardzo dokładnie przeanalizowane i wskazane w taki sposób, aby efektywnie zaspokoić potrzeby jak największej grupy mieszkańców Lublina. Została również przeprowadzona kampania informacyjna dotycząca nowych lokalizacji Biura Obsługi Mieszkańców. Pracownicy Biura Obsługi Mieszkańców przy ul. Władysława Jagiełły 10, ul. Pocztowej 1, ul. Wojciecha Żywnego 8 pracują od poniedziałku do piątku w godzinach od 09.00 do 17.00, dzięki czemu zwiększyła się dostępność do usług świadczonych przez Urząd Miasta Lublin. Liczba osób korzystających z nowych lokalizacji Biura Obsługi Mieszkańców stale wzrasta i obecnie dochodzi do tysiąca osób miesięcznie w każdej lokalizacji.

W każdej lokalizacji Biurze Obsługi Mieszkańców (na terenie Lublina obecnie jest tych lokalizacji 8) klienci mogli otrzymać informację dotyczącą rodzajów i trybów załatwiania spraw administracyjnych, struktury organizacyjnej Urzędu Miasta Lublin, zakresów kompetencji i danych teleadresowych poszczególnych komórek organizacyjnych oraz samodzielnych i wieloosobowych stanowisk pracy wchodzących w skład poszczególnych departamentów Urzędu Miasta Lublin. Dodatkowo klienci mogli również uzyskać w wersji papierowej przygotowane procedury i formularze wniosków niezbędnych w danej procedurze administracyjnej, jak również złożyć dokumenty w najczęściej załatwianych sprawach w Urzędzie Miasta Lublin i odebrać gotowe dokumenty.

W 2015 r. pracownicy Biura Obsługi Mieszkańców odpowiadali na zapytania klientów również telefonicznie w ramach Infolinii Urzędu Miasta Lublin funkcjonującej pod numerem telefonu 81 466 1000, drogą elektroniczną (bom@lublin.eu).

W 2015 r. pracownicy Biura Obsługi Mieszkańców prowadzili obsługę klientów w ośmiu lokalizacjach, gdzie łącznie obsłużono ok. 260 000 osób. Dodatkowo w roku ubiegłym pracownicy Biura Obsługi Mieszkańców przyjęli od klientów Urzędu Miasta Lublin łącznie ok. 81 000 pism, które następnie zostały zarejestrowane w Elektronicznym systemie obsługi spraw i dokumentów Mdok.

Klienci Urzędu Miasta Lublin mogli również skorzystać z możliwości zarejestrowania przez internet wizyty w Biurze Obsługi Mieszkańców, jak również mogli skorzystać z możliwości zapoznania się z opisami procedur i pobrać formularze wniosków niezbędne w danej procedurze administracyjnej, które zostały udostępnione przez Urząd Miasta Lublinu w Biuletynie Informacji Publicznej Samorządu Miasta Lublin w folderze Karty informacyjne UM.

Na nowym portalu internetowym Samorządu Miasta Lublin został opracowany przez Biuro Obsługi Mieszkańców subserwis „Jak załatwić sprawę”, gdzie można zapoznać się z zebranymi w jednym miejscu informacjami, o które najczęściej pytają klienci Urzędu Miasta Lublin.

W 2015 r. pracownicy Biura Obsługi Mieszkańców realizowali wspólnie z komórkami organizacyjnymi Urzędu Miasta Lublin kampanie informacyjne, np. z Kancelarią Prezydenta w zakresie informowania mieszkańców Lublina o zasadach Budżetu Obywatelskiego. Pracownicy Biura Obsługi Mieszkańców przyjmowali także alerty od mieszkańców Lublina i umieszczali je w serwisie „NaprawmyTO”.

W ubiegłym roku Biuro Obsługi Mieszkańców czynnie angażowało się w program Lublin Strefa 60+ poprzez możliwość składania wniosków o wydanie Lubelskiej Karty Seniora we wszystkich lokalizacjach. Było to dużym ułatwieniem dla Seniorów, ponieważ każda lokalizacja Biura Obsługi Mieszkańców jest dostosowana do obsługi osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami. W Biurze Obsługi Mieszkańców w ramach Lubelskich Dni Seniora pracownicy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych udzielali porad klientom z zakresu świadczeń emerytalnych i rentowych oraz po-

magali w zakładaniu Kont klientów na Platformie Usług Elektronicznych ZUS (PUE).

W ubiegłym roku Biuro Obsługi Mieszkańców podjęło działania, które przyczyniły się do zwiększenia dostępności budynku oraz usług świadczonych przez Urząd Miasta Lublin dla osób z niepełnosprawnościami. Obok możliwości bezpośredniego skorzystania z pomocy tłumacza języka migowego podczas załatwiania sprawy, klient może również połączyć się z Urzędem Miasta Lublin z prywatnego komputera za pośrednictwem Internetu korzystając z przeglądarki internetowej i kamery. Po nawiązaniu bezpłatnego połączenia tłumacz języka migowego kontaktuje się z pracownikami Urzędu Miasta Lublin i przekazuje informacje uzyskane od klienta. Nawiązanie połączenia z tłumaczem języka migowego jest możliwe także na każdym stanowisku w Biurze Obsługi Mieszkańców za pomocą urządzenia mobilnego.

W budynku Urzędu Miasta Lublin przy ul. Wieniawskiej 14 został zamontowany system Call-Hear informujący pracownika Biura Obsługi Mieszkańców o tym, że przy wejściu do budynku czeka klient wymagający pomocy. System ten umożliwia dostęp do budynku przy ul. Wieniawskiej 14 każdemu, kto ma trudności w samodzielnym poruszaniu się i dedykowany jest zwłaszcza osobom niewidomym, niedowidzącym i starszym. Do przycisku zamontowanego przy wejściu do budynku przy ul. Wieniawskiej 14 prowadzi ścieżka dotykowa i pasy ostrzegawcze. Są to niezbędne elementy nawierzchni, które powodują, że przestrzeń publiczna jest bardziej dostępna dla osób niewidomych i niedowidzących. Tablica informacyjna została przygotowana z uwzględnieniem kolorystyki ułatwiającej czytanie osobom niedowidzącym.

Za działania podejmowane dla Seniorów Biuro Obsługi Mieszkańców w 2015 r. otrzymało certyfikat „Miejsce przyjazne Seniorom”. Seniorzy obsługiwani byli w przyjaznej atmosferze, podczas wypełniania formularzy wniosków mogli skorzystać z lupy powiększającej tekst o 300 %. Również ulotki informacyjne przygotowywane były z myślą o osobach starszych – z powiększoną czcionką. Pracownicy Biura Obsługi Mieszkańców pomagali Seniorom przy obsłudze systemu kolejkowego i windy.

W 2015 r. pracownicy Biura Obsługi Mieszkańców odbyli cykl szkoleń z zakresu obsługi klienta oraz z wrażliwości kulturowej.

Duży nacisk został położony na jakość obsługi cudzoziemców za sprawą działającego w ramach Biura Obsługi Mieszkańców Punktu Obsługi Cudzoziemców. Punkt Obsługi Cudzoziemców stanowi miejsce wymiany informacji na temat podejmowanych w mieście Lublin działań dla i na rzecz tej grupy mieszkańców Lublina, a także miejsce wsparcia w poszukiwaniu rozwiązań problemów, z którymi borykają się na co dzień cudzoziemcy.

W celu ułatwienia w korzystaniu z usług świadczonych przez Urząd Miasta Lublin, obsługa odbywa się w językach: polskim, angielskim i ukraińskim, a informacje można uzyskać osobiście, telefonicznie lub drogą elektroniczną. Urzędnik, mający kontakt z cudzoziemcem, udziela kompleksowych informacji dotyczących usług świadczonych w Urzędzie Miasta Lublin oraz podstawowych informacji dotyczących zadań i procedur realizowanych przez inne podmioty.

Biuro Obsługi Mieszkańców nawiązało współpracę z lokalnymi urzędami obsługującymi organy administracji publicznej, organizacjami działającymi na rzecz cudzoziemców oraz z samymi środowiskami cudzoziemców.

Na sali obsługi została zamontowana elektroniczna tablica informacyjna dla cudzoziemców, na której można znaleźć informacje dotyczące m.in. danych teleadresowych urzędów obsługujących organy administracji publicznej, procedur administracyjnych, kwestii bezpieczeństwa, komunikacji, kultury, sportu i turystyki – również w trzech wersjach językowych. Cudzoziemcy mogli skorzystać z przetłumaczonych informatorów oraz Kart informacyjnych UM opisujących sposób załatwiania spraw w Urzędzie Miasta Lublin.

W 2015 r. zostały dostrzeżone działania Biura Obsługi Mieszkańców na rzecz rodzin z dziećmi – Biuro Obsługi Mieszkańców zostało wyróżnione tytułem: „Miejsce przyjazne rodzicom i dzieciom 2015”.

11.2. Wydział Spraw Administracyjnych

Rok 2015 był ważny dla Wydziału Spraw administracyjnych ze względu na wprowadzenie w nim Centralnego Rejestru PESEL i rozpoczęcie od 01.03.2015 r. funkcjonowania we wszystkich urzędach w Polsce aplikacji „Źródło”, będącej podstawowym narzędziem do obsługi Systemu Rejestrów Państwowych.

Uruchomienie „Źródła” umożliwiło odmiejszczenie wielu czynności dokonywanych przez petentów w urzędach i sprawia, że np. złożenia wniosku i odbioru dowodu osobistego, przemeldowania itp. można dokonać w dowolnym urzędzie kraju, także tym znajdującym się poza miejscem zameldowania.

Mimo początkowych trudności związanych z obsługą aplikacji „Źródło” w obecnej chwili program ten działa sprawnie, przez co obsługa interesantów Wydziału znacznie się uprościła, co odczuwają także przychodzący do Urzędu petenci.

Na dzień 31.12.2015 r. w naszym mieście na pobyt stały zameldowanych było 326 266 osób, na pobyt czasowy 8 866 osób. W porównaniu z 2014 r. nastąpił niewielki spadek ilości zameldowanych osób (w 2015 r. 327 754 osoby zameldowane na pobyt stały i 10 762 osoby na pobyt czasowy).

Spadek ilości mieszkańców Lublina wynika głównie z powodu dużej ilości osób, które się z niego wymeldowały (w 2015 r. zrobiło to 13 190 osób, wobec tylko 11 675 osób, które postanowiły się tu zameldować).

Warto w tym miejscu dodać, że w Lublinie przebywała w roku ubiegłym spora liczba cudzoziemców, w sumie w naszym mieście zameldowanych było 4 485 obcokrajowców, w zdecydowanej większości z krajów byłego ZSRR (Ukraina ok. 3 300 osób, Białoruś i Rosja po 150 osób). Spora ilość obcokrajowców przyjechała też z Turcji (ok. 200 osób), Tajwanu (80 osób) i Chin (ok. 40 osób).

Wobec coraz powszechniejszego (ale niezgodnego z obowiązującym prawem) przekonania o zniesieniu w Polsce obowiązku meldunkowego można przypuszczać, że faktyczna liczba mieszkańców może nieco się różnić od oficjalnych danych.

Rok 2015 był rekordowy jeśli chodzi o ilość zadań zrealizowanych przez Wydział Spraw administracyjnych z zakresu ewidencji ludności.

Warto przypomnieć, że w roku tym odbyły się aż trzykrotne wybory (do Rad Dzielnic w marcu 2015 r., Prezydenta RP w maju 2015 r. i wybory do Sejmu i Senatu RP w październiku 2015 r.) oraz Ogólnopolskie Referendum we wrześniu 2015 r.

W związku ze zmienionymi przepisami dotyczącymi ewidencji ludności w 2015 r. nastąpiło znaczne zwiększenie ilości pewnego rodzaju działań, m. in. wydano aż 20 000 zaświadczeń o zameldowaniu, wymeldowaniu, numerze PESEL itp.

Zmiana tychże przepisów wpłynęła znacząco na zwiększenie ilości wydanych przez Wydział dowodów osobistych. W 2015 r. wydano ich razem 38 174 szt. Ponad 6 500 tych dowodów dotyczyło osób, które nie są zameldowane w naszym mieście, blisko 300 wniosków złożono drogą elektroniczną poprzez ePUAP.

W sumie wdrożenie nowej aplikacji i zwiększenie ilości zadań zmusiło Wydział do pracy w godzinach nadliczbowych w miesiącach marzec, kwiecień czyli w czasie największej kumulacji czynności związanych z wdrożeniem aplikacji „Źródło”.

Podobnie jak ewidencja ludności, także ewidencja przedsiębiorców od kilku już lat prowadzona jest centralnie przez Ministra Gospodarki, co sprawia, że wszelkich wpisów w tejże ewidencji można dokonywać z każdego miejsca w Polsce.

Na koniec 2015 r. w Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej figurowało 28 340 aktywnych przedsiębiorców prowadzących działalność na terenie naszego miasta. Kolejne 3 873 przedsiębiorców działalność tę miało zawieszoną. Z tych wszystkich osób ok. 3 000 stanowiły wpisy nowe, czyli dokonane w 2015 r., 2 000 osób w analogicznym okresie zawiesiło swoją działalność przy 1 500, które tę działalność odwiesiły. Ponad 7 000 osób dokonało w 2015 r. zmian we wpisach dotyczących działalności gospodarczej.

Warto też w tym miejscu zaznaczyć, że blisko 2 000 różnorodnych wpisów w CEiDG dokonały osoby, które nie są mieszkańcami Lublina a skorzystały z nowych możliwości danych im przez nową ustawę o swobodzie działalności gospodarczej.

Coraz częściej też wpisy w CEiDG dokonywane są drogą elektroniczną, bez udziału urzędów.

W 2015 r. na konto gminy wpłynęło 7 166 374,00 zł z tytułu wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przy jednoczesnym wygaszeniu 1 028 zezwoleń.

Na koniec roku funkcjonowały w mieście 404 lokale gastronomiczne i 634 sklepy ze sprzedażą napojów alkoholowych.

11.3. Wydział Komunikacji

Wydział Komunikacji na bieżąco realizuje zadania związane z rejestracją pojazdów, wydawaniem uprawnień do kierowania pojazdami, transportem drogowym oraz nadzorem nad szkoleniem kierowców i prowadzeniem badań technicznych pojazdów.

Ilość spraw załatwionych w 2015 r. przez poszczególne komórki organizacyjne tut. Wydziału przedstawia się następująco:

- referat praw jazdy i ewidencji kierowców:
  - ilość wydanych praw jazdy – 8 417,
  - ilość wydanych międzynarodowych praw jazdy – 237,
  - ilość wydanych decyzji o cofnięciu i przywróceniu uprawnień do kierowania pojazdami – 1 023,
  - ilość wydanych decyzji o zatrzymaniu praw jazdy – 314,
  - ilość wydanych skierowań na egzamin sprawdzający kwalifikacje – 600,
  - ilość wydanych decyzji o skierowaniu na badania lekarskie i psychologiczne – 1 205,
  - ilość decyzji wydanych w związku z zezwoleniami na kierowanie pojazdem uprzywilejowanym – 83,
  - ilość wygenerowanych Profili kandydata na kierowcę – 3 506,
  - ilość pozostałych spraw związanych z uprawnieniami do kierowania pojazdami – 6 964,
- referat rejestracji i oznaczania pojazdów:
  - ilość zarejestrowanych pojazdów – 32 847,
  - ilość przyjętych wniosków i zgłoszeń o zbyciu pojazdu – 8 603,
  - ilość wydanych decyzji o wyrejestrowaniu pojazdów – 1 918,
  - ilość dokonanych zmian w ewidencji pojazdów – 40 074,
  - ilość pozostałych spraw związanych z rejestracją pojazdów – 1 538,
- referat ewidencji pojazdów:
  - ilość wydanych tablic indywidualnych – 189,
  - ilość wydanych decyzji o nabiciu numeru nadwozia/podwozia – 36,

- ilość wydanych decyzji o wykonanie tabliczki znamionowej – 47,
- ilość wydanych wtórników tablic rejestracyjnych – 986,
- liczba potwierdzeń danych pojazdu i ich właścicieli dla innych starostw – 14 066,
- liczba otrzymanych z innych starostw potwierdzeń danych pojazdu i właścicieli – 6 433,
- ilość zajęć komorniczych, zastrzeżeń przez organy egzekucyjne – 892,
- ilość pozostałych spraw związanych z ewidencją pojazdów – 820,
- referat techniczno-przewozowy:
  - ilość wydanych uprawnień transportowych – 186,
  - ilość wydanych zezwoleń dla nowych ośrodków szkolenia kierowców – 3,
  - ilość wydanych legitymacji dla instruktorów nauki jazdy – 76,
  - ilość wydanych zezwoleń dla stacji kontroli pojazdów – 8,
  - ilość wydanych uprawnień nowym diagnostom – 4,
  - ilość wydawanych uprawnień transportowych na potrzeby własne – 32,
  - ilość przeprowadzonych kontroli u przedsiębiorców wykonujących w/w działalności gospodarcze – 504.

11.4. Urząd Stanu Cywilnego

W 2015 r. sporządzono:

- 15 620 aktów stanu cywilnego (400 więcej niż rok wcześniej),
- 7 100 wzmianek w aktach na podstawie orzeczeń sądowych, decyzji administracyjnych, aktów stanu cywilnego, oświadczeń woli.

Wydano w 2015 r. m.in.:

- 1 200 zaświadczeń do ślubu konkordatowego,
- 78 zaświadczeń do zawarcia małżeństwa za granicą,
- 74 000 odpisów aktów stanu cywilnego,
- 6 744 zaświadczeń o nadaniu nr PESEL.

Przyjęto m.in.:

- 695 oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński,
- 1 232 oświadczenia o uznaniu ojcostwa,

- 137 oświadczenia o powrocie osoby rozwiedzionej do nazwiska noszonego przed zawarciem małżeństwa.

Dokonano 889 transkrypcji zagranicznych aktów stanu cywilnego.

W dn 1.03.2015 r. weszła w życie nowa ustawa Prawo o aktach stanu cywilnego całkowicie zmieniająca zasady rejestracji stanu cywilnego. Z tym dniem wdrożony został nowy system rejestracji stanu cywilnego przy pomocy aplikacji „Źródło”. W pierwszych miesiącach jego funkcjonowania lubelski USC zajął 3 miejsce w kraju pod względem aktywności w nowym systemie.

Pod rządami nowych przepisów przeniesiono 24 200 papierowych aktów stanu cywilnego do nowo powstałego elektronicznego rejestru stanu cywilnego.

Od 1.03.2015 r. rozszerzony został katalog zadań realizowanych przez USC, do nowych należą:

- nadawanie numeru PESEL dzieciom urodzonym w kraju,
- meldowanie nowo zarejestrowanych dzieci,
- wymeldowanie osób zmarłych,
- zmiana nr PESEL w przypadku sprostowania daty urodzenia, zmiany płci i przysposobienia,
- aktualizacja rejestru PESEL na skutek zmian w aktach stanu cywilnego i na podstawie zagranicznych dokumentów stanu cywilnego,
- usuwanie niezgodności w rejestrze PESEL na podstawie aktów stanu cywilnego.

11.5. Miejski Rzecznik Konsumentów

Miejski Rzecznik Konsumentów zapewnia bezpłatne porady i informacje w zakresie ochrony interesów konsumentów. W 2015 r udzielono łącznie 8 150 porad i informacji. Konsumentom uzyskali je drogą telefoniczną, mailową oraz podczas osobistych wizyt w Biurze. Najczęściej dotyczyły:

- procedur zgłaszania reklamacji wad i niezgodności zakupionych towarów, usług,
- terminów dochodzenia roszczeń,
- terminów, w których przedsiębiorcy winni załatwiać reklamacje,

- sposobu i terminu realizacji uprawnień do odstąpienia od umów zawieranych na odległość i poza lokalem przedsiębiorstwa,
- innych zagadnień prawnych i instytucji udzielających pomocy.

W przypadkach niemożności samodzielnego rozwiązania problemu przez konsumenta proponowaliśmy przedstawienie zagadnienia wraz z dokumentami źródłowymi w celu dalszej pomocy prawnej poprzez wystąpienia do przedsiębiorców i prowadzenia negocjacji na rzecz konsumentów.

W 2015 r. wpłynęło 919 skarg wymagających wystąpień, negocjacji i mediacji. Skargi najczęściej dotyczyły:

- nieuczciwych praktyk rynkowych ze strony sprzedawców energii i usług telekomunikacyjnych,
- nie wykonania lub nienależytego wykonania umów sprzedaży towarów,
- reklamacji z tytułu wad towarów oraz niezgodności towaru z umową,
- reklamacji usług bankowych i finansowych,
- bezprawnego naliczania odstępnego i kar umownych z tytułu niewywiązania się z umowy telekomunikacyjnych,
- problemów z odstąpieniem od umów sprzedaży i kredytu konsumenckiego zawieranych na odległość i poza lokalem przedsiębiorcy.

W ramach prowadzonej pomocy prawnej przygotowano 36 pozwów i pism procesowych, które następnie konsumenci samodzielnie wnieśli do sądu. Większość sporów dotyczyła roszczenia o zapłatę.

Przygotowano dla pozwanych konsumentów 40 Sprzeciwów oraz 5 odpowiedzi na pozew. Miały na celu zablokowanie na gruncie procesowym dochodzonych, w ramach elektronicznego postępowania cywilnego, roszczeń finansowych z umów telekomunikacyjnych, kredytowych, o odpłatne kształcenie. Z reguły przysługiwał konsumentom zarzut przedawnienia zobowiązań. Zdarzały się również pozwy domagające się ponownej zapłaty już spłaconego zobowiązania. Możliwość uzyskania bezpłatnej pomocy procesowej zyskuje wielką aprobatę szczególnie wśród osób, które nie mają środków finansowych na ten cel a samodzielnie nie są w stanie właściwie poprowadzić sprawy sądowej.

Rzecznik prowadził działalność informacyjną i edukacyjną szeroko współpracując z lokalnymi mediami. Pełnił dyżury w redakcjach udzielając porad i wyjaśnień czytelnikom i słuchaczom. Udzielał komentarzy i wyjaśnień dotyczących problematyki konsumenckiej w programach telewizji lokalnej i ogólnopolskiej.

O niekorzystnych zjawiskach na rynku konsumenckim powiadamiano Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz Urząd Komunikacji Elektronicznej oczekując, że ramach postępowań dotyczących zbiorowych interesów konsumenckich będą eliminowane nieuczciwe praktyki przedsiębiorców.

12. JEDNOSTKI POMOCNICZE SAMORZĄDU

12.1. Funkcjonowanie rad i zarządów dzielnic

Na terenie miasta Lublin utworzonych jest 27 jednostek pomocniczych samorządu – dzielnic. W każdej dzielnicy funkcjonuje rada i zarząd dzielnicy.

W 2015 r. rady i zarządy dzielnic realizowały zadania określone statutami poprzez wyrażanie opinii mieszkańców wobec organów Miasta Lublin oraz wnioskowanie w sprawach mających znaczenie dla mieszkańców dzielnic, takich jak: funkcjonowanie jednostek organizacyjnych Miasta Lublin, planowanie istotnych inwestycji miejskich, funkcjonowanie komunikacji miejskiej, opracowania projektów planów zagospodarowania przestrzennego, strategii miasta i wieloletnich planów. Dzielnice współpracowały z Policją, Strażą Miejską i Strażą Pożarną w zakresie utrzymania ładu, porządku publicznego, bezpieczeństwa oraz przeciwdziałania patologiom społecznym. Podejmowały działania na rzecz ochrony środowiska, przyrody oraz zieleni, inicjowały i organizowały aktywność społeczną mieszkańców, współorganizowały i wspierały inicjatywy zmierzające do poprawy życia mieszkańców, rozwijały różnorodne formy życia kulturalnego, współpracowały z organizacjami społecznymi i innymi podmiotami działającymi na terenie dzielnic. Rady i zarządy dzielnic utrzymywały stały kontakt z mieszkańcami, przyjmowały wnioski i skargi mieszkańców oraz współuczestniczyły w organizowaniu i przeprowadzaniu konsultacji społecznych. Wyżej wymienione zadania rady dzielnic realizowały poprzez podejmowanie uchwał, stanowisk i opinii.

Ważnym zadaniem realizowanym przez rady dzielnic było uchwalenie propozycji realizacji zadań rzeczowych, które miałyby zostać finansowane z budżetu miasta w 2016 r. na terenie poszczególnych dzielnic. Wnioski rad dzielnic do projektu uchwały budżetowej na 2016 r. obejmowały łącznie 746 propozycje doty-

czące głównie zadań inwestycyjnych i remontowych, a także zadań związanych z podnoszeniem poziomu bezpieczeństwa mieszkańców oraz podnoszeniem poziomu życia kulturalnego i oświatowego.

W 2015 r. każda z dzielnic dysponowała środkami z rezerwy celowej w wys. 129 000 zł na zadania zgłaszane przez jednostki pomocnicze miasta. W ramach tych zadań wykonano szereg prac remontowo-modernizacyjnych w dzielnicach, m. in. budowa i doposażenie placów zabaw, budowa i remonty chodników, schodów oraz nowych miejsc parkingowych, montaż kamer monitoringu, remonty i modernizacje boisk oraz infrastruktury sportowej, nasadzenia i utrzymanie zieleni itp.

Obsługą rad i zarządów dzielnic zajmuje się Kancelaria Prezydenta w Departamencie Kultury, Sportu i Relacji Zewnętrznych. W 2015 r. sprawowano nadzór nad działalnością rad i zarządów dzielnic na podstawie kryterium zgodności z obowiązującymi przepisami prawa, dokonywano wydatków ze środków na utrzymanie rad i zarządów dzielnic, wykonywano zadania związane z utrzymaniem lokali na potrzeby rad i zarządów dzielnic oraz doposażano je w niezbędny sprzęt oraz materiały biurowe, papiernicze i środki czystości. W 2015 r. przeprowadzono kompleksowy remont dwóch lokali użytkowanych przez rady i zarządy dzielnic tj. lokalu Rady i Zarządu Dzielnic Bronowice i lokalu Rady i Zarządu Dzielnic Kośminek a także na bieżąco wykonywano drobne prace remontowe.

12.2. Wybory do Rad Dzielnic

W dn. 15.03.2015 r. odbyły się wybory do rad dzielnic, które wyłoniły 27 rad dzielnic na nową kadencję (2015-2019). Spośród 735 kandydatów, zostało wybranych 441 członków rad dzielnic. Wszystkie mandaty zostały obsadzone. Głosowanie przeprowadzono w 72 obwodach wyborczych, natomiast w 6 obwodach głosowania wyborów nie przeprowadzono, ponieważ liczba zarejestrowanych kandydatów była równa liczbie mandatów w danym obwodzie głosowania. Średnia frekwencja wyborcza wyniosła 7,49 %.

Po ukonstytuowaniu się organów dzielnic przeprowadzono kompleksowe szkolenia z zakresu funkcjonowania jednostek po-

mocniczych miasta, skierowane do nowo wybranych członków rad dzielnic.

13. DZIAŁANIA WSPOMAGAJĄCE URZĘDU

13.1. Działalność legislacyjna

W 2015 r. Prezydent Miasta Lublin podpisał 1 240 zarządzeń. Żadne z nich nie zostało uchylone w trybie nadzoru. Wszystkie dostępne są w Biuletynie Informacji Publicznej Samorządu Miasta Lublin pod adresem: <http://bip.lublin.eu/bip/um/index.php?t=200&id=58508> według podziału na zarządzenia aktualne i archiwalne.

Pod obrady Rady Miasta Lublin z inicjatywy Prezydenta Miasta Lublin wpłynęło 307 projektów uchwał.

13.2. Zmiany organizacyjne

W 2015 r. dokonano zmian w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Miasta Lublin w drodze zarządzeń Prezydenta Miasta Lublin nr 39/1/2015 z dn. 19.01.2015 r., 140/2/2015 z dn. 27.02.2015 r., 86/3/2015 z dn. 30.03.2015 r., 95/5/2015 z dn. 28.05.2015 r., 28/9/2015 z dn. 9.09.2015 r. oraz nr 59/12/2015 z dn. 31.12.2015 r. Na mocy powyższych zmian zniesiony został Departament Zarządzania Miastem, a dotychczas tworzące go komórki organizacyjne przyporządkowano odpowiednio do Departamentu Inwestycji i Rozwoju – w przypadku Wydziału Gospodarki Komunalnej, Wydziału Gospodarowania Mieniem, do Departamentu Kultury, Sportu i Relacji Zewnętrznych – w przypadku Wieloosobowego Stanowiska Pracy ds. Nadzoru Transportu Miejskiego, do Departamentu Organizacji i Administracji – Wydział Spraw Mieszkaniowych. Ponadto Biuro Nadzoru Właścicielskiego przeniesiono z Departamentu Prezydenta do Departamentu Inwestycji i Rozwoju. W dalszej kolejności, w Departamencie Inwestycji i Rozwoju utworzono nową komórkę organizacyjną – Biuro Miejskiego Architekta Zieleni, a także Wieloosobowe Stanowisko Pracy ds. Mobilności Aktywnej. Utworzo-

no także Biuro Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych i przyporządkowano je do Departamentu Inwestycji i Rozwoju, a Samodzielne Stanowisko Pracy Administrator Bezpieczeństwa Informacji przeniesiono z Departamentu Organizacji i Administracji do Departamentu Prezydenta. W 2015 r. Prezydent Miasta Lublin podpisał również zmianę, która weszła w życie 1.01.2016 r., polegającą na wyodrębnieniu z Biura ds. Osób Niepełnosprawnych nowej komórki organizacyjnej – Biura – Lubelskie Centrum Aktywności Obywatelskiej w Departamencie Spraw Społecznych.

Celem zoptymalizowania efektów współpracy poszczególnych komórek organizacyjnych oraz samodzielnych i wieloosobowych stanowisk pracy w departamentach, a także celem doprowadzenia do jasnego podziału kompetencji, dokonano przesunięć niektórych zadań pomiędzy departamentami i poszczególnymi komórkami oraz doprecyzowano zakres kompetencji poszczególnych komórek:

- w Departamencie Prezydenta: dokonano zmian w strukturze organizacyjnej Wydziału Strategii i Obsługi Inwestorów oraz w Urzędzie Stanu Cywilnego, w którym utworzono stanowiska zastępców Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego,
- w Departamencie Inwestycji i Rozwoju: dokonano zmiany w strukturze organizacyjnej Wydziału Architektury i Budownictwa, Wydziału Geodezji, Wydziału Gospodarki Komunalnej, Wydziału Funduszy Europejskich; z Wydziału Ochrony Środowiska wyodrębniono dwa referaty oraz stanowisko zastępcy Dyrektora – Miejskiego Architekta Zieleni i utworzono Biuro Miejskiego Architekta Zieleni; utworzono wieloosobowe stanowisko pracy ds. mobilności aktywnej i połączono go z dotychczasowym samodzielnym stanowiskiem pracy ds. polityki rowerowej – oficer rowerowy; utworzono Biuro Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, a także dokonano zmian w podziale zadań pomiędzy poszczególnymi komórkami w Wydziale Gospodarowania Mieniem,
- w Departamencie Spraw Społecznych: do zakresu kompetencji Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych dopisano m. in. realizację zadań wynikających z ustawy o Karcie Dużej Rodziny; wyodrębniono z Biura ds. Osób Niepełnosprawnych Biuro – Lubelskie Centrum Aktywności Obywatelskiej oraz dokonano zmian w strukturze organizacyjnej Biura ds. Osób Niepełno-

sprawnych, celem rozdzielania problematyki na tą dotyczącą osób niepełnosprawnych – realizowaną w Biurze ds. Osób Niepełnosprawnych i dotyczącą spraw społecznych i senioralnych – realizowaną w Biurze – Lubelskie Centrum Aktywności Obywatelskiej,

- w Departamencie Kultury, Sportu i Relacji Zewnętrznych: do zakresu kompetencji Kancelarii Prezydenta dopisano zadania związane z rozpatrywaniem petycji, udzielaniem nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej mającej na celu zwiększenie świadomości prawnej społeczeństwa, a także dokonano zmian w strukturze organizacyjnej Kancelarii Prezydenta, Wydziału Sportu i Turystyki oraz Wydziału Projektów Nieinwestycyjnych (m. in. wykreślono ze struktury referat ds. realizacji programu Zintegrowana Inwestycja Terytorialna),
- w Departamencie Organizacji i Administracji: dokonano zmian strukturalnych w Wydziale Spraw Administracyjnych (m. in. utworzono wieloosobowe stanowisko pracy Punkt Obsługi Cudzoziemców),
- w Departamencie Finansów: z zakresu Wydziału Podatków wykreślono zadania związane z pobieraniem opłaty targowej.

13.3. Zmiany na stanowiskach kierowniczych w Urzędzie i jednostkach miasta

13.3.1. Zmiany na stanowiskach Prezydenta, Zastępców Prezydenta i Sekretarza

Stanowisko	Osoba	Termin powołania lub odwołania
Zastępca Prezydenta	Krzysztof Komorski	od 1.01.2015 r.
Zastępca Prezydenta	Artur Szymczyk	od 1.01.2015 r.
Zastępca Prezydenta	Grzegorz Siemiński	do 18.01.2015 r.

13.3.2. Zmiany na stanowiskach Dyrektorów Wydziałów/Kierowników Biur oraz Zastępców Dyrektorów w Urzędzie Miasta Lublin

Departament Prezydenta		
Komórka organizacyjna	Osoba	Stanowisko

		zatrudniony od /do
Wydział Strategii i Obsługi Inwestorów	Marcin Kęćko	Zastępca dyrektora od 1.04.2015 r.
	Łukasz Goś	Zastępca dyrektora od 1.08.2015 r.
Urząd Stanu Cywilnego	Marzena Tymusz	Zastępca kierownika od 01.04.2015 r.
	Beata Sałęga	Zastępca kierownika od 1.04.2015 r.

Departament Inwestycji i Rozwoju		
Komórka organizacyjna	Osoba	Stanowisko zatrudniony od /do
Biuro Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych	Ewa Rewakowicz	Dyrektor od 1.04.2015 r.
Wydział Ochrony Środowiska	Hanna Pawlikowska	Zastępca Dyrektora do 28.02.2015 r.
	Marcin Rycaj	Zastępca Dyrektora od 01.06.2015 r.
Biuro Miejskiego Architekta Zieleni	Hanna Pawlikowska	Dyrektor od 01.03.2015 r.
Biuro Zarządzania Energią	Beata Jędrzejewska - Kozłowska	Dyrektor od 01.11.2015 r.

Departament Spraw Społecznych		
Komórka organizacyjna	Osoba	Stanowisko zatrudniony od /do
Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych	Sławomir Skowronek	Zastępca dyrektora do 31.12.2015 r.

Departament Organizacji i Administracji		
Komórka organizacyjna	Osoba	Stanowisko zatrudniony od /do
Wydział Organizacji Urzędu	Zbigniew Gontarz	Zastępca dyrektora od 15.03.2015 r.
Wydział Komunikacji	Tadeusz Franaszczuk	Zastępca dyrektora

		do 25.06.2015 r.
	Andrzej Borowski	Zastępca dyrektora od 1.07.2015 r.

13.4. Audyt i kontrola

Wydział Audytu i Kontroli realizował w 2015 r. zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Departamentu Prezydenta, cztery podstawowe bloki zadań, tj. z zakresu:

- audytu wewnętrznego,
- kontroli prowadzonych w komórkach organizacyjnych Urzędu, jednostkach organizacyjnych miasta, podmiotach spoza sektora finansów publicznych dysponujących dotacjami udzielanymi z budżetu miasta (w szczególności dotacji na prowadzenie przedszkoli, szkół i placówek oświatowych przez inne organy niż jst.) oraz kontroli prania brudnych pieniędzy w stowarzyszeniach, dla których organem rejestrowym jest Prezydent Miasta Lublin,
- skarg i wniosków oraz obsługi przyjęć mieszkańców przez Prezydenta, Zastępców Prezydenta i Sekretarza,
- koordynacji działań kontrolnych prowadzonych w Urzędzie przez zewnętrzne organy kontroli.

W ramach audytu wewnętrznego w 2015 r. dwóch audytorów oraz pracownik na stanowisku ds. wspomagania audytu zrealizowali:

- 4 zadania zapewniające (z zastosowaniem pełnej procedury przeprowadzania audytów) i rozpoczęto realizację jednego zadania oraz sprawdzono wykonanie zaleceń po 3 wcześniej zakończonych audytach,
- 6 audytów doradczych oraz szereg niesformalizowanych czynności doradczych polegających na opiniowaniu dokumentów (ze szczególnym uwzględnieniem projektów zarządzeń Prezydenta), konsultacjach, instruktażach, przeprowadzeniu warsztatów.

W wyniku zadań audytowych wydano zalecenia służące doskonaleniu kontroli zarządczej w Urzędzie i jednostkach organizacyjnych miasta. Podkreślić należy zaangażowanie audytorów w podnoszenie świadomości w Urzędzie na temat bezpieczeń-

stwa informacji, w tym współpracę z Wydziałem IT mającą na celu wdrożenie w UML i jednostkach organizacyjnych miasta spójnych rozwiązań z tego zakresu.

Pracownicy wieloosobowego stanowiska pracy ds. kontroli (9 osób) przeprowadzili 49 kontroli o różnorodnej tematyce i zakresie:

- 21 kontroli kompleksowych obejmujących sprawdzenie prowadzenia gospodarki finansowej w 19 miejskich jednostkach oświaty, instytucji kultury i jednostce pomocy społecznej, którym wydano 3 pozytywne oceny prowadzenia gospodarki finansowej, 11 pozytywnych z uwagami, 6 w części pozytywnych/negatywnych oraz 1 negatywną (we wszystkich jednostkach stwierdzono nieprawidłowości o różnej wadze i skali). Analiza ustaleń tych kontroli wskazuje na powtarzalne nieprawidłowości w obszarach działalności tych jednostek obejmujące:
  - regulacje wewnętrzne, które często były niekompletne, niespójne, niedostosowane do specyfiki jednostek lub niestosowane przez pracowników,
  - sporządzanie sprawozdań budżetowych – wykazywano w nich dane niezgodne z ewidencją księgową lub nie prowadzono ewidencji w układzie wymaganym przepisami wykonawczymi,
  - nieprawidłowe przeprowadzanie inwentaryzacji,
  - nieprzestrzeganie mechanizmów kontroli przy dokonywaniu wydatków,
  - gospodarowanie środkami zakładowego funduszu świadczeń socjalnych z naruszeniem obowiązujących przepisów.
- 7 kontroli problemowych: 3 w jednostkach organizacyjnych miasta (2 domy pomocy społecznej, ZNK) oraz 4 w komórkach organizacyjnych Urzędu zakończonych 4 ocenami pozytywnymi (w tym jedna z uwagami) i 3 ocenami negatywnymi,
- 21 kontroli dotacji udzielonych z budżetu miasta przedszkolom, szkołom i placówkom oświatowym prowadzonym przez inne podmioty niż jst. W 7 z nich stwierdzono prawidłowe wykorzystanie dotacji udzielonej z budżetu miasta, co wskazuje na zwiększenie dyscypliny w dysponowaniu środkami publicznymi przez organy prowadzące. Do pozostałych jednostek wy-

dano zalecenia pokontrolne ze wskazaniem kwot nadmiernie pobranych lub wykorzystanych nieprawidłowo.

Ponadto doświadczeni pracownicy wsp. ds. kontroli brali udział w przeprowadzaniu czynności audytowych (wspomaganie audytu wewnętrznego).

Wszystkie wystąpienia pokontrolne zawierające ocenę skontrolowanej działalności oraz zalecenia pokontrolne zostały zamieszczone na stronie BIP Urzędu Miasta.

Trzyosobowe wsp. ds. skarg i wniosków procedowało 222 skargi i wnioski (ok. 10 % mniej niż w 2014 r., w którym zarejestrowano 248 skarg i wniosków), z tego:

- 8 skarg przekazano zgodnie z właściwością rzeczową i miejscową innym organom,
- 20 skarg pozostawiono bez rozpatrzenia jako skargi anonimowe (7) lub ponowione bez wskazania nowych okoliczności (8) albo nieuzupełnione o braki formalne (5),
- 186 skarg i 10 wniosków rozpatrzono bezpośrednio w ramach Kpa.

W wyniku postępowania 11 skarg (6 % rozpatrywanych) rozpatrzono pozytywnie przyznając rację skarżącym i skierowano do komórki odpowiedzialnej za uchybienia wnioski o ich usunięcie. W 52 przypadkach (27 %) skargi uznano za całkowicie bezzasadne, co oznacza, iż zarzuty skarżących nie miały uzasadnienia w istniejącym stanie faktycznym i prawnym, zaś 133 skargi – z uwagi na charakter spraw lub zarzuty powikłane z wnioskami – zostały rozpatrzone wyjaśniająco, tj. w odpowiedziach do skarżących wskazano okoliczności postępowania, podstawy prawne działań ze strony Urzędu, interpretację zastosowanych przepisów prawa z uzasadnieniem zajętego przez Urząd stanowiska.

Podobnie jak w roku ubiegłym najwięcej spośród wszystkich rozpatrywanych spraw dotyczyło funkcjonowania Zarządu Dróg i Mostów (46 skarg). Poruszano też kwestie funkcjonowania placówek oświatowych i Wydziału Oświaty i Wychowania (19 skarg i wniosków) oraz MOPR (19 spraw skargowych), Straży Miejskiej (15 wniesionych pism), 16 dotyczyło Wydziału Ochrony Środowiska, 14 – Wydziału Architektury i Budownictwa, po 12 – Wydziału Gospodarowania Mieniem i Wydziału Geodezji; po 5 Miejskiego Urzędu Pracy, Zarządu Transportu Miejskiego, Wydziału Komunikacji i Wydziału Podatków, a po 4 Wydziału Spraw Mieszkania-

wych, Biura Obsługi Prawnej, Wydziału Spraw Administracyjnych i Wydziału Sportu i Turystyki. Pozostałe skargi i wnioski na inne komórki i jednostki organizacyjne dotyczyły incydentalnych przypadków. Tematyka skarg i poruszanych w nich problemów była różnorodna, korespondowała z kwestiami poruszonymi w latach ubiegłych i dotyczyła w większości niezadowolenia ze sposobu rozpatrzenia sprawy lub udzielonej odpowiedzi, nieudzielenia albo nieterminowego udzielenia odpowiedzi na składane wnioski lub też niepodjęcia odpowiednich czynności w przedłożonej sprawie.

W 2015 r. pracownicy Wydziału Audytu i Kontroli zgodnie z ustalonym od lat trybem postępowania asystowali również (tj. prowadzili kalendarz zapisów, protokołowali spotkania i sporządzali stosowne notatki i wnioski) w osobistych spotkaniach Kierownictwa miasta z mieszkańcami. W tym trybie zapewniono spotkania 524 osobom w tym z:

- Prezydentem Krzysztofem Żukiem – 105 osobom,
- Z-cą Prezydenta M. Lipińską – 49 osobom,
- Z-cą Prezydenta A. Szymczykiem – 136 osobom,
- Z-cą Prezydenta K. Komorskim – 16 osobom,
- Sekretarzem Miasta Andrzejem Wojewódzkim – 218 osobom.

W związku ze zgłoszonymi przez mieszkańców na tych spotkaniach problemami dotyczącymi szeroko rozumianej problematyki funkcjonowania miasta Wydział AK wszczął i prowadził 55 postępowań interwencyjnych o charakterze skargowym (ok. 20 % więcej niż w 2015 r.), które w większości rozpatrzono w sposób wyjaśniający.

Wydział AK koordynował i monitorował również przebieg kontroli podmiotów zewnętrznych prowadzonych w Urzędzie Miasta Lublin i niektórych jednostkach organizacyjnych miasta. Reprezentując interes miasta wobec zewnętrznych instytucji kontrolnych zbierał materiały żądane przez kontrolerów, udzielał zbiorczych wyjaśnień na pytania kontrolujących, przekazywał Prezydentowi Miasta Lublin ocenę wyników kontroli, a w uzasadnionych przypadkach opracowywał zastrzeżenia i wyjaśnienia do ustaleń kontroli oraz monitorował realizację zaleceń pokontrolnych.

W 2015 r. w rejestrze kontroli zewnętrznych odnotowano 36 kontroli podmiotów zewnętrznych. Zdecydowana większość kon-

trolowanych tematów (22) zostało ocenionych pozytywnie bądź pozytywnie z uwagami lub niewielkimi uchybieniami, 7 „z istotnymi zastrzeżeniami” a jeden negatywnie. W pozostałych przypadkach nie formułowano ocen (audyty UKS będące w istocie kontrolą krzyżową instytucji pośredniczącej) lub postępowanie kontrolne nie zostało jeszcze zakończone.

Najwięcej kontroli (18) dotyczyło wydatkowania środków z UE i zostało przeprowadzonych przez różne instytucje pośredniczące (PARP, CUPT, LAWP, Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego), Urząd Kontroli Skarbowej i Ministerstwo Rozwoju. 4 kontrole przeprowadziła NIK, 7 Wojewoda Lubelski i podległe mu jednostki oraz po 2 ROPS i Archiwum Państwowe w Lublinie. Szczegółowe informacje o zakresie i wynikach kontroli zawierają informacje publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej UML.

13.5. Działalność Wydziału Informatyki i Telekomunikacji

W 2015 r. w ramach zaplanowanych działań wydziału:

- udostępniono publiczny rejestr umów na BIP w wersji online,
- wdrożono nowy system CMS – zintegrowano dotychczasowe serwisy miejskie w jeden portal: serwis samorządowy um.lublin.eu oraz miejski lublin.eu, a także odrębna platforma kultura.lublin.eu będą dostępne pod jednym adresem: www.lublin.eu,
- zastosowano przy okazji dodatkowe elementy nawigacyjne w postaci mapy serwisu, wyszukiwarki systemu zakładek prezentujących multimedia oraz systemu blozków, które umożliwiają szybki dostęp do wybranych treści serwisu,
- zakończono realizację Projektu „Lubelska Biblioteka Wirtualna” realizowanego od 1.03.2010 r. do 31.07.2015 r. W ramach projektu zakupiono infrastrukturę sieciową i serwerową m.in. 22 serwery, które wykorzystane zostały na potrzeby wyposażenia lokalnych bibliotek cyfrowych, zbudowania infrastruktury multiwyszukiwarki, infrastruktury Centrum Zarządzania Siecią oraz infrastruktury systemu tworzenia kopii zapasowych. W ramach wyposażenia bibliotek cyfrowych oraz infrastruktury centralnej zakupiono 6 macierzy dyskowych o łącznej pojemności blisko 490 TB wraz z systemem kopii zapasowych. Ponad to utworzone przez Partnerów Projektu pracownie digitalizacji wypo-

- sażone zostały m.in. 92 komputery, 12 skanerów, 4 drukarki, wywoływarkę, stół do reprodukcji czy 28 szt. oprogramowania różnego typu,
- utrzymywano i rozwijano systemy serwerowe wykorzystywane w Urzędzie Miasta Lublin oraz jednostkach podległych. Została zwiększona moc obliczeniowa w Miejskim Centrum Przetwarzania Danych poprzez rozbudowę infrastruktury serwerowej i wirtualizacyjnej,
  - wdrożono w sieci wewnętrznej UM Lublin specjalistycznego oprogramowania Splunk Enterprise. Jest to platforma do zbierania, przeszukiwania, analizy i wizualizacji danych generowanych przez wszystkie elementy środowiska IT pracujące w sieci. Zapewnia mechanizmy nadzoru nad całością wdrożonych systemów w zakresie bezpieczeństwa i ciągłości działania,
  - w ramach nowego projektu integracji informatycznej jednostek podległych Gminie Lublin rozpoczęto prace nad wdrożeniem systemu klasy ERP – KSAT firmy COIG w jednostce gminnej MOPR. W latach 2016-2018 proces będzie kontynuowany,
  - rozpoczęto prace nad przygotowaniem i wdrożeniem Polityki Bezpieczeństwa Informacji w zakresie Polityki Bezpieczeństwa Systemu Teleinformatycznego; przygotowano, przeprowadzono analizę ankiety w jednostkach oświatowych Miasta Lublin dotyczącej sprzętu, oprogramowania, usług informatycznych i telekomunikacyjnych; W ramach szkolenia 11 osób z Urzędu Miasta uzyskało zaświadczenia audytorów wewnętrznych potwierdzające znajomość normy ISO27000,
  - w ramach projektu finansowanego z Budżetu Obywatelskiego 2015 zrealizowano projekt „Free wifi in Lublin – Bezpłatny miejski internet w Lublinie” – polegający na montażu nowych i modernizacji starych punktów Hot-Spot w Lublinie w następujących lokalizacjach: ACK Chatka Żaka, Radziszewskiego 16, Słup trakcyjny na pl. Dworcowym, Pl. Litewski, ul. 3 Maja 6 (Kuratorium Oświaty i Wychowania), Ogród Saski, ul. Grodzka 21 Teatr NN, Zalew Zemborzycki „MARINA”, Przystanki wokół Ronda Krwiodawców, Przystanek MPK przy KUL, Stadion Miejski przy Al. Zygmuntońskich, Hala Sportowa przy Al. Zygmuntońskich, Rondo Lubelskiego Lipca '80, Gimnazjum nr 1, BOM przy ul. Kleeberga, Muzeum na Majdanku, Plac Po Farze, Szkoła Podstawowa nr 34, Ul. Leszczyńskiego 20, Szkoła

Podstawowa nr 43, Zespół Szkół nr 5, Miejska Biblioteka Publiczna, Szkoła Podstawowa nr 28, ul. Jutrzenki 1 Wioska Dziecięca SOS, ul. Braci Wieniawskich 5, Szkoła Podstawowa 45 (ZSO nr 1), Gimnazjum nr 5, Gimnazjum nr 16, ul. Żywnego 10, Szkoła Podstawowa nr 38, Szkoła Podstawowa nr 22, ul. Rynek 5, Dworzec Główny PKS, Zalew Zemborzycki „Tama”, Ogród Saski „wejście od Al. Raclawickich”, Poczta Główna, Zespół Szkół nr 1, Pl. Zamkowy, Hotel EUROPA – deptak, ul. Poczтовая 2 przez dworcem PKP, ul. Narutowicza 9, Zalew Zemborzycki „Słoneczny Wrotków”, ul. Rynek 14, Al. Jana Pawła II przystanek MPK „Górki”, ul. Lipowa/Ofiar Katyń, Wąwóz JP II – Altana spotkań, Wąwóz JP II – Kładka, Szkoła Podstawowa nr 51, ul. Wieniawska 14, skrzyżowanie ul. Głęboka/Muzyczna, Liceum Ogólnokształcące nr 2, Liceum Ogólnokształcące nr 5, Zespół Szkół nr 12. Ponadto dodatkowo zainstalowano punkty Hot Spot w następujących miejscach: Gimnazjum nr 1, ul. Kunickiego 116, Gimnazjum nr 14, ul. Pogodna 19, Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1, ul. Radzyńska 5, ul. Junoszy 47, ul. Jezuicka 1/3,

- przyłączono do sieci szerokopasmowej jednostki zewnętrzne znajdujące się w następujących lokalizacjach:
  - Rada Dzielnicy Bronowice, ul. Krańcowa 106,
  - Rada Dzielnicy Czechów Północny, ul. Szwajcarska 10/501,
  - Rada Dzielnicy Czuby Północne, Przedszkole nr 45, ul. Kaczeńcowa 14,
  - Rada Dzielnicy Felin, ul. Zygmunta Augusta 7,
  - Rada Dzielnicy Tatary, ul. Gospodarcza 32,
- w zakresie obsługi informatycznej Urzędu:
  - utrzymywano w sprawności posiadany sprzęt komputerowy w tym wymieniono 216 stacji roboczych (również 38 szt. dla stanowisk podłączonych do systemu Źródło),
  - wyniku zawarcia nowych umów zapewniono dostęp pracownikom do urządzeń drukująco-kopiująco-skanujących (drukarki i kopiarki cyfrowe) – poprzez dzierżawę 300 urządzeń drukujących,
  - w ramach rozbudowy sieci miejskich BOM wyposażono 3 nowe lokalizacje w urządzenia dostępowe, sprzęt komputerowy i urządzenia wielofunkcyjne,

- w ramach obsługi Rad Dzielnic zakupiono sprzęt komputerowy – stacje robocze dla następujących Rad Dzielnic: Węglin Płd., Czuby Płd., Sławinek, Wrotków, Tatary, Ponikwoda i Felin.

13.6. Udzielanie zamówień publicznych

W 2015 r. w Urzędzie Miasta Lublin zarejestrowano 145 postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, w tym:

- w trybie przetargu nieograniczonego – 131 postępowań,
- w trybie zamówienia z wolnej ręki – 14 postępowań.

Spośród ww. liczby unieważnionych zostało 13 postępowań z nw. przyczyn:

- w 9 postępowaniach nie złożono żadnej oferty niepodlegającej odrzuceniu,
- w 3 postępowaniach cena oferty najkorzystniejszej przewyższała kwotę, którą zamawiający zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia,
- w 1 postępowaniu wystąpiła zmiana okoliczności powodująca, że prowadzenie postępowania nie leżało w interesie publicznym.

Wydziałami zamawiającymi, tj. komórkami organizacyjnymi Urzędu Miasta Lublin realizującymi budżet miasta, wnioskującymi o przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w 2015 r. były:

- Wydział Budżetu i Księgowości – w 1 postępowaniu,
- Wydział Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego – w 1 postępowaniu,
- Wydział Funduszy Europejskich – w 3 postępowaniach,
- Wydział Geodezji – w 3 postępowaniach,
- Wydział Gospodarki Komunalnej – w 14 postępowaniach,
- Wydział Gospodarowania Mieniem – w 16 postępowaniach,
- Wydział Inwestycji i Remontów – w 42 postępowaniach,
- Wydział Informatyki i Telekomunikacji – w 14 postępowaniach,
- Wydział Kultury – w 3 postępowaniach,
- Kancelaria Prezydenta – w 7 postępowaniach,
- Biuro Miejskiego Architekta Zieleni – w 1 postępowaniu,
- Biuro Obsługi Kancelaryjnej – w 3 postępowaniach,
- Wydział Organizacji Urzędu – w 5 postępowaniach,

- Wydział Ochrony Środowiska – w 10 postępowaniach,
- Wydział Planowania – w 1 postępowaniu,
- Wydział Projektów Nieinwestycyjnych – w 9 postępowaniach,
- Wydział Strategii i Obsługi Inwestorów – w 2 postępowaniach,
- Wydział Sportu i Turystyki – w 7 postępowaniach,
- Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych – w 3 postępowaniach.

W 2015 r. zawarto umowy w sprawach zamówień publicznych na łączną kwotę 151 513 022,57 zł netto.

W ww. kwocie łączna wartość umów w sprawach zamówień o wartości przekraczającej progi unijne wyniosła 116 947 749,63 zł netto, z czego:

- na dostawy – 26 158 192,92 zł,
- na usługi – 90 789 556,71 zł.

Łączna wartość umów w sprawach zamówień o wartości nieprzekraczającej progów unijnych wyniosła 34 565 272,94 zł netto, z czego:

- na roboty budowlane – 26 040 370,26 zł,
- na dostawy – 3 417 816,23 zł,
- na usługi – 5 107 086,45 zł.

13.7. Działalność Biura Obsługi Kancelaryjnej

Biuro Obsługi Kancelaryjnej, zgodnie z zadaniami określonymi w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu realizuje procesy:

- obsługi korespondencji w Urzędzie: wpływającej i wychodzącej dla dokumentów tradycyjnych (papierowych) w kancelarii ogólnej oraz dla dokumentów elektronicznych w e-kancelarii (Kancelarii ePUAP w Mdok),
- zarządzania dokumentacją bieżącą w Urzędzie – w tym koordynacja czynności kancelaryjnych oraz zarządzania i administrowania elektronicznym systemem obsługi spraw i dokumentów Mdok,
- przekazywania do publicznej wiadomości ogłoszeń, informacji, zawiadomień od innych organów i podmiotów, prowadzenia rejestru ogłoszeń oraz potwierdzania terminów ogłaszania na Urzędowej Tablicy Ogłoszeń dla zainteresowanych stron.

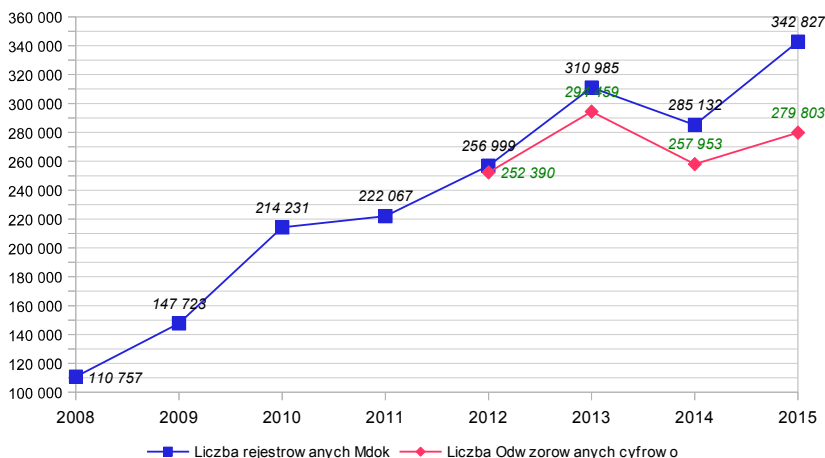

13.7.1. Obsługa korespondencji wpływającej

Biuro Obsługi Kancelaryjnej rejestruje i przekazuje do komórek organizacyjnych blisko 50 % wpływów Urzędu oraz monitoruje terminowość tego procesu dla wszystkich dokumentów wpływających do Urzędu rejestrowanych w systemie Mdok. Dla zapewnienia wysokiej jakości świadczonych przez Urząd Miasta usług publicznych, ustalonym dla realizacji procesu oraz możliwości jego monitorowania celem jest zapewnienie przyjmowania 100 % rocznych wpływów do Urzędu i rozdziału wpływów do właściwej komórki organizacyjnej lub stanowiska pracy co najmniej 85 % wpływów rocznych w terminie nie dłuższym niż dwa dni robocze od dnia wpływu. Ustalony dla procesu wskaźnik terminowości (W.TP) wyniósł w 2015 r. 91,17 %. W latach 2011-2015 wskaźnik terminowości (W.TP) wynosił:

Rok	2011	2012	2013	2014	2015
W.TP	83,46 %	85,94 %	89,00 %	86,05 %	91,17 %
Liczba wpływów	222 067	256 999	310 985	285 132	342 827

Poniżej dane o liczbie wpływów rejestrowanych w elektronicznym dzienniku wpływów systemu Mdok w latach 2008-2015:

13.7.2. Zarządzania dokumentacją bieżącą w Urzędzie

Zgodnie ze Strategią Miasta Lublina 2013-2020, jednym z kluczowych działań Miasta Lublin jest zwiększenie komfortu życia Mieszkańców, co realizowane jest między innymi poprzez poprawę jakości świadczonych przez Urząd Miasta usług publicznych. Jednym z elementów sprawnej administracji jest upraszczanie procedur administracyjnych i informatyzacja usług publicznych, co przekłada się na szybkość działania administracji, a także na przejrzystość i transparentność funkcjonowania Urzędu. Narzędziem, za pomocą którego administracja osiąga spodziewane rezultaty jest Elektroniczne Zarządzanie Dokumentacją (EZD) oraz komunikacja elektroniczna. Biuro Obsługi Kancelaryjnej wdraża Pracowników do pracy w elektronicznym systemie obsługi spraw i dokumentów Mdok. Wdrażanie obejmuje szkolenia z zakresu prawidłowego stosowania przepisów instrukcji kancelaryjnej, pracy z dokumentem elektronicznym, posługiwania się podpisem kwalifikowanym, funkcjonowania portalu ePUAP, dokumentowania w systemie Mdok przebiegu procesów ustalonych na podstawie zarządzeń Prezydenta Miasta. Poniższa tabela zawiera zestawienie liczby szkolonych pracowników Urzędu:

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba szkolonych	156	242	187	98	831	459	338	369

Do czasu wejścia w życie przepisów umożliwiających elektroniczne załatwianie spraw w administracji – „nowej instrukcji kancelaryjnej” oraz dostosowania systemu Mdok do wymagań prawnych dla systemów teleinformatycznych i EZD wszystkie sprawy w Urzędzie prowadzone były w systemie tradycyjnym (papierowo), a Mdok pełnił rolę systemu wspomagającego – usprawniającego zarządzanie dokumentami i realizację procesów.

Obecnie elektroniczny system obsługi spraw i dokumentów Mdok pełni funkcję systemu EZD i wykorzystywany jest w szczególności do prowadzenia rejestru przesyłek wpływających, w tym dokumentów elektronicznych z ESP na ePUAP, rejestru dokumentów wychodzących i wewnętrznych, wykonywania dekretacji, uzgodnień i akceptacji, w tym poprzez podpisywanie dokumentów elektronicznych podpisem weryfikowanym kwalifikowanym certyfikatem, prowadzenia możliwych do zrealizowania w systemie EZD innych potrzebnych rejestrów lub ewidencji, w tym spisów spraw i metryk spraw, prowadzenia akt spraw – przyporządkowywania do spraw wszelkich dokumentów mających znaczenie dla udokumentowania przebiegu załatwiania i rozstrzygania tych spraw.

W 2014 r. – decyzją Sekretarza Miasta Lublin, przy wsparciu pracowników Urzędu (Wydziału IT, wydziałów nadzorujących jednostki, Biura OK) – w ponad 200 jednostkach miasta Lublin wdrożono Elektroniczne Skrzynki Podawcze na ePUAP. Umożliwia to wymianę korespondencji w postaci elektronicznej. Poniższe tabele zawierają dane za lata 2011-2015, w tym dotyczące udziału dokumentów elektronicznych:

Rok / Forma wyjścia do- kumentu	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Tradycyjna (postać papierowa) operator pocztowy, go-niec	457 853	436 625	454 322	493 962	503 706	493 770
Tradycyjna – operator pocztowy	337 198	337 198	336 145	358 493	374 665	364 632
Tradycyjna – go-niec	120 655	123 548	118 177	135 469	129 041	129 138
Elektroniczna (ePUAP, e-mail, systemy	1 789	1 422	1 172	2 658	165 345	128 234

dziedziczne)						
Elektroniczna ePU-AP wysyłana z Mdok	0	19	46	106	1 151	6 670
Elektroniczna e-mail wysyłana z Mdok	1 789	1 403	1 126	2 552	4 612	4 735
Elektroniczna wysyłana w EG_Ognivo	0	0	0	0	159 582	116 829
wszystkie wychodzące (tradycyjnie + elektronicznie)	459 642	438 047	455 494	496 620	669 051	622 004
% elektronicznie do tradycyjnie	0,39 %	0,33 %	0,26 %	0,54 %	32,83 %	25,97 %
% ePUAP do tradycyjnie	0,00 %	0,00 %	0,01 %	0,02 %	0,23 %	1,35 %

Rok / Forma wejścia dokumentu	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Tradycyjna (postać papierowa) operator pocztowy, klient	214 231	222 045	256 950	310 679	289 607	348 310
Tradycyjna rejestrowana w Mdok	214 231	222 045	256 950	310 679	283 370	340 180
Tradycyjna rejestrowana EW-D-SA	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	6 237	8 130
Elektroniczna (ePUAP, e-mail, systemy dziedziczne)	0	22	64	5 407	170 701	141 806
Elektroniczna ePU-AP wysyłana z Mdok	0	22	49	307	1 762	2 564
Elektroniczna e-mail wysyłana z Mdok	0	0	15	5 100	9 728	22 513
Elektroniczna wysyłana w	0	0	0	0	159 211	116 729

EG_Ognivo						
wszystkie przychodzące (tradycyjnie + elektronicznie)	214 231	222 067	257 014	316 086	460 308	490 116
% elektronicznie do tradycyjnie	0,00 %	0,01 %	0,02 %	1,74 %	58,94 %	40,71 %
% ePUAP do tradycyjnie	0,00 %	0,01 %	0,02 %	0,10 %	0,61 %	0,74 %

Biurow Obsługi Kancelaryjnej rokrocznie zwiększa liczbę „wyjątków od systemu tradycyjnego”, co oznacza, że stale wzrasta liczba spraw realizowanych w Urzędzie w postaci elektronicznej – w trybie EZD. W poszczególnych latach liczba „wyjątków” wynosiła:

- od 1.01.2012 r. do 31.12.2013 r. – 68 symboli z JRWA (jednolitego rzeczowego wykazu akt),
- od 1.01.2014 r. – 210 symboli z JRWA,
- od 1.01.2015 r. – 213 symboli z JRWA,
- od 1.01.2016 r. – 220 symboli z JRWA, przy czym liczba wszystkich klas końcowych (symboli JRWA) obowiązujących Urząd wynosi 922, a liczba wykorzystywanych w Urzędzie klas końcowych (symboli JRWA) wynosi 474.

Poniżej tabela zawiera zestawienie danych o liczbie wszczynanych spraw w Urzędzie w latach 2012-2015 z podziałem na sprawy prowadzone w elektronicznym systemie obsługi spraw i dokumentów Mdok oraz sprawy prowadzone w trybie EZD (w całości elektronicznie):

czas obowiązywania wyjątków (symboli z JRWA) EZD	liczba wyjątków symboli z JRWA w trybie EZD	łączna liczba spraw wszczętych w danym roku	liczba spraw w Mdok	% spraw w Mdok	liczba spraw zrealizowanych w EZD	% spraw w EZD
od 01.01.2012 r. do 31.12.2012 r.	68	376 184	81 039	21,54 %	6 220	1,65 %
od 01.01.2013 r. do 31.12.2013 r.	68	418 964	89 803	21,43 %	6 928	1,65 %
od 01.01.2014 r.	210	402 498	85 447	21,23 %	15 147	3,76 %

czas obowiązywania wyjątków (symboli z JRWA) EZD	liczba wyjątków symboli z JRWA w trybie EZD	łączna liczba spraw wszczętych w danym roku	liczba spraw w Mdok	% spraw w Mdok	liczba spraw zrealizowanych w EZD	% spraw w EZD
do 31.12.2014 r.						
od 01.01.2015 r. do 31.12.2015 r.	213	brak danych	195 229	brak danych	18 649	brak danych

Pracownicy Biura – dla zapewnienia zgodnego z przepisami prawa dokumentowania spraw, w tym w trybie EZD – stale współpracują przy opisywaniu wymagań dla integracji pomiędzy systemem Mdok (EZD) a innymi systemami informatycznymi funkcjonującymi lub wdrażanymi w Urzędzie. W 2015 r. Pracownicy Biura aktywnie uczestniczyli w przygotowaniu i realizacji wdrożenia integracji pomiędzy systemami Mdok i nowym systemem informatycznym TurboEWID. Rozpoczęto także prace nad wdrożeniem integracji Mdok z systemem informatycznym OGNIVO, które powinno zostać zrealizowane we współpracy z Wydziałami IT i EG w 2016 r. Wdrażanie integracji systemów powoduje, że realizacja czynności w systemie dziedziny nie musi być powielana w systemie Mdok, gdyż czynności kancelaryjne (w tym sprawy, dokumenty, metryki spraw, itp.) rejestrowane są automatycznie w Mdok.

W ramach zespołu zadaniowego powołanego przez Prezydenta Miasta Lublin dla realizacji projektu: „Opracowanie i wdrożenie zintegrowanego systemu informatycznego dla jednostek oświatowych miasta Lublin” Biuro Obsługi Kancelaryjnej rozpoczęło prace nad opracowaniem, uzgodnieniem i wdrożeniem jednolitych normatywów kancelaryjnych umożliwiających sprawne, celowe i efektywne realizowanie zadań przez miejskie jednostki organizacyjne. W ramach prac sekcji ds. systemu zarządzania dokumentacją Biuro wraz z Wydziałem IT i OW przygotowało model wdrożenia systemu zarządzania dokumentacją, uwzględniający wymianę dokumentów elektronicznych z wykorzystaniem ESP na platformie ePUAP oraz elektroniczne prowadzenie akt spraw. Pracownicy Biura opracowują standardy z zakresu zarządzania dokumentacją, w tym wzór instrukcji kancelaryjnej, jednolitego rzeczowego wykazu akt oraz instrukcji archiwalnej dla jednostek

oświatowych miasta Lublin. Prace nad wdrożeniem standardów kancelaryjnych będą kontynuowane w 2016 r. Zaplanowano także wdrożenie w miejskich jednostkach organizacyjnych elektronicznego systemu zarządzania dokumentacją, uwzględniającego wymianę dokumentów elektronicznych z wykorzystaniem ESP na platformie ePUAP oraz elektroniczne prowadzenie akt spraw.

13.7.3. Przekazywania do publicznej wiadomości ogłoszeń, informacji, zawiadomień od innych organów i podmiotów (ETO UML)

Biuro Obsługi Kancelaryjnej zapewnia obsługę Elektronicznej Urzędowej Tablicy Ogłoszeń, która w wersji elektronicznej funkcjonuje od 2010 r. i jest dostępna w czterech lokalizacjach Urzędu oraz przez internet (<http://bip.lublin.eu/um>). Dzięki uruchomieniu ETO UML podawanie do publicznej wiadomości w określonych przez wnioskodawcę terminach ogłoszeń urzędowych i sądowych odbywa się zdalnie, bez konieczności fizycznej obecności Pracownika w lokalizacjach Urzędu i ręcznym wieszaniu i zdejmowaniu ogłoszeń z funkcjonujących wcześniej w Urzędzie 16 tablic tradycyjnych. Udostępnienie ETO UML na stronie internetowej Urzędu to możliwość zdalnego przeglądania ogłoszeń przez interesantów bez konieczności ich osobistej wizyty w Urzędzie. Poniżej danej o liczbie publikacji na elektronicznej urzędowej tablicy ogłoszeń w latach 2011 – 2015:

Rok	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba publikacji na ETO UML	1 111	1 447	1 848	1 916	2 356

14. DZIAŁANIA PROMOCYJNE

14.1. Komunikacja społeczna

Do głównych zadań Referatu ds. komunikacji społecznej w 2015 r. należała obsługa i realizacji wniosków o nadanie wyróżnień Prezydenta Miasta Lublin, w tym medali, dyplomów, listów okolicznościowych i grawertonów, prowadzenie Galerii Ratusz, przygotowywanie pism i odpowiedzi na zaproszenia do udziału Pana Prezydenta w wydarzeniach okolicznościowych, obsługa skrzynki dialogu społecznego i serwisu NaprawmyTo oraz aktualizacja stron internetowych i intranetu.

W 2015 r. został wprowadzony nowy wzór Medalu Prezydenta Miasta Lublin wraz z dostosowaną do niego aluramą w kolorze srebrnym oraz okładką i teczką. Zrealizowane zostało również zamówienie Medali Unii Lubelskiej.

Pracownicy Referatu uczestniczyli w przygotowaniu uroczystości Dnia Kobiet i wyróżnienia medalem Prezydenta Miasta Lublin Pań, które szczególnie zasłużyły się dla Lublina, a także zorganizowali i skoordynowali Konkurs Plastyczny oraz towarzyszące projektowi wydarzenie wręczenia nagród i wyróżnień. Jednym z podejmowanych działań była także współorganizacja „Debaty ponad Granicami”. W 2015 r. zostało zorganizowanych 5 spotkań.

W 2015 r. Referat zajmował się również przygotowywaniem kartek świątecznych – bożonarodzeniowych oraz wielkanocnych – na potrzeby Kancelarii Prezydenta oraz emisji życzeń świątecznych w prasie i telewizji.

Ponadto opracowano dokumentację niezbędną do przygotowania uchwały (nr 339/XIII/2015), dotyczącej nadania Honorowego Obywatelstwa Miasta Lublin Ojcu Hubertowi Czumie.

W ramach działalności Galerii Ratusz zorganizowanych zostało 23 wystaw związanych tematycznie z Lublinem i Lubelszczy-

zną. W 2015 r. po Ratuszu zostało oprowadzonych 21 grup zorganizowanych.

Referat prowadzi skrzynkę dialogu społecznego (dialog@lublin.eu), umożliwiającą mieszkańcom wypowiedanie się na tematy dotyczące m.in.: inwestycji miejskich, problemów komunikacyjnych, czystości, bezpieczeństwa, oświaty, kultury, rozwoju miasta i dzielnic. W 2015 r. wpłynęło ponad 300 zgłoszeń

Kolejną formą partycypacji społecznej w Referacie jest aplikacja NaprawmyTo, która umożliwia zgłaszanie uwag, problemów i usterek w przestrzeni miejskiej. Rozwiązanie to służy sprawnemu i szybkiemu załatwianiu spraw. W 2015 r. na platformę Naprawmy. To wpłynęło ponad 3 000 zgłoszeń.

Pracownicy referatu ds. komunikacji społecznej uczestniczyli również w kolejnej edycji akcji społecznej „Miejsce przyjazne rodzicom i dzieciom”, której celem jest wyłonienie i wypromowanie miejsc publicznych w naszym mieście: urzędów, centrów handlowych, sklepów, kawiarni, restauracji, miejsc kultury (kin, muzeów) przystosowanych dla rodziców z małymi dziećmi, w taki sposób, aby mogli oni w nieskrępowany sposób być uczestnikami życia społecznego czy kulturalnego.

W ramach pracy Referatu, we współpracy z wydziałem IT przebudowano stronę internetową www.lublin.eu. Powstał serwis internetowy integrujący 3 duże, działające dotychczas rozłącznie platformy: Portal Miejski, Portal Samorządowy oraz Portal Kulturalny. Nowy serwis podzielony został na 6 głównych działów tematycznych, skierowanych do różnych grup odbiorców: Lublin, Mieszkańcy, Kultura, Turystyka, Sport, Biznes i Nauka oraz dział Samorząd, grupujący zakładki Rada Miasta, Prezydent, Urząd Miasta i Rady Dzielnic. Portal stworzono w oparciu o mechanizmy ułatwiające dostęp do treści osobom niedowidzącym. Serwis działa w 3 wersjach językowych: polskiej, angielskiej i ukraińskiej.

14.2. Działania z zakresu obsługi inwestorów i promocji gospodarczej oraz wspierające lokalny rozwój gospodarczy i przedsiębiorczość

14.2.1. Nowe inwestycje przemysłowe w Lublinie

W lipcu 2015 r. Podstrefa Lublin została powiększona o teren firmy Lubella S.A. – 12,3885 ha. W związku z tym obecnie SSE Euro-Park Mielec Podstrefa Lublin zajmuje łącznie pow. 128,3885 ha.

W całym 2015 r. uzyskały zezwolenie na działalność na obszarze SSE EURO-PARK Mielec Podstrefa Lublin przedsiębiorstwa ujęte w poniższej tabeli.

Tabela: Przedsiębiorstwa, które uzyskały zezwolenie na działalność w obszarze SSE EURO-PARK Mielec Podstrefa Lublin.

L.p.	Nazwa przedsiębiorstwa	Rodzaj prowadzonej działalności
1.	ELPES Sp. z o. o.	producent tub laminatowych dla przemysłu kosmetycznego i farmaceutycznego
2.	Modern-Expo Sp. z o.o	producent elementów z tworzyw sztucznych
3.	Pol-Skone Sp. z o.o.	producent drzwi i okien drewnianych
4.	PZZ Lubella Sp. o.o.	producent wyrobów spożywczych
5.	PROTEKTOR S.A.	producent obuwia
6.	„CEWAR” Więch & Więch Sp. j.	producent części dla przemysłu lotniczego i kosmicznego
7.	MW Lublin Sp. z o.o.	producent felg stalowych

Źródło: Wydział Strategii i Obsługi Inwestorów, Urząd Miasta Lublin.

Oprócz powyżej opisanych firm, które uzyskały specjalne przywileje z racji prowadzenia działalności na terenie SSE pojawiły się też firmy, świadczące usługi budowy i wynajmu hal produkcyjnych, hal magazynowych oraz przestrzeni biurowych.

Najważniejszą firmą tego rodzaju, jaka pojawiła się w 2015 r. jest włoska firma Panattoni Europe. Zakupiła ona grunty wchodzące w skład strefy przy drodze Męczenników Majdanka i na pow. 16,5 ha planuje wybudować docelowo 71 tys. m² hal produkcyjno-magazynowych. Pierwsze hale o pow. 15 tys. m² już powstały.

Druga firma – lubelski deweloper „Centrum Zana” buduje na terenie SSE przy ul. Dobrzańskiego powierzchnie biurowe. W 2015 r. zaczęły powstawać pierwsze dwa (15,6 tys. m²) z docelowych czterech budynków biurowych.

Tabela: Podsumowanie działalności SSE Euro-Park Mielec Podstrefy Lublin (stan na 31.12.2015 r.)

Cecha	Wartość
Liczba inwestorów na terenie SSE	40
Liczba działających przedsiębiorstw na koniec roku	22
Liczba obowiązujących zezwoleń	28
Liczba wydanych zezwoleń	7
Deklarowane inwestycje wg zezwolenia (skumulowane, w zł)	878 407 710
Inwestycje zrealizowane (skumulowane, w zł)	864 654 852
Deklarowane nowe miejsca pracy (skumulowane)	1 238
Nowe (utworzone) miejsca pracy (skumulowane)	1 449
Utrzymane miejsca pracy (skumulowane)	1 089
Łącznie miejsca pracy na terenie SSE (skumulowane)	2 538

Źródło: Wydział Strategii i Obsługi Inwestorów, Urząd Miasta Lublin.

W sumie deklaracje nowych inwestycji produkcyjnych wyniosły w 2015 r. 116,5 mln zł. Szczegóły pokazuje tabela.

Tabela: Wykaz nowych inwestorów lub firm rozpoczynających nowy projekt w Lublinie w branży produkcyjnej, jakie zainwestowały w SSE.

Data wejścia firmy do Lublina	Nazwa firmy	Przemysł	Kraj	Kwota inwestycji deklarowanych	Kwota inwestycji zrealizowanych
kwiecień 2015	Elpes	lekki	Polska	26 495 000	1 134 100
maj 2015	Modern-Expo	meblarski	Holandia	18 381 390	3 089 500
maj 2015	Pol-Skone	budowlany	Polska	65 208 000	3 316 100
lipiec 2015	CEWAR	metalowy	Polska	6 475 000	930 866
SUMA				116 559 390	8 470 566

Źródło: Wydział Strategii i Obsługi Inwestorów, Urząd Miasta Lublin.

Tabela: Wykaz nowych inwestorów lub firm rozpoczynających nowy projekt w Lublinie z branż innych niż branża produkcyjna poza obszarem SSE.

Data wejścia firmy do Lublina/ rozpoczęcia projektu	Nazwa firmy	Branża
marzec 2015	OEX Voice CCC	BPO/SSC
maj 2015	MTBC – EUROPE Sp. z o.o.	BPO/SSC
maj 2015	Impaq Sp. z o.o.	informatyka/telekomunikacja
czerwiec 2015	Panattoni Europe	deweloper
lipiec 2015	News Hub Media Sp. z o.o.	informatyka/telekomunikacja
sierpień 2015	Edge 1S	informatyka/telekomunikacja
październik 2015	KS Engineering Technology (IBS GmbH)	B+R
listopad 2015	Aryxe	informatyka/telekomunikacja
grudzień 2015	Team International	informatyka/telekomunikacja

Źródło: Wydział Strategii i Obsługi Inwestorów, Urząd Miasta Lublin.

14.2.2. Wsparcie i promocja lokalnej przedsiębiorczości

Nagroda Gospodarcza to sposób uhonorowania przez władze miasta najlepszych, najbardziej innowacyjnych i odpowiedzialnych społecznie przedsiębiorstw.

Nagroda ma charakter honorowy. Laureaci Konkursu otrzymują statuetki, dyplomy i prawo do posługiwania się w działaniach promocyjnych tytułem „Laureat Nagrody Gospodarczej Prezydenta Miasta Lublin – edycja 2015” przez rok od chwili przyznania tytułu.

O przyznaniu nagrody lub wyróżnienia decyduje Kapituła Konkursu. Laureaci Konkursu otrzymują tytuły „Laureata Nagrody Gospodarczej Prezydenta Miasta Lublin – edycja 2015” w pięciu kategoriach:

- Innowacyjność,
- Obecność Na Rynku Globalnym,
- Ład Korporacyjny i Społeczna Odpowiedzialność Biznesu,
- Zielona Gospodarka,
- Zmiana Krajobrazu Gospodarczego Miasta.

Nagrodę główną w kategorii Innowacyjność otrzymała firma GT85 Polska Sp. z o.o. za wykorzystanie procesu kawitacji w technologii mycia i oczyszczania ultradźwiękowego w myjkach TARRA produkowanych przez spółkę. Wyróżnienia przypadły:

- spółce Arcus Systemy Informatyczne za projekt zintegrowany System Informatyczny klasy ERP dla uczelni wyższej w chmurze prywatnej,
- Fabryce Cukierków „Pszczółka” za wykorzystanie w procesie technologicznym najnowocześniejszej w Polsce i jednej z 20 funkcjonujących na świecie linii produkcyjnych.

Nagroda główna w kategorii Obecność Na Rynku Globalnym przyznana została spółce Pol-Inowex za ekspansję projektów demontażowych i relokacyjnych obiektów przemysłowych i maszyn do prawie wszystkich krajów Europy, a także do Azji i Afryki. Wyróżnienia otrzymały:

- Odlewnia Żeliwa Lublin, której produkty dla przemysłu motoryzacyjnego, maszynowego i rolniczego eksportowane są do wielu europejskich krajów,
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe KRYSTIAN za zwiększenie znaczenia polskich produktów oświetleniowych na arenie międzynarodowej.

W kategorii Zmiana Krajobrazu Gospodarczego Miasta wyróżnienie otrzymał Lubelski Park Naukowo-Technologiczny za doradztwo w zakresie tworzenia i rozwoju przedsiębiorstw, transfer technologii, przekształcanie wyników badań naukowych i prac rozwojowych w innowacje technologiczne oraz rozwijanie istniejącego potencjału naukowego Lubelszczyzny.

Kapituła doceniła także działalność Fundacji Rozwoju Lubelszczyzny i jej wielokierunkową aktywność na rzecz rozwoju przedsiębiorczości, rynku pracy, ekonomii społecznej, energetyki odnawialnej i wzmocnienia samorządów lokalnych.

W tegorocznej edycji Nagrodę Specjalną otrzymały dwie firmy. Aliplast za produkcje na skalę światową innowacyjnych rozwiązań na terenie Podstrefy Lublin stanowiącej część Specjalnej Strefy Ekonomicznej EURO-PARK Mielec oraz budowę powiązań kooperacyjnych z lubelskim przemysłem i sukcesywny wzrost zatrudnienia.

Druga uhonorowana spółka to Ursus za projekt oraz produkcję nowatorskiego autobusu elektrycznego. Nad tym innowacyjnym

rozwiązaniem spółka współpracuje wspólnie z Miejskim Przedsiębiorstwem Komunikacyjnym oraz Politechniką Lubelską przy wsparciu Urzędu Miasta Lublin. Projekt ten jest przykładem efektywnej kooperacji pomiędzy światem biznesu, środowiskiem akademickim a samorządem lokalnym.

W Konkursie MUP „Pracodawca Roku 2014” Nagrodę Główną otrzymała Architektura Zieleni Hortus prowadzona przez Pana Radosława Ciołek–Poniatowskiego. Natomiast wyróżnienie Kapituła przyznała dwóm firmom:

- Ośrodkowi Medycznemu DMP,
- Poleksbud Trade.

Ideą Konkursu jest wyróżnienie odpowiedzialnych społecznie pracodawców, którzy przyczynili się do poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy.

14.2.3. Programy dla start-upów

Start-upy to nowo założone firmy w innowacyjnych branżach o wysokim potencjale wzrostu. Nie będzie nią firma zajmująca się sprzątaniami pomieszczeń, ale będzie założona przez absolwentów nowa firma informatyczna opracowująca innowacyjne oprogramowanie.

Urząd Miasta ułatwia takim firmom dostęp do wiedzy i doradztwa oraz premiuje najbardziej kreatywne i zdeterminowanych młode firmy tego typu. Odbyna się to w trybie konkursowym, we współpracy z instytucjami otoczenia biznesu. Organizowane były następujące konkursy:

- Lbn#Biznes Start – organizowany wraz z Lubelskim Parkiem Naukowo Technologicznym, w którym wzięło udział 169 pomysłodawców/zespołów, a dla 20 zakwalifikowanych przygotowano cykl szkoleń. Główną nagrodę w wys. 200 000 zł wsparcia kapitałowego zdobyła firma CareSystem – łącząca wiedzę medyczną z informatyką,
- Wyzwanie 90 dni – realizowany we współpracy z Fundacją Akademickie Inkubatory Przedsiębiorczości, w którym 60 najbardziej innowacyjnych przedsiębiorstw z Lublina brało udział w 90-dniowym programie rozwoju opracowanym przez lubelski oddział akceleratora Business Link,
- Lubelska Akademia Startup – realizowany przez Lubelską Fundację Rozwoju na zlecenie Urzędu Miasta Lublin, w którym

do tej pory wzięło udział 63 uczestników. Celem projektu była realizacja działań szkoleniowo-informacyjno-studyjnych osób przygotowujących się do prowadzenia działalności gospodarczej w formie start-upu lub prowadzących własną działalność.

14.2.4. Wsparcie branż wiodących

Ekspertyza wykonana przez Deloitte a także doświadczenie Wydziału Strategii i Obsługi inwestorów wykazały, że istnieją branże gospodarcze, na których Lublin powinien się skupiać w pozyskiwaniu inwestorów. Są to:

- przemysł maszynowy i metalowy,
- przemysły usług – BPO-Business Process Offshoring – sektor usług dla biznesu), SCC (Shared Services Center – Centra Usług Wspólnych),
- przetwórstwo spożywcze,
- medycyna, farmacja,
- biotechnologia,
- logistyka, hotelarstwo transport i spedycja,
- przemysł Informatyczny (IT),
- przemysł kreatywny.

Każda ze wspomnianych branż ma przypisaną w wydziale SOI co najmniej jedną osobę, która zbiera informacje oraz animuje współpracę z firmami z danego sektora. Przypadku medycyny i biotechnologii doprowadziło to do powstania klastra. W przypadku IT – powstał wieloletni program wewnętrzny wydziału „Lubelska Wyżyna IT”. Działania te są opisane poniżej.

14.2.5. Projekt „Lubelska Wyżyna IT”

Lubelska Wyżyna IT jest rozwijaną od 2011 r. inicjatywą Urzędu Miasta Lublin, której celem jest wspieranie i rozwój lubelskiego ekosystemu informatycznego.

Formalnie jest to jedynie projekt prowadzony przez Wydział SOI, jednak wieloletni charakter programu oraz liczba partnerów zaangażowana w jego realizację, czyni z niego strukturę mającą pewne cechy klastra gospodarczego.

Priorytetowym założeniem projektu jest wsparcie lokalnego zaplecza IT w Lublinie poprzez wypracowanie wzajemnych powiązań w środowiskach nauki i biznesu związanych z technologią IT i ICT. Służą temu:

- serwis internetowy, publikujący wywiady z osobami związanymi z branżą IT,
  - wyszukiwarka firm sektora IT działających w Lublinie według specjalizacji tych firm,
  - organizacja „biznesowych śniadań” (dotychczas odbyło się 7 takich spotkań) podczas których szefowie firm mają okazje do nieformalnej bezpośredniej rozmowy – także z pracownikami wydziału SOI – o bieżących problemach sektora ale także o pomysłach na przyszłe wspólne projekty,
  - organizacja rozmaitych wydarzeń dla uczniów, zachęcających do wyboru studiów informatycznych. Kluczowym wydarzeniem są organizowane corocznie w maju Dni Lubelskiej Wyżyny IT. W ramach tego wydarzenia organizowane są dwie imprezy: Check IT i Lubelskie Dni Informatyki.
- W 2015 r. projekt był kontynuowany w niezmienionej formule.

14.2.6. Klaster „Lubelska Medycyna”

Lublin ma szczególnie dużo instytucji związanych z medycyną. Jako stolica regionu Lublin jest siedzibą licznych szpitali wojewódzkich. Uniwersytet Medyczny jest silnie umiędzynarodowiony. Jest to sektor w którym Lublin ma znaczny potencjał. Dlatego też UM Lublin zaangażował się w tworzenie i rozwój klastra medycznego, który ma służyć komercjalizacji osiągnięć lubelskiej medycyny oraz rozwojowi turystyki medycznej. Do dn. 18.12.2015 r. w klastrze działało 77 członków. Szczegóły przedstawia tabela. Tabela: Struktura członków klastra „Lubelska Medycyna”, którego współzałożycielem jest UM Lublin.

Rodzaj członka klastra	Liczba członków
administracja publiczna	1
nauka	8
szpitale publiczne	8
instytucje otoczenia biznesu	5
pozostałe podmioty lecznicze	27
pozostałe przedsiębiorstwa	28
SUMA	77

Źródło: Wydział Strategii i Obsługi Inwestorów, UM Lublin.

Klaster „Lubelska Medycyna” rozpoczął starania o uzyskanie certyfikacji, według metodyki Europejskiego Sekretariatu Analiz Klastrowych. Jednocześnie stara się także o uzyskanie status Krajowego Klastra Kluczowego.

Klastry o takim statusie (tzn. klastrów kluczowych) są uznane za istotne znaczeniu dla gospodarki kraju i wysokiej konkurencyjności międzynarodowej. Są one identyfikowane na poziomie krajowym, m.in. w oparciu o kryteria dotyczące: masy krytycznej, potencjału rozwojowego i innowacyjnego, dotychczasowej i planowanej współpracy oraz doświadczenia i potencjału koordynatora. W 2015 r. Klaster objął patronatem 3 wydarzenia:

- konferencję naukową pt. „Środowiskowe i rekreacyjne uwarunkowania człowieka” zorganizowana w ramach Dni Trzech Kultur w Medycynie. Usługi i Turystyka Zdrowotna,
- panelowe spotkania dyskusyjne „Innowacje w praktyce”,
- międzynarodową konferencję onkologiczną „Advances in Surgical Oncology”.

Natomiast pełnił rolę współorganizatora w dwóch wydarzeniach:

- konferencja naukowa „Roboty medyczne i rehabilitacyjne” III Lubelskie Dni Promujące Zdrowie,
- „Cywilizacyjne zagrożenia zdrowia. Trening zdrowia”.

Klaster promował się też za granicą i brał udział:

- w targach „Senior” w Sztokholmie,
- w konferencji B2B dotyczącej turystyki senioralnej,
- w spotkaniu w ramach sieci EUniverCities. Nörrköping, Szwecja.

Na przyszłość istotne jest uczestniczenie w międzynarodowych projektach finansowanych przez UE. Stąd współpraca z Tallin Science Park Tehnopol, Estonia. Instytucja ta jest koordynatorem przygotowywanego projektu „Health Cluster” który będzie składany do konkursu UE obszarze Innohealth BSR.

Rozwija się też współpraca z Indiami oraz Indonezją. Na przełomie lipca i sierpnia odbyła się misja gospodarcza klastra do tych krajów. Listę rozpoczynanych działań międzynarodowych kończy wizyta Prezesa Polsko-Kanadyjskiego Stowarzyszenia Biznesmenów i Profesjonalistów w Biurze Klastra „Lubelska Medycyna”, która odbyła się 5 sierpnia.

14.2.7. Kampanie promocyjne

W 2015 r. wydział wydał trzy główne publikacje promocyjne:

- Lublin Przewodnik dla inwestorów (publikacja własna – wersja polska i angielska),
- Lublin – przedsiębiorczość wpisana w DNA miasta (publikacja z Harvard Business Review Polska – wersja polska i angielska),
- FDI supplement (publikacja z magazynem The Financial Times, Londyn www.fdiintelligence.com, opracowanie w wersji angielskiej).

Przeprowadzono rozległą kampanię wizerunkową Lublina. Jej celem było wzmocnienie wizerunku gospodarczego miasta. Kreacja kampanii bazowała na animowanych komunikatach odpowiadających na pytanie: Dlaczego Lublin inspiruje biznes? To pytanie jest jednocześnie sloganem lubelskiej marki gospodarczej.

Retoryka animowanych spotów koncentrowała się na konkretnych wartościach i faktach potwierdzających rozwój gospodarczy oraz ekonomiczne kompetencje miasta. W sumie kampania obejmowała:

- emisje reklam telewizyjnych,
- kampanię w gospodarczych serwisach internetowych,
- spoty emitowane na nośnikach reklamowych w strefach biznes na niemieckich lotniskach,
- wydanie dodatku tematycznego do magazynu gospodarczego „Harvard Business Review Polska”.

Od 25.05.-25.06. na kanałach TVN 24 oraz Polsat News emitowano 4 warianty, 30-sekundowych animowanych spotów emitowanych było w blokach reklamowych poprzedzających serwisy informacyjne.

Działania w telewizji i prasie uzupełniał poświęcony lubelskiej gospodarce dodatek w majowym wydaniu prestiżowego miesięcznika „Harvard Business Review”.

Dodatek został wydany w formacie A4, w pełnym kolorze, w objętości 40 stron. Otrzymali go wszyscy prenumeratorzy czasopisma. Całkowity nakład wyniósł 6 tys. egzemplarzy, z czego część jest wykorzystywana jako materiał promocyjny urzędu miasta przekazywany potencjalnym inwestorom. Wersja elektroniczna dokumentu jest dostępna na serwisie www.gospodarka.lublin.eu (zakładka „pliki do pobrania”).

14.2.8. Karta „Biznes benefit”

W 2015 r. przygotowano, uruchomioną na początku 2016 r. kartę „Biznes benefit”.

Jest to karta przeznaczona dla młodych przedsiębiorców zakładających startupy funkcjonujące na terenie Miasta Lublin, spełniających co najmniej jeden z warunków:

- Start-upy, które założyli są lub były w ciągu ostatnich 12 miesięcy lokatorami jednego z inkubatorów/akceleratorów przedsiębiorczości zlokalizowanych na terenie Miasta Lublin,
- młodzi przedsiębiorcy są członkami koła naukowego lub uczestnikami jednej z inicjatyw skupiających osoby zainteresowane prowadzeniem działalności w obszarze nowoczesnych technologii.

Karta „Biznes Benefit” uprawnia jej Użytkowników do korzystania ze stałych, tymczasowych, świątecznych lub okazjonalnych ulg oraz zwolnień oferowanych przez Partnerów biorących udział w programie. Więcej informacji jest dostępnych na serwisie www.startup.lublin.eu.

14.3. Promocja miasta w kontekście gospodarczym

W 2015 r. Wydział Strategii i Obsługi Inwestorów (SOI) kontynuował realizację programów skierowanych do studentów oraz młodzieży szkolnej:

- promocja wizerunkowa miasta wśród młodych mieszkańców „Spacery z duszą” – „Lublin z Duszą” to wycieczki, z udziałem specjalnie zaangażowanych do projektu przewodników. Skierowane są one do uczniów szkół ponadgimnazjalnych i studentów i stanowią dla młodych ludzi inspirację w planowaniu wolnego czasu. Ich celem jest także zachęcanie uczestników do podejmowania różnych aktywności, również tych związanych z ich przyszłością zawodową czy obywatelską. W 2015 r. przeprowadzono dwie edycje programu,
- program Lekcji o Gospodarce Lublina (PLG) – program polega na prowadzeniu 45-minutowych prelekcji w klasach szkolnych. Podczas prelekcji prezentowane są osiągnięcia lubelskich przedsiębiorstw z branż kluczowych, a także najważniejsze odkrycia i wynalazki dokonywane na lubelskich uczelniach.

Klasom przekazywane są także najważniejsze informacje zawarte w strategii miasta oraz egzemplarze strategii,

- program Wizyt Studialnych (PWS) – obecnie doświadczamy w stopniu znacznie większym niż kiedykolwiek w historii rozdzielenia przemysłu od codziennego życia. Stąd uczniowie nie mają pojęcia jak wygląda praca we współczesnych przedsiębiorstwach, gdzie się one mieszczą, ani jakie są oczekiwania przedsiębiorców od przyszłych pracowników.

Wydział SOI brał aktywny udział w promocji lubelskich uczelni. Dział się to dwutorowo – po pierwsze uczestniczyliśmy w targach na Litwie, Białorusi i Ukrainie promując studiowanie w Lublinie.

W 2015 r. już po raz 6-ty został rozstrzygnięty konkurs na najlepszą pracę dyplomową, której wyniki może wykorzystać miasto Lublin. Wyniki zostały ogłoszone 15 października podczas Gali Przedsiębiorczości. Wspólną nagrodę główną w wys. 6 000 zł otrzymali absolwenci Wydziału Budownictwa i Architektury Politechniki Lubelskiej:

- Pan Mateusz Polaszek za pracę pt. „Akademia Sztukmistrzów w Lublinie”,
- Pan Łukasz Polaszek autor pracy pt. „Bursa Akademii Sztukmistrzów w Lublinie”.

Wyróżnienia, każde o wartości 2 000 zł, otrzymały trzy absolwentki Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu Uniwersytetu Przyrodniczego:

- Pani Magdalena Ławicka, autorka pracy pt. „Tymczasowe przestrzenie publiczne uwzględniające potrzeby społeczności lokalnych” za bardzo ciekawe i realne do wdrożenia projekty koncepcyjne elementów małej architektury tymczasowej i zdarzeń architektonicznych w przestrzeniach publicznych, uwzględniając potrzeby społeczności lokalnych w Lublinie,
- Pani Magdalena Węgorowska, autorka pracy pt. „Projekt koncepcyjny terenu zieleni na osiedlu Lipińskiego w Lublinie” za bardzo dobry, przemyślany i inspirujący dla Miasta projekt nowoczesnego terenu zieleni, podzielony na strefy funkcjonalne, odpowiadający na potrzeby mieszkańców,
- Pani Agnieszka Szczepańska, autorka pracy pt. „Projekt koncepcyjny ogrodu dźwięku na terenie Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego przy ul. Hirszfelda w Lublinie”

za bardzo ciekawą koncepcję ogrodu, z dużym potencjałem rozwojowym dla Lublina.

14.4. Współpraca międzynarodowa

14.4.1.1. Nowe kontakty

- podpisanie listu intencyjnego z Popradem (Słowacja) – 1.12.2015 r. – oba miasta zobowiązują się współpracować w zakresie zarządzania miastem i polityki miejskiej, kultury, sportu, edukacji szkolnej i akademickiej oraz gospodarki. Poprad będzie pierwszym oficjalnym partnerem Lublina na Słowacji,
- podpisanie listu intencyjnego z Nikšić (Czarnogóra) – 24.03.2015 r. – oba miasta deklarują współpracę o charakterze gospodarczym oraz w promocji obu miast i ich atrakcji turystycznych, a także wymianę kulturalną.

14.4.1.2. Najważniejsze spotkania i wydarzenia międzynarodowe z udziałem Miasta Lublin

- promocja projektu „Study in Lublin”:
  - „Study in Lublin” w Kijowie, Lwowie i innych miastach ukraińskich – przedstawiciele lubelskich uczelni, w tym: UMCS, KUL, Politechnika Lubelska, WSPA, WSEI, WSSP zaprezentowali ofertę edukacyjną na największych targach edukacyjnych, w tym podczas targów „Edukacja i Kariera” w Kijowie oraz „Higher Education 2015” we Lwowie. Młodzież ukraińska, odwiedzając stoiska „Study in Lublin” miała okazję zapoznać się z zasadami studiowania w Polsce, a także dowiedzieć się najważniejszych informacji o Lublinie, jego specyfice i atrakcyjności. Koordynatorem programu „Study in Lublin” jest Wydział Strategii i Obsługi Inwestorów,
  - Lublin na Międzynarodowych Targach Edukacyjnych w Turcji,
  - Gmina Lublin i Fundacja Perspektywy zaprezentowały ofertę edukacyjną lubelskich uczelni na wspólnym stoisku narodowym „Study in Poland w Istambule”,
  - Lublin na targach edukacyjnych w Bostonie – zaproszenie dla Lublina na targi edukacyjne wystosowało Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego wraz z Fundacją Rozwoju Systemów

mu Edukacji. Targi gromadzą corocznie ponad 7000 uczestników ze 120 krajów świata,

- targi rekrutacyjne w Erewaniu – to jedyne wydarzenie tego typu w regionie, zorganizowane przy wsparciu Ministerstwa Szkolnictwa Armenii. Celem wyjazdu była promocja potencjału akademickiego Lublina oraz zapoznanie się ze specyfiką środowiska akademickiego Armenii w celu dostosowania odpowiedniej oferty edukacyjnej,
- targi edukacyjne w Wilnie – Lublin był reprezentowany na targach edukacyjnych w Wilnie wraz z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
- targi edukacyjne w Mińsku – udział Lublina w targach edukacyjnych wraz z Fundacją Edukacyjną „Perspektywy”. Prezentacja na stoisku wystawienniczym „Study in Lublin”,
- promocja ogólna oraz tematyczna potencjału miasta:
  - „Polski Dzień Biznesu” w Kijowie – forum pod nazwą „Polski Dzień Biznesu” odbyło się pod patronatem Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej na Ukrainie przy wsparciu Ministerstwa Rozwoju Gospodarczego i Handlu Ukrainy,
  - konferencja „Smart Utilities, Wiedeń – udział w konferencji był okazją do zapoznania się z różnego rodzaju inteligentnymi usługami świadczonymi przez gminy, a szczególnie z najnowszymi rozwiązaniami z zakresu brytyjskiego sektora inteligentnych usług komunalnych,
  - warsztaty w Kantonie – udział w warsztatach „Warsztaty dla Liderów: Innowacyjne rozwiązania w zarządzaniu miastem” Organizatorami warsztatów byli: Uniwersytet Sun Yat-sena w Kantonie, Kantoński Instytut Innowacji Miejskich (Guangzhou Institute for Urban Innovation), Wspólnota na rzecz Innowacji Miejskich Światowej Organizacji Miast i Władz Lokalnych (UCGL Community on Urban Innovation), Biuro Regionalne Światowego Stowarzyszenia Wielkich Metropolii (Metropolis) oraz miasto Kanton. Koordynatorem udziału Lublina był Wydział Strategii i Obsługi Inwestorów,
  - prezentacja lubelskich doświadczeń z zakresu ruchu rowerowego na konferencjach na Słowacji i Ukrainie – pierwsza z konferencji odbyła się w Bańskiej Bystrzycy na Słowacji. Uczestnikom przedstawiono prezentację „Polityka Rowerowa Lublina.” Druga konferencja odbyła się w Krzywym Rogu

na Ukrainie, a tematem prezentacji był „Plan Zrównoważonej Mobilności Lublina”,

- wizyta w Brześciu – wymiana doświadczeń w zakresie tematyki rowerowej – w programie pobytu w Brześciu znalazły się między innymi: audyt infrastruktury rowerowej, spotkanie z władzami miasta, dotyczące rozwoju infrastruktury rowerowej, transgranicznej turystyki rowerowej, edukacji oraz współpracy w tym zakresie,

- wizyta studyjna w Gruzji – wizyta studyjna została zorganizowana przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w ramach projektu polskiej pomocy rozwojowej dla Gruzji „Podstawy prawne, finansowe i administracyjne systemu wsparcia osób niepełnoprawnych – przykłady dobrych praktyk”. Stolica Gruzji, Tbilisi jest miastem partnerskim Lublina,

- „EtnoSvit” w Kijowie – Narodowy Kulturowo-Artystyczny i Muzealny Komplex „Art Arsenal” oraz Narodowe Centrum Kultury Ludowej „Muzeum Iwana Honczara” i Fundacja „Art Arsenal”, zaprosili przedstawicieli Miasta Lublin na Międzynarodowy Festiwal Kultury Tradycyjnej „EtnoSvit” w Kijowie. Z zaproszenia skorzystali organizatorzy Jarmarku Jagiellońskiego. Lublin miał również własne stoisko promocyjne,

- o aktywności obywatelskiej, Bishops Castle – wizyta przedstawicieli Urzędu Miasta Lublin została zorganizowana przez lubelską organizację pozarządową Fundację Aktywności Obywatelskiej,

- Gmina Lublin obecna na Expo 2015 – Gmina Lublin była reprezentowana na Konferencji Polski Wschodniej w czasie Wystawy Światowej Expo 2015 w Mediolanie. Do odwiedzenia pawilonu polskiego zachęcała grupa artystów z lubelskiej Fundacji Sztukmistrze,

- Lublin poznaje strategię Kopenhagi – delegacja Miasta Lublin przebywała w Kopenhadze. Celem wizyty było zapoznania się z strategią i przykładami zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich w tym mieście. Ponadto delegacja spotkała się z panem Rafałem Wiśniewskim, Ambasadorem RP w Królestwie Danii oraz z panem Janem Gehlem z Biura Gehl Architects,

- o dziedzictwie kulturowym w Rydze – udział Lublina w międzynarodowej konferencji w sprawie zarządzania dziedzic-

twem kulturowym w Rydze związany był z realizowanym projektem USER w ramach programu URBACT II przez Wydział Projektów Nieinwestycyjnych i Biuro MKZ,

- Lublin jedynym polskim miastem nominowanym do nagrody EPSA – Lublin znalazł się w gronie 9 europejskich samorządów nominowanych do Europejskiej Nagrody Sektora Publicznego. Wśród samorządów, z którymi miasto Lublin rywalizowało znalazły się m.in. Barcelona, Amsterdam i Dublin. Doceniono Lublin za kompleksowe działania w zakresie partycypacji społecznej realizowane pod hasłem „Twoje Miasto! Ty Decydujesz!”,

- „Szczęśliwi Duńczycy” w Lublinie – wizyta w Lublinie J.E. Steena Hommela, Ambasadora Danii w Polsce. Wizyta związana była z tym, że Ambasador spotkał się również ze studentami i opowiadał o duńskich praktykach rowerowych,

- targi inwestycyjne w Cannes – udział Miasta Lublin w targach MIPIIM 2015 został zaplanowany w ramach projektu „Promocja gospodarcza Lublina” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,

- przyznanie Lublinowi Znak Dziedzictwa Europejskiego, Bruksela – Unia Europejska przyznaje Znak Dziedzictwa Europejskiego znajdującym się na terytorium Unii obiektom odgrywającym istotną rolę w historii, kulturze oraz w budowaniu Unii. Jego zadaniem jest zwrócenie uwagi na wspólne dziedzictwo kulturowe w celu wzmocnienia poczucia przynależności do Unii wśród obywateli oraz wzmocnienia dialogu między kulturami. Ponadto, w szczególności przez turystykę kulturalną, dziedzictwo odgrywa ważną rolę w rozwoju gospodarczym regionów europejskich, korzystających z nadania mu odpowiedniej rangi. Nacisk położony na europejską wartość symboliczną obiektów i ich wymiar pedagogiczny odróżnia znak dziedzictwa europejskiego od inicjatyw w zakresie dziedzictwa realizowanych przez UNESCO i Radę Europy. Lublin został wyróżniony ZDE jako miasto Unii Lubelskiej,

- współpraca samorządów europejskich z organizacjami pozarządowymi, Ryga – przedmiotem spotkania była współpraca samorządów europejskich z organizacjami pozarządowymi. Spotkanie zorganizowała Fundacja Aktywności Obywatelskiej w ramach programu „Europa dla Obywateli”,

- spotkanie grupy roboczej Eurocities w Osmangazi (Turcja) – jedno z cyklicznych spotkań Grupy Roboczej ds. Europejskiej Polityki Sąsiedztwa i Rozszerzenia w ramach międzynarodowej sieci Eurocities, której Lublin jest członkiem – założycielem. Tym razem poświęcono je omówieniu sytuacji i możliwych form współpracy z samorządami ukraińskimi,
- o polityce rowerowej w Budapeszcie – przedstawiciel Miasta Lublin wziął udział w międzynarodowej konferencji, poświęconej edukacji rowerowej. Uczestnikami konferencji byli fachowcy z Węgier, Czech, Słowacji, Wielkiej Brytanii. Udział w konferencji to promocja Lublina i naszych doświadczeń na arenie międzynarodowej, jako krajowego lidera w realizowaniu nowoczesnej edukacji rowerowej dla uczniów szkół oraz mieszkańców miasta,
- Lubelsko-Lwowskie Spotkanie Oplątkowe, Lwów – po raz siedemnasty odbyły się we Lwowie, Lubelsko-Lwowskie Spotkania Oplątkowe. Wzięli w nich udział przedstawiciele władz obydwu miast, Konsul Generalny RP we Lwowie, duchowieństwo, przedstawiciele organizacji polskich na Ukrainie, Polacy mieszkający we Lwowie i okolicach, a także lublinianie, którzy co roku wspierają to wydarzenie,
- „Razem z Ukrainą” – program, który był wspólną inicjatywą lubelskich organizacji pozarządowych, instytucji, samorządów, a także wszystkich podmiotów zaangażowanych na rzecz pomocy na Ukrainie,
- Europejski Festiwalu Smaku poświęcony Gruzji – wydarzenie cykliczne poświęcone tym razem smakom Gruzji z udziałem przedstawicieli Tbilisi, miasta partnerskiego Lublina oraz Ambasady Gruzji w Polsce,
- dziennikarze z USA w Lublinie – wizyta dziennikarzy polonijnych z USA reprezentujących zarówno media anglojęzyczne, jak i polskojęzyczne. Dziennikarze gościli w Polsce w ramach projektu „Współczesna Polska – 25 lat demokracji”,
- Międzynarodowy Kongres Języka Portugalskiego w Lublinie – zorganizowany przez Zakład Studiów Portugalistycznych Instytutu Filologii Romańskiej oraz Centrum Języka Portugalskiego Camões przy UMCS w Lublinie. Gościem Kongresu byli ambasadorowie krajów portugalskojęzycznych akredytowani

w Polace oraz Odete Paiva, członek Zarządu Miasta Viseu, miasta partnerskiego Lublina,

- współpraca z miastami partnerskimi i zaprzyjaźnionymi:
  - 15-lecie partnerstwa miast Lublin – Windsor – Lublin i Windsor podpisały umowę partnerską 26.06.2000 r. Najważniejsze płaszczyzny współpracy obu miast to: edukacja i promocja gospodarcza,
  - IV Festiwal Partnerstwa we Lwowie – tradycyjnie na Rynku Starego Miasta we Lwowie ustawiono stoiska promocyjne polskich miast i województw partnerskich. Mieszkańcy Lwowa i turyści mieli okazję do zapoznania się z ofertą turystyczną polskich miast i regionów w tym Miasta i Województwa Lubelskiego. Wspólna scena „Festiwalu Partnerstwa” i Kongresu Kultury Partnerstwa Wschodniego stanęła w podwórku ratusza lwowskiego,
  - III Kongres Kultury Partnerstwa Wschodniego we Lwowie – tematem wiodącym tej edycji Kongresu była „Misja kultury wobec kryzysów”. Kongresowi towarzyszył bogaty program artystyczny, w tym Tydzień Sztuki Aktualnej i Festiwal Partnerstwa,
  - Forum Miast Partnerskich w Iwano-Frankiwsku – podczas Dni Miasta Iwano-Frankiwsk odbyło się I Forum Miast Partnerskich – Efektywne Zarządzanie, w ramach którego Miasto Lublin zorganizowało warsztaty z marketingu pt. „Marka miejsca w teorii i praktyce. Jak budować strategię marketingową miasta”. W szkoleniu udział wzięli pracownicy urzędu miasta, organizacji społecznych, turystycznych oraz przedstawiciele biznesu Iwano-Frankiwsk,
  - Międzynarodowy Turniej Koszykówki Chłopców U-16 w Lublinie – zawody zrealizowane pod nazwą Lublin Basket Cup 2015 z udziałem drużyn polskich oraz reprezentacji z miast partnerskich Lublina: Brześć (Białoruś), Łuck (Ukraina), Poniewież (Litwa), Rishon le Zion (Izrael), Alcalá de Henares (Hiszpania), Nilüfer (Turcja), Omsk (Rosja) oraz Jiaozuo (Chiny),
  - artyści z Lublina w Tbilisi – realizacja drugiej części projektu ART/ATTACK/SPACE w Tbilisi. Było to kilkanaście wydarzeń artystycznych, w tym wernisaż „Tężni” Roberta Kuśmirowskiego (Tężnia) i „Transformacji” Jarosława Koziary oraz prezentacje wielkoformatowego muralu zaprojektowanego przez Kamila Filipowskiego i wykonanego w ramach warsztatów prowa-

dzonych przez Cezarego Hunkiewicza i Piotra Grykałowskiego, a także działania w przestrzeni miejskiej „Dla ludzi” Katarzyny Szczypior i imprezy muzyczne. Całość projektu została przygotowana przez Centrum Kultury w Lublinie,

- II Festiwal Chórów Miast Partnerskich Lublina – impreza z udziałem chórów z Ukrainy (Drohobycz), Portugalii (Viseu) oraz Lublina. W programie Festiwalu znalazły się warsztaty muzyczne w ACK „Chatce Żaka” oraz otwarte występy chórów. Festiwal zakończył się uroczystym koncertem z wykonaniem „Misa a Buenos Aires” Martina Palmeriego na Zamku Lubelskim. Gościem specjalnym koncertu finałowego był Prezydent Miasta Viseu,

- Lublin na międzynarodowym festiwalu kwiatów „Timfloralis” – lubelscy floryści z Uniwersytetu Przyrodniczego wzięli udział w międzynarodowym festiwalu kwiatów „Timfloralis”,

- studenci z Erie w Lublinie – wizyta w Lublinie grupy studentów z Edinboro University. W programie wizyty zaplanowano spotkania na lubelskich uczelniach oraz spotkanie z władzami Lublina. Głównym organizatorem tego przedsięwzięcia (od 2000 r., był dr Janusz Czejdo, wykładowca Edinboro University, jeden z inicjatorów partnerstwa miast Lublin-Erie (Pensylwania, USA),

- wypoczynek zimowy dla dzieci ze Starobielska – ferie w Lublinie dla grupy dzieci ze Starobielska, miasta partnerskiego Lublina w obwodzie ługańskim, gdzie toczą się działania wojenne,

- projekty wymiany studenckiej z Erie – wizyta w Lublinie prof. Josepha Kuvshnikova z Erie. Prof. Kuvshnikov spotkał się z przedstawicielami lubelskich uczelni w sprawie wymiany studentów, przeprowadzania wspólnych zajęć ze studentami i wykładowcami amerykańskimi oraz innych projektów akademickich, szczególnie dotyczących przedsiębiorczości,

- Samorządowcy ukraińscy w Lublinie – udział przedstawicieli miast partnerskich Lublina – Iwano-Frankiwska, Łucka i Lwowa w Międzynarodowej Konferencji Naukowej „25 lat samorządu terytorialnego w Polsce – bilans doświadczeń”,

- wymiana szkolna z Münster – wizyta w Lublinie grupy młodzieży z Ratsgymnasium w Muenster na zaproszenie Gimnazjum nr 16 im. F.Chopina. Był to efekt wieloletniej już wspól-

pracy obu szkół. Kolejne wizyty zostały zaplanowane na 2016 r.,

- Münster na Festiwalu Bożego Narodzenia w Lublinie – wizyta w Lublinie Marine-Shanty-Chor Münster, chóru z niemieckiego miasta partnerskiego Lublina z koncertami podczas Festiwalu Bożego Narodzenia. Chór uczestniczył w spotkaniu wigilijnym w DPS im. Wiktorii Michelisowej, wystąpił w Bazylice oo. Dominikanów oraz na festiwalowej scenie na Starym Mieście,
- wizyty w Lublinie przedstawicieli obcych misji dyplomatycznych:
  - 14.12.2015 r. – wizyta w Lublinie J.E. Gerarda Keowna, Ambasadora Irlandii w Polsce. Wg słów Ambasadora, rosnące więzi pomiędzy Irlandią, a Lublinem, stanowią część szerszej relacji pomiędzy Polską i Irlandią,
  - 3.12.2015 r. – wizyta w Lublinie J.E. Ivána Gyurcsíka, Ambasadora Węgier w Polsce. Ambasador był gościem specjalnym cyklu „Debaty dyplomatyczne KUL”. Spotkanie w Ratuszu miało charakter kurtuazyjny,
  - 20.11.2015 r. – „Dyplomacja gospodarcza – Dzień Republiki Angoli w Lublinie” z inicjatywy Lubelskiego Klubu Biznesu z udziałem J.E.Domingosa Culolo, Ambasadora Angoli w Polsce,
  - 19-21.07.2015 r. – wizyta J.E. Alexandry Bugailiskis, Ambasadorki Kanady w Polsce przy okazji wizyty Prezydenta Miasta Windsor wraz z delegacją w Lublinie,
  - 13.07.2015 r. – wizyta w Lublinie J.E. Makato Yamanaka, Ambasadorki Japonii w Polsce. Spotkanie w Ratuszu miało charakter kurtuazyjny,
  - 9-11.07.2015 r. – wizyta w Lublinie J.E. Edgara Ghazaryana, Ambasadorki Armenii w Polsce, Ambasador był gościem honorowym Festiwalu „Inne Brzmienia”,
  - 28.05.2015 r. – wizyta w Lublinie J.E. Ramiza Bašića, Ambasadorki Czarnogóry w Polsce. Wizyta miała charakter kurtuazyjny i była związana z wizytą delegacji z czarnogórskiego miasta Nikšić,
  - 14.05.2015 r. – wizyta w Lublinie J.E. Steena Hommela, Ambasadorki Królestwa Danii w Polsce z okazji inauguracji wystawy „Szczęśliwi Duńczycy” oraz rozstrzygnięcia konkursu „Rowerem na uczelnię”,

- 24.04.2015 r. – wizyta w Lublinie J.E. Roberta Krmelj, Ambadora Republiki Słowenii w Polsce przy okazji spotkania w Lublinie przedsiębiorców polskich z Lubelskiego Klubu Biznesu i przedsiębiorców słoweńskich.

15. ZAKOŃCZENIE

W sprawozdaniu zaprezentowane zostały informacje ukazujące szereg zadań, projektów realizowanych przez miasto w 2015 r. Należy wspomnieć, że nad utrzymaniem ciągłości tych działań i prawidłowością czuwają pracownicy urzędu, jednostek budżetowych miasta oraz miejskich instytucji. Wyrazem uznania dla pracy tych wszystkich osób są liczne wyróżnienia przyznawane miastu przez podmioty zewnętrzne.

Według III edycji rankingu Perły Samorządu – Lublin znalazł się w czołówce dziesięciu najlepszych miast pow. 100 tys. mieszkańców, które rozwijają się równomiernie. Perły Samorządu to ranking określający ostatnie 25-lecie rozwoju polskich samorządów pod względem m.in. gospodarności, sprzyjania przedsiębiorczości, postępu technologicznego, demografii, programów mieszkaniowych, infrastrukturalnych, socjalnych, sportowo-rekreacyjnych oraz innowacji. Doceniono nie tylko sukcesy ekonomiczne, ale także społeczne, w tym aktywność samych mieszkańców.

Miasto Lublin otrzymało prestiżowy tytuł „Miasta Przyjazne Środowisku i Mieszkańcom”, przyznany w ramach Narodowego Konkursu Ekologicznego, organizowanego pod patronatem Prezydenta RP. Konkurs ten jest skierowany do samorządów z całej Polski, które aktywnie działają na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego oraz zrównoważonego rozwoju.

Po raz piąty Lublin został odznaczony tytułem Samorządowego Lidera Edukacji, a w ręce Prezydenta Miasta trafił laur przyznawany z okazji 25-lecia Samorządu - „Złoty Kaganek Wolności”.

Miasto zajęło piąte miejsce w rankingu wydatków na infrastrukturę techniczną polskich miast wg miesięcznika Współnota. Wyróżnienie to jest pochodną konsekwencji Lublina w realizacji ambitnego planu rozwoju.

Po raz kolejny Lublin został nagrodzony za szczególną wrażliwość społeczną i promowanie aktywności osób niepełnospraw-

nych w różnych dziedzinach życia, zajmując II miejsce w konkursie Lodołamacze.

Za budowanie prestiżu samorządu oraz wdrożenie partycypacyjnego modelu zarządzania otrzymałem nagrodę imienia Grzegorza Palki. Te „samorządowe Oscary” są niezwykle cennym wyróżnieniem przyznawanym przez Ligę Krajową z inicjatywy organizacji zrzeszających samorząd terytorialny w Polsce. Z kolei za wyjątkowe zaangażowanie, trud i bezinteresowne oddanie w budowaniu społeczeństwa obywatelskiego i samorządu terytorialnego w moje ręce trafiła Odznaka Honorowa za Zasługi dla Samorządu Terytorialnego.

Zarówno za te wyróżnienia, jak również za każdą solidnie i efektywnie wykonaną pracę dla dobra mieszkańców Lublina, pragnę gorąco podziękować moim współpracownikom. Wyrazy wdzięczności kieruję również do Radnych Rady Miasta, za aktywną współpracę i podejmowanie wspólnych inicjatyw na rzecz miasta.

Licząc na kolejny rok dobrej współpracy chciałbym kontynuować nakreślony przeze mnie w Kontrakcie dla Lublina program inwestycyjny, tak aby Lublin, jako europejskie centrum kompetencji wschodnich, był miastem dynamicznie rozwijającym się, dobrze skomunikowanym z otoczeniem, a także zielonym, bezpiecznym i przyjaznym dla swoich mieszkańców.